

พรีสารบินบีโซชา
ว่าด้วย
การสืบสวนสอบสวน
กรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็น
**การเสียชีวิตที่มีชอบ
ด้วยกฎหมาย (ค.ศ. 2016)**

คู่มือฉบับแก้ไขปรับปรุงแล้วของสหประชาติว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมี
ประสิทธิภาพในการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำนาจหน้าที่ และโดยการพิจารณาอย่างรอบรั้ด

ADVANCE VERSION

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS
OFFICE OF THE HIGH COMMISSIONER

(คำแปลอย่างไม่เป็นทางการ) *

พิธีสารมินนิโซตาว่าด้วย
การสืบสวนสอบสวนกรณีที่ต้องสงสัย
ว่าเป็นการเสียชีวิตที่มิชอบด้วยกฎหมาย (ค.ศ. 2016)

คู่มือฉบับแก้ไขปรับปรุงแล้วของสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันและ
การสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพในกรณีการลังหารณокกฎหมาย
ตามคำgeoใจ และโดยการพิจารณาอย่างรอบรั้ด

**THE MINNESOTA PROTOCOL
ON THE INVESTIGATION
OF POTENTIALLY
UNLAWFUL DEATH (2016)**

The Revised United Nations Manual on the Effective
Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and
Summary Executions

นิยอร์ก และ เจนีวา ค.ศ. 2017

* โดยคณะกรรมการนักนิติศาสตร์ชาวโลก – International Commission of Jurists

New York and Geneva, 2017

สิ่งพิมพ์ของสหประชาชาติโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ
(United Nations High Commissioner for Human Rights -OHCHR)

การทำข้อตกลง หรือคัดลอกต้องมีการอ้างอิงถึง Clearance Center ที่ copyright.com

คำตามได้กับสิทธิหรือลิขสิทธิ์ และสิทธิอื่นๆ ติดต่อได้ที่
United Nations Publications, 300 East 42nd St, New York,
NY 10017, United States of America
E-mail: publications@un.org; website: un.org/publications

ข้อค้นพบ การตีความ และข้อสรุปในเอกสารฉบับนี้ เป็นของผู้ที่มีส่วนร่วมในการร่างเอกสาร
ไม่ได้จำเป็นการสะท้อนจุดยืนของสหประชาติหรือตัวแทนอย่างเป็นทางการหรือรัฐภาคี

Cover image © Shutterstock

เอกสารฉบับนี้เป็น Advance Electronic Version ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2
รูปแบบการจัดพิมพ์ในสิ่งพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และในสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์อาจมีการเปลี่ยนแปลง

ในขณะที่ OHCHR และสหประชาชาติได้ใช้ความพยายามอย่างสมเหตุสมผลในการตรวจสอบว่าเนื้อหาถูกต้องในข้อเท็จจริง
และการอ้างอิงที่เหมาะสมแล้ว OHCHR และสหประชาชาติไม่รับผิดชอบใดๆ ในความแม่นยำและครบถ้วนของเนื้อหา และ
ไม่มีความรับผิดชอบใดๆ ในความสูญเสียและเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม จากการนำไปใช้ หรือการอ้างอิง
เนื้อหาของ Advance Electronic Version นี้

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2
© 2017 United Nations
All rights reserved worldwide
UN symbol: HR/PUB/17/4
Sales no.: E.17.XIV.3
ISBN: 978-92-1-154220-2
eISBN: 978-92-1-060582-3

วิธีการอ้างอิงที่แนะนำ The Minnesota Protocol on the Investigation of Potentially
Unlawful Death (2016), Office of the United Nations High Commissioner for
Human Rights, New York/Geneva, 2017.

พิมพ์ครั้งที่ 1
© 1991 United Nations
All rights reserved worldwide
ST/CSDHA/12
Sales No. E.91.IV.1
ISBN: 92-130142-4 01500P

© 2017 United Nations
All rights reserved worldwide
UN symbol: HR/PUB/17/4
Sales no.: E.17.XIV.3
ISBN: 978-92-1-154220-2
eISBN: 978-92-1-060582-3
Cover image © Shutterstock

Requests to reproduce excerpts or to photocopy should be addressed to the Copyright Clearance Center at
copyright.com.

All other queries on rights and licenses, including subsidiary rights, should be addressed to:
United Nations Publications, 300 East 42nd St, New York, NY 10017, United States of America.
E-mail: publications@un.org; website: un.org/publications

While reasonable efforts have been made to ensure that the contents of this publication are factually correct and
properly referenced, OHCHR/the UN does not accept responsibility for the accuracy and completeness of the
contents, and shall not be liable for any loss or damage that may be occasioned directly or indirectly through the
use of, or reliance on, the contents of this publication.

The findings, interpretations, and conclusions expressed herein are those of the contributors and do not necessarily
reflect the views of the United Nations or its officials or Member States.

The designations employed and the presentation of the material in this publication do not imply the expression
of any opinion whatsoever on the part of the Secretariat of the United Nations concerning the legal status of any
country, territory, city or area, or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

Symbols of United Nations documents are composed of capital letters combined with figures. Mention of such a
figure indicates a reference to a United Nations document.

United Nations' publication issued by the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
(OHCHR).

Suggested citation: *The Minnesota Protocol on the Investigation of Potentially Unlawful Death (2016)*, Office of the
United Nations High Commissioner for Human Rights, New York/Geneva, 2017.

First edition:
© 1991 United Nations
All rights reserved worldwide
ST/CSDHA/12
Sales No. E.91.IV.1
ISBN: 92-130142-4 01500P

คำนำ

ข้าพเจ้ามีความยินดีอย่างยิ่งที่จะนำเสนอกฎ칙นี้มาตราไว้ด้วยการสืบสวนสอบสวนกรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเดียร์ชีฟที่มีขอบคุณด้วยกฎหมาย
ค.ศ. 2016 (Minnesota Protocol on the Investigation of Potentially Unlawful Death (2016)) ฉบับปรับปรุงแก้ไขนี้

พิธีสารนี้คือฉบับแก้ไขปรับปรุงของคู่มือสอนประชาราตติว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ กรณีการลังหารอกกฎหมายตามอำนาจใจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็ว ค.ศ. 1991 และเป็นที่รู้จักในนามพิธีสารมนิโซชาติจากการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่นเดียวกับคู่มือฉบับก่อน

การแก้ไขปรับปรุง พิธีสารนี้เป็นเอกสารประกอบหลักการ สมประชาราตติว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ กรณีการลังหารอกกฎหมายตามอำนาจใจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็ว ค.ศ. 1989 ซึ่งทำหน้าที่เป็นมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศที่สำคัญในการป้องกันการเดียร์ชีฟที่มีขอบคุณด้วยกฎหมาย

พิธีสารนินิโซชาติฉบับก่อนการปัจจุบันแก้ไขถูกจัดขึ้นโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นำโดยคณะกรรมการทนายความแห่งนิโซชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเกิดจากความตระหนักในหมู่นักกิจกรรมภาคประชาสังคม ณ เวลาหนึ่งที่ขาดชื่อเอกสารลังหารอกกฎหมายระหว่างประเทศที่สามารถนำมาใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้ให้หน้าที่สืบสวนสอบสวนกรณีเดียร์ชีฟที่น่าสงสัย หรือใช้เป็นบรรทัดฐานในการประเมินผลการสืบสวนสอบสวนดังกล่าว

งานที่เริ่มโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้ต่อต่อจากคราว 1980 ได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะให้ขั้นตอนนิติวิทยาศาสตร์สามารถมีส่วนร่วมอย่างมากในการพัฒนาการให้ความคุ้มครองทางด้านสิทธิมนุษยชน ความสำเร็จในการจัดทำพิธีสารมนิโซชาติที่ครอบคลุมกรณีที่เดียร์ชีฟที่สำคัญกับการลังหารอกกฎหมายตามด้วยการพัฒนาหลักการที่สำคัญ แต่การจัดทำเอกสารอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมานและภัยคุกคามที่รือการลงโทษที่ในครั้งนี้ไม่ได้ระบุชื่อร่วม หรือที่ย้ายไปกับคดีครี (พิธีสารอิตาลี) ซึ่งเน้นประเด็นการทรมาน ทำให้ความร่วมมือทางวิชาชีพดังกล่าวเป็นเรื่องธรรมดายิ่งขึ้น

นับตั้งแต่ปีที่พิธีสารนินิโซชาติถูกจัดขึ้นมา พิธีสารดังกล่าวถูกใช้อย่างแพร่หลายทั้งในฐานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ และเป็นมาตรฐานทางด้านกฎหมาย ทั้งยังถูกอ้างอิงโดยศาล คณะกรรมการอธิการ คณะกรรมการ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ ประกอบกับหลักการฯ อาทิ โดยศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยูโรปและระหว่างรัฐเมริกา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิป้องชน แห่งแอฟริกัน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสมประชาราตติ

อย่างไรก็ตาม ระหว่างช่วงปีเหล่านี้ได้มีพัฒนาการที่อันน่าสนใจเกิดขึ้นมากมายทั้งในกฎหมายระหว่างประเทศ วิธีปฏิบัติในการสืบสวนสอบสวน และนิติวิทยาศาสตร์ อีกทั้งสำนักงานของข้าพเจ้าได้สังเกตผ่านมิติต่างๆ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสมประชาราตติและเห็นว่าแหล่งเรียนรู้นี้มีคุณค่าเช่นนี้เป็นที่ต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเพื่อรักษาและขยายประสบการณ์ต่างๆ ที่สมมติไว้ก่อนออกไป ในปี ค.ศ. 2014 นายคริสตอฟ เยนส์ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการลังหารอกกฎหมายตามอำนาจใจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็วแห่งสมประชาราตติ รวมกับสำนักงานของข้าพเจ้าได้ริเริ่มกระบวนการแก้ไขบทใหม่ และปรับปรุงข้อมูลของพิธีสารให้เป็นปัจจุบัน และจัดให้มีการประชุมระหว่างผู้เชี่ยวชาญที่นี่ ที่นี่เป็นสุกรที่ให้คุณค่าที่สูงที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงบทบาทของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการจัดทำพิธีสารฉบับแรกเริ่ม การที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้มากมายเข้าร่วมในกระบวนการแก้ไขในครั้งนี้เป็นเรื่องน่ายินดีอย่างยิ่ง ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงบทบาทที่สำคัญยิ่งของ นายอ莫斯 อาโมส วาโก (S. Amos Wako) ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการลังหารอกกฎหมายตามอำนาจใจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็วแห่งสมประชาราตติคนแรก ในกระบวนการจัดทำพิธีสารฉบับเดิม ข้าพเจ้าขอเชิญชวนในการทำงาน ความเฉียบขาด และความยอดเยี่ยมของ นายคริสตอฟ เยนส์ (Christof Heyns) อดีตผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการลังหารอกกฎหมาย ตามอำนาจใจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็วแห่งสมประชาราตติ เป็นอย่างยิ่ง ในกระบวนการแก้ไขปัจจุบันพิธีสารที่สำคัญนี้ได้อย่างรวดเร็ว และถึงแม้ว่าเอกสารนี้ยังคงเป็นการริเริ่มของผู้เชี่ยวชาญ แต่คุณค่าที่น่าสนใจที่สุดก็ได้พยายามรวมรวมเข้าด้วยกัน จากรัฐต่างๆ องค์กรระหว่างประเทศ ผู้เสนอรายงานพิเศษทั้งหลาย ก่อให้เกิดความร่วมมือที่ดี ภายใต้สนับสนุนจากนานาประเทศ องค์กรเอกชนและบุคคลหลักทรัพย์วิชาชีพ

ความร่วมมือดังกล่าวในส่วนของการดำเนินการที่สำคัญที่สุด คือการรับรองและอนุมัติของพิธีสาร แล้วพิธีสารนี้จะถูกแก้ไขปรับปรุงฉบับนี้ ถูกเผยแพร่อย่างแพร่หลายไปทั่วโลก แล้วองค์กรต่างๆ ที่จะได้รับประโยชน์โดยตรงจากเอกสารฉบับนี้

ทั้งนี้ การตัดสินใจที่จะแก้ไขและปรับปรุงคือการรับผิดชอบต่อการลังหารอกกฎหมายที่สำคัญที่สุด ที่อาจเกิดขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้บรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนก่อเกิดผล ได้อย่างแท้จริง การสืบสวนสอบสวน และกระบวนการรับผิดชอบต่อความไม่สงบในกรณีที่เหมาะสมนั้น มีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างไว้ซึ่งสิทธิมนิโซชาติ ทว่า ในหลาย ๆ บริบท ที่สำคัญนี้อาจไม่สามารถดำเนินการได้ในทันที แต่การตรวจสอบและดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป ควรจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและหลักการที่สำคัญ ที่สำคัญนี้จะต้องมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การเดียร์ชีฟอย่างน่าสงสัยที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศ ไม่ได้เป็นการลังหารอกกฎหมายที่สำคัญที่สุด แต่เป็นการลังหารอกกฎหมายที่สำคัญที่สุด ที่อาจเกิดขึ้นเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้บรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนสูงสุด และการสืบสวนสอบสวนอย่างทันที ที่มีประสิทธิภาพเป็นหนทางเดียวที่จะให้ความมั่นใจได้ว่าจะมีการดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป แต่การดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไป ควรจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการและหลักการที่สำคัญ ที่สำคัญนี้จะต้องมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ไซด์ รา'อด อัล หุสเซน (Zeid Ra'ad Al Hussein)
ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสมประชาราตติ

Foreword

I am very pleased to present the revised Minnesota Protocol on the Investigation of Potentially Unlawful Death (2016).

This is an updated version of the original UN Manual on the Effective Prevention of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions of 1991, which, through widespread usage, became known as the Minnesota Protocol. Like the original, this updated version supplements the UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions (1989), which remains an important part of the international legal standards for the prevention of unlawful deaths and the investigation of potentially unlawful deaths.

The original Minnesota Protocol was drafted through an expert process led by the Minnesota Lawyers International Human Rights Committee, motivated by an awareness among civil society actors that there was no clear international reference point at the time to act as either a practical guide for those tasked with conducting investigations into suspicious deaths, or as a norm against which to evaluate such investigations.

The work pioneered by this group of legal and forensic experts throughout the 1980s, made it clear to all concerned what valuable allies forensic practitioners could be in the work to better protect human rights.

The finalization of the Minnesota Protocol, dealing with executions, and the subsequent development of the Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (Istanbul Protocol), focusing on torture, have now made such professional collaboration a common practice.

In the years since it was drafted, the Minnesota Protocol has been widely used both as an education resource, as a practical guide, and as a legal standard. Along with the Principles, it has been used by national, regional and international courts, commissions and committees, such as the European and Inter-American Courts of Human Rights, the African Commission on Human and Peoples' Rights and the UN Human Rights Committee.

During the same intervening years, there have also been many welcome developments in international law, investigative practice and forensic science, and it was brought to the attention of my Office through several resolutions of the UN Commission on Human Rights that this valuable resource was in need of updating to retain and expand its relevance. In 2014, the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Christof Heyns, in collaboration with my Office, initiated a process to revise and update the Protocol and convened the expert meetings that led to the finalization of this text.

Given the role of forensic experts themselves in devising the original version, it has been particularly welcome that so many have been involved in this revision process. Likewise, just as the first UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, S. Amos Wako, played a significant role in the original process, I am grateful to the work of the former Special Rapporteur, Christof Heyns, for the hard work, the rigour and the excellence that has gone into this vital and timely revision. Although the document remains an expert document, a special effort was also made to get inputs from States, other international organizations, other Special Rapporteurs, treaty bodies, NGOs and individual professionals.

This collaborative approach has greatly enriched the text, and has, I hope, made more likely the widespread distribution of the revised standards to those experts and institutions who can most directly benefit from it.

For the norms of human rights to have real impact, there have to be tangible responses to potential violations. Investigations and, if appropriate, subsequent accountability processes play a vital role in upholding the right to life. However, in many contexts in which my Office works, we have found that the awareness of the standards to which such investigations should be held and of the range of various specialist methodologies required varies considerably.

A suspicious death occurring anywhere in the world is potentially a violation of the right to life, often described as the supreme human right, and therefore a prompt, impartial and effective investigation is key to ensuring that a culture of accountability — rather than impunity — prevails. The same applies to enforced disappearances. The updated version of the Minnesota Protocol provides a comprehensive and shared platform for forensic investigators, pathologists, law enforcement officials, lawyers, prosecutors, presiding officers and NGOs to make accountability a worldwide reality.

ไซด์ รา'อด อัล หุสเซน
UN High Commissioner for Human Rights

บันทึกความเป็นมา

เอกสารฉบับนี้ เป็นเอกสารฉบับปรับปรุงของคู่มือมินนิโซตาฯ ว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพกรณีการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำนาจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็วของสหประชาชาติ ค.ศ. 1991 (United Nations Minnesota Manual on the Effective Prevention of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions) และเป็นที่รู้จักในนามพิธีสารมินนิโซตา (Minnesota Protocol) จากการนำไปใช้กันอย่างแพร่หลาย ตอนแรกเรียกว่าเป็นเอกสารประจำกองหลักการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกัน และ การสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพกรณีการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำนาจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็ว ค.ศ. 1989 (UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions (1989)) (หลักการสหประชาชาติฯ) ซึ่งวางแผนไว้ว่าจะประชุมเพื่อป้องกันการสังหารที่มีข้อบดด้วยกฎหมายและสืบสวนกรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นการสังหารที่มีข้อบดด้วยกฎหมาย และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการต่อไปนี้ ค.ศ. 1989 ภายหลังจากผ่านกระบวนการระหว่างประเทศ "และรับรองโดยสมัชชาใหญ่สหประชาชาติในเดือนมิถุนายน"

ในการจัดทำพิธีสารร่วมระหว่าง ค.ศ. 1983 ถึง ค.ศ. 1991 ได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการนายความแห่งมินนิโซตาฯ ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (Minnesota Lawyers International Human Rights Committee) (ปัจจุบันคือกลุ่มงานร่วมคือสิทธิมนุษยชน Advocates for Human Rights) ด้วยความร่วมมือกับโครงการวิทยาศาสตร์และสิทธิมนุษยชนของสมาคมเคมีรัตน์เพื่อความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ (Science and Human Rights Program of the American Association for the Advancement of Science) พิธีสารดังกล่าวได้รับการรับรองโดยแผนกป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมอาชญาของศูนย์พัฒนาลังกุมและกิจการด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (Crime Prevention and Criminal Justice Branch of the UN Centre for Social Development and Humanitarian Affairs) ใน ค.ศ. 1991 นับจากนั้นมา พิธีสารได้ถูกนำไปอ้างอิงโดยศาล คณะกรรมการคุ้มครองมนุษยธรรม ทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระหว่างประเทศ อาทิ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งยูโรปและระหว่างรัฐอเมริกา และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิมนุษยชนแห่งแอฟริกา นอกจากนี้ ทั้งหลักการสหประชาชาติฯ และพิธีสารยังได้ถูกนำไปใช้โดยรัฐต่างๆ องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชน (NGOs) ทั่วโลก จนกลายเป็นเกณฑ์มาตรฐานกำหนดเกณฑ์การสืบสวนสอบสวนกรณีการสังหารที่มีข้อบกพร่องเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่การจัดตั้งพิมพิธีสารในปี ค.ศ. 1991 กฎหมายระหว่างประเทศ วิธีปฏิบัติทางการสืบสวนสอบสวน และนิติวิทยาศาสตร์ได้เกิดพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญมาก ข้อมูลมากมายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจึงได้มอบหมายภารกิจแก่สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the High Commissioner for Human Rights) ใน

การปรับปรุงพิธีสารนี้ ให้ทันยุคสมัย^{IV} เพื่อให้มั่นใจได้ว่าพิธีสารนี้จะรักษาไว้ซึ่งประเดิมที่สำคัญและสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ในปี ค.ศ. 2014 นายคริสโตฟ เฮนส์ (Christof Heyns) อดีตผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำนาจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็ว แห่ง สหประชาชาติ โดยความร่วมมือกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้ริเริ่มกระบวนการแก้ไขปรับปรุงพิธีสารให้ทันยุคสมัยยิ่งขึ้น โดยได้มีการแต่งตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์และกฎหมายจากนานาชาติและคณะที่ปรึกษา ระดับสูง^V โดยมี นายสจีว์ เคชี่-แมส เลน (Stuart Casey-Maslen) เป็นผู้ประสานงานการวิจัย โดยทุกท่านที่มีส่วนในการปรับปรุงพิธีสารฉบับนี้ ล้วนแล้วแต่มีส่วนร่วมอย่างยิ่งในเนื้อหาของพิธีสาร ค.ศ. 2016

พิธีสารมินนิโซตา ค.ศ. 2016 พร้อมที่จะให้ดาวน์โหลดได้ในภาษาทั่วไปขององค์กรสหประชาชาติทั้งหมดที่มีสำนักงาน ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (www.ohchr.org)

Background Note

This is an updated version of the 1991 United Nations (UN) Manual on the Effective Prevention of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions, which, through widespread usage, became known as the Minnesota Protocol (the Protocol). The Minnesota Protocol was originally drafted to supplement the UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions.^I The UN Principles, which set out international legal standards for the prevention of unlawful death and the investigation of potentially unlawful death, were welcomed by the UN Economic and Social Council in 1989 after an intergovernmental process,^{II} and endorsed by the UN General Assembly in the same year.^{III}

The preparation of the Protocol in its first iteration was facilitated from 1983 to 1991 by the Minnesota Lawyers International Human Rights Committee (now The Advocates for Human Rights), with contributions from the Science and Human Rights Program of the American Association for the Advancement of Science. It was adopted by the Crime Prevention and Criminal Justice Branch of the UN Centre for Social Development and Humanitarian Affairs in 1991. It has since been used by national, regional and international courts, and commissions and committees such as the UN Human Rights Committee, the European and Inter-American Courts of Human Rights and the African Commission on Human and Peoples' Rights. The UN Principles and the Minnesota Protocol have also been used by States, international organizations and non-governmental organizations (NGOs) around the world, becoming an influential touchstone for death investigations. Since the publication of the 1991 Protocol there have been significant developments in international law, investigative practice and forensic science. In several resolutions, the UN Commission on Human Rights mandated the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) to update the Protocol.^{IV}

To ensure that the Protocol retains its relevance and reflects these advances, in 2014 the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Christof Heyns, in collaboration with the Office of the UN High Commissioner for Human Rights, initiated a process to revise and update the Protocol. To this end they appointed an international team of legal and forensic experts and a high-level advisory panel.^V Stuart Casey-Maslen served as the overall research coordinator. Responsibility for the content of the 2016 Protocol rests with those involved in bringing it up to date.

The 2016 Minnesota Protocol is to be made available for download in all six UN languages on the website of the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (www.ohchr.org).

- I. หลักการสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพกรณีการสังหารนอกกฎหมาย ตามอำนาจ และโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็ว ค.ศ. 1989 ผ่านการรับรองโดยมีสหประชาชาติ 44/162 วันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1989 และยังคงไม่ได้ถูกแก้ไขประการใด
- II. nghị ECOSOC ที่ 1989/65 วันที่ 24 พฤษภาคม ค.ศ. 1989
- III. nghịสัมชชาใหญ่สหประชาชาติ 44/162 วันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1989
- IV. nghịตุลาการนิติวิทยาศาสตร์แห่งสหประชาชาติ 1998/36, 2000/32, 2003/33 และ 2005/26
- V. สามารถดูความเป็นมาของกระบวนการนี้ และการอ้างอิงเอกสารสหประชาชาติและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนได้ที่: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Executions/Pages/RevisionoftheUNManualPreventionExtraLegalArbitrary.aspx>

- I. The 1989 Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions were endorsed by UN General Assembly Resolution 44/162 of 15 December 1989 and remain unchanged.
- II. ECOSOC Resolution 1989/65 of 24 May 1989.
- III. UN General Assembly Resolution 44/162 of 15 December 1989.
- IV. UN Commission on Human Rights Resolutions 1998/36, 2000/32, 2003/33 and 2005/26.
- V. The history of this process and references to additional UN and other documents of relevance to investigations are available at: <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Executions/Pages/RevisionoftheUNManualPreventionExtraLegalArbitrary.aspx>.

สมาชิกคณะทำงานด้านกฎหมายและด้านนิติวิทยาศาสตร์มีดังต่อไปนี้

[Kingsley ABBOTT](#), Senior International Legal Adviser for Southeast Asia, International Commission of Jurists, Bangkok

[Fred ABRAHAMS](#), Associate Director for Program, Human Rights Watch

[Federico ANDREU](#), Deputy Director of Litigation & Legal Protection, Colombian Commission of Jurists

[Prof. Ali CHADLY](#), Head of Department of Forensic Medicine and Dean of the Faculty of Medicine, University of Monastir, Tunisia

[Prof. Stephen CORDNER](#), Head, International Programmes, Victorian Institute of Forensic Medicine, Australia (editor of the Forensic Science sections of the 2016 Minnesota Protocol)

[Dr. Uwom O. EZE](#), Senior Forensic Pathologist, University College Hospital, Ibadan, Nigeria; and Head of Secretariat, African Society of Forensic Medicine

[Dr. Luis FONDEBRIDER](#), President, Argentine Forensic Anthropology Team, Buenos Aires

[Barbara FREY](#), Director of the Human Rights Program, University of Minnesota (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Avner GIDRON](#), Senior Policy Adviser, Amnesty International

[Alistair GRAHAM](#), Investigations Team Leader, International Criminal Court

[Prof. Françoise HAMPSON](#), Emeritus Professor, University of Essex

[Prof. Sarah KNUCKEY](#), Associate Clinical Professor of Law; Director, Human Rights Clinic; Faculty Co-Director, Human Rights Institute, Columbia Law School (Chair of the Legal Working Group)

[Dr. María Dolores MORCILLO MÉNDEZ](#), Regional Forensic Coordinator, Ukraine, Russian Federation and Western Europe, International Committee of the Red Cross

[Michael MOULDEN](#), Forensic Coordinator, Special Tribunal for Lebanon, Beirut

[Prof. Duarte Nuno VIEIRA](#), Dean of the Faculty of Medicine, University of Coimbra; President, European Council of Legal Medicine and Iberoamerican Network of Forensic Medicine and Forensic Sciences Institutions

[Irene O'SULLIVAN](#), Senior International Forensic Advisor, Netherlands Forensic Institute

[Dr. Thomas PARSONS](#), Director, Forensic Sciences, International Commission on Missing Persons

[Jennifer PRESTHOLDT](#), Deputy Director, The Advocates for Human Rights, Minneapolis

[Stefan SCHMITT](#), Director, International Forensic Program, Physicians for Human Rights, United States

[Prof. Jorgen THOMSEN](#), Institute of Forensic Medicine, University of Southern Denmark (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr. Morris TIDBALL-BINZ](#), Head of Forensic Services, International Committee of the Red Cross, Geneva (Chair of the Forensics Working Group)

[Howard VARNEY](#), Senior Program Advisor, International Center for Transitional Justice, South Africa.

The working group of legal experts was supported by Toby Fisher, Barrister, Landmark Chambers, London, and by Dr Thomas Probert, Senior Researcher, Institute for International and Comparative Law in Africa, University of Pretoria. The working group of forensic experts was supported by Stuart Casey-Maslen, Honorary Professor, Faculty of Law, University of Pretoria.

The members of the Legal and Forensics Working Groups were as follows:

[Kingsley ABBOTT](#), Senior International Legal Adviser for Southeast Asia, International Commission of Jurists, Bangkok

[Fred ABRAHAMS](#), Associate Director for Program, Human Rights Watch

[Federico ANDREU](#), Deputy Director of Litigation & Legal Protection, Colombian Commission of Jurists

[Prof. Ali CHADLY](#), Head of Department of Forensic Medicine and Dean of the Faculty of Medicine, University of Monastir, Tunisia

[Prof. Stephen CORDNER](#), Head, International Programmes, Victorian Institute of Forensic Medicine, Australia (editor of the Forensic Science sections of the 2016 Minnesota Protocol)

[Dr Uwom O. EZE](#), Senior Forensic Pathologist, University College Hospital, Ibadan, Nigeria; and Head of Secretariat, African Society of Forensic Medicine

[Dr Luis FONDEBRIDER](#), President, Argentine Forensic Anthropology Team, Buenos Aires

[Barbara FREY](#), Director of the Human Rights Program, University of Minnesota (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Avner GIDRON](#), Senior Policy Adviser, Amnesty International

[Alistair GRAHAM](#), Investigations Team Leader, International Criminal Court

[Prof. Françoise HAMPSON](#), Emeritus Professor, University of Essex

[Prof. Sarah KNUCKEY](#), Associate Clinical Professor of Law; Director, Human Rights Clinic; Faculty Co-Director, Human Rights Institute, Columbia Law School (Chair of the Legal Working Group)

[Dr María Dolores MORCILLO MÉNDEZ](#), Regional Forensic Coordinator, Ukraine, Russian Federation and Western Europe, International Committee of the Red Cross

[Michael MOULDEN](#), Forensic Coordinator, Special Tribunal for Lebanon, Beirut

[Prof. Duarte Nuno VIEIRA](#), Dean of the Faculty of Medicine, University of Coimbra; President, European Council of Legal Medicine and Iberoamerican Network of Forensic Medicine and Forensic Sciences Institutions

[Irene O'SULLIVAN](#), Senior International Forensic Advisor, Netherlands Forensic Institute

[Dr Thomas PARSONS](#), Director, Forensic Sciences, International Commission on Missing Persons

[Jennifer PRESTHOLDT](#), Deputy Director, The Advocates for Human Rights, Minneapolis

[Stefan SCHMITT](#), Director, International Forensic Program, Physicians for Human Rights, United States

[Prof. Jorgen THOMSEN](#), Institute of Forensic Medicine, University of Southern Denmark (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr Morris TIDBALL-BINZ](#), Head of Forensic Services, International Committee of the Red Cross, Geneva (Chair of the Forensics Working Group)

[Howard VARNEY](#), Senior Program Advisor, International Center for Transitional Justice, South Africa.

The working group of legal experts was supported by Toby Fisher, Barrister, Landmark Chambers, London, and by Dr Thomas Probert, Senior Researcher, Institute for International and Comparative Law in Africa, University of Pretoria. The working group of forensic experts was supported by Stuart Casey-Maslen, Honorary Professor, Faculty of Law, University of Pretoria.

ສາມາຊີກຄນະທີ່ປ່ຽນຍາມດັ່ງຕ້ອໄປນີ້

Prof. Philip ALSTON, New York University School of Law; Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Emilio ALVAREZ, Executive Secretary, Inter-American Commission on Human Rights

Jay D. ARONSON, Associate Professor of Science, Technology, and Society and Director, Center for Human Rights Science, Carnegie Mellon University, Pittsburgh, Pennsylvania

Dr. Eric BACCARD, Forensic Coordinator, International Criminal Court

Dr. Sue BLACK, Deputy Principal, University of Dundee

Kathryne BOMBERGER, Director, International Commission on Missing Persons

Sean BUCKLEY, Managing Director, Osaco Solutions, United Kingdom

Prof. Pieter CARSTENS, Professor of Criminal and Medical Law, Faculty of Law, University of Pretoria

Supt. Anton CASTILANI, Chief, Police Medical Department, Indonesian National Police

Youk CHHANG, Director, Documentation Centre for Cambodia

Pablo DE GREIFF, UN Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence

Max DE MESA, Chairperson, Philippine Alliance of Human Rights Advocates

Michel DE SMEDT, Head of Investigations, International Criminal Court

Rafendi DJAMIN, Indonesian Representative, ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights

Ariel DULITZKY, Clinical Professor and Director, Human Rights Clinic, School of Law, University of Texas at Austin; and Member and former Chair-Rapporteur, UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances

Stephen FONSECA, Southern Africa Forensic Adviser for Africa, International Committee of the Red Cross

Jennifer GIBSON, Head of Drones Team, Reprieve, United Kingdom

Sam HEINS, Counsel, Heins Mills and Olson plc, Minneapolis (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

Dr. Vincent IACOPINO, Medical Director, Physicians for Human Rights; Adjunct Professor of Medicine with the University of Minnesota Medical School; and Senior Research Fellow at the Human Rights Center, University of California, Berkeley

Asma JAHANGIR, Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Zainabo KAYITESI, Chair, African Commission on Human and Peoples' Rights Working Group on Death Penalty and Extrajudicial, Summary or Arbitrary Killings in Africa

Andreas KLEISER, Director for Policy and Cooperation, International Commission on Missing Persons

Prof. Noam LUBELL, Head of School of Law, University of Essex; and Swiss Chair of IHL, Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights

Prof. Rashida MANJOO, Faculty of Law, University of Cape Town and former UN Special Rapporteur on Violence Against Women

Stephen MARGETTS, Legal Officer, UN Secretariat, New York

Juan MENDEZ, UN Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

George MUKUNDI, Head of African Governance Architecture Secretariat, African Union

Wilfred NDERITU, Managing Partner, Nderitu&Partners, Nairobi

Bacre NDIAYE, Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Bernard O'DONNELL, Head of Division, Fraud Investigations, Inspectorate General, European Investment Bank, Luxembourg (acting in an independent capacity)

Dr. Cristián ORREGO BENAVENTE, Senior Research Fellow in Forensic Genetics, Human Rights Center, School of Law, University of California, Berkeley

Fredy PECCERELLI, Director, Guatemalan Forensic Anthropology Foundation

The members of the Advisory Panel were as follows:

Prof. Philip ALSTON, New York University School of Law; Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Emilio ALVAREZ, Executive Secretary, Inter-American Commission on Human Rights

Jay D. ARONSON, Associate Professor of Science, Technology, and Society and Director, Center for Human Rights Science, Carnegie Mellon University, Pittsburgh, Pennsylvania

Dr Eric BACCARD, Forensic Coordinator, International Criminal Court

Prof. Dame Sue BLACK, Director of Leverhulme Research Centre for Forensic Science, University of Dundee

Kathryne BOMBERGER, Director, International Commission on Missing Persons

Sean BUCKLEY, Managing Director, Osaco Solutions, United Kingdom

Prof. Pieter CARSTENS, Professor of Criminal and Medical Law, Faculty of Law, University of Pretoria

Supt. Anton CASTILANI, Chief, Police Medical Department, Indonesian National Police

Youk CHHANG, Director, Documentation Centre for Cambodia

Pablo DE GREIFF, UN Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence

Max DE MESA, Chairperson, Philippine Alliance of Human Rights Advocates

Michel DE SMEDT, Head of Investigations, International Criminal Court

Rafendi DJAMIN, Indonesian Representative, ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights

Ariel DULITZKY, Clinical Professor and Director, Human Rights Clinic, School of Law, University of Texas at Austin; and Member and former Chair-Rapporteur, UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances

Stephen FONSECA, Southern Africa Forensic Adviser for Africa, International Committee of the Red Cross

Jennifer GIBSON, Head of Drones Team, Reprieve, United Kingdom

Sam HEINS, Counsel, Heins Mills and Olson plc, Minneapolis (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

Dr Vincent IACOPINO, Medical Director, Physicians for Human Rights; Adjunct Professor of Medicine with the University of Minnesota Medical School; and Senior Research Fellow at the Human Rights Center, University of California, Berkeley

Asma JAHANGIR, Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Zainabo KAYITESI, Chair, African Commission on Human and Peoples' Rights Working Group on Death Penalty and Extrajudicial, Summary or Arbitrary Killings in Africa

Andreas KLEISER, Director for Policy and Cooperation, International Commission on Missing Persons

Prof. Noam LUBELL, Head of School of Law, University of Essex; and Swiss Chair of IHL, Geneva Academy of International Humanitarian Law and Human Rights

Prof. Rashida MANJOO, Faculty of Law, University of Cape Town and former UN Special Rapporteur on Violence Against Women

Stephen MARGETTS, Legal Officer, UN Secretariat, New York

Juan MENDEZ, UN Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment

George MUKUNDI, Head of African Governance Architecture Secretariat, African Union

Wilfred NDERITU, Managing Partner, Nderitu & Partners, Nairobi

Bacre NDIAYE, Former UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions

Bernard O'DONNELL, Head of Division, Fraud Investigations, Inspectorate General, European Investment Bank, Luxembourg (acting in an independent capacity)

Dr. Cristián ORREGO BENAVENTE, Senior Research Fellow in Forensic Genetics, Human Rights Center, School of Law, University of California, Berkeley

Fredy PECCERELLI, Director, Guatemalan Forensic Anthropology Foundation

[Navi PILLAY](#), Former UN High Commissioner for Human Rights

[Prof. Michael POLLANEN](#), Chief Forensic Pathologist of Ontario, Canada

[Matt POLLARD](#), Senior Legal Adviser, International Commission of Jurists

[John RALSTON](#), Director, Institute for International Criminal Investigations

[Felix REATEGUI](#), Senior Associate, Truth and Memory Program, International Center for Transitional Justice

[Sir Nigel RODLEY](#), Professor Emeritus and Chair, Human Rights Centre, University of Essex, Colchester; and Member, UN Human Rights Committee

[Dr Pornthip ROJANASUNAN](#), Director, Central Institute of Forensic Science, Thailand

[Prof. Gert SAAYMAN](#), Head of the Department of Forensic Medicine, University of Pretoria and Chief State Pathologist, Gauteng Department of Health

[Anna Giudice SAGET](#), Crime Prevention Officer, UN Office on Drugs and Crime

[Dr Antti SAJANTILA](#), Head of Forensic Genetics, University of Helsinki

[Yasmin SOOKA](#), Executive Director, Foundation for Human Rights, Johannesburg

[Mishel STEPHENSON](#), Chief of Forensic Genetics, Guatemalan Forensic Anthropology Foundation

[Eric STOVER](#), Adjunct Professor of Law and Public Health and Faculty Director, Human Rights Center, School of Law, University of California, Berkeley (Coauthor of the 1991 Minnesota Protocol)

[Gary SUMMERS](#), Barrister, 9 Bedford Row International, London, United Kingdom

[Dr Ajith TENNAKOON](#), Head, Institute of Forensic Medicine and Toxicology; and President, College of Forensic Pathologists of Sri Lanka, Colombo

[Dr Lindsey THOMAS](#), Medical Examiner, Hennepin County Medical Examiner's Office (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr Douglas UBLAKER](#), Professor of Anthropology, Smithsonian Institution

[Dr Vina VASWANI](#), Head, Department of Forensic Medicine, Yenepoya University, India

[Dr Jeanine VELLEMA](#), Head of Division, Forensic Medicine, University of Witwatersrand, South Africa

[Dr Jairo VIVAS](#), Head of Forensic Pathology, National Institute of Legal Medicine and Forensic Sciences, Colombia

[Prof. David WEISSBRODT](#), Professor of Law, University of Minnesota (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr James WELSH](#), Independent Researcher, formerly Human Rights and Ethics Fellow, London School of Hygiene and Tropical Medicine.

[Navi PILLAY](#), Former UN High Commissioner for Human Rights

[Prof. Michael POLLANEN](#), Chief Forensic Pathologist of Ontario, Canada

[Matt POLLARD](#), Senior Legal Adviser, International Commission of Jurists

[John RALSTON](#), Director, Institute for International Criminal Investigations

[Felix REATEGUI](#), Senior Associate, Truth and Memory Program, International Center for Transitional Justice

[Sir Nigel RODLEY](#), Professor Emeritus and Chair, Human Rights Centre, University of Essex, Colchester; and Member, UN Human Rights Committee

[Dr Pornthip ROJANASUNAN](#), Director, Central Institute of Forensic Science, Thailand

[Prof. Gert SAAYMAN](#), Head of the Department of Forensic Medicine, University of Pretoria and Chief State Pathologist, Gauteng Department of Health

[Anna Giudice SAGET](#), Crime Prevention Officer, UN Office on Drugs and Crime

[Dr Antti SAJANTILA](#), Head of Forensic Genetics, University of Helsinki

[Yasmin SOOKA](#), Executive Director, Foundation for Human Rights, Johannesburg

[Mishel STEPHENSON](#), Chief of Forensic Genetics, Guatemalan Forensic Anthropology Foundation

[Eric STOVER](#), Adjunct Professor of Law and Public Health and Faculty Director, Human Rights Center, School of Law, University of California, Berkeley (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Gary SUMMERS](#), Barrister, 9 Bedford Row International, London, United Kingdom

[Dr Ajith TENNAKOON](#), Head, Institute of Forensic Medicine and Toxicology; and President, College of Forensic Pathologists of Sri Lanka, Colombo

[Dr Lindsey THOMAS](#), Medical Examiner, Hennepin County Medical Examiner's Office (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr Douglas UBLAKER](#), Professor of Anthropology, Smithsonian Institution

[Dr Vina VASWANI](#), Head, Department of Forensic Medicine, Yenepoya University, India

[Dr Jeanine VELLEMA](#), Head of Division, Forensic Medicine, University of Witwatersrand, South Africa

[Dr Jairo VIVAS](#), Head of Forensic Pathology, National Institute of Legal Medicine and Forensic Sciences, Colombia

[Prof. David WEISSBRODT](#), Professor of Law, University of Minnesota (Co-author of the 1991 Minnesota Protocol)

[Dr James WELSH](#), Independent Researcher, formerly Human Rights and Ethics Fellow, London School of Hygiene and Tropical Medicine.

ด้วยความระลึกถึง Sir Nigel Rodley
(1 ธันวาคม พ.ศ. 1941 – 25 มกราคม พ.ศ. 2017)

*In memoriam Sir Nigel Rodley
(1 December 1941 – 25 January 2017)*

สารบัญ

I.	เป้าหมายและขอบเขตของ พิธีสารมนนิโซตา ค.ศ. 2016	1	ค. การสัมภาษณ์และคุ้มครองพยาน	18
			1. หลักการทั่วไป	18
			2. ความปลอดภัยและสวัสดิภาพ	18
			3. การบันทึกคำสัมภาษณ์	18
II.	กรอบกฎหมายระหว่างประเทศ	3	ก. การรักษาดูแลศพ	19
	ก. สิทธิในชีวิต	3	1. หลักการทั่วไป	19
	ข. ความรับผิดและการเยียวยา	4	2. การติดป้าย (Labelling)	19
	ค. จุดเริ่มต้นและขอบเขตของหน้าที่ในการสืบสวน	5	3. รายการ (Inventory)	20
	สอบสวน	5	4. สภาพศพที่สมบูรณ์	20
	ง. องค์ประกอบและหลักการของการสืบสวน	7	5. ซากโครงกระดูกที่อยู่บนพื้นผิวดินโดยมิได้ถูกฝัง	20
	สอบสวน	7	6. ศพ/ซากโครงกระดูกที่ถูกฝัง	21
	1. องค์ประกอบของหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน	7	จ. การระบุตัวตนของศพ	21
	2. หลักการและประมาณการกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง	9	1. หลักการทั่วไป	21
	3. การมีส่วนร่วมและการคุ้มครองสมาชิกในครอบครัวระหว่างการสืบสวนสอบสวน	9	2. การระบุตัวตนด้วยตัวเปล่า	21
	4. กลไกสืบสวนสอบสวน	10	3. แนวทางระบุตัวตนด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์	22
III.	จริยธรรมทางวิชาชีพ	11	4. เหตุการณ์ที่มีผู้เสียชีวิตหลายราย	22
IV.	การดำเนินการสืบสวนสอบสวน	12	5. ข้อสรุปเกี่ยวกับอัตลักษณ์ตัวตน	23
	ก. หลักการทั่วไปของการสืบสวนสอบสวน	12	ฉ. ประเภทของหลักฐานและการเก็บตัวอย่าง	24
	ข. กระบวนการสืบสวนสอบสวน	12	1. หลักการทั่วไป	24
	1. การเก็บรวบรวมและจัดการข้อมูลและวัตถุ	13	2. หลักฐานทางชีวภาพของมนุษย์	24
	2. สถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญรวมถึงสถานที่เสียชีวิต/เกิดเหตุ	13	3. หลักฐานที่ไม่ใช่ทางชีวภาพ	25
	3. การประสานกับครอบครัว	15	4. หลักฐานดิจิตอล	26
	4. การทำความเข้าใจเหยื่อ	15	5. การบัญชีสืบสวน (Forensic Accounting)	26
	5. การค้นหา สมมติฐาน และคุ้มครองพยาน	15	6. ตัวอย่างเดิน/สภาพแวดล้อม	26
	6. ความช่วยเหลือระหว่างประเทศด้านวิชาการ	16	ฉ. การผ่าพิสูจน์ศพ (Autopsy)	27
	7. หลักฐานจากเครื่องมือสื่อสารและหลักฐานดิจิตอล	17	1. หลักการทั่วไป	27
	8. ประเด็นด้านการเงิน	17	2. บทบาทของแพทย์ทางรังสีวิทยา ใน การสืบสวน	28
	9. การลำดับเหตุการณ์	17	สอบสวนกรณีต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีขอบเขตจำกัด	28

Contents

I.	Aims and Scope of the 2016 Minnesota Protocol	1	C. Interviews and Witness Protection	18
			1. General principles	18
			2. Security and well-being	18
			3. Recording interviews	18
II.	International Legal Framework	3	D. Recovery of Human Remains	19
	A. The Right to Life	3	1. General principles	19
	B. Accountability and Remedy	4	2. Labelling	19
	C. The Triggering and Scope of the Duty to Investigate	5	3. Inventory	20
	D. Elements and Principles of Investigations	7	4. Intact bodies	20
	1. Elements of the duty to investigate	7	5. Skeletal remains on the surface	20
	2. Relevant international principles and codes	9	6. Buried bodies/skeletal remains	21
	3. The participation and protection of family members during an investigation	9	7. Considerations in the recovery of buried remains	21
	4. Investigative mechanisms	10	E. Identification of Dead Bodies	21
III.	Professional Ethics	11	1. General principles	21
	IV.		2. Visual recognition	21
	Conduct of an Investigation	12	3. The scientific approach to identification	22
	A. General Principles of Investigations	12	4. Events with multiple deaths	22
	B. The Investigation Process	12	5. Conclusions about identity	23
	1. Collecting and managing data and materials	13	F. Types of Evidence and Sampling	24
	2. Important physical locations, including the death/crime scene	13	1. General principles	24
	3. Family liaison	15	2. Human biological evidence	25
	4. Understanding the victim	15	3. Non-biological physical evidence	25
	5. Finding, interviewing and protecting witnesses	15	4. Digital evidence	26
	6. International technical assistance	16	5. Forensic accounting	26
	7. Telecommunications and other digital evidence	17	6. Soil/environmental samples	26
	8. Financial issues	17	G. Autopsy	27
	9. Chronology of events	17	1. General principles	27
			2. The role of radiological imaging in investigating potentially unlawful death	28
			H. Analysis of Skeletal Remains	29

V.		VI.	
แนวทางโดยละเอียด	30	อภิธานศัพท์	52
ก. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการตรวจ สถานที่เกิดเหตุ	30	VII.	
1. บทนำ	30	ภาคผนวก	56
2. การบันทึกภาพถ่าย	31	ภาคผนวก 1. โครงภาพทางกายวิภาค	56
3. การวัดขนาด	32	ภาคผนวก 2. แบบบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคดี	69
4. การทำบันทึก / การเก็บข้อมูลและรวบรวมรายการ	32	ภาคผนวก 3. ตารางบادแผลจากอาชญาคดี	71
ข. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการสัมภาษณ์	33	ภาคผนวก 4. ตารางบادแผลถูกแทง/บาดแผลฉีกขาด	72
1. บทนำ	33	ภาคผนวก 5. ตารางฟันของผู้ใหญ่	73
2. การเตรียมการและสภาพแวดล้อม	33		
3. การเริ่มนัดสัมภาษณ์	33		
4. การค้นหาข้อเท็จจริง	34		
5. การสรุปการสัมภาษณ์	35		
6. คำแนะนำเพิ่มเติมในกรณีสัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัย	35		
7. บทบาทของผู้ช่วย	35		
ค. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการขุดหลุมศพ	36		
ง. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ	38		
1. ความเป็นมาและหลักการสำคัญ	38		
2. ศพที่สูญเสียผ้า	39		
3. การตรวจสอบภายใน	39		
4. การตรวจสอบภายนอก	42		
5. การตรวจสอบเพิ่มเติม	43		
6. การสรุปสาเหตุการเสียชีวิต	45		
7. รายงานการผ่าพิสูจน์ศพ	46		
8. สัญญาณบ่งชี้จากการผ่าพิสูจน์ศพถึงความเป็น ไปได้ของกรรมการ	46		
จ. แนวทางโดยละเอียดในการตรวจวิเคราะห์ศพ			
โครงกระดูก	49		
1. บทนำ	49		
2. โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการตรวจวิเคราะห์ศพ	49		
โครงกระดูก	49		
3. การเตรียมกระดูกเพื่อทำการตรวจพิสูจน์	49		
4. การตรวจวิเคราะห์เพื่อหาข้อมูลทางชีวภาพของ			
โครงกระดูก	50		
5. การตรวจวิเคราะห์อื่นและการจัดทำรายงาน	51		

V.		VI.	
Detailed Guidelines	30	Glossary	52
A. Detailed Guidelines on Crime-Scene Investigation	30	VII.	
1. Introduction	30	Annexes	56
2. Photographic documentation	31	Annex 1. Anatomical Sketches	56
3. Measurements	32	Annex 2. Case Details Form	69
4. Note-taking/data collection and compiling an inventory	32	Annex 3. Firearm Wound Chart	71
B. Detailed Guidelines on Interviews	33	Annex 4. Stab Wound/Laceration Chart	72
1. Introduction	33	Annex 5. Adult Dental Chart	73
2. Preparation and setting	33		
3. Starting the interview	33		
4. Fact-finding	34		
5. Concluding the interview	35		
6. Additional guidance when interviewing a suspect	35		
7. The role of interpreters	35		
C. Detailed Guidelines on the Excavation of Graves	36		
D. Detailed Guidelines on Autopsy	38		
1. Background and key principles	38		
2. The clothed body	39		
3. External examination	39		
4. Internal examination	42		
5. Further testing	43		
6. Concluding the cause of death	45		
7. The autopsy report	46		
8. Autopsy signs of possible torture	46		
E. Detailed Guidelines on the Analysis of Skeletal Remains	49		
1. Introduction	49		
2. Infrastructure for the analysis of skeletal remains	49		
3. Preparing skeletal remains for analysis	97		
4. Establishing a biological profile of the remains	50		
5. Remaining analysis and report	51		

List of Tables

Table 1:	Ante-Mortem and Post-Mortem Data for the Purpose of Identification	23
Table 2:	Torture Techniques and Related Findings	47

I.

เป้าหมายและขอบเขตของ พิธีสารมินนิโซตา ค.ศ. 2016

- พิธีสารมินนิโซตา (Minnesota Protocol) นั้นที่จะให้ความคุ้มครองสิทธิในชีวิตและสร้างความก้าวหน้าให้กับระบบยุติธรรม ประกันความรับผิด และสิทธิในการเยียวยา โดยส่งเสริมให้เกิดการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพในกรณีต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีข้อบดบังกฎหมายหรือกรณีต้องสงสัยว่าถูกบังคับให้สูญหาย พิธีสารดังกล่าววางแผนการปฏิบัติงานทั่วไป สำหรับการสืบสวนสอบสวน การเสียชีวิตที่อาจมีข้อบดบังด้วยกฎหมาย รวมทั้งชุดหักการและแนวทางสำหรับรัฐตลอดจนสถานบันและบุคลากรที่มีบทบาทในการสืบสวนสอบสวนการเสียชีวิต
- พิธีสารมินนิโซตาประยุกต์ให้กับการสืบสวนสอบสวน “กรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นเสียชีวิตที่อาจมีข้อบดบังด้วยกฎหมาย” และให้โดยอนุสูมกับกรณีต้องสงสัยว่าถูกบังคับให้สูญหายทุกกรณี เพื่อที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพิธีสารนี้ กรณีที่กล่าวมาข้างต้นโดยส่วนใหญ่จะรวมถึงสถานการณ์ดังต่อไปนี้
 - การเสียชีวิตนั้นอาจเกิดจากภาระที่ทำให้ล้มเหลวในกระบวนการคุ้มครองชีวิต ซึ่งรวมถึงในทุกสถานการณ์ที่รัฐล้มเหลวที่จะใช้ความระมัดระวังตามสมควรเพื่อคุ้มครองบุคคลหนึ่งหรือบุคคลหลายคนจากภัยคุกคามหรือความรุนแรงอันคาดการณ์ได้จากบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น³
 - นอกจานั้น รัฐยังมีหน้าที่ทั่วไปในการสืบสวนสอบสวนการเสียชีวิตอย่างน่าสงสัย แม้ว่าในกรณีที่ไม่มีคำกล่าวหาหรือการตั้งข้อสงสัยว่ารัฐเป็นผู้ก่อให้เกิดการเสียชีวิตดังกล่าว หรือรัฐล้มเหลวที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการเสียชีวิตนั้นโดยมีข้อบดบังด้วยกฎหมาย
- (g) การเสียชีวิตนั้นอาจเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยรัฐ องค์กรหรือตัวแทนของรัฐ หรือมิใช่นั้นก็อาจเกิดจากการที่รัฐล้มเหลวที่ในการดำเนินการพิเศษในชีวิต¹ ซึ่งรวมถึง การเสียชีวิตทั้งปวงที่นำจะเกิดจากการกระทำการที่ทำขึ้นบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ หรือตัวแทนอื่นๆ ของรัฐ การเสียชีวิตที่เกิดจากการกระทำการของกลุ่มทหารปราบ พลเรือนติดอาวุธ หรือ “หน่วยสังหาร” ซึ่งต้องสงสัยว่ากระทำการใต้คำสั่งหรือด้วยการอนุญาต หรือยินยอมโดยปริยายจากรัฐและการเสียชีวิตที่เกิดจากการกระทำการของกองกำลังทหารหรือกองกำลังมั่นคงรับจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่ให้กับรัฐเป็นต้น²

I.

Aims and Scope of the 2016 Minnesota Protocol

- The Minnesota Protocol aims to protect the right to life and advance justice, accountability and the right to a remedy, by promoting the effective investigation of potentially unlawful death or suspected enforced disappearance. The Protocol sets a common standard of performance in investigating potentially unlawful death or suspected enforced disappearance and a shared set of principles and guidelines for States, as well as for institutions and individuals who play a role in the investigation.
- The Minnesota Protocol applies to the investigation of all “potentially unlawful death” and, mutatis mutandis, suspected enforced disappearance. For the purpose of the Protocol, this primarily includes situations where:
 - The death may have been caused by acts or omissions of the State, its organs or agents, or may otherwise be attributable to the State, in violation of its duty to respect the right to life.**¹ This includes, for example, all deaths possibly caused by law enforcement personnel or other agents of the state; deaths caused by paramilitary groups, militias or “death squads” suspected of acting under the direction or with the permission or acquiescence of the State; and deaths caused by private military or security forces exercising State functions.²

¹ ด้วยอย่างเช่น มาตรา 6(1) กติกาแห่งว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) มาตรา 6 อนุสัญญาด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1980 (Convention on the Rights of the Child) และมาตรา 1 อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมต่อมวลมนุษยชาติ ค.ศ. 1948 (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide) มาตรา 12 และ 13 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานขององค์การสหประชาชาติ ค.ศ. 1984 (UN Convention against Torture) มาตรา 10 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจนกาрайหาญสาบสูญโดยถูกบังคับ ค.ศ. 2006 (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance - ICEDP) หลักการที่ 6 22 และ 23 หลักการที่ 22 นี้ฐานของหลักการใช้กำลังและอาวุปนัยโดยหน้าที่รักษาภูมิภาค (UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials) หลักการที่ 9 หลักการขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันและการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพ กรณีสืบสวนของกฎหมายตามมาตราใดๆ และการพิจารณาของศาล (United Nations Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions) และหลักการที่ 34 ชุด หลักการว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนที่ถูกนำไปใช้ทางการคุ้มครองเช่นเดียวกันในกฎหมายของประเทศ คุณมาตรา 121 อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 3 ค.ศ. 1949 (เกี่ยวกับนักโทษสงคราม) และมาตรา 131 อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 4 ค.ศ. 1949 (เกี่ยวกับผู้ลี้ภัย)

² รายงานของผู้รายงานพิเศษเรื่องการสังหารนักโทษโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยการพิจารณาโดยรอบรั้ง หรือตามอ่อนไหวใจ ที่เสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เอกสารสหประชาชาติ E/CN.4/2005/7 วันที่ 22 ธันวาคม ค.ศ. 2004 §§ 70-71

³ รวมถึงโรงพยาบาลจิตเวช สถาบันสันรับด้วยและสูงอายุ และศูนย์สำหรับเด็กไม่เข้าถึงรัฐ หรือสูญเสีย

⁴ ด้วยอย่างเช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ความเห็นที่ไว้ปี 23 เรื่องลักษณะของภาระที่รัฐต้องรับผิดชอบต่อพิธีสาร (Nature of the General Legal Obligation Imposed on States Parties to the Covenant) เอกสารสหประชาชาติ CCPR/C/21/Rev.1/Add.13 วันที่ 26 พฤษภาคม ค.ศ. 2004 §8

¹ See, e.g. Art. 6(1), 1966 International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR); Art. 6, 1980 Convention on the Rights of the Child; and Art. 1, 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide; Arts. 12 and 13, 1984 UN Convention against Torture; Art. 10, 2006 International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICEDP); UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials, Principles 6, 22 and 23; UN Principles on the Effective Prevention and Investigation of Extra-legal, Arbitrary and Summary Executions, Principle 9; and the Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment. In situations of international armed conflict, see Art. 121, 1949 Geneva Convention III (with respect to prisoners of war); and Art. 131, 1949 Geneva Convention IV (with respect to civilian internees).

² Report of the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions to the UN Commission on Human Rights, UN doc. E/CN.4/2005/7, 22 December 2004, paras. 70-71.

³ These include psychiatric hospitals, institutions for children and the elderly and centres for migrants, stateless people, or refugees.

⁴ See, e.g., Human Rights Committee, General Comment No. 31 on The Nature of the General Legal Obligation Imposed on States Parties to the Covenant, UN doc. CCPR/C/21/Rev.1/Add.13, 26 May 2004, para. 8.

3. พิธีสารวางแผนการนี้ทางกฎหมายและมาตรฐาน กับแนวทางที่ว่าไปของรัฐที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนกรณี ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีข้อบกพร่องทางกฎหมาย (หมวด II) อีกทั้ง กำหนดหน้าที่ของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการสืบสวนสอบสวนในเบื้องต้นตามมาตรฐานสูงสุด ของจริยธรรมทางวิชาชีพ (หมวด III) พิธีสารให้คำแนะนำ ละเอียดอ่อนๆ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการสืบสวนสอบสวนอันได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนอื่นๆ ผู้ประกอบวิชาชีพด้าน การแพทย์และกฎหมาย ตลอดจนสมาชิกของกลไกและ กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง ทั้งหลาย (หมวด IV) แม้ว่า พิธีสารจะไม่ใช่คู่มือที่ครอบคลุมทุกด้าน มุ่งของการสืบสวน สอบสวนหรือคู่มือตามขั้นตอนสำหรับผู้ปฏิบัติงานแต่ ก็ ประกอบด้วยแนวทางโดยละเอียดเกี่ยวกับประเด็นสำคัญ ต่างๆ ของการสอบสวน(หมวด V) บทอภิธานศัพท์ (หมวด VI) และภาคผนวก (หมวด VII) ซึ่งแสดงภาพรวมทางกฎหมาย ภาค และแบบฟอร์มสำหรับใช้ระหว่างการผ่าพิสูจน์ศพ
4. รัฐทั้งหลายควรดำเนินขั้นตอนที่เหมาะสมเพื่อบรรจุมาตรฐาน ของพิธีสารไว้ในระบบกฎหมายภายในประเทศตน และเพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการนำไปใช้โดยหน่วยงานและบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่จำกัดอยู่เพียงอัยการ ทนายความฝ่ายจำเลย ผู้พิพากษา ผู้บังคับใช้กฎหมาย บุคลากรของเรือนจำและ กองทัพ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านนิติเวชและศุภាធิทยาฯ
5. นอกจากนั้น พิธีสารยังครอบคลุมไปถึงกรณีที่องค์การ สมประชาติ กลุ่มติดอาชญากรรมที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐแต่ใช้อำนาจ รัฐหรือไม่รัฐ⁵ หรือองค์กรธุรกิจ⁶ มีหน้าที่ในการตรวจสอบพิธีสารนี้ ชีวิตและการเยียวยาในกรณีฉะเมิดที่ก่อโดยพวกราชหรือที่ พวกราชที่ส่วนสนับสนุน⁷ พิธีสารนี้ยังอาจช่วยให้ตรวจสอบ กระบวนการสืบสวนสอบสวนแก่องค์กรสมประชาติ องค์กร และสถาบันระดับภูมิภาค ภาคประชาสังคมและครอบครัว ของผู้เสียหาย ตลอดจนอาจช่วยในการสอนและอบรมเรื่อง การสืบสวนสอบสวนกรณีการเสียชีวิตดังกล่าวได้ เช่นกัน
6. รัฐภาคีของสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องอาจมีพันธกรณีจำเพาะ ซึ่งเกินกว่าคำแนะนำในพิธีสารนี้ แม้ว่าบางรัฐอาจยังไม่คู่ สัญญาในสถานะที่จะดำเนินการตามคำแนะนำทั้งหมดที่ระบุ แต่ก็ ไม่ควรตีความส่วนใดของพิธีสารนี้ในทางที่ปลดปล่อย หรือ อนุญาตให้รัฐใดไม่ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีของตนอย่าง ครอบคลุมภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
3. The Protocol outlines States' legal obligations and common standards and guidelines relating to the investigation of potentially unlawful death (Section II). It sets out the duty of any individual involved in an investigation to observe the highest standards of professional ethics (Section III). It provides guidance and describes good practices applicable to those involved in the investigative process, including police and other investigators, medical and legal professionals and members of factfinding mechanisms and procedures (Section IV). While the Protocol is neither a comprehensive manual of all aspects of investigations, nor a step-by-step handbook for practitioners, it does contain detailed guidelines on key aspects of the investigation (Section V). A glossary is included (Section VI). Annexes (Section VII) contain anatomical sketches and forms for use during autopsies.
4. States should take all appropriate steps to incorporate Protocol standards into their domestic legal systems and to promote its use by relevant departments and personnel, including, but not limited to, prosecutors, defence lawyers, judges, law enforcement, prison and military personnel, and forensic and health professionals.
5. The Protocol is also relevant to cases where the United Nations, armed non-State groups exercising State or quasi-State authority,⁵ or business entities⁶ have a responsibility to respect the right to life and to remedy any abuses they cause or to which they contribute.⁷ The Protocol can also guide the monitoring of investigations by the UN, regional organizations and institutions, civil society and victims' families, and can aid teaching and training on death investigations.
6. States Parties to relevant treaties may have specific obligations that go beyond the guidance set out in the present Protocol. Although some States may not yet be in a position to follow all of the guidance set out within it, nothing in the Protocol should be interpreted in such a way as to relieve or excuse any State from full compliance with its obligations under international human rights law.

⁵ ในส่วนของกลุ่มติดอาชญากรรม คุ้มครองทางกฎหมายของคดีที่เกี่ยวกับความชั้ดเชิงในอนุญาตฯ เอกสารสมประชาติที่ A/HRC/12/48 วันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 2009, §1836

⁶ OHCHR หลักการแนวทางฯ ด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (Guiding Principles on Business and Human Rights) เอกสารสมประชาติที่ HR/PUB/11/04 (ค.ศ. 2011)

⁷ หลักการและแนวทางที่ทั้งฐานของสมประชาติว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการขอเชยล่าชับผู้เสียหายจากการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง ลงมติกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง ค.ศ. 2005 (UN Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law) (ต่อจากนี้เรียกว่า หลักการและแนวทางที่ทั้งฐานของสมประชาติว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการขอเชยล่าชับ)

⁵ With respect to armed groups, see Report of the UN Fact-Finding Mission on the Gaza Conflict, UN doc. A/HRC/12/48, 25 September 2009, para. 1836.

⁶ OHCHR, Guiding Principles on Business and Human Rights, UN doc. HR/PUB/11/04 (2011).

⁷ 2005 UN Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law (hereafter, UN Basic Principles and Guidelines on the Right to Remedy and Reparation).

23 ดูตัวอย่างเช่น ECIHR คดี McCann et al. v. United Kingdom คำพิพากษา (องค์คุณในทุน) วันที่ 27 กันยายน ค.ศ. 1995 §161 IACtHR, คดี Montero-Araguren et al. (Detention Center of Catia) v. Venezuela คำพิพากษา 5 ก.ค. 2006 §66 คณะกรรมการอิสระที่อิมมุนิชันและเพื่อประโยชน์ของประชาชนแห่งทวีปแอฟริกา (AChP) ความเห็นทั่วไปที่ 3 เรื่องสิทธิในชีวิต เดือนพ.ค.2015 §§2, 15 คณะกรรมการการสิทธิมนุษยชน ความเห็นทั่วไปที่ 31 §§15 และ 18

24 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ชุดหลักการสำสัญว่าด้วยการคุ้มครองและสงเสริมสิทธิมนุษยชนผ่านการขจัดการรยบเงินไม่ดังที่รับผิด เอกสารสหประชาชาติ E/CN.4/2005/102/Add.1 วันที่ 8 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005 หลักการที่ 1

25 ดู เช่น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ความเห็นทั่วไปที่ 31, ข้อ 18

รายงานของผู้รายงานพิเศษเรื่องการลังงานอกกฎหมาย โดยการพิจารณาโดยรวมรั้ด หรือความค่าความใจที่เสนอต่อคณะกรรมการบริการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เอกสารสหประชาชาติ A/70/304 อาจมีบทบาทของหลักการและแนวทางที่เขียนขึ้นในรายงานของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิฯ จึงได้รับการเยียกยานและภาษาด้วย

27 ดู เช่น IACtHR, คดี La Cantuta v. Peru คำพิพากษา วันที่ 29 พฤษภาคม ค.ศ. 2006 §160

28 ดู หลักการและแนวทางท่านพันธุ์รุ่นของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการชดเชย หลักการที่ 4 ชุดหลักการส่าสุดว่าด้วยการคุ้มครองและสงเสริมสิทธิมนุษยชนผ่านการขัดการยกเว้นไม่ต้องรับผิด และมาตรา 2(3) ICCPR

29 ภาครชดเชยประกอบด้วยการชดใช้ค่าเสียหาย ค่าทดแทน การฟื้นฟูสิ่งของที่ไม่เกิดขึ้นซ้ำอีก และความพึงพอใจ ดู เช่น คณะกรรมการเรื่องการสูญหายโดยถูกบังคับหรือไม่สมควรใจ (Working Group on Enforced or Involuntary Disappearance - WGEID) ความเห็นที่นำไปเยียกบันดาลมา 19 ของปีรุ่งนภาฯ ว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้สูญหาย เอกสารสหประชาชาติ E/CN.4/1998/43 §§68-75 และรายงานของ WGEID เอกสารสหประชาชาติ A/HRC/22/45 วันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 2013 §§ 46-68

³⁰ มาตรา 24(6) ICPD ผู้ทันรู้ภาคีได้เข้ามาร่วมการอย่างเพียงพอ (เช่น การขอใบรับรองการไม่ประยุกต์นี้ของกฎหมายบังคับให้สูงษายา) การกำหนดสถานะทางกฎหมายของผู้สูงอายุ และภัยคุกคามในเชิงย่างเข้ม สร้างตัวการสัมคม กฎหมายครอบครัว และ法律ที่อ่อนไหวยิ่ง สูง GEID ความเห็นที่ว่าไปเรื่องสิทธิที่จะได้รับการรับรองความเป็นบุคคลตามกฎหมายในบริบทการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ ความเห็นที่ว่าไปที่ 11 ปี 2011 A/HRC/19/58/Rev.1 (2012) §42

³¹ ดู เช่น ความเห็นทั่วไปที่ 31, op. cit., §§15-17 และที่ 19 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คดี Yrusta v. Argentina ความเห็น (Comm. No. 1/2013) คณะกรรมการร่างร่างกฎหมายสถาบันโดยถูกบังคับ เม.ย. 2016

32 ดูหลักการและแนวทางขั้นพื้นฐานของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการชดเชย ร 22

³³ ดู เช่น มติสัมภาษณ์ภายในสหประชาชาติที่ 68/165, รับรองเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2013; ICPED มาตรา 12 และ 24(2); คณะกรรมการอิทธิพลที่ต้องน้อมนุษยธรรมระหว่างรัฐในที่ปีมิเริกา (IACtHR), รายงานถ้าด้วยกระบวนการการระดมพลในประเทศโคลอมบีย์ (Report on the Demobilization Process in Colombia), OEA/Ser.L/V/II.120, Doc. 60, วันที่ 13 ธันวาคม ก.ศ. 2004, §18, โดยถ้าจึง IACtHR, รายงานประจาปีของคณะกรรมการอิทธิพลน้อมนุษยธรรมระหว่างรัฐในโคลอมบีย์ ค.ศ. 1985-86, OEA/Ser.L/V/II.68, Doc. 8 rev. 1, วันที่ 26 กันยายน ก.ศ. 1986, บทที่ V

²³ See, e.g., ECtHR, *McCann and others v. United Kingdom*, Judgment (Grand Chamber), 27 September 1995, para. 161; IACtHR, *Montero-Aranguren and others (Detention Center of Catia) v. Venezuela*, Judgment, 5 July 2006, para. 66; African Commission on Human and Peoples' Rights (AChPR), General Comment No. 3 on the Right to Life, November 2015, para. 2; 15; Human Rights Committee, General Comment No. 31, paras. 15 and 18.

²⁴ UN Commission on Human Rights, Updated Set of Principles for the Protection and Promotion of Human Rights through Action to Combat Impunity, UN doc. E/CN.4/2005/102/Add.1, 8 February 2005, Principle 1.

²⁵ See e.g. Human Rights Committee, General Comment No. 31, para. 18.

²⁶ Report of the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions to the General Assembly, UN doc. A/70/304; Preamble to the UN Basic Principles and Guidelines on the Right to Remedy and Reparation.

²⁷ See, e.g., IACtHR, *La Cantuta v. Peru*, Judgment, 29 November 2006, para. 160.

²⁸ See UN Basic Principles and Guidelines on the Right to Remedy and Reparation; Updated Set of Principles for the Protection and Promotion of Human Rights through Action to Combat Impunity, Principle 4; Art. 2(3), ICCPR.

²⁹ Reparation includes restitution, compensation, rehabilitation, guarantees of non-repetition, and satisfaction. See, e.g., Working group on Enforced or Involuntary Disappearances (WGEID), General Comment on Article 19 of the Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance, UN doc. E/CN.4/1998/43, paras. 68–75; and Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, UN doc. A/HRC/22/45, 28 January 2013, paras. 46–68.

¹⁰ Art. 24(6) ICPED obliges States Parties to adopt adequate measures (for example, issuing certificates of absence due to enforced disappearance) to regulate the legal status of a disappeared person and his/her relatives in fields such as social welfare, family law and property rights. See WGEID, General comment on the right to recognition as a person before the law in the context of enforced disappearances, General Comment No. 11, 2011, in UN doc. A/HRC/19/58/Rev.1 (2012), para. 42.

³¹ See, e.g., Human Rights Committee, General Comment No. 31, *op. cit.*, paras. 15–17 and 19; Art. 24, ICPED; and Committee on Enforced Disappearance, *Yrusta v. Argentina*, Views (Comm. No. 1/2013), April 2016.

⁸² See UN Basic Principles and Guidelines on the Right to Remedy and Reparation, para. 22.

⁸³ See, e.g., UN General Assembly Resolution 68/165, adopted on 18 December 2013; ICPED Arts. 12 and 24(2); WGEND, General Comment on the right to the truth in relation to enforced disappearance, General Comment No. 10, in Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, UN doc. A/HRC/16/48, 26 January 2011, para. 39. Inter-American Commission on Human Rights (IACtHR), Report on the Demobilization Process in Colombia, OEA/Ser.L/V/II.120, Doc. 60, December 13, 2004, para. 18, citing, *inter alia*, IACtHR, Annual Report of the Inter-American Commission on Human Rights 1985-86, OEA/Ser.L/V/II.68, Doc. 8 rev. 1, 26 September 1986, chap. V.

- และการเคลื่อนย้าย รวมทั้งที่อยู่ของเหยื่อ³⁴ การปงบกอที่อยู่สุดท้ายของผู้สูญหายเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการเรียกคืนความเจ็บปวดทรมานของสมาชิกในครอบครัวที่เกิดจากความไม่แนใจในชะตากรรมของญาติผู้สูญหาย³⁵ ทั้งนี้การละเมิดดังกล่าวยังดำเนินอยู่ตราบใดที่ยังไม่ทราบชะตากรรมหรือที่อยู่ของผู้สูญหาย³⁶

13. สิทธิในการทราบความจริง³⁷ ขยายไปถึงสังคมโดยรวมเนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในเชิงป้องกันและสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะด้วยมาตรฐานสากลทั่วโลก³⁸ ทั้งสมาชิกในครอบครัวและสังคมโดยรวมมีสิทธิที่จะทราบข้อมูลในเบื้องต้นของรัฐเพื่อวิเคราะห์กรณีการละเมิดอย่างร้ายแรง แม้ว่าบันทึกเหล่านั้นจะอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานความมั่นคง หรือหน่วยงานของกองทัพหรือตำรวจ³⁹

14. ในระหว่างการขัดกันทางอาชญากรรมฝ่ายจะต้องใช้มาตรการที่เป็นไปได้ทุกชนิดเพื่อนำความยุติธรรมมาสู่บุคคลที่มีการรายงานว่าสูญหายไปคนเป็นผลมาจากความขัดแย้ง และให้ข้อมูลทั้งหมดที่มีแก่สมาชิกในครอบครัวเกี่ยวกับชะตากรรมของญาติของพวกรها⁴⁰ ในกรณีการเสียชีวิต ทุกฝ่ายจะต้องใช้ทุกหนทางที่สามารถทำได้ในการระบุตัวตนผู้เสียชีวิตรวมถึงโดยการบันทึกข้อมูลที่มีอยู่ก่อนการกำจัดศพและโดยการกำหนดตำแหน่งแหล่งหลุมศพ ในกรณีสถานการณ์การขัดกันทางอาชญากรรมที่มีลักษณะระหว่างประเทศอย่างน้อยต้องมีการพยายามอำนวยความสะดวกในการส่งศีกษาศพของผู้เสียชีวิตโดยเฉพาะเมื่อมีคำร้องขอจากญาติใกล้ชิด⁴¹ นอกจากนั้น แต่ละฝ่ายในการขัดกันทางอาชญากรรมที่มีลักษณะระหว่างประเทศจะต้องจัดตั้งหน่วยงานด้านข้อมูลเพื่อส่งต่อข้อมูลต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวกับการเสียชีวิตของบุคคลที่อยู่ภายใต้ความคุ้มครองของตนไปยังผู้มีอำนาจหนึ่งบุคคล เมื่อจ้าว⁴²

whereabouts.³⁴ Determining the final whereabouts of the disappeared person is fundamental to easing the anguish and suffering of family members caused by the uncertainty as to the fate of their disappeared relative.³⁵ A violation is ongoing as long as the fate or whereabouts of the disappeared is not determined.³⁶

13. The right to know the truth³⁷ extends to society as a whole, given the public interest in the prevention of, and accountability for, international law violations.³⁸ Family members and society as a whole both have a right to information held in a state's records that pertains to serious violations, even if those records are held by security agencies or military or police units.³⁹

14. In armed conflict, all parties must take all feasible measures to account for persons reported missing as a result of the conflict, and to provide family members with any information they have on the fate of their relatives.⁴⁰ In the event of death, all parties must use all means at their disposal to identify the dead, including by recording all available information prior to the disposal of the body and by marking the location of graves; and in a situation of international armed conflict they must at least endeavour to facilitate the return of the remains of the deceased at the request of, inter alia, the next of kin.⁴¹ Moreover, each Party to an international armed conflict has to establish an information bureau to forward any information regarding, among other things, the death of protected persons in its hands to the power to which these persons belong.⁴²

ค. จุดเริ่มต้นและขอบเขตของหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน

15. หน้าที่สืบสวนสอบสวนของรัฐเริ่มต้นเมื่อรัฐทราบหรือคิดเห็นว่ามีกรณีการเสียชีวิตที่อาจมีความผิดกฎหมายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงเมื่อมีคำกล่าวหาอันสมเหตุสมผลว่าเกิดการเสียชีวิตที่อาจมีความผิดกฎหมายเช่น⁴³ ทั้งนี้หน้าที่การสืบสวนสอบสวนไม่ได้มีเฉพาะในกรณีที่รัฐได้รับคำร้องเรียนอย่างเป็นทางการเท่านั้น⁴⁴

16. หน้าที่ที่จะต้องทำการสืบสวนสอบสวนกรณีการเสียชีวิตที่อาจมีความผิดกฎหมายครอบคลุมทุกรูปแบบที่รัฐก่อให้เกิดการเสียชีวิต หรือถูกกล่าวหาหรือต้องสงสัยว่าก่อให้เกิดการเสียชีวิต (เช่น เมื่อการเสียชีวิตอาจเกิดจากการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย) และคงอยู่ทั้งในยามสงบและในเวลาที่มีการขัดกันทางอาชญากรรมโดยที่การละเมิดไม่ใช่ผลจากการสู้รบ ไม่ว่าการเสียชีวิตนั้นจะถูกสงสัยหรือกล่าวหาว่ามีความผิดกฎหมายหรือไม่ทั้งนี้ในวรรคที่ 21 ด้านล่างจะกล่าวถึงหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนกรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นเสียชีวิตที่มีความผิดกฎหมายซึ่งเกิดระหว่างการสู้รบ

17. หากตัวแทนรัฐทำให้เกิดการเสียชีวิตของผู้ถูกคุมขัง หรือบุคคลใดเสียชีวิตระหว่างอยู่ภายใต้การควบคุมตัว จะต้องมีการรายงานการเสียชีวิตดังกล่าวโดยไม่ล่าช้าต่อเจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการหรือเจ้าพนักงานอื่นๆ ที่เป็นอิสระจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตัวและมีหน้าที่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับพฤติกรรมและสาเหตุของการเสียชีวิตนั้นโดยทันที เป็นกลางและมีประสิทธิภาพ⁴⁵ ความรับผิดชอบเช่นนี้ขยายไปถึงบุคคลที่ถูกคุมขังในเรือนจำ ในสถานที่คุณชั่งอื่น (ที่เป็นและไม่เป็นทางการ) และไปถึงบุคคลที่อยู่ในสถานที่อื่น เช่นรัฐใช้อำนาจในการควบคุมจำกัดชีวิตพากษาคนนั่งเรือจากเรือเป็นผู้ใช้อำนาจควบคุมตัวบุคคลจึงมีข้อสันนิษฐานทั่วไปไว้ก่อนถึง

34 ภายใต้ ICPED ผู้เสียหายมีสิทธิ์ที่จะบุคคลที่ถูกบังคับให้สูญหาย แต่รวมเงื่อนไข “บุคคลที่ได้รับความทรมาน” จากอาชญากรรมดังกล่าวด้วย (ICPED มาตรา 24) ดังนั้น ครอบครัวและชุมชนของผู้เสียหายมีสามารถถูกจัดเป็นผู้เสียหายภายใต้กฎหมาย และต่อ ICPED มาตรา 12

³⁵ IACHR, รายงานเรื่องสิทธิในการทราบความจริงในทวีปอเมริกา (Report on the Right to Truth in the Americas), ส.ค. 2014

³⁶ ICED, มาตรา 18 และ 24(6) ความคิดเห็นที่ 9 เกี่ยวกับการบังคับกฎหมายและการเป็นอาชญากรรมต่อเนื่อง รายงาน WGEID เอกสาร UN ที่ A/HRC/16/48 26 ม.ค. 2011 บรรทัด 39...ภายใต้ มาตรา 24(1) ความคิดเห็นที่ 9 เกี่ยวกับ ICED “ที่นี่เรียกว่า ‘ทางออก’ หมายความว่า ‘ที่สิ่งของกฎหมายและโครงสร้างสถาบันเจ้าหน้าที่เป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยในประเทศ’”

37 ดู เรื่อง, มาตรา 2, ICCPR และ มาตรา 24, ICPED, และดู หลักการที่ 2-5, บุคลากรภาครัฐด้วยการห้ามคงและลงเริ่มที่ห้ามขุนชูชนฝ่ายการเจ้าตัวรับผิด, เอกสาร
มาตรา 2, ICCPR 14/2005/MOHA 1.1 ที่ออกโดย กองทัพประชาชนไทย ที่ 5/EOM/14/2005/14/EOM/14/2005/14

ສະຫງົບຜະລາຍງານ E/CN.4/2005/102/Add.1 ແລະ ສູນອາກາດຮັບອະນຸມາດຕະຖານາໄຕ E/CN.4/2004/88 ແລະ E/CN.4/2006/91

38 ดู เช่น, IACtHR, คดี Slaughter of the Rochela v. Colombia, ศาลแพากฎา 11 พ.ค. 2007, §195; IACtHR, คดี Chiriboga v. Ecuador, ศาลแพากฎา 27 ก.พ. 2007, §195.

39 หลักการ Tshwane ว่าด้วยความมั่นคงของชาติและสิทธิในการทราบข้อมูล ค.ศ. 2013, หลักการที่ 10
40 ที่มีสาระเพื่อเตือนภัยของมนุษยชาติเจ้าที่เกี่ยวกับการห้ามครุกรุนแรงจากการตัดกันทางทางการทั่วโลกที่สืบทอดกันมาและห่วงโซ่ประเทศ (พิธีสารเพื่อเตือน I, ค.ศ.1977) มาตรา 32, 33; คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (International Committee of the Red Cross - ICRC), งานศึกษากฎหมายจราจรทั่วโลกและห่วงโซ่ประเทศ ปกที่ 117

41 ICRC, งานศึกษากฎหมายเจ้าตัวมุนียะอธิรัตนะห่วงประเทศไทย, กฎที่ 116 และ 114; อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 1 (1949) มาตรา 16, 17; อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 2 (1949) มาตรา 19, 20; อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 3 (1949) มาตรา 120; อนุสัญญาเจนีวา ฉบับที่ 4 (1949) มาตรา 129, 130; §§ พริกิตรา พิชัย คำที่ 1 (1977) มาตรา 34

42 อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 1 (1949) มาตรา 16; อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 2 (1949) มาตรา 19; อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 3 (1949) มาตรา 120, 122; อนุสัญญาเจ้าหน้าที่ 4 (1949) มาตรา 129, 130; และ พ.ร.บ.การบริหารดินป่าที่ 1 (1977) มาตรา 134

⁴³ ECtHR, คดี Ergi v. Turkey, คำพิพากษา วันที่ 28 กรกฎาคม ค.ศ. 1998, §82; คดี Isayeva, Yusopva and Bazayeva v. Russia, คำพิพากษา วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2005, §§208-09; คดี IACIHR,

Montero-Aranguren et al. v. Venezuela, ค่าพิพากษา วันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 2006, §79

44 ดู กฎาเนลสัน แมนเดลา (Nelson Mandela Rules), กฎาที่ 71(1)

45 รายงานของผู้รายงานพิเศษเรื่องการลังงานอกกฎหมาย โดยการพิจารณาโดยรวมรัฐ หรือตามกำหนดไว้ เอกสารที่ A/61/311 ต.ค. 2006 §§49-54

whereabouts.³⁴ Determining the final whereabouts of the disappeared person is fundamental to easing the anguish and suffering of family members caused by the uncertainty as to the fate of their disappeared relative.³⁵ A violation is ongoing as long as the fate or whereabouts of the disappeared is not determined.³⁶

14. In armed conflict, all parties must take all feasible measures to account for persons reported missing as a result of the conflict, and to provide family members with any information they have on the fate of their relatives.⁴⁰ In the event of death, all parties must use all means at their disposal to identify the dead, including by recording all

8. The right to know the truth³⁷ extends to society as a whole, given the public interest in the prevention of, and accountability for, international law violations.³⁸ Family members and society as a whole both have a right to information held in a state's records that pertains to serious violations, even if those records are held by security agencies or military or police units.³⁹

available information prior to the disposal of the body and by marking the location of graves; and in a situation of international armed conflict they must at least endeavour to facilitate the return of the remains of the deceased at the request of, *inter alia*, the next of kin.⁴¹ Moreover, each Party to an international armed conflict has to establish an information bureau to forward any information regarding, among other things, the death of

. The Triggering and Scope of the Duty to Investigate

5. A State's duty to investigate is triggered where it knows or should have known of any potentially unlawful death, including where reasonable allegations of a potentially unlawful death are made.⁴³ The duty to investigate does not apply only where the State is in receipt of a formal complaint.⁴⁴
 6. The duty to investigate any potentially unlawful death includes all cases where the State has caused a death or where it is alleged or suspected that the State caused a death (for example, where law enforcement officers used force that may have contributed to the death). This duty, which applies to all peacetime situations and to all cases during an armed conflict outside the conduct of hostilities, exists regardless of whether it is suspected or alleged that the death was unlawful. The duty to investigate potentially unlawful death caused during the conduct of hostilities is specifically addressed in Paragraph 21.
 17. Where a State agent has caused the death of a detainee, or where a person has died in custody, this must be reported, without delay, to a judicial or other competent authority that is independent of the detaining authority and mandated to conduct prompt, impartial and effective investigations into the circumstances and causes of such a death.⁴⁵ This responsibility extends to persons detained in prisons, in other places of detention (official or otherwise) and to persons in other facilities where the State exercises heightened control over their life. Owing to the control exercised by the State over those it holds in custody, there is a

Under the ICPED, a victim is not only the person who is subjected to enforced disappearance but "any individual who has suffered harm as the direct result" of the crime (ICPED, Art. 24). As a consequence, the family and the community to which the disappeared person belonged can all be regarded as victims under the Convention. See also ICPED, Art. 12.

³⁵ IACHR, Report on the Right to Truth in the Americas, August 2014; see also WGEID, General Comment on the right to the truth in relation to enforced disappearance para 4.

¹¹ ICPED, Arts. 18 and 24(6); and General Comment on enforced disappearance as a continuous crime, General Comment No. 9, in Report of the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, UN doc. A/HRC/16/48, 26 January 2011, para. 39. Under Art. 24(1), for the purposes of the ICPED, “victim” means the disappeared person and any individual who has suffered harm as the direct result of an enforced disappearance.

See, e.g., Art. 2, ICCPR and Art. 24, ICPEP. See also Principles 2–5, Updated Set of principles for the protection and promotion of human rights through action to combat impunity, UN doc. E/CN.4/2005/102/Add.1; and see also UN docs. E/CN.4/2004/88 and E/CN.4/2006/91.

¹⁰ Tshwane Principles on National Security and the Right to Information, 2013, Principle 10.

¹1977 Additional Protocol to the 1949 Geneva Conventions, Relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (1977 Additional Protocol I), Arts. 32, 33; International Committee of the Red Cross (ICRC) Customary IHL Study, Rule 117.

¹⁰ ICRC, Customary IHL Study, Rules 116 and 114; 1949 Geneva Convention I, Arts. 16, 17; 1949 Geneva Convention II, Arts. 19, 20; 1949 Geneva Convention III, Art. 120; 1949 Geneva Convention IV, Arts. 120, 120; and 1977 Additional Protocol I, Art. 34.

1949 Geneva Convention I, Art. 16; 1949 Geneva Convention II, Art. 19; 1949 Geneva Convention III, Arts. 120, 122; 1949 Geneva Convention IV, Art. 136. Where relevant, this duty applies, mutatis mutandis, to enforced disappearance.

¹⁰ ECtHR, *Ergi v. Turkey*, Judgment, 28 July 1998, para. 82; Isayeva, Yusopova and Bazayeva v. Russia, Judgment, 24 February 2005, paras. 208–09; IACtHR,

¹⁰ *Montero-Aranguren and others v. Venezuela*, Judgment, 5 July 2006, para. 79.

Report of the Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, UN doc. A/61/311, 5 September, 2006, paras. 49–54.

- ความรับผิดชอบของรัฐในกรณีดังกล่าว⁴⁶ ข้อสันนิษฐาน
เรื่องความรับผิดชอบนี้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ผู้บริหารรัฐ
จำเอกสารด้วยไม่เป็นการกระทำต่อพนักงานของรัฐ
สถานการณ์จำเพาะที่รัฐจะต้องรับผิดชอบต่อการเสียชีวิต
เว้นแต่จะสามารถพิสูจน์เป็นอย่างอื่นได้ ได้แก่กรณีที่บุคคล
ได้รับบาดเจ็บระหว่างอยู่ภายใต้การควบคุม หรือกรณีที่ก่อน
การเสียชีวิตของเขาว่า เขายังเป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง
กับรัฐบาลหรือ เป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชน หรือกรณีเป็น
ที่ทราบกันว่าบุคคลนั้นมีปัญหาทางจิต หรือพยายามมาตัว
ตามในสถานการณ์อันมิอาจอธิบายได้ ในทุกเหตุการณ์ที่เกิด⁴⁷
ขึ้น รัฐจะตกลงอยู่ภายใต้พันธกรณีที่จะต้องให้บันทึกรายงานที่
เกี่ยวข้องทั้งหมดแก่ครอบครัวของผู้เสียชีวิตซึ่งประกอบด้วย⁴⁸
ใบมรณบัตร รายงานทางการแพทย์ และรายงานทางการสืบสวน
สอบสวนเกี่ยวกับพฤติกรรมแวดล้อมการเสียชีวิตดังกล่าว⁴⁹

18. โดยสอดคล้องกับความรับผิดชอบภายใต้กฎหมายระหว่าง
ประเทศ รัฐยังมีหน้าที่สืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมี
ขอบเขตด้วยกฎหมายที่กระทำโดยบุคคลทั่วไป แม้ว่ารัฐจะมิต้อง⁵⁰
รับผิดชอบต่อความล้มเหลวที่จะป้องกันการเสียชีวิตเหล่านั้น
ก็ตาม⁴⁸

19. หน้าที่สืบสวนสอบสวนให้บังคับเมื่อได้ก่อตามที่รัฐนิหน้าที่
เคารพ คุ้มครอง และ/หรือทำให้สิทธิในชีวิตบังเกิดผล รวม
ทั้งกรณีที่มีผู้กล่าว ข้างว่าเป็นผู้เสียหายหรือผู้ถูกกล่าวหาว่า
กระทำความผิดภายใต้กฎหมายอาญา เช่น รัฐหรือไม่เกิดอยู่ภายใต้เขต
อำนาจของรัฐ⁴⁹ แต่ละรัฐควรจัดให้มีช่องทางอันเหมาะสม
สำหรับการยื่นคำกล่าวหากรณีที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิต⁵¹
ที่มีขอบเขตด้วยกฎหมาย และสำหรับการยื่นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ใน
กรณีที่บังคับให้หน้าที่สืบสวน หน้าที่นี้จะบังคับใช้กับทุกรัฐที่
อาจมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือจากล้มเหลว
ในการคุ้มครองสิทธิในชีวิต

20. หน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีขอบเขตด้วย
กฎหมาย – โดยทันที มีประสิทธิภาพ และละเอียดถี่ถ้วน
พร้อมทั้งมีความเป็นอิสระ เป็นกลาง และโปร่งใส – ใช้
บังคับโดยทั่วไปกับช่วงเวลาสงบ ในสถานการณ์ไม่สงบและ
ดึงเครียดภายในประเทศ และระหว่างการขัดกันทางอาชญากรรม
ในบริบทของการขัดกันทางอาชญากรรม หลักการทั่วไปที่ถูกกำหนด
ไว้ในวรรคที่ 15-19 และ 22-33 จะต้องได้รับการพิจารณา
ควบคู่กับพฤติกรรมและหลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่าง
ประเทศ (IHL) สถานการณ์บางประเทศ เช่นการ ขัดกันด้วย
อาชญากรรม อาจสร้างความท้าทายในทางปฏิบัติให้กับการปฏิบัติ
ตามคำแนะนำบางประการของพิธีสารนี้⁵⁰ โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งเมื่อกับพันธกรณีที่รัฐจะต้องสืบสวนสอบสวนการเสียชีวิต
ซึ่งเกี่ยวโยงกับการขัดกันทางอาชญากรรมแต่เกิดบันดินเดนที่รัฐไม่
ได้ควบคุม เนื่องด้วย อุปสรรคเชิงพะบบริบัณฑ์จากกันไม่ให้
สามารถปฏิบัติการได้สอดคล้องกับคำแนะนำบางประการใน
พิธีสารฉบับนี้ จึงควรทำการบันทึกและอธิบายอย่างเปิดเผย
ถึงอุปสรรคดังกล่าว และเหตุผลในการไม่ปฏิบัติตาม

21. หากระหว่างการสู้รบประวัติการเสียชีวิตจากการโจมตี
ควรถะมีการประเมินผลภายหลังการปฏิบัติการเพื่ออธิบายข้อ⁵¹
เท็จจริง รวมถึงความเที่ยงตรงของการกำหนดเป้าหมาย⁵¹ ใน
กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเกิดอาชญากรรมลงความเสื่อม รัฐ
จะต้องดำเนินการสืบสวนอย่างเต็มที่และดำเนินคดีกับผู้รับ⁵²
ผิดชอบ เมื่อมีข้อสงสัยต่อการเสียชีวิตรายใด หรือมีการ
กล่าวหาว่าการเสียชีวิตเป็นผลมาจากการกระเมิดกฎหมาย
มนุษยธรรมระหว่างประเทศแต่ไม่เที่ยบเท่ากับอาชญากรรม
ลงความเสื่อม แล้วเมื่อกฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศไม่
ได้กำหนดเป็นการจำเพาะให้มีการสืบสวนสอบสวน ("การ
ได้ส่วนอย่างเป็นทางการ") ต่อกรณีเสียชีวิตนั้น ในกรณีที่นั้น
นั้น ก็ควรควรดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างเต็มที่ หากมี
หลักฐานบ่งชี้การกระทำที่มีขอบเขตด้วยกฎหมาย

general presumption of state responsibility in such cases.⁴⁶ Without prejudice to the obligations of the State, the same presumption of responsibility will apply to the authorities managing private prisons. Particular circumstances in which the State will be held responsible for the death, unless it is proven to the contrary, include, for example, cases where the person suffered injury while in custody or where the deceased was, prior to his or her death, a political opponent of the government or a human rights defender; was known to be suffering from mental health issues; or committed suicide in unexplained circumstances. In any event, the State is under the obligation to provide all relevant documentation to the family of the deceased, including the death certificate, medical report and reports on the investigation held into the circumstances surrounding the death.⁴⁷

20. The duty to investigate a potentially unlawful death – promptly, effectively and thoroughly, with independence, impartiality and transparency – applies generally during peacetime, situations of internal disturbances and tensions, and armed conflict. In the context of armed conflict, the general principles set out in Paragraphs 15–19 and 22–33 must, however, be considered in light of both the circumstances and the underlying principles governing international humanitarian law (IHL). Certain situations, such as armed conflict, may pose practical challenges for the application of some aspects of the Protocol's guidance.⁵⁰ This is particularly the case with regard to the obligation on a State, as opposed to another actor, to investigate deaths linked to armed conflict when they occur on territory the State does not control. Where context-specific constraints prevent compliance with any part of the guidance in this Protocol, the constraints and reasons for non-compliance should be recorded and publicly explained.

21. Where, during the conduct of hostilities, it appears that casualties have resulted from an attack, a post-operation assessment should be conducted to establish the facts, including the accuracy of the targeting.⁵¹ Where there are reasonable grounds to suspect that a war crime was committed, the State must conduct a full investigation and prosecute those who are responsible.⁵² Where any death is suspected or alleged to have resulted from a violation of IHL that would not amount to a war crime, and where an investigation ("official inquiry") into the death is not specifically required under IHL, at a minimum further inquiry is necessary. In any event, where evidence of

⁴⁶ คดีนี้คือคดีที่พิพากษาตัดสินในปี 1981 คดี *Barbato v. Uruguay*, ความเห็น (Comm. No. 84/1981), เอกสารสหประชาชาติ CCPR/C/OP/2 at 112 (1990), §9.2

47 ECtHR, คดี Opuz v. Turkey คำพิพากษา วันที่ 9 มิถุนายน ค.ศ. 2009, §150

⁴⁸ ดู เช่น, คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ความเห็นที่ไว้ไปที่ 31, op. cit., §10; ACHPR, ความเห็นที่ไว้ไปที่ 3 เรื่องสหทิ羕ช์, เดือนพฤษภาคมปี ค.ศ. 2015 และดู ECtHR, คดี Hassan v. UK, คำพิพากษา (องค์คณะใหญ่) วันที่ 16 กันยายน ค.ศ. 2014, §78

⁵⁰ ดูคณะกรรมการอิสราเอลที่ตรวจสอบเหตุการณ์ในทะเลเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม ก.ศ. 2010 (The Public Commission to Examine the Maritime Incident of 31 May 2010), รายงานฉบับที่สอง: คณะกรรมการอิสราเอล Turkel, "กลไกของอิสราเอลในการตรวจสอบและรื้อฟื้นเรื่องความผิดกฎหมายอิสราเอลที่ดำเนินทางการค้าด้วยทางทะเลในกรณีการกระทำการทางการค้าระหว่างประเทศ (Israel's mechanisms for examining and investigating complaints and claims of violations of the laws of armed conflict according to international law)" เดือน ก.พ. 2013 (จากนั้นเรียกว่า Turkel II) §§48-50, หน้า 102-03

51 จังถึงด้านบาก

ในส่วนของภารกิจภาคีเจื่องน้ำที่สืบสานการเมืองมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (IHL) ถูก ICRC งานศึกษากฎหมายว่าด้วยมนุษยธรรมระหว่างประเทศ, กฎีที่ 158 (การดำเนินคดีอาชญากรรมสงคราม): “ห้ามหงายด้วยต้องสืบสวนความไม่สงบกระทำการล่ามหัวใจให้โดยคนสัญชาตินั้นหรือกองพังของตน... พัวะเจาจะต้องสืบสวนอาชญากรรมสงครามอื่นๆ ภายใต้เขตอำนาจศาล และดำเนินคดีกับบุคคลสองฝ่ายหากเป็นการเหมาะสม” ในกรณีจะมีความต้องสัญญาเจนิวาว่าถ่ายข้อแจ้ง กรณีที่สำนักงานทางลักษณะเดียวกันเป็นเรื่องบังคับ คู่อนุสัญญาเจนิว้า ค.ศ.1949: เนื้อหา ฉบับที่ 1, มาตรา 49; เนื้อหา ฉบับที่ 2, มาตรา 50; เนื้อหา ฉบับที่ 3, มาตรา 129; เนื้อหา ฉบับที่ 4, มาตรา 146; พิธีสารเพิ่มเติมฉบับที่ 1 ค.ศ. 1977, มาตรา 85; และ คู่ลักษณะและแนวทางทั้งนี้พัฒนาขึ้นพัฒนาขึ้น สมประชาติได้ว่าถึงสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาและการชดเชยสำหรับผู้เสียหายจากการละเมิดกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง และการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง, มติมั่นคงในกฎสมประชาติที่ 60/147, วันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 2006; รายงานของผู้รายงานพิเศษเรื่อง การสังหารนักกฎหมายโดยการพิราบนอกเมืองอย่างรุนแรง หรือตามคำขอให้ เอกสารสมประชาติ A/68/382 วันที่ 13 กันยายน ค.ศ. 2013, §101. อีกทั้ง คู เซ็น, รายงานของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติเรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพพื้นฐานระหว่างการต่อต้านการก่อการร้าย (Report of the UN Special Rapporteur on the Promotion and Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms While Countering Terrorism), เอกสาร สมประชาติ A/68/389, วันที่ 18 กันยายน ค.ศ. 2013, §42

⁴⁶ Human Rights Committee, *Barbato v. Uruguay*, Views (Comm. No. 84/1981), UN doc. CCPR/C/OP/2 at 112 (1990), para. 9.2.

⁴⁷ ECtHR, *Opuz v. Turkey*, Judgment, 9 June 2009, para. 150.

⁴⁸ See, e.g., Human Rights Committee, General Comment No. 31, *op. cit.*, para. 10; ACHPR, General Comment No. 3 on the Right to Life, November 2015. See also ECtHR, *Hassan v. UK*, Judgment (Grand Chamber), 16 September 2014, para. 78.

⁴⁹ See, e.g., ECtHR, *Jaloud v. The Netherlands*, Judgment (Grand Chamber), 20 November 2014, para. 164: "It is clear that where the death to be investigated occurs in circumstances of generalised violence, armed conflict or insurgency, obstacles may be placed in the way of investigators... Nonetheless, even in difficult security conditions, all reasonable steps must be taken to ensure that an effective, independent investigation is conducted into alleged breaches of the right to life."

⁵⁰ See The Public Commission to Examine the Maritime Incident of 31 May 2010, Second Report: Turkel Commission, "Israel's mechanisms for examining and investigating complaints and claims of violations of the laws of armed conflict according to international law", February 2013 (hereafter, Turkel II), paras. 48–50, pp. 102–03.

51 See *ibid.*

⁵² For a discussion of the duty to investigate violations of international humanitarian law (IHL) see ICRC Customary IHL Study, Rule 158 (Prosecution of War Crimes): "States must investigate war crimes allegedly committed by their nationals or armed forces, or on their territory... They must also investigate other war crimes over which they have jurisdiction and, if appropriate, prosecute the suspects." In the case of grave breaches of the Geneva Conventions, the exercise of universal jurisdiction is mandatory. See the 1949 Geneva Conventions: Geneva I, Art. 49; Geneva II, Art. 50; Geneva III, Art. 129; Geneva IV, Art. 146; the 1977 Additional Protocol I, Art. 85; and see also the Basic Principles and Guidelines on the Right to a Remedy and Reparation for Victims of Gross Violations of International Human Rights Law and Serious Violations of International Humanitarian Law, UN General Assembly Resolution 60/147, 21 March 2006; Report of the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, UN doc. A/68/382 13 September 2013, para. 101. See also, e.g., Report of the UN Special Rapporteur on the Promotion and Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms While Countering Terrorism, UN doc. A/68/389, 18 September 2013, para. 42.

๔. องค์ประกอบและหลักการของการสืบสวนสอบสวน

- องค์ประกอบของหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน
 - กฎหมายระหว่างประเทศกำหนดว่าการสืบสวนสอบสวนจะต้อง (i) รวดเร็ว (ii) มีประสิทธิภาพและระ潔ยดถือไว้ (iii) อิสระและเป็นกลาง และ (iv) โปร่งใส⁵³
 - i. รวดเร็ว**
หากไม่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีข้อบดีอยู่กฎหมายอย่างรวดเร็วจะเป็นการละเมิดสิทธิในเชิงตัวและสิทธิที่ได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁴ เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้โดยปราศจากความล่าช้าเกินควร⁵⁵ เจ้าหน้าที่ผู้ทรงทราบเรื่องการเสียชีวิตที่อาจมีข้อบดีอยู่กฎหมายจะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมโดยไม่ล่าช้า⁵⁶ แต่ความรวดเร็วนี้ไม่ใช่เหตุที่จะสืบสวนสอบสวนอย่างรีบด่วน หรือเร่งรีบเกินควร⁵⁷ ความล้มเหลวของรัฐที่จะต้องสืบสวนโดยทันทีไม่ปลดเบี้ล็อกของรัฐจากหน้าที่สืบสวนสอบสวนในภายหลังหน้าที่ดังกล่าวไม่สิ้นสุดลงแม้ว่าจะผ่านไปนานเท่าใด
 - ii. มีประสิทธิภาพและระ潔ยดถือไว้**
การสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีข้อบดีอยู่กฎหมายหรือกรณีการหายสาบสูญโดยถูกบังคับจะต้องมีประสิทธิภาพและระ潔ยดถือไว้ อย่างน้อย การสืบสวนสอบสวนควรเก็บรวบรวมและตรวจสอบ (อย่างเห็น โดยใช้หลักโครงสร้างสามเหลี่ยม -triangulation) หลักฐานการให้ปากคำ เอกสารและพยานวัตถุทั้งหมด การสืบสวนสอบสวนจะต้องสามารถนำตัวผู้ก่อให้เกิดการเสียชีวิตที่มีข้อบดีอยู่กฎหมายมารับผิดสามารถระบุตัวตนดำเนินคดีและลงโทษผู้รับผิดชอบทั้งหมด หากสมเหตุสมผลด้วยหลักฐานและความร้ายแรงของคดี⁵⁸ ตลอดจนป้องกันการเสียชีวิตที่มีข้อบดีอยู่กฎหมายในอนาคต
 - อย่างน้อยที่สุดการสืบสวนจะต้องดำเนินขั้นตอนตามสมควรเพื่อ
 - (ก) ระบุตัวเหยื่อ

(ก) ระบบตัวเหยื่อ

53 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, ความเห็นทั่วไปที่ 31, op. cit., §15; คณะกรรมการความจริงของคดีการสหประชานาติเรื่องความลักด้วยบันดาลนาฬาฯ, รุ่ง 1814; และคู่ หลักการรั้นทันรู้งานขององค์กรสหประชานาติว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธปืนโดยเข้าหน้าที่รักษาภูมิภาค, หลักการที่ 22 และ 23; IACtHR, คดี Gómez Palomino v. Peru, คำพิพากษา วันที่ 22 พฤษภาคม ค.ศ. 2005, §79 ff; และ Landeta Mejias Brothers et al. v. Venezuela, คำพิพากษา วันที่ 27 สิงหาคม ค.ศ. 2014, §254; ACHPR, Amnesty International et al. v. Sudan, วันที่ 15 พฤษภาคม ค.ศ. 1999, §51; ACHPR, ความเห็นทั่วไปที่ 3 เรื่องสิทธิในเชื้อชาติ, §7; ICPED, มาตรา 12(1)

⁵⁴ IACtHR, คดี Garibaldi v. Brazil, คำพิพากษา วันที่ 23 กันยายน ค.ศ. 2009, ที่ 139 สำหรับข้อห้ามด้วยการขัดกันทางอาชญากร ดู เช่น รายงานข้อค้นพบโดยละเอียดของคณะกรรมการเรียกร้องให้สรุปอิสระที่จัดตั้งขึ้นความต้องประเมินเบื้องหนึ่งที่ S-2/11, เอกสารสหประชาชาติ A/HRC/29/CRP.4, วันที่ 24 มิถุนายน ค.ศ. 2015, ที่ 625; Turkel II, II, ข้อเสนอแนะที่ 10, ที่ 66, หน้า 399

55 Turkel II, §§37, 63-66; หน้า 385, 397-99

56 IACtHR, คดี Anzualdo Castro v. Peru, คำพิพากษา วันที่ 22 กันยายน ค.ศ. 2009, §134

57 ECtHR, คดี Pomilyayko v. Ukraine, คำพิพากษา วันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2016, §53

⁵⁸ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, คดี José Antonio Coronel et al. v. Colombia, ความเห็น (Comm. No. 778/1997), วันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 2002; คดี Sathasivam v. Sri Lanka, ความเห็น (Comm. No. 1436/2005), วันที่ 8 กรกฎาคม ค.ศ. 2008; และ คดี Abubakar Amirov et al. v. Russia, ความเห็น (Comm. No. 1447/2006), วันที่ 2 เมษายน ค.ศ. 2009. คณที่ทำงานเรื่องการสูญหายโดยถูกบังคับ ร.5

59 ควรรวมบันทึกหรือรายงานการใช้ทรัพเพท เช่นเดียวกับหลักฐานดิจิตอลที่อยู่ในโทรศัพท์มือถือ គគม พิพิทธ์กร กล่องถ่ายรูป และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ฯ

60 คดี IACtHR, Véliz Franco et al. v. Guatemala, ค.ศ. 2011, §191

61 ดู ICPED, มาตรา 24(2) and (3)

D. Elements and Principles of Investigations

1. Elements of the duty to investigate

22. International law requires that investigations be: (i) prompt; (ii) effective and thorough; (iii) independent and impartial; and (iv) transparent.⁵³

i. Prompt

23. The rights to life and to an effective remedy are violated when investigations into potentially unlawful death are not conducted promptly.⁵⁴ Authorities must conduct an investigation as soon as possible and proceed without unreasonable delays.⁵⁵ Officials with knowledge of a potentially unlawful death must report it to their superiors or proper authorities without delay.⁵⁶ The duty of promptness does not justify a rushed or unduly hurried investigation.⁵⁷ The failure of the State promptly to investigate does not relieve it of its duty to investigate at a later time: the duty does not cease even with the passing of significant time.

ii. Effective and thorough

24. Investigations of any potentially unlawful death or enforced disappearance must be effective and thorough. Investigators should, to the extent possible, collect and confirm (for example by triangulation) all testimonial, documentary and physical evidence. Investigations must be capable of: ensuring accountability for unlawful death; leading to the identification and, if justified by the evidence and seriousness of the case, the prosecution and punishment of all those responsible;⁵⁸ and preventing future unlawful death.

25. Investigations must, at a minimum, take all reasonable steps to:

(a) Identify the victim(s)

or the cause of death, the identity of the perpetrator(s) and the circumstances surrounding the death⁵⁹

(c) Identify possible witnesses and obtain their evidence in relation to the death and the circumstances surrounding the death

(d) Determine the cause, manner, place and time of death, and all of the surrounding circumstances. In determining the manner of death, the investigation should distinguish between natural death, accidental death, suicide and homicide;⁶⁰ and

(e) Determine who was involved in the death and their individual responsibility for the death.

It will almost always be the case that these aims will be materially assisted in some way by the performance of an autopsy. A decision not to undertake an autopsy should be justified in writing and should be subject to judicial review. In the case of an enforced disappearance, an investigation must seek to determine the fate of the disappeared and, if applicable, the location of their remains.⁶¹

26. The investigation must determine whether or not there was a breach of the right to life. Investigations must seek to identify not only direct perpetrators but also all others who were responsible for the death, including, for example, officials in the chain of command who were complicit in the death. The investigation should seek to identify any failure to take reasonable measures which could have had a real prospect of preventing the death. It should also seek to identify policies and systemic failures that may have contributed to a death, and identify patterns where they exist.⁶²

⁵³ See Human Rights Committee, General Comment No. 31, *op. cit.*, para. 15; UN Fact-Finding Mission on the Gaza Conflict, para. 1814; see also UN Basic Principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials, Principles 22 and 23; IACtHR, *Gómez Palomino v. Peru*, Judgment, 22 November 2005, para. 79 ff; and *Landaeta Mejías Brothers and others v. Venezuela*, Judgment, 27 August 2014, para. 254; ACHPR, *Amnesty International and others v. Sudan*, 15 November 1999, para. 51; ACHPR, General Comment No. 3 on the Right to Life, para. 7; ICEDP, Art. 12(1).

⁵⁴ IACtHR, *Garibaldi v. Brazil*, Judgment, 23 September 2009, para. 39. For the requirement during armed conflict, see, e.g., Report of the detailed findings of the independent commission of inquiry established pursuant to Human Rights Council resolution S-21/1, UN doc. A/HRC/29/CRP.4, 24 June 2015, para. 625; Turkel II, Recommendation 10, para. 66, p. 399.

⁵⁵ Turkel II, paras. 37, 63–66; pp. 385, 397–99.

⁵⁶ IACtHR, *Anzualdo Castro v. Peru*, Judgment, 22 September 2009, para. 134.

⁵⁷ ECtHR, *Pomilyayko v. Ukraine*, Judgment, 11 February 2016, para. 53.

⁵⁸ Human Rights Committee, *José Antonio Coronel and others v. Colombia*, Views (Comm. No. 778/1997), 24 October 2002; *Sathasivam v. Sri Lanka*, Views (Comm. No. 1436/2005), 8 July 2008; and *Abubakar Amirov and others v. Russia*, Views (Comm. No. 1447/2006), 2 April 2009. Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances, General Comment on the Right to the Truth in Relation to Enforced Disappearances, para. 5.

59 This should include telephone logs or reports, as well as digital evidence contained on mobile telephones, computers, cameras and other electronic devices.

⁶⁰ IACtHR, Véliz Franco and others v. Guatemala, 2011, para. 191.

⁶¹ See ICPED, Art. 24(2) and (3).

⁶² For example, in order to establish the element of "widespread or systematic", evidence of the same chronology of events in different towns could be valuable (e.g. the arming of certain groups within the area, the arrival of paramilitaries into an area shortly before mass killings, communication and interaction between military and paramilitary groups, action by the military in support of paramilitary groups (e.g. shelling in advance of ground movement by paramilitaries), the establishment of detention facilities as part of a take-over plan, transfer of prisoners in an organized way between detention facilities in different towns, advanced preparation of mass graves, or templated paperwork used for the arrest, detention and transfer of prisoners).

27. การสืบสวนสอบสวนจะต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง และเป็นไปตามหลักวิปธิค์ที่⁶³ กลไกสืบสวนสอบสวนที่ถูกมอบหมายให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนจะต้องมีอำนาจเพียงพออย่างน้อยที่สุดกลไกดังกล่าวจะต้องมีอำนาจตามกฎหมายที่จะบังคับพยานและเรียกจ้องให้มีการยื่นหลักฐานได้⁶⁴ อีกทั้งจะต้องมีทรัพยากรด้านเงินทุนและบุคลากรเพียงพอ รวมถึงผู้สืบสวนสอบสวนและผู้เชี่ยวชาญที่ข้องเกี่ยวกับวัตถุนั้น กลไกสืบสวนทุกประการจะต้องสามารถให้ความมั่นใจเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคงของพยาน รวมทั้งให้ครองการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพหากจำเป็น
- iii. อิสระและเป็นกลาง*
28. ผู้สืบสวนสอบสวนและกลไกสืบสวนสอบสวนจะต้อง และถูกมองว่าเป็นอิสระจากอำนาจครอบครองโดยรวม พวกราชและต้องเป็นอิสระทั้งในเชิงสถาบันและทางการ รวมทั้ง การปฏิบัติงาน และความคิดเห็นในทุกขั้นตอน การสืบสวนสอบสวนจะต้องเป็นอิสระจากผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำการใดๆ ทุกคนและจากแกนกลางสถาบัน หรือหน่วยงานที่พวกราชักด้วยตัวอย่างเช่น การสืบสวนสอบสวนการฆาตกรรมที่กระทำโดยผู้รักษากฎหมายจะต้องสามารถดำเนินการโดยปลดจากอำนาจครอบครองมิได้ลดลงธรรมที่อาจเกิดขึ้น จากลำดับชั้นและสายยานบังคับบัญชาเชิงสถาบัน การต่อสู้ กวนเส้นและเม็ดสีที่มนุษยชนอย่างร้ายแรง เช่นการสังหารนอกกฎหมาย และการทรมานจะต้องดำเนินการภายใต้เขตอำนาจของศาลเพื่อเป็นปากินอกจากนั้น การสืบสวนสอบสวนจะต้องปลดจากอำนาจครอบครองมิได้ลดลงธรรมจากภายนอก เช่น ผลประโยชน์ของพรรคกรหรือกลุ่มทรงพลังทางลัทธิ
29. ความเป็นอิสระมิใช่แค่การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ที่พยายามครอบครองทำการสืบสวนสอบสวนโดยไม่เหมาะสม แต่รวมถึงการไม่แก้ไขรายงานการสืบสวนสอบสวนอย่างไม่สมควรให้เป็นไปตาม ความประسنศักดิ์ค่าเดาหรือเป็นที่ทราบกันของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
30. ผู้สืบสวนสอบสวนจะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพของพวกราชอย่างครบถ้วนโดยปราศจากการชั่วชั้ง คุกคาม หรือแทรกแซงอย่างไม่เหมาะสม รวมถึงทั้งสามารถปฏิบัติงานโดยปลดจากความเสี่ยงที่จะถูกดำเนินคดีหรือถูกลงโทษต่อการกระทำได้ตามหน้าที่ มาตรฐาน และจริยธรรมทางวิชาชีพที่ได้รับการรับรอง หลักนี้ใช้กับทนายความอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าพวกราชจะสัมพันธ์กับการสืบสวนสอบสวนอย่างไร⁶⁵
31. ผู้สืบสวนสอบสวนจะต้องเป็นกลางและกระทำการโดยปราศจากคติลดอดเวลา พวกราชจะต้องวิเคราะห์หลักฐานทุกชิ้นด้วยความเที่ยงตรง พวกราชจะต้องพิจารณาและเดินหน้าอย่างเหมาะสมเพื่อหาหลักฐานทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษกับจำเลย
- iv. ความโปร่งใส*
32. กระบวนการสืบสวนสอบสวนและผลลัพธ์ที่ได้จะต้องโปร่งใส รวมถึงมีการเปิดเผยเพื่อตรวจสอบโดยสาธารณะ⁶⁷ และครอบครัวของผู้เสียหาย ความโปร่งใสเป็นการส่งเสริมหลักนิติธรรมและความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และทำให้ประสิทธิภาพของการสืบสวนสอบสวนถูกตรวจสอบได้จากภายนอก นอกจากนั้นยังช่วยให้ผู้เสียหายตามคำจำกัดความโดยวิถี สามารถเข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวนด้วย⁶⁸ รัฐทั้งหลาย ควรออกนโยบายชัดเจนเกี่ยวกับความโปร่งใสของการสืบสวนสอบสวน อย่างน้อยที่สุดรัฐควรมีความโปร่งใส เกี่ยวกับการริเริ่มให้มีการสืบสวนสอบสวนกระบวนการที่ใช้ในการสืบสวนสอบสวน และผลลัพธ์จากการสืบสวนสอบสวนทั้งในชั้นที่จึง และชั้นภูมิภาค
33. คำจำกัดความโปร่งใสจะต้องมีความจำเป็นอย่างแท้จริง ต่อวัตถุประสงค์อันชอบธรรมเท่านั้น เช่น การปกป้องความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของบุคคลผู้ได้รับผลกระทบ⁶⁹ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความสมบูรณ์ของการสืบสวนสอบสวนที่ดำเนินอยู่ หรือการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่มาจากแหล่งที่มาที่อ่อนไหว เช่นจากข่าวกรองลับหรือการปฏิบัติการทางทหารหรือ ตำรวจ ทั้งนี้ไม่ว่าในสถานการณ์ใด รัฐมิอาจจำกัดเรื่องความโปร่งใสในทางที่จะปกปิดคณะกรรมการหรือที่อยู่ของหน่วยในกระบวนการนั้นบ้างคับให้สูญหายหรือสังหารอย่างผิดกฎหมาย หรือในทางที่จะส่งผลให้เกิดการยกเว้นไม่ต้องรับผิดแก่ผู้กระทำการดังกล่าว
27. An investigation must be carried out diligently and in accordance with good practice.⁶³ The investigative mechanism charged with conducting the investigation must be adequately empowered to do so. The mechanism must, at a minimum, have the legal power to compel witnesses and require the production of evidence,⁶⁴ and must have sufficient financial and human resources, including qualified investigators and relevant experts.⁶⁵ Any investigative mechanism must also be able to ensure the safety and security of witnesses, including, where necessary, through an effective witness protection programme.
- iii. Independent and impartial*
28. Investigators and investigative mechanisms must be, and must be seen to be, independent of undue influence. They must be independent institutionally and formally, as well as in practice and perception, at all stages. Investigations must be independent of any suspected perpetrators and the units, institutions or agencies to which they belong. Investigations of law enforcement killings, for example, must be capable of being carried out free from undue influence that may arise from institutional hierarchies and chains of command. Inquiries into serious human rights violations, such as extrajudicial executions and torture, must be conducted under the jurisdiction of ordinary civilian courts. Investigations must also be free from undue external influence, such as the interests of political parties or powerful social groups.
29. Independence requires more than not acting on the instructions of an actor seeking to influence an investigation inappropriately. It means that the investigation's decisions shall not be unduly altered by the presumed or known wishes of any party.
30. Investigators must be able to perform all of their professional functions without intimidation, hindrance, harassment or improper interference, and must be able to operate free from the threat of prosecution or other sanctions for any action taken in accordance with recognized professional duties, standards and ethics. This applies equally to lawyers, whatever their relationship to the investigation.⁶⁶
31. Investigators must be impartial and must act at all times without bias. They must analyse all evidence objectively. They must consider and appropriately pursue exculpatory as well as inculpatory evidence.
- iv. Transparent*
32. Investigative processes and outcomes must be transparent, including through openness to the scrutiny of the general public⁶⁷ and of victims' families. Transparency promotes the rule of law and public accountability, and enables the efficacy of investigations to be monitored externally. It also enables the victims, defined broadly, to take part in the investigation.⁶⁸ States should adopt explicit policies regarding the transparency of investigations. States should, at a minimum, be transparent about the existence of an investigation, the procedures to be followed in an investigation, and an investigation's findings, including their factual and legal basis.
33. Any limitations on transparency must be strictly necessary for a legitimate purpose, such as protecting the privacy and safety of affected individuals,⁶⁹ ensuring the integrity of ongoing investigations, or securing sensitive information about intelligence sources or military or police operations. In no circumstances may a state restrict transparency in a way that would conceal the fate or whereabouts of any victim of an enforced disappearance or unlawful killing, or would result in impunity for those responsible.

⁶³ ดู เช่น, คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, คดี Abubakar Amirov et al. v. Russia, §§11.4 ff.; คดี IACtHR, Rodriguez Vera et al. (The Disappeared from the Palace of Justice) v. Colombia, คำพิพากษาวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ. 2014, §489

⁶⁴ ECtHR, คดี Paul and Audrey Edwards v. UK, คำพิพากษาวันที่ 14 March 2002

⁶⁵ IACtHR, คดี "Mapiripán Massacre" v. Colombia, คำพิพากษาวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 2005, §224

⁶⁶ หลักการพื้นฐานของสหประชาชาติว่าด้วยบทบาทของหน่วยความ, หลักการที่ 16 และ 17

⁶⁷ ญาติได้สิทธิของเหยื่อ "จะต้องมีส่วนร่วมเท่าที่ทำได้ในกระบวนการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของครอบครัวของเหยื่อเช่นเดียวกัน" ผู้รายงานพิเศษแห่งชาติเรื่องการสั่งหารนักกฎหมายโดยการพิจารณาอย่างรวดเร็วและตามอ่อนไหวใจ, รายงานกลางวาระ, เอกสารสหประชาชาติ A/65/321 วันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 2010; ECtHR, คดี Hugh Jordan v. UK, คำพิพากษาวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 2001, §109 และ ดู ACHPR, ความเห็นทั่วไปที่ 3 เรื่องสิทธิในชีวิต, 77

⁶⁸ ดู ICPED, มาตรา 12 และ 24

⁶⁹ ภายใต้มาตรา 137 ของอนุสัญญาเรื่องวันที่ 4 ค.ศ. 1949, ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง รวมถึงการเสียชีวิตของเหยื่อเช่น อาชญากรรมได้รับการรักษาไว้ซึ่งความลับเป็น "การก่ออันตราย" แก่ญาติ

⁶³ See, e.g., Human Rights Committee, Abubakar Amirov and others v. Russia, paras. 11.4 ff.; IACtHR, Rodriguez Vera and others (The Disappeared from the Palace of Justice) v. Colombia, Judgment, 14 November 2014, para. 489.

⁶⁴ ECtHR, Paul and Audrey Edwards v. UK, Judgment, 14 March 2002.

⁶⁵ IACtHR, "Mapiripán Massacre" v. Colombia, Judgment, 15 September 2005, para. 224.

⁶⁶ UN Basic Principles on the Role of Lawyers, Principles 16 and 17.

⁶⁷ A victim's immediate family "must be involved in the procedure to the extent necessary to safeguard his or her legitimate interests". UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Interim Report, UN doc. A/65/321, 23 August 2010; ECtHR, Hugh Jordan v. UK, Judgment, 4 May 2001, para. 109. See also ACHPR, General Comment No. 3 on the Right to Life, para. 7.

⁶⁸ See ICPED, Arts. 12 and 24.

⁶⁹ Under Art. 137 of 1949 Geneva Convention IV, information concerning a protected person, including about his/her death, may be withheld by the Information Bureau if transmission is "detrimental" to the relatives.

4. กลไกสืบสานสอบสวน

38. หน้าที่สืบสวนสอบสวนไม่จำเป็นต้องใช้กลไกสืบสวนสอบสวน
ได้เป็นการเฉพาะ รัฐอาจใช้กลไกมาจ้างนักกฎหมายตามกฎหมาย
และวิธีปฏิบัติภัยในประเทศ ครบเท่าที่กลไกเหล่านั้น
เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายระหว่างประเทศในเรื่อง
หน้าที่การสืบสวนสอบสวน ในการพิจารณาว่าการสืบสวน
โดยตำรวจ การสอบสวน การชันสูตรพลิกศพ การสืบสวน
โดยองค์กรกำกับดูแลของตำรวจที่เป็นอิสระ การสืบสวน
โดยผู้พิพากษา อัยการพิเศษ หรือสถาบันลิทธิมุนุษยชนแห่ง⁸³
ชาติ หรือการสืบสวนประเภทอื่นใด สดุดคล้องกับหน้าที่ใน
การสืบสวนหรือไม่ ต้องพิจารณาไปพร้อมกับพันธกรณฑ์ทาง
กฎหมายระหว่างประเทศและคำมั่นสัญญาของรัฐ อนึ่ง ไม่ว่า
จะใช้กลไกใด กลไกเหล่านั้นจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่
วางไว้ในแนวทางของพืชีสารนี้

39. ในสถานการณ์จำเพาะรัฐอาจจัดตั้งกลไกพิเศษ เช่น คณะกรรมการ
กรรมาธิการไต่สวนหรือกลไกยุติธรรมเปลี่ยนผ่านแบบอื่น
นอกจากรัฐ ก็กลไกสืบสวนระหว่างประเทศที่พร้อมไปด้วยความ
เชี่ยวชาญและศักยภาพในการสืบสวนสอบสวนอย่างอิสระ
และตรงไปตรงมาอาจมีความเหมาะสมสมเห็นแก้ ทั้นนี้
ข้อกำหนดเรื่องความรวดเร็ว ความมีประสิทธิภาพ ความเป็น
อิสระและเป็นกลาง และความโปร่งใสนั้นให้บังคับกับการ
สืบสวนสอบสวนโดยกลไกเหล่านี้อย่างเท่าเทียม⁸³

40. รัฐจะต้องให้ความมั่นใจว่ากลไกพิเศษจะไม่บันทึกความรับผิดชอบของกลไกสืบส่วนสอบสวนพิเศษ ด้วยการหลีกเลี่ยงไม่ดำเนินคดีทางอาญา วิธีปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพของกลไกสืบส่วนสอบสวนพิเศษ ด้วยการกลไกที่ถูกออกแบบมาเพื่อสืบสวนสอบสวนสาเหตุของการละเมิดสิทธิอันเป็นระบบ หรือรักษาความทรงจำในอดีต ในด้านมั่นคงไม่ได้ทดสอบพันธกรณีของรัฐที่จะต้องดำเนินคดี และลงโทษผู้รับผิดชอบการเสียชีวิตอย่างผิดกฎหมายโดยผ่านกระบวนการคุ้มครอง ดังนั้น แม้กลไกพิเศษอาจมีบทบาทอันมีค่าอย่างในการสืบส่วนสอบสวนภายใต้บางสถานการณ์แต่ก็เป็นไปไม่ได้ที่กลไกดังกล่าวจะทำให้รัฐบรรลุหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน การบรรลุหน้าที่นี้อาจต้องใช้กลไกต่างๆ ประกอบกัน

4. Investigative mechanisms

38. The duty to investigate does not necessarily call for one particular investigative mechanism in preference to another. States may use a wide range of mechanisms consistent with domestic law and practice, provided those mechanisms meet the international law requirements of the duty to investigate. Whether a police investigation, a coronial inquest, an investigation by an independent police oversight body, an investigation by a judge, special prosecutor or national human rights institution, or any other investigation, complies with the duty to investigate, is a matter to be determined in the light of the international legal obligations and commitments of the State. Whichever mechanisms are used, however, they must, as a whole, meet the minimum requirements set out in these Guidelines.

39. In specific circumstances a State may establish a special mechanism such as a commission of inquiry or another transitional justice mechanism. An international investigation mechanism with the expertise and capacity to conduct an independent and objective investigation may be appropriate. The requirements of promptness, effectiveness and thoroughness, independence and impartiality, and transparency apply equally to investigations undertaken by these mechanisms.⁸³

not undermine accountability, for example, unduly delaying or avoiding criminal prosecutions. The effective conduct of a special investigative mechanism – designed, for example, to investigate the systemic causes of rights violations or to secure historical memory – does not in itself satisfy a state's obligation to prosecute and punish, through judicial processes, those responsible for an unlawful death. Accordingly, while special mechanisms may play a valuable role in conducting investigations in certain circumstances, they are unlikely on their own to fulfil the State's duty to investigate. Fulfilment of that duty may require a combination of mechanisms.

⁸³ ในการออกแบบแบบกลไกดังที่่าว รัฐควรคำนึงถึงหลักการที่เกี่ยวข้องกับการได้ส่วนเพื่อยอนในดูดลักษณะการเพื่อต่อต้านการยกเรียนไม่เต็มรับผิดชอบ แนวทางแล้ววิธีปฏิบัติของคณะกรรมการการได้ส่วนและคุณค่าด้านห้ามข้อเท็จจริง OHCHR และแนวทาง Siracusa สำนักอันต่ำกว่าด้านห้ามข้อเท็จจริงระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

⁸³ In designing such mechanisms, States should have regard to the principles relating to commissions of inquiry contained in the Set of Principles to Combat Impunity, the OHCHR's Commissions of Inquiry and Fact-Finding Missions Guidance and Practice and the Siracusa Guidelines for International, Regional and National Fact-Finding Bodies.

จริยธรรมทางวิชาชีพ

41. ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานศรัทธาภรณ์ได้ริชีวิตที่อาจมีขอบด้วยกฎหมายหรือบังคับให้สูญหายจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสูงสุดทางวิชาชีพและจริยธรรมเสมอ พากษา จะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้มั่นใจได้ว่ากระบวนการการสืบสาน ศรัทธาจะเที่ยงตรงและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อส่งเสริม ให้เกิดการอำนวยความยุติธรรมและความก้าวหน้าในสิทธิ มนุษยชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานศรัทธาภรณ์มีความรับผิดชอบด้านจริยธรรมต่อผู้เสียหาย สมาชิกในครอบครัวของพากษา และบุคคลอื่นที่ได้รับผลกระทบจากการสืบสานศรัทธา แล้วพากษาจะต้องเคารพความปลดภัย ความเป็นส่วนตัว สวัสดิภาพ ศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนของทุกคนที่ได้รับผลกระทบด้วยการทำงานตามหลักมนุษยธรรมที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องมนุษยธรรมและความเป็นกลาง

42. เมื่อต้องรับมือกับสมาชิกในครอบครัว ผู้ที่อาจเป็นพยาน และบุคคลอื่นที่ติดต่อ กันระหว่างซึ่งกัน การสืบสานศรัทธา ผู้สืบสานศรัทธาจะต้องระวังที่จะลดภัยนตรายซึ่งกัน ก็ติดต่อ กัน การสืบสาน ศรัทธา ทางกายและจิตใจของผู้เสียชีวิต นอกจากนี้ ในกรณี ของผู้มีความเสี่ยงจากภัยนตรายเป็นการจำเพาะ เช่นผู้เสียชีวิต หายจากการฉะเมิดทางเพศ เด็ก ผู้สูงอายุ ผู้ลี้ภัยและผู้พิการ จะต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

43. ผู้สืบสานศรัทธาจะต้องกระทำการสอดคล้องกับกฎหมาย ภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ และจัดต้อง หลักเลี้ยงกิจกรรมด้านสืบสานศรัทธาโดยผลการและล่วง ล้าในครัว พากษา เช่นการพยายามตรวจสอบความพร้อมประเพณี ของบุคคลทุกคนที่ได้รับผลกระทบจากการสืบสานศรัทธา เช่นเดียวกับความประสงค์ของสมาชิกในครอบครัวโดยที่ยัง สามารถบรรลุหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการสืบสานศรัทธา อย่างมีประสิทธิภาพ³⁴

44. แพทย์นิติเวชที่เกี่ยวข้องกับการสืบสานกรณีเสียชีวิตที่อาจมีซุบด้วยกฎหมายหรือกรณีลงสัญญาเป็นการบังคับให้สูญหาย มีความรับผิดชอบต่อความยุติธรรม ต่อญาติของผู้เสียชีวิต และต่อสาธารณะโดยทั่วไป ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวอย่างถูกต้อง แพทย์นิติเวชรวมถึงนักนิติพยาธิวิทยา จะต้องเป็นอิสระและเป็นกลาง ทั้งนี้ ไม่ว่าพวกรเข้าจะถูกจ้างโดย ตำรวจหรือรัฐ แพทย์นิติเวชจะต้องเข้าใจขัดแย้งถึงพันธกรณีของพวกรเข้าต่อความยุติธรรม (ไม่ใช่ตำรวจหรือรัฐ) และต่อญาติของผู้เสียชีวิต เพื่อที่จะสามารถให้คำอธิบายในเรื่องสาเหตุการเสียชีวิตและพฤติกรรมแวดล้อมการเสียชีวิตได้อย่างแท้จริง

45. โดยทั่วไปกวนัน ประมวลระหว่างประเทศว่าด้วยจริยธรรมทางการแพทย์ของสมาคมแพทย์โลก (International Code of Medical Ethics of the World Medical Association WMA) กำหนดไว้ว่า “แพทย์จักต้องหุ่มเหตุจากการให้บริการทางการแพทย์ด้วยความสามารถอย่างเป็นอิสระตามวิชาชีพ และศีลธรรมเดิมที่ พร้อมความเห็นอกเห็นใจและการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์”⁸⁵ การที่จะบรรลุป้าหมายนี้ได้โดยสมบูรณ์ รัฐทั้งหลายจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นอิสระดังกล่าว อันรวมถึงการปกป้องแพทย์นิติเวชจากภัยหรือการคุกคาม อันเป็นผลมาจากการเข้าไปเกี่ยวข้องในงานคดีที่ค่อนข้างมีความอ่อนไหว

1

Professional Ethics

41. All those involved in investigating potentially unlawful death must meet the highest professional and ethical standards at all times. They must work to secure the integrity and effectiveness of the investigation process and to advance the goals of justice and human rights. Those involved in investigations bear ethical responsibilities toward victims, their family members and others affected by an investigation, and they must respect the safety, privacy, well-being, dignity and human rights of anyone affected, working in accordance with the applicable humanitarian principles, in particular humanity and impartiality.
 42. When dealing with family members, potential witnesses and others contacted in the course of an investigation, investigators must take care to minimize the harm that the investigation process may cause, especially regarding the physical and mental well-being of those involved in the investigation and the dignity of the dead. Special consideration is required for those at particular risk of harm, such as victims of sexual abuse, children, the elderly, refugees, those with diverse gender identities and expressions, and persons with disabilities.
 43. Investigators shall act in accordance with domestic and international law and shall avoid arbitrary or unduly intrusive investigatory activity. They should endeavour to respect the culture and customs of all persons affected by the investigation, as well as the wishes of family members, while still fulfilling their duty to conduct an effective investigation.⁸⁴
 44. Any forensic doctor involved in the investigation of a potentially unlawful death has responsibilities to justice, to the relatives of the deceased, and more generally to the public. To discharge these responsibilities properly, forensic doctors, including forensic pathologists, must act independently and impartially. Whether or not they are employed by the police or the State, forensic doctors must understand clearly their obligations to justice (not to the police or the State) and to the relatives of the deceased, so that a true account is provided of the cause of death and the circumstances surrounding the death.
 45. More generally, as stipulated by the International Code of Medical Ethics of the World Medical Association (WMA), "A physician shall be dedicated to providing competent medical service in full professional and moral independence, with compassion and respect for human dignity."⁸⁵ For its full realization, this also requires the State to create the circumstances in which such independence can be exercised, including by protecting the forensic doctor from harm or harassment as a result of involvement with potentially sensitive case work.

84 จันทนาดีระหง่างประเทศว่าด้วยหลักการและมาตรฐานขั้นต่ำของกระบวนการค้นหาและสืบสวนสอบสวนทางนิติวิทยาศาสตร์กรณีมีคดีให้สูญหายลังหารตามอำนาจใจหรือนอกกฎหมาย (International Consensus on Principles and Minimum Standards in Search Processes and Forensic Investigations in cases of Enforced Disappearances, Arbitrary or Extrajudicial Executions), ภาคผนวก ๖ ในคณะกรรมการนักกฎหมายสากล (International Commission of Jurists), รายงานสถาบันโดยยุติธรรมคดีและลงโทษ: การสืบสวนและลงโทษ, คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน (Enforced Disappearance and Extrajudicial Execution: Investigation and Sanction, A Practitioners Guide) ค.ศ. 2015

85 WMA, ประมวลระหว่างประเทศว่าด้วยจริยธรรมทางการแพทย์, ดู: <http://www.wma.net/en/30publications/10policies/codes-of-medicalethics/10ethics-for-the-medical-profession.html>

⁸⁴ International Consensus on Principles and Minimum Standards in Search Processes and Forensic Investigations in cases of Enforced Disappearances, Arbitrary or Extrajudicial Executions, Annex 6 in International Commission of Jurists, *Enforced Disappearance and Extrajudicial Execution: Investigation and Sanction, A Practitioners Guide*, 2015.

⁸⁵ WMA, International Code of Medical Ethics, at: <http://www.wma.net/en/30publications/10policies/c8/>.

IV.

การดำเนินการสืบสวนสอบสวน

46. ในหมวดนี้ของพิธีสารมินนิโซตาอยู่ในขั้นตอนปฏิบัติที่ควรใช้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องอย่างมีประสีทหรือภาพ โดยจะอธิบายถึงวิธีปฏิบัติที่ดีในการสืบสวนสอบสวนไม่ว่าจะตามกฎหมาย วิธีปฏิบัติหรือกระบวนการทั่วไปที่จำเป็นเจาะจงทั้งนี้เพื่อที่จะนำเสนอบนในหมวดนี้จะได้รับการเติมเต็มให้สมบูรณ์โดยแนวทางโดยละเอียดในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การดำเนินการล้มภาษณ์การชุดหลุมฝังศพ การผ่าพิสูจน์ศพ และการวิเคราะห์ซากโครงกระดูก ในหมวดถัดไป

ก. หลักการทั่วไปของการสืบสวนสอบสวน

47. ในการสืบสวนสอบสวนทุกครั้ง การรักษาชีวิตของทั้งชีวิตประชาชนทั่วไปและที่มีส่วนสืบสวนเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด ความมีการประเมินความเสี่ยงของการปฏิบัติตามทั้งหมด โดยเฉพาะเมื่อกำลังปฏิบัติตามในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง สาธารณชนและที่มีส่วนสืบสวนไม่ควรถูกจัดให้อยู่ท่ามกลางอันตรายเกินควร
48. ยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมของการสืบสวนสอบสวนควรมีระเบียบ แบบแผนและโปร่งใส ถือทั้งความคิดเห็นตามแนวทางการตอบสนองอันชอบธรรม ในกรณีการเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องอย่างมาก อาจมีความจำเป็นต้องใช้ทั้งขั้นตอนการสืบสวน

ข. กระบวนการสืบสวนสอบสวน

50. เมื่อมีการยื่นรายงานหรือมีข้อกล่าวหาว่าเป็นกรณีการเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องอย่างมากหรือสืบยว่าเป็นการบังคับให้สูญหาย เจ้าหน้าที่ควรดำเนินการสืบสวนเบื้องต้นเพื่อรับนุํแนวทางการสอบสวนและขั้นตอนปฏิบัติต่อไป ซึ่งรวมถึงการระบุแหล่งที่มาของสิ่งที่อาจเป็นหลักฐานและความเร่งด่วนในการเก็บรวบรวมและรักษาหลักฐานเหล่านี้ ควรรับรู้ ถ้อยคำพยานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดซึ่งไม่จำกัดเพียงการบรรยายเรื่องราว เหตุการณ์โดยบุคลากรผู้รักษาภูมายเท่านั้น หลังจากเก็บรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐานสำคัญต่างๆ แล้ว ควรมีการจัดทำข้อสรุปเบื้องต้นและรวมไว้เป็นรายงานฉบับเดียวรายงานดังกล่าวควรให้รายละเอียดแนวทางการสอบสวนที่ดำเนินการแล้วและผลลัพธ์ของการสอบสวน ตลอดจนควรเสนอแนะให้มีการสืบสวนเพิ่มเติมที่อาจช่วยให้การสอบสวนคืบหน้าขึ้น

49. การสืบสวนสอบสวนอาจรวมวัตถุประเภทต่างๆ ไว้ซึ่งอาจไม่ถูกนำไปใช้เป็นหลักฐานทั้งหมดในการพิจารณาคดีอย่างไรก็ตาม วัตถุและข้อสังเกตทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนควรเก็บรักษา บันทึก และจัดทำรายการ โดยรวมผลของการตัดสินใจค้าสั่ง ข้อมูลที่รวมรวมได้และถ้อยคำพยาน นอกจากนี้ จะต้องจัดทำรายการแหล่งที่มา วันและเวลาของการเก็บรวบรวมวัตถุเหล่านี้ด้วย

51. ควรบันทึกรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมแวดล้อมการเสียชีวิตและบุคคลผู้รับผิดชอบไว้ในรายงาน ซึ่งรายงานดังกล่าวควรประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้ ได้แก่ รายละเอียดและสถานะทางการของบุคคลที่จัดทำรายงานเบื้องต้น สถานการณ์ระหว่างการจัดทำรายงานนั้น อัตลักษณ์ของเหยื่อ (หากทราบ) วัน เวลาและสถานที่เสียชีวิต ตำแหน่งที่ตั้งของเหยื่อ วิธีการทำให้เสียชีวิต บุคคลหรือองค์กรที่เชื่อว่าเป็นผู้รับผิดชอบ เหตุผลสำคัญของการเสียชีวิต และรายละเอียด จำเพาะเจาะจงในฯ ควรระบุเรื่องที่จำเป็นต้องมีการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ควรจัดทำยุทธศาสตร์โดยรวมของการบ่งบอกตำแหน่งและรวมวัตถุเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการพิจารณาคดีที่อาจเกิดขึ้น ควรวางแผนการเก็บรวบรวมหลักฐานเข่นกัน

IV.

Conduct of an Investigation

46. This Section of the Minnesota Protocol describes the strategies and practical steps that should be taken in an effective investigation of a potentially unlawful death. These represent good practice in any investigation notwithstanding the specificities of local laws, practices and procedures. The general guidance offered in this Section is complemented by sections providing detailed guidelines on, respectively, crime-scene investigation, the conduct of interviews, the excavation of graves, the conduct of an autopsy, and the analysis of skeletal remains.

A. General Principles of Investigations

47. In any investigation, the preservation of life – the lives of both the public and the investigative team – is paramount. All activities should be risk assessed, especially when being carried out in areas affected by conflict. Members of the public and the investigation team should not be unduly placed in harm's way.
48. The overarching strategy of any investigation should be methodical and transparent, and all legitimate lines of inquiry into potentially unlawful death should be pursued. Depending on the circumstances, both routine investigative steps and highly specialized techniques may be required. A hierarchy should be established that includes accountability for all the decisions the investigation team takes.

B. The Investigation Process

50. When a report or allegation of a potentially unlawful death is submitted or brought to the attention of the authorities, an initial investigation should be conducted to identify lines of inquiry and further actions. This includes identifying all sources of potential evidence and prioritizing the collection and preservation of that evidence. All relevant witness statements should be collected, including but not limited to accounts of events provided by law enforcement personnel. Once a significant body of evidence has been collected and analysed, preliminary conclusions should be developed and compiled into a single report. The report should detail the lines of inquiry pursued and the outcome of these inquiries, and should recommend further inquiries that may advance the investigation.
51. A detailed analysis of information known about the circumstances of the death and those believed to be responsible should be provided in a written report. The report should include the following key information: the identity and official status of the individual making the initial report; the circumstances under which the report was made; the identity(ies) of the victim(s) (if known); the date(s), time(s) and location(s) of the death(s); the location(s) of the victim(s); the method(s) of causing the death(s); the individual(s) or organization(s) believed to be responsible; the underlying reason(s) for the death(s); and other specific details. Areas in need of further investigation should be identified. An overall strategy for locating and gathering further material to support the investigation, and potential judicial proceedings, should be developed. A plan should be made for evidence collection.

52. ควรออกแบบขั้นตอนปฏิบัติงานและกล่าวที่ที่จะได้โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์โดยรวม ขั้นตอนเหล่านี้ควรนำไปสู่การพิสูจน์เชื่อเท็จจริงที่สำคัญ รักษาไว้ด้วยความซับซ้อนที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การระบุทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรวางแผนงาน และจัดสรรวิธีการอย่างเหมาะสมเพื่อจัดการกับเรื่องต่อไปนี้

 - การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการจัดการหลักฐานข้อมูล และวัตถุ
 - การตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ที่สถานที่จริงที่สำคัญ รวมถึงสถานที่เกิดการเสียชีวิต/อาชญากรรม
 - การประสานกับครอบครัว
 - การจัดทำประวัติของเหยื่อ
 - การค้นหา สัมภាន์ และคุ้มครองพยาน
 - ความช่วยเหลือระหว่างประเทศด้านวิชาการ
 - หลักฐานด้านการสื้อสารโทรคมนาคม และหลักฐานดิจิทัล อื่นๆ
 - ประเด็นการเงิน
 - ลำดับเหตุการณ์⁸⁶

53. ยุทธศาสตร์ของการสืบสวนสอบสวนควรได้รับการบททวนเป็นระยะหรือเมื่อมีหลักฐานขึ้นใหม่ (หรือวิธีการใหม่ที่สมบูรณ์มากขึ้น) ควรบันทึกกระบวนการทราบบททวน พร้อมด้วยหมายเหตุ เกี่ยวกับการตัดสินใจที่สำคัญทั้งหมด รวมถึงหลักฐาน สมบัสนุน การตัดสินใจแต่ละครั้งทั้งอ้างถึงอย่างชัดเจน ไว้ การเปลี่ยนแปลงใดๆ ในเรื่องทิศทางของยุทธศาสตร์การสืบสวนสอบสวนควรมีเหตุผลกำกับและบันทึกไว้พร้อมกับรายการวัตถุที่เกี่ยวข้อง กระบวนการทราบบททวนควรเปิดเผย ถูกบันทึกไว้และเผยแพร่แก่สมาชิกในทีมสืบสวนสอบสวน

1. การเก็บรวบรวมและจัดการข้อมูลและวัตถุ

54. ควรเก็บรวบรวมวัตถุอย่างเป็นระบบ ควรจะต้องมีระบบจัดการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้มั่นใจได้ว่าวัตถุทั้งหมดที่รวบรวมมาถูกบันทึก วิเคราะห์และเก็บรักษาอย่างเหมาะสม โดยดำเนินถึงความปลอดภัย ระบบดังกล่าวไม่จำเป็นต้องซับซ้อน หรือใช้เทคโนโลยีทันสมัย แต่ควรมีความครอบคลุม คงเลี้นคงไว้ และปลอดภัยเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีวัตถุใดสูญหาย เสียหาย เสื่อมสภาพหรือถูกมองข้ามไป อีกทั้งสามารถหาพยาน อ้างถึง และเชื่อมโยงได้ง่ายดาย

55. การรวบรวม การบันทึก และการเก็บวัตถุ – ทั้งที่เป็นคุณ และเป็นโทษกับการพิสูจน์ความผิด – ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเพื่อให้มั่นใจได้ว่าหลักฐานที่เกี่ยวข้องทุกชิ้นสามารถนำไปใช้ในกระบวนการทางคุ้มครองได้ความสัมพันธ์ของวัตถุอาจปรากฏให้เห็นเมื่อการสืบสวนสอบสวนมีความคืบหน้า ทว่าทีมสืบสวนจะต้องไม่ปกปิดข้อมูลที่อาจอย่างเห็นด้วยกันนี้ หนักด้วยข้อจำกัดในการพิจารณาคดี

2. **สถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญรวมถึงสถานที่เสียชีวิต/เกิดเหตุ**

56. การสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องด้วยกันหลายอย่างรวมทั้งสถานที่ที่อาจพบร่องรอยหรือศพ สถานที่ดังกล่าวอาจใช้หรือไม่ใช้สถานที่ที่เสียชีวิต⁸⁷ สถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญทุกแห่งในการสืบสวนสอบสวน อันประกอบด้วยบริเวณที่มีการพบกันระหว่างเหยื่อและผู้ต้องสงสัยที่ถูกระบุดู สถานที่เกิดอาชญากรรม และบริเวณที่อาจเป็นที่ฝังศพ จะต้องถูกบันทึกและระบุไว้ ควรใช้พิกัด GPS และบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ ถ้าไม่ทราบว่าเหยื่อคือผู้ใด ให้ทำการพิสูจน์ตัวบุคคล การใช้ชีวิต กิจวัตรประจำ และกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งภูมิหลังทางการเมือง ศาสนา หรือเศรษฐกิจของเหยื่อ ซึ่งอาจบ่งชี้เหตุผลที่เป็นไปได้สำหรับการเสียชีวิต ทั้งนี้รายงานบุคคลทุกนาย ถ้อยคำของพยานในครอบครัว บันทึกประวัติทันควร และสภาพร่างกายอื่นๆ ที่น่าเชื่อถือ (ที่เรียกว่าข้อมูลก่อนเสียชีวิต หรือ ante-mortem data) ตลอดจนลายพิมพ์นิ้วมือแฟรงและ DNA (กรดเดโออีโรบิโนวูลีคิโนดีอกไซด์) สามารถนำมาใช้เพื่อช่วยในการระบุตัวผู้เสียชีวิต

57. หากจะนำ DNA Profiling มาใช้ระบุบุคคลและชื่นส่วน มညะย์ควรใช้วิธีการระบุบุคคลแบบอื่นควบคู่กันไปด้วย ตัวอย่างที่ใช้ในการสร้าง Profile และ ตัว Profile เองเป็นคลังเก็บข้อมูลอันทรงพลังที่จะต้องได้รับการคุ้มครองจากการนำไปใช้ในทางที่ผิด⁸⁸ ใน การสร้าง Profile DNA เพื่อกำหนดความเป็นไปได้ของความเป็นญาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการระบุตัวผู้เสียชีวิต อาจจำเป็นสู่การค้นพบว่ามีความเชื่าใจผิดในความเชื่อของคนอื่น การจัดการอย่างเหมาะสมกับการค้นพบเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นประเดิมจิจิธรรมที่สำคัญอย่างยิ่ง และควรกำหนดนโยบายในเรื่องนี้ไว้ล่วงหน้า⁸⁹

52. A set of operational and tactical processes, deriving from the overall strategy, should be designed. These processes should seek to establish significant facts, preserve relevant material and lead to the identification of all the parties involved. Activities should be planned and appropriate resources allocated in order to manage the following:

 - The collection, analysis and management of evidence, data and materials
 - The forensic examination of important physical locations, including the death/crime scene
 - Family liaison
 - The development of a victim profile
 - Finding, interviewing and protecting witnesses
 - International technical assistance
 - Telecommunications and other digital evidence
 - Financial issues
 - The chronology of events.⁸⁶

53. The investigation strategies should be reviewed periodically or in light of new material (or new, more robust methods). A record of the review process should be kept, with all critical decisions noted and the evidence to support each one clearly referenced. Any change of direction in investigative strategy should be justified and recorded, with relevant material logged. The review process should be open, recorded, and disseminated to the investigation team members.

1. **Collecting and managing data and materials**

54. Material should be collected in a systematic manner. An effective information management system is required to ensure that all material gathered is recorded, analysed and stored appropriately, taking into account security concerns. This system does not need to be complex or technologically advanced, but it should be comprehensive, consistent and secure in order to ensure that no material is lost, damaged, degraded or overlooked; that provides an audit trail that can demonstrate that evidence has not been tampered with; and that it can be easily found, referenced and cross-referenced.

55. The gathering, recording and retaining of material – both inculpatory and exculpatory – requires expertise to ensure that all relevant evidence can be disclosed in any judicial process. The relevance of material may only become apparent as the investigation progresses. The investigation team must not, however, withhold information that could, for example, weaken the prosecution's case in any judicial proceedings.

2. **Important physical locations, including the death/crime scene**

56. In the investigation of a potentially unlawful death there may or may not be a body in a known location, which in turn may or may not be the place where the death occurred.⁸⁷ Every important physical location in the investigation should be located and identified, including the site of encounters between the victim(s) and any identified suspects, the location of any crimes, and possible burial sites. Global positioning system (GPS) coordinates should be taken and recorded. The identity of the victim(s) will need to be established if this is not known. The lifestyle, routines and activities and the political, religious or economic background of the victim(s) may indicate possible reasons for the death. Missing person reports, family witness statements, dental and other reliable physical records (i.e. so-called ante-mortem data), as well as fingerprints and DNA (deoxyribonucleic acid), can be used to assist in identifying the deceased.

57. If DNA profiling is to be used for identifying human remains, other means of identification should be used in parallel. The sample used to generate the profile and the profile itself are powerful repositories of information that must be safeguarded against misuse.⁸⁸ In profiling DNA to establish the probability of kinship as part of identifying the deceased, mistaken beliefs about kinship may be discovered. Dealing properly with such incidental findings is an ethical issue of great importance, and policies on this should be established in advance.⁸⁹

86 สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมในด้านต่างๆ เหล่านี้ ดู อย่างเช่น บันทึกรายงานโดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime) (<http://www.unodc.org>) และอินเตอร์โพล (Interpol) (<http://www.interpol.int>)

⁸⁷ หากผู้สืบสวนสอบสวนไม่สามารถระบุที่ตั้งพหุหรือซากศพได้ พวกรายยังควรต้องทราบหลักฐานแวดล้อมโดยตรงอีกหนึ่งครั้ง คือไป โดยหลักฐานเหล่านี้อาจเพียงพอต่อการระบุตัวผู้กระทำความผิดได้

88 ดู เช่น, ICRC, ประชาษานที่สูญหาย การวิเคราะห์ DNA และการระบุบุปผาพชนของข้ามมุนี: คู่มืออธิบายดีที่สุดในช่วงการรบด้วยทางอาชญาและสถานการณ์ความรุนแรงอันๆ จากการใช้อุปกรณ์ (Missing People, DNA Analysis and Identification of Human Remains: A Guide to Best Practice in Armed Conflicts and Other Situations of Armed Violence) พิมพ์ครั้งที่ 2, ค.ศ. 2009

89 คุ เต่น, L.S. Parker, A.J. London, J.D. Aronson, "ข้อค้นพบของเหตุการณ์ในภายใต้ DNA เพื่อระบุตัวจากมนุษย์: การประเมินจริยธรรม (Incidental findings in the use of DNA to identify human remains: An ethical assessment)" Forensic Science International: Genetics, เล่ม 7 (2013) หน้า 221-29

⁸⁶ For more detail on these areas, see e.g. documentation by the UN Office on Drugs and Crime (<http://www.unodc.org>) and Interpol (<http://www.interpol.int>).

⁸⁷ If investigators are unable to locate a body or remains they should continue to gather other direct and circumstantial evidence which may suffice for identifying the perpetrator(s).

⁸⁸ See, e.g., ICRC, *Missing People, DNA Analysis and Identification of Human Remains: A Guide to Best Practice in Armed Conflicts and Other Situations of Armed Violence*, 2nd ed., 2009.

⁸⁹ See, e.g., L.S. Parker, A.J. London, J.D. Aronson, "Incidental findings in the use of DNA to identify human remains: An ethical assessment", *Forensic Science International: Genetics*, Vol. 7 (2013), pp. 221–29.

58. สถานที่เกิดเหตุคือสถานที่ทางกฎหมายศาสตร์ที่ผู้สืบสวนสอบสวนอาจระบุตำแหน่ง บันทึก และกู้คืนพยานวัตถุค่าว่า “สถานที่เกิดเหตุ” ถูกใช้โดยไม่มีผลกระทำกับการกำหนดค่าว่า อาชญากรรม เกิดขึ้นจริงหรือไม่⁹⁰ สถานที่เกิดเหตุอาจเป็นสถานที่ซึ่งพบร่องรอยของบุคคลหนึ่ง เช่น เดียวกับอาคาร ยานยนต์ หรือสถานที่ใดที่เกี่ยวข้องกันในสภาพแวดล้อมดังกล่าว รวมถึงสิ่งของภายในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น เสื้อผ้า อารวุธ หรือ ของใช้ส่วนตัว

59. ควรคุ้มกันสถานที่เกิดเหตุโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้และบุคลากรที่ไม่มีอำนาจหน้าที่จัดตั้งไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าไป การเช่นนี้จะสามารถช่วยให้หลักฐานในสถานที่เกิดเหตุนั้นได้รับการคุ้มครองและรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นการลดการปeneื่องหรือการสูญหายของพยานวัตถุที่เกี่ยวข้อง การคุ้มกันสถานที่เกิดเหตุจำเป็นต้องมีการควบคุมทางเข้าออกของผู้คน และหากเป็นไปได้การจำกัดการเข้าออกให้กับเฉพาะบุคลากรที่ผ่านการอบรมมาเท่านั้น แม้ในระบบกฎหมาย-นิติวิทยาศาสตร์ (Medico-Legal Systems) ที่ไม่ต้องให้แพทย์นิติเวชมาตรวจสถานที่เกิดเหตุการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุก็ยังอาจเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวน และหลักฐานใดที่พบในที่นั้นควรได้รับการคุ้มครองโดยการใช้สิ่งปิดกัน หากเป็นไปได้และเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองหลักฐานนั้น จากอาการหรือปัจจัยอื่นที่อาจทำให้หลักฐานเสื่อมสภาพ

60. ควรเก็บบันทึกเกี่ยวกับบุคลากรทุกคนที่เข้าไปยังสถานที่ดังกล่าวพร้อมทั้งวันและเวลาที่เข้าไป บุคคลที่ต้องสัมผัสกับหลักฐานควรให้ DNA และลายพิมพ์นิ่มอย่างไร เป็นตัวอย่าง ข้ออ้างในการลดการปeneื่องของหลักฐานและคุ้มครอง สุขภาพและความปลอดภัยของบุคลากร ควรใส่เสื้อผ้าที่ป้องกันได้ย่างเหมาะสมสมทุกครั้งที่ทำได้ เช่นย่างน้อยที่สุด ได้แก่ถุงมือและหน้ากาก เพื่อเป็นการมั่นใจว่าหลักฐานถูกเก็บรักษาไว้จะต้องใช้การบันทึก ผู้ที่ดำเนินการตรวจสอบทางนิติเวช จำเป็นจะต้องได้รับการอบรมขั้นสูงในบริบทของกระบวนการ ตุลาการของพอกษา

61. ควรพิจารณาวัตถุทั้งหมดที่อยู่ในสถานที่เกิดเหตุว่าอาจมีความเกี่ยวโยงกับการสืบสวน วัตถุที่อาจพบในสถานที่เกิดเหตุได้แก่สิ่งต่อไปนี้นอกจากเหนือจากสิ่งอื่นๆ

 - (ก) หลักฐานเอกสาร เช่น แผ่นที่ภาพถ่าย บันทึกเจ้าหน้าที่ บันทึกการสอบปากคำ บันทึกการบริหารจัดการเอกสาร การเงิน ในเสรีรับเงิน เอกสารประจำตัว บันทึกโทรศัพท์ จดหมายสือสาร และพาสปอร์ต
 - (ข) พยานวัตถุ เช่น เครื่องมือ อารวุธ เศษเสื้อผ้าและเส้นใย กุญแจ ลิ้นก์ที่ใช้ในการทำร้าย วัสดุสำหรับผู้ก่อการ ฯลฯ
 - (ค) หลักฐานทางชีวภาพ เช่น เลือด เส้นผม สารตัดหั้งทาง เพศ ปัสสาวะ เล็บนิ่ม ส่วนของร่างกาย กระดูก ฟัน และ ลายนิ้วนิ้ว
 - (ง) หลักฐานดิจิตอล เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์ผ่านดาวเทียม อุปกรณ์เก็บข้อมูล ดิจิตอล อุปกรณ์บันทึกข้อมูลดิจิตอล กล้องดิจิตอล และ คลิปภาพจากโทรศัพท์มือถือ

62. ควรบันทึกรายการวัตถุที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไว้ในรูปแบบรายงาน และภาพถ่ายตามที่บรรยายในหัวข้อนานาทงโดยละเอียดว่าด้วยการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ การสืบสวนจะแตกต่างกันไปในเรื่องความสามารถของการตรวจสอบวัตถุด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ แต่การบันทึกสถานที่เกิดเหตุอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้สมุดบันทึก ผังโครงสร้าง และภาพถ่ายจะเป็นสิ่งจำเป็น การบันทึกสถานที่เกิดเหตุและการกู้คืนหลักฐาน ควรกระทำด้วยความละเอียดถี่ถ้วน

63. โดยหลักการแล้วควรกู้คืนตัวอย่างและบันทึกไว้โดยบุคลากรที่ผ่านการอบรมหรือมีความรู้ ตัวอย่างบางประเภทอาศัยเพียงการอบรมพื้นฐาน แต่ผู้ที่ดำเนินการตรวจสอบทางนิติเวชจำเป็นจะต้องได้รับการอบรมขั้นสูงในบริบทของกระบวนการ ตุลาการของพอกษา

64. ผู้สืบสวนควรมีอุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมถึงอุปกรณ์ป้องกันตัวของตนเอง อุปกรณ์บรรทุกห่อที่เกี่ยวข้องอย่างเช่น ถุง กปลอก พลาสติก แก้วขนาดเล็ก/ขวด และเครื่องมือบันทึกรวมถึง อุปกรณ์ถ่ายภาพ

58. A crime scene is any physical scene where investigators may locate, record and recover physical evidence. The term “crime scene” is used without prejudice to the determination of whether a crime has actually occurred.⁹⁰ A crime scene may be a place where a person’s body or skeletal remains are found, as well as any relevant building, vehicle or place in the environment, including individual items within that environment such as clothing, a weapon or personal effects.

59. A crime scene should be secured at the earliest possible opportunity and unauthorized personnel shall not be permitted entry. This enables evidence at the scene to be protected and gathered effectively and minimizes the contamination or loss of relevant material. Securing the scene requires controlling the entrance and egress of individuals and, where possible, restricting access to trained personnel only. Even in medico-legal systems that do not require forensic doctors to visit a crime scene, such a visit may be valuable to the investigation. The scene and any evidence within it should be protected by the use of a cordon. Where possible and relevant, it should be protected from weather or other factors that could degrade evidence.

60. A record of all personnel entering the scene should be kept with the corresponding date and time of their visit. Individuals interacting with evidence should provide DNA and fingerprints as reference samples. To minimize forensic contamination and to protect the health and safety of personnel, suitable protective clothing should be worn wherever it is available, including, at a minimum, gloves and masks. To ensure that evidence is preserved, the correct packaging and methodology for each type of evidence need to be used. When resources or logistics do not allow for this, packaging that will minimize cross-contamination or the forensic degradation of the sample should be used.

61. All material located at a crime scene should be considered potentially relevant to the investigation. Material that may be found at a crime scene includes, but is not limited to, the following:

 - (a) Documentary evidence, such as maps, photographs, staffing records, interrogation records, administrative records, financial papers, currency receipts, identity documents, phone records, letters of correspondence, and passports
 - (b) Physical evidence, such as tools, weapons, fragments of clothing and fibres, keys, paint, glass used in an attack, ligatures, and jewellery
 - (c) Biological evidence, such as blood, hair, sexual fluids, urine, fingernails, body parts, bones, teeth and fingerprints
 - (d) Digital evidence, such as mobile phones, computers, tablets, satellite phones, digital storage devices, digital recording devices, digital cameras and closed-circuit television (CCTV) footage.

62. All relevant material should be recorded in documentary and photographic form as described in the Detailed Guidelines on Crime-Scene Investigation. Investigations vary in their capability to examine the material scientifically, but effectively recording the crime scene using notes, sketch plans and photographs will be necessary. Crime-scene recording and recovery of evidence should be thorough.

63. Samples should ideally be recovered and recorded by personnel with appropriate training or knowledge. Some sampling requires only basic training, but those undertaking medico-legal examinations will need advanced training in the context of their own judicial framework.

64. Investigators should be appropriately equipped, including with personal protective equipment; relevant packaging such as bags, boxes and plastic and glass vials/bottles; and recording

90 แม้หากว่าไม่มีอาชญากรรมเกิดขึ้น ก็ควรประมวลสถานที่เสียชีวิตเนื่องด้วยเป็นสถานที่เกิดเหตุ

Even if a crime has not occurred, the death scene should be processed as though it is a crime scene.

65. ทุกขั้นตอนของการค้น เก็บรักษา ขันส่งและวิเคราะห์หลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ จากสถานที่เกิดเหตุถึงศาล และตลอดไปจนถึงการสืบสุดกระบวนการยุติธรรม ควรได้รับการบันทึกไว้อย่างถูกต้องเพื่อให้มั่นใจได้ในเรื่องความสมบูรณ์ของหลักฐาน ซึ่งมักเรียกว่า “ห่วงโซ่พยานหลักฐาน (chain of evidence)” หรือ “ห่วงโซ่คุ้มครองพยานหลักฐาน (chain of custody)” ห่วงโซ่คุ้มครองพยานหลักฐานคือ แนวคิดด้านกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐาน ซึ่งกำหนดว่าต้องใดที่อาจเป็นพยานหลักฐานควรต้องถูกบันทึกสูปรวมไว้เพื่อที่จะได้รับการยอมรับเป็นหลักฐานในกระบวนการทางกฎหมาย โดยประกอบด้วยอัตลักษณ์ และลำดับบุคคลทั้งหมดที่ครอบครองวัตถุนั้นนับจากที่เจ้าหน้าที่ได้มาจนถึงการนำเสนอบนศาล ซึ่งว่างในห่วงโซ่การครอบครองหรือคุ้มครองสามารถปิดกันไม่ให้มีการนำเสนอ วัตถุดังกล่าวเป็นหลักฐานเอกสารประจำตัวน้ำ วัตถุที่เป็นหลักฐานความถูก ขันส่งด้วยวิธีที่ปกป้องไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เดิมสภาพ และเป็นปืนข้ามกับหลักฐานอื่น หลักฐานแต่ละชิ้นที่ค้น มากว่าทั้งชาติพมรุษย์รวมเมืองชาวอ้างอิงและเครื่องหมายเฉพาะเพื่อให้นั่นใจได้เกี่ยวกับการระบุตัวตนตั้งแต่จุดเริ่มต้น ที่นำมานั่นถือเป็นข้อดоказательการวิเคราะห์และเก็บรักษา ทั้งนี้ในการบรรยายห่วงโซ่พยานหลักฐานและข้อกำหนดเรื่องความสมบูรณ์ ทั้งการขนส่ง การตามหา และการเก็บรักษาหลักฐานซึ่งนี้ควร谣言ละเอียดเกี่ยวกับผู้เสียส่วนด้วย

66. ทุกขั้นตอนของการสืบสวน วัตถุที่เป็นหลักฐานควรถูกเก็บ ในสถานที่เก็บรักษาอันเหมาะสม ซึ่งควรสะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการรักษาตัวถูกในสภาพที่ดีอีกทั้งควรได้รับการปกป้องไม่บุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าถึงหลักฐานดังกล่าว และปกป้องจากการบันทึกทางเคมี ควรเก็บร่วบรวม หลักฐานดิจิทัลเก็บรักษาไว้ และทำการวิเคราะห์ตามวิธีปฏิบัติทางสถาบันที่ดีที่สุด⁹¹

3. การประสานกับครอบครัว

67. ถ้าเป็นไปได้ผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการอบรมอย่างเหมาะสม และเฉพาะเจาะจงพัวมหัมีประสบการณ์ด้านการประสานกับครอบครัวควรได้รับการมอบหมายให้เป็นคนประสานห้องมูล และให้การสนับสนุนแก่ครอบครัวของผู้เสียชีวิต รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลอ่อนเยียวน์ที่จำเป็นต่อการระบุตัวตนผู้เสียชีวิต⁹² ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวควรพบกับครอบครัวโดยเร็วที่สุด ควรให้ข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนความคืบหน้าและผลลัพธ์ และดำเนินการแก้ไข ความกังวลของครอบครัวที่อาจเกิดขึ้น ระหว่างการสืบสวนสอบสวน⁹³ ทั้งนี้ความลับพิรุธทางบวกกับครอบครัวของผู้เสียชีวิตอาจช่วยให้ได้รับข้อมูลและผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนได้

4. การทำความเข้าใจเหยื่อ

68. ควรมีการสอบถามเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของเหยื่อ และจัดทำแฟ้มประวัติ ควรใช้ทำที่รวมด้วยข้อมูลที่มีความสำคัญ อย่างเช่น ข้อค้นพบเกี่ยวกับการนอกใจคู่สมรส หรือพฤติกรรมทางเพศอื่นๆ ที่อาจทำให้เดื่อมเสีย การจัดทำประวัติตั้งกล่าว จะช่วยในการทดสอบสมมติฐานต่างๆ ในคดีนั้น และช่วยสร้างโอกาสในการสืบสวนสอบสวนหากแนวทางสอบสวนอื่นๆ ดีบัตัน นอกจากนั้นยังอาจช่วยในการระบุแรงจูงใจของอาชญากรรมดังกล่าว ทั้งนี้ควรรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มหรือสมาคมที่เหยื่อเข้าร่วม รูปแบบการใช้ชีวิต รูปแบบพฤติกรรม และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของเหยื่อด้วย

5. การค้นหา สัมภาษณ์ และคุ้มครองพยาน

69. ควรเสาะหาบุคคลที่อาจมีข้อมูลเกี่ยวกับการเสียชีวิตที่อาจมีข้อมูลที่สำคัญ หรือการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และดำเนินการสัมภาษณ์พวกรเข้า การประภาศให้ทราบถึงการสอบสวนอาจจุจุใจให้พยานและบุคคลอื่นแสดงตัวเพราะ ทราบว่าข้อมูลของพวกรเข้าจะถูกเก็บเป็นความลับด้วยความระมัดระวัง

65. Every stage of evidence recovery, storage, transportation and forensic analysis, from crime scene to court and through to the end of the judicial processes, should be effectively recorded to ensure the integrity of the evidence. This is often referred to as the "chain of evidence" or "chain of custody". Chain of custody is a legal, evidentiary concept requiring that any prospective item of evidence be conclusively documented in order to be eligible for admission as evidence in a legal proceeding. This includes the identity and sequence of all persons who possessed that item from the time of its acquisition by officials to its presentation in court. Any gaps in that chain of possession or custody can prevent the introduction of the item as evidence against a criminal defendant. Evidential material should be transported in a manner that protects it from manipulation, degradation and cross-contamination with other evidence. Each piece of evidence recovered, including human remains, should be uniquely referenced and marked to ensure its identification from point of seizure to analysis and storage. To meet chain of evidence and integrity requirements, the transportation, tracking and storage of this evidence should include the investigator's details.

66. Evidential material should be kept in an appropriate storage facility at all stages of the investigation. Storage facilities should be clean, secure, suitable for maintaining items in appropriate conditions, and protected against unauthorized entry and cross-contamination. Digital evidence should be collected, preserved and analysed in accordance with international best practice.⁹¹

3. Family liaison

67. Wherever it is feasible, a specific and suitably trained and experienced family liaison expert should be appointed to offer the family of the deceased information and support as well as to collect the information, such as ante-mortem data, required for identifying a deceased person.⁹² The expert should meet the family at the earliest opportunity, should provide regular updates about the investigation, its progress and results, and should address any concerns the family may have as the investigation progresses.⁹³ A positive relationship with the family of any missing or deceased person can produce useful information and results for any investigation.

4. Understanding the victim

68. Lifestyle inquiries about the victim should be conducted and a victim profile developed. Appropriate sensitivity should be used with respect to, for example, findings of marital infidelity or other stigmatized sexual behaviour. The profile will test the working hypotheses of the case and assist in generating investigative opportunities where other lines of inquiry have been exhausted. It may also assist in identifying a motive for the crime. Information may be gathered from the victim's associations, lifestyle, behaviour patterns and electronic devices.

5. Finding, interviewing and protecting witnesses

69. Individuals who might have information about a potentially unlawful death should be sought and interviewed. Publicizing the investigation may encourage witnesses and others to come forward in the knowledge that their information will be dealt with confidentially and sensitively.

91 ดู เช่น สมาคมผู้เชี่ยวชาญการฯ “มาตรฐานดีดีเพื่อการสืบพยานดิจิตอล (Good Practice Guide for Digital Evidence)” UK, http://www.digitaldetective.net/digital-forensics-documents/ACPO_Good_Practice_Guide_for_Digital_Evidence_v5.pdf

92 ในสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐสังสัยว่ามีความคุ้มครองไม่ยุบรวมที่จะประسانห์เจ้าหน้าที่เพื่อส่งมอบและรับข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน ในการนี้ดังกล่าว การประسانห์ผ่านทางกฎหมายของครอบครัว หรือการเมื่านุ่มนิ่มน้ำขององค์กรที่พัฒนาเอกชนอาจเป็นแนวทางที่ทำให้มันได้รับข้อมูลสำคัญยังคงคงไว้ซึ่งอยู่

93 ดู วรรค 35–37 ข้างต้น

⁹¹ See, e.g., Association of Chief Police Officers, "Good Practice Guide for Digital Evidence", UK, http://www.digital-detective.net/digital-forensics/documents/ACPO_Good_Practice_Guide_for_Digital_Evidence_v5.pdf.

92 There will be circumstances when the authorities themselves are implicated in a suspicious death and liaison with the authorities to transmit and receive information about the investigation will not be acceptable to the family. Legal representatives for the family, or the involvement of non-governmental organizations, may be possible ways to ensure that important information is available.

⁹³ See also paras. 35–37 above.

70.	การสัมภาษณ์พยานมีจุดประสงค์เพื่อ
	(ก) ให้ได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ผ่านกระบวนการที่เป็นระบบและเป็นธรรม อันจะช่วยให้ผู้สอบสวนพิสูจน์ความจริงได้อย่างเที่ยงตรง
	(ข) ระบุตัวผู้ต้องสงสัย
	(ค) เปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านี้ให้ข้อมูลที่พวกรเข้าใจว่า เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ข้อเท็จจริง
	(ง) ระบุพยานเพิ่มเติม
	(จ) ระบุตัวเหยื่อ
	(น) กำหนดตำแหน่งของสถานที่เกิดเหตุและบริเวณที่ฝังศพ
	(ษ) บ่งบอกข้อมูลความเป็นมาและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ การสังหารที่มีการกล่าวหา ⁹⁴ และ
	(ฐ) บ่งชี้เบาะแสในการสืบสวนสอบสวน
71.	ผู้สอบสวนที่ดำเนินการสัมภาษณ์ควรเข้าหาพยานทุกคน ด้วยใจเปิดกว้างและปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมขั้นสูงสุด จะต้องมีการประเมินเกี่ยวกับความเสี่ยง ยุทธศาสตร์ และ ประเมินว่ามีทรัพยากรบุคคลและเงินทุนที่เพียงพออย่าง ระมัดระวังเพื่อให้มั่นใจได้ว่าพยานทุกคนในคดีจะปลอดภัย และไม่ได้รับอันตราย ครอบครัวที่อยู่ภายใต้สถานการณ์ บางประเภท อาจมีเหตุผลที่จะเกรงกลัวเรื่องความปลอดภัย ของพวกรเข้า นอกจากนั้น ควรใส่ใจอย่างระมัดระวังต่อความ ปลอดภัยของผู้สอบสวนเองเช่นเดียวกับพยานรายหนึ่งรายใด อาจเป็นผู้กระทำการความผิดเสียเอง
72.	ควรมีการจัดทำรายชื่อพยานสำคัญและควรสัมภาษณ์พวกร เขายังเป็นลำดับแรก พยานเหล่านี้รวมถึงผู้ที่เห็นหรือได้ยินการ ก่ออาชญากรรม ผู้ที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเหยื่อและ/หรือผู้ต้อง สงสัยว่ากระทำการผิด และผู้ที่อยู่ในองค์กรหรือสายการ บังคับบัญชาเดียวกันบ้างผู้ต้องสงสัยว่ากระทำการผิดซึ่ง อาจสามารถให้ข้อมูลอย่างเป็นนุเคราะห์อ่อนอกเหนือจากผู้ก่อให้ เกิดการเสียชีวิตโดยตรง ⁹⁵ ควรได้ถ้อยคำรวมถ้วนจากพยาน เหล่านี้ ในกรณีที่เป็นไปได้และปลอดภัยตามควร ผู้สอบสวน ควรพิจารณาว่าจะบันทึกคำสัมภาษณ์ของพวกรเข้า ด้วยเสียง หรือวิดีโอ ระหว่างขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน รายชื่อพยาน เป็นเรื่องอ่อนไหวอย่างยิ่งและจะต้องปักป้องไว้ ด้วยความ ระมัดระวังเพื่อให้แน่ใจว่าพยานจะไม่ตกอยู่ในความเสี่ยงอัน ไม่สมควร ในกรณีที่จะนำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจระบุตัว พยานรายได้ออกนอกสำนักงานสืบสวนสอบสวน เอกสาร ตั้งแต่จะต้องอยู่ในรูปแบบรหัส (Encryption) ทั้งนี้ การเข้า ถึงเอกสารที่จับต้องได้ (Hard Copy) ที่อาจระบุตัวพยาน จะ ต้องกำกับด้วยน้ำผึ้งเข้าถึงได้อย่างสุดความสามารถ
73.	การสืบสวนสอบสวนตามบ้าน (House-to-house inquiries) ควรจะดำเนินบริเวณสถานที่ทางกฎหมายที่สำคัญและสถาน ที่เกิดเหตุหากมีการระบุไว้ การสอบถามตามบ้านจะช่วยให้ ผู้สืบสวนสอบสวนสามารถระบุพยานซึ่งอาศัยหรือทำงาน ในบริเวณที่สำคัญ รวมรวมข้อมูลและข่าวกรองในพื้นที่ ระบุ พยาน หรือผู้ต้องสงสัยรายอื่น ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ เกี่ยวกับการสอบถามในคดีดังกล่าว อันอาจกระตุ้นให้ผู้คนที่มี ข้อมูลแสดงตัวได้
74.	การสัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัวและบุคคลอื่นเพื่อเก็บ ข้อมูลก่อนเดินชีวิตสำหรับใช้ในการระบุตัวตนศพ – เช่น ผน ลือด ตัวอย่างน้ำลาย ผลเอกซเรย์ฟัน หรือซ่องอก และข้อมูล เกี่ยวกับการแพทย์ของกระดูกที่อาจมีรวมทั้งบาดแผลหรือ โรค–ควรดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพที่ผ่านการอบรม และอยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจในการตอบคำถามในเชิงเทคนิค ได้ และอย่างน้อยที่สุดควรมีความรู้พื้นฐานด้านภาคพิทักษ์ ทางการแพทย์และทันตกรรม ควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ เหมาะสมซึ่งดำเนินการเก็บตัวอย่างและผู้ให้ตัวอย่าง ควรกรอกแบบฟอร์มให้ความยืนยันเชิงระบุว่า ตัวอย่าง ดังกล่าวจะถูกเก็บรักษาไว้อย่างไร ควรสามารถเข้าถึงตัวอย่าง นั้นได้ ควรเป็นคนจัดการฐานข้อมูลพั้นฐาน และจะนำ ข้อมูลไปใช้อย่างไร
75.	การร้องเรียนต่อสื่ออาจช่วยในการระบุและบ่งบอกตำแหน่ง ที่อยู่ของบุคคลและวัตถุที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวน สอบสวน ซึ่งจะรวมถึงการจัดตั้งสายด่วนทางโทรศัพท์ที่อยู่ อีเมล และ/หรือหน้าเว็บในโซเชียลมีเดีย ซึ่งผู้คนสามารถใช้ เพื่อให้ข้อมูลกับผู้สืบสวนสอบสวนโดยทางลับหรือแม้กระทั่ง โดยนิรนาม ควรพิจารณาที่จะให้ร่วงวัลตوبแทนสำหรับข้อมูล ที่สำคัญ
76.	ควรจัดทำยุทธศาสตร์จำเพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้ต้อง สงสัยเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้เพื่อให้ความมั่นใจว่าคริticism ที่ แสดงตัวจะได้หลักประกันว่าข้อมูลที่ให้จะถูกปิดเป็นความลับ ภายใต้ข้อจำกัดของกฎหมาย
6.	ความช่วยเหลือระหว่างประเทศด้านวิชาการ
77.	ความช่วยเหลือจากหน่วยงานรักษาภูมายในรัฐอื่นๆ อาจ ช่วยอุดช่องว่างของศักยภาพด้านวิชาการของผู้สืบสวน สอบสวนในท้องถิ่นองค์กรระหว่างประเทศอย่างเช่น องค์กรตำรวจน้ำ อาชญากรรมระหว่างประเทศ (INTERPOL) อาจสามารถให้การสนับสนุนต่อการสืบสวนสอบสวน และ องค์กรมนุษยธรรม อย่างเช่น คณะกรรมการกาชาดสากล (International Committee of the Red Cross -ICRC) อาจ ให้คำแนะนำเรื่อง วิธีปฏิบัติด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ดีที่สุด สำหรับการจัดการ และระบุตัวผู้เสียชีวิตอย่างถูกต้องและมี ศักดิ์ศรีในบริบททางมนุษยธรรม
70.	The purposes of witness interviews are to:
	(a) Obtain as much relevant information as possible, through a systematic and fair process, to assist the investigators in objectively establishing the truth
	(b) Identify possible suspects
	(c) Allow individuals an opportunity to provide information that they believe is relevant to establishing the facts
	(d) Identify further witnesses
	(e) Identify victims
	(f) Establish the location of crime scenes and burial sites
	(g) Establish background information and facts relevant to the alleged killing(s), ⁹⁴ and
	(h) Identify leads in the investigation.
71.	Investigators conducting interviews should approach all witnesses with an open mind and observe the highest ethical standards. A careful assessment of risk, strategies and adequate human and financial resources must be in place to ensure the safety and security of all witnesses in the case. Families in some circumstances could, with reason, fear for their safety. Careful attention should also be paid to the safety of the investigator, since a witness may be the perpetrator.
72.	A list of significant witnesses should be drawn up and their interviews prioritized. These witnesses include those who saw or heard the crime being committed, people with relevant knowledge of the victim(s) and/or suspected perpetrator(s), and people in the same organization or chain of command as the suspected perpetrator who may be able to provide information linking people other than the direct perpetrator to the death. ⁹⁵ Full statements should be taken from these witnesses. Where feasible and appropriately secure, investigators should consider recording their interviews by audio or video means. During the investigation phase, witness lists are highly sensitive and must be carefully safeguarded to ensure that witnesses are not exposed to undue risk. Electronic documents that may identify a witness should be taken outside the investigation office only in encrypted form. Access to hardcopy documents that may identify a witness must be restricted to the maximum extent possible.
73.	House-to-house inquiries should be conducted in the vicinity of important physical locations and the crime scene, if it has been identified. House-to-house inquiries help the investigators to identify witnesses who live or work in key areas, gather local information and intelligence, identify other witnesses or suspects and raise awareness of the investigation, which may encourage people with information to come forward.
74.	Interviews with family members and others to collect ante-mortem data for body identification – such as hair, blood, saliva samples, dental or chest X-rays, and information about possible bone fractures and other injuries or diseases – should be conducted by trained professionals who are in a position to answer technical questions authoritatively and with at least a basic knowledge of the correct medical and odontological terms. Proper equipment is needed to take samples, and donors should complete consent forms that state how the samples will be stored, who can access them, who manages the genetic database and how the data is to be used.
75.	A media appeal may help to identify and locate people and material that could be useful to the investigation. This could include setting up a telephone hotline, an email address and/or a social media web page, which people could use for providing information to investigators confidentially or even anonymously. Consideration should also be given to offering a reward in return for relevant information.
76.	A specific strategy should be developed, especially if a suspect is a state official, to ensure that anyone coming forward will be assured that the information they provide will be dealt with confidentially, within the limits of the law.
6.	International technical assistance
77.	The assistance of law enforcement agencies in other States may help the investigation cover any gaps in the technical capacity of local investigators. International bodies such as Interpol, for example, might be able to support the investigation, and humanitarian organizations such as the International Committee of the Red Cross (ICRC) might offer advice on forensic best practices for the proper and dignified management and identification of the dead in humanitarian contexts.

94 เช่น รูปพรรณของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมือง หรือผู้นำทางการและหัวหน้าครอบครัว รูปพรรณและคำบรรยายเรื่องผู้กระทำความไม่ดี สายการบังคับบัญชา วาระและวิธีตัดสินใจทางการ ที่เรื่องโยกบันการลังหาร ประภาศสาครณะที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมเหล่านั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางทหารและตำรวจ การให้เงินทุนแก่ปรปักษ์ตัวการทางทหาร และลำดับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การลังหาร

95 เก็บ ผู้ที่ต้องรับผิดฝ่ายในช่องทางการรับผิดอื่นๆ อันหลักหลาย รวมถึงผู้มีส่วนร่วมในการกระทำอาชญากรรมร่วม ความรับผิดชอบนี้บัญชาการ ผู้สั่งการ ผู้ช่วยเหลือและทำให้รอดพันความผิด ผู้วางแผน หรือผู้ช่วยยุบยัง

⁹⁴ This may include, for example: the identity of political officials or military and paramilitary leaders; the identity and description of perpetrators; chains of command; communication codes and methods; details of official documentation linked to the killings; public announcements relevant to the crimes; interaction between military and political structures; the financing of military operations; and the chronology of events leading up to the killing(s).

⁹⁵ For example, this could be through various modes of liability, including participation in a joint criminal enterprise, superior responsibility, ordering, aiding and abetting, planning, or instigating.

7. หลักฐานจากเครื่องมือสื่อสารและหลักฐานดิจิตอล ประเภทอื่น
78. ภายในขอบเขตของกฎหมายที่ใช้บังคับ ควรร้องขอข้อมูล โทรศัพท์มือถือจากผู้ให้บริการข้อมูลดังกล่าวอาจช่วยใน การบ่งบอกตัวตน บทบาท และความสัมพันธ์ของบุคคลที่ต้องการทราบข้อมูล รวมทั้งการประพฤติและมีส่วนร่วมใน กิจกรรมสำคัญ (เช่น การอยู่ในสถานที่สำคัญ การเข้าร่วม ประชุม การเฝ้าติดตาม การสั่งซื้อวัสดุ และการลงมือกระทำ อาชญากรรม) ในการวางแผนฯลฯ ส่วนบุคคลที่ต้องการทราบข้อมูลของผู้ให้บริการข้อมูลโทรศัพท์มือถือ ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์หมายเลขอโทรศัพท์ที่เชื่อมต่อกับเส้นสัมภาระและภาพในเวลาที่ระบุ จากนั้นผู้สืบสวน สอบสวนสามารถเดียบหมายเลขอโทรศัพท์กับชื่อลูกค้า ที่อยู่ และข้อมูลบัญชีอื่นๆ ซึ่งนำไปได้ที่บุคคลดังกล่าวอยู่ใน สถานที่เหล่านั้นในเวลาเดียวกัน โทรศัพท์มือถือของ ผู้เสียชีวิต และผู้ต้องสงสัยที่สำคัญทั้งหมดควรถูกค้นหานี้ อย่างถูกต้องตามกฎหมายและข้อมูลที่เกี่ยวข้องน่า ควร ถูกดูแลอย่างมีอาชีพ (เช่น ข้อมูลการโทรศัพท์ ที่ไม่ได้รับ และการรับสายที่โทรศัพท์ หรือ ข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อความsms หรือ ข้อมูลในบันทึก) จากนั้นจึงสามารถคืนโทรศัพท์แก่ครอบครัวของผู้ เสียชีวิต หรือผู้ต้องสงสัยได้แล้วแต่กรณี หากประพฤติ เคย มีการใช้โทรศัพท์ที่ถูกค้นหานี้ข้อมูลโดยผู้กระทำการผิด แต่ไม่ สามารถทราบข้อมูลประจําตัวของผู้เสียชีวิตจากโทรศัพท์ ได้ข้อมูลผู้ให้บริการหรือข้อมูลอื่นที่แสดงว่าโทรศัพท์ที่ถูกค้นหานี้ คืนข้อมูลมีการใช้โทรศัพท์หรือรับสายเข้าหรือมีข้อความจาก สมาชิกในครอบครัวของผู้ต้องสงสัยจะทำให้สามารถวิเคราะห์ ได้อย่างง่ายดายขึ้นด้วยวิธีวิเคราะห์ความเป็นไปของโทรศัพท์ ว่า โทรศัพท์นั้นเป็นของหรือเคยถูกใช้โดยผู้ต้องสงสัยรายใด เป็นการจำเพาะ
79. สำหรับโทรศัพท์ทุกเครื่องที่ถูกระบุว่ามีความเกี่ยวข้องนั้น อาจเป็นประวัติเช่นกันที่จะร้องขอรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ ให้บริการ วิธีการชำระเงิน และข้อมูลการใช้โทรศัพท์ พร้อม ทั้งตำแหน่ง พื้นที่ที่ให้บริการของโทรศัพท์และข้อมูลอื่นที่ผู้ให้ บริการสามารถให้ได้ ซึ่งอาจรวมถึงข้อมูลที่ส่งหรือ รหัสประจำตัว เครื่องโทรศัพท์ (International Mobile Station Equipment Numbers) ที่อาจระบุประเภท รุ่น และความ สามารถของโทรศัพท์ที่ใช้ส่วนโทรศัพท์สามารถไฟฟ้าที่ใช้โดย เนื่องจากผู้ต้องสงสัยควรได้รับการวิเคราะห์หาตำแหน่งไว้ สาย (Wi-Fi Location) และแหล่งข้อมูลอินเตอร์เน็ตที่เข้าชม เพื่อดูข้อมูลที่อาจให้เบาะแส กับการสืบสวนสอบสวน ในกรณี ที่เป็นไปได้ ผู้สืบสวนสอบสวน ควรขอแผนผังพื้นที่ครอบคลุม ของการให้บริการ (Cell Site Coverage Map) จากผู้ให้ บริการ เช่นกัน
80. การวิเคราะห์ควรเบริญบเดียบหมายเลขอ้างอิงข้อมูลการใช้ โทรศัพท์กับข้อมูลอื่น โดยเชื่อมโยงความเคลื่อนไหวของทุก คนที่อยู่ในความสนใจของคดีลงบนแผนที่โดยใช้ซอฟต์แวร์ ของผู้เขียนซอฟต์แวร์เป็นไปได้
8. ประเด็นการเงิน
81. ควรทำประวัติด้านการเงินของเหยื่อถ้าจำเป็นและสมควร ใน กรณีที่สามารถบ่งบอกตำแหน่งของศพหรือซากศพได้แล้ว ข้อมูลดังกล่าวอาจช่วยให้สามารถกำหนดเวลาเสียชีวิตได้ใน กรณีบุคคลสูญหาย ความเคลื่อนไหวของบัญชีหรืออาชญากร บ่งบอกได้ว่าผู้ต้องสงสัยเป็นเหยื่อัยมีชีวิตอยู่หรือไม่ แต่ สำหรับทุกกรณี ประวัติด้านการเงินสามารถเผยแพร่ให้เห็นง่าย แล้วในเวลา ส่วนบุคคลที่ต้องสงสัยที่สำคัญทั้งหมดควรถูกค้นหานี้
82. เมื่อบุคคลที่ต้องสงสัยรายได้แล้ว ควรจัดทำประวัติด้านการ เงินของผู้ต้องสงสัย ความมองหาหลักฐานที่ไม่ใช้ลักษณะการ จ่ายเงินตามปกติหรือหลักฐานการใช้ชีวิตสุรุ่ยสุร่าย
9. ลำดับเหตุการณ์
83. ควรจัดทำ “การลำดับเหตุการณ์” (Living Chronology) ขึ้น เมื่อดำเนินการสืบสวนสอบสวน โดยจัดทำจากข้อมูลที่ได้รับ ระหว่างนั้น อันได้แก่
- (ก) ถ้อยคำของพยาน
 - (ข) ความเคลื่อนไหวของเหยื่อตามที่ทราบ
 - (ค) ความเคลื่อนไหวของผู้ต้องสงสัยโดยตามที่ทราบ
 - (ง) ข้อมูลการโทรศัพท์และข้อมูลสื่อสารอื่นๆ
 - (ฉ) เอกสาร รวมถึงรายงานของตำรวจ รายการต่างๆ และ สมุดบันทึก
 - (ญ) ข้อมูลพื้นที่ให้บริการของโทรศัพท์มือถือ
 - (ฎ) ชุกรวงการเงิน
 - (ฎ) คลิปจากโทรศัพท์มือถือและภาพถ่าย
 - (ฐ) ข้อมูลการใช้ชีวิต
- ลำดับดังกล่าวสามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของ เหตุการณ์ต่างๆ ช่วยระบุช่องให้ของความรู้ และช่วยสร้าง แนวทางการสอบสวนแบบใหม่
7. Telecommunications and other digital evidence
78. Within the confines of the applicable law, mobile telephone data should be requested from service providers. This information may help in establishing the identity, roles and relationships of persons of interest and their presence and participation in key activities (such as presence at key locations, attendance at meetings, the conduct of any surveillance, the procuring of materials and the execution of the crime). In planning an investigation, investigators should familiarize themselves with the data-retention policies of the service providers. Mobile phone data allows authorities to analyse the phone numbers that connect to a particular phone tower within a given period of time. Investigators can then match the mobile phone numbers with a particular customer's name, address and other account information, potentially putting individuals at locations at specific times. The mobile phones of the deceased and all prime suspects should be legally recovered and relevant data (e.g. dialled, missed and received calls, text (sms) or other messages, photographs, contacts and diary entries) professionally downloaded. The phones can then be returned to the family of the deceased or to the suspect, as the case may be. Where a phone is recovered that appears to have been used by a perpetrator, but the identity of the user or owner of the phone is not otherwise established, service provider or other information showing that the recovered phone has made or received calls or messages from family members of a prime suspect will make it easier to demonstrate, using phone attribution analysis, that the phone belonged to or was used by a particular suspect.
79. For all phones identified as relevant it may also be useful to request subscriber details, method of payment and call data, together with mobile phone site locations and any other data providers can offer. This may include text messages or International Mobile Station Equipment Numbers, which may identify the type, model and capability of the handsets used. Smart phones used by the victim or any suspects should be analysed for Wi-Fi locations activated and Internet sites visited for information which may provide leads in the investigation. Where possible, investigators should also obtain cell site coverage maps from service providers.
80. Analysis should compare call-data numbers and data, cross-referencing the movements of all people of interest in the case, on pictorial charts using specialist software, if available.
8. Financial issues
81. A financial profile of the victim should be developed where necessary and appropriate. Where a body or remains are located, this may assist in establishing the time of death. In cases of missing persons, continued activity on an account may help to determine if the suspected victim is still alive. In all cases, a financial profile can reveal new leads for an investigation.
82. Once a suspect has been identified, a suspect financial profile should be developed. Evidence of uncharacteristic financial payments or an extravagant lifestyle should be sought.
9. Chronology of events
83. A “living” chronology of events should be developed as the investigation proceeds. This should be sourced from any material obtained during the investigation, including:
- (a) Witness statements
 - (b) Known movements of the victim
 - (c) Known movements of any suspects
 - (d) Call and other communication data
 - (e) Documents, including police reports logs and notebooks
 - (f) Mobile phone site data
 - (g) Financial transactions
 - (h) CCTV footage and photographs
 - (i) Lifestyle data.
- A chronology can help provide an overall understanding of events, identify gaps in knowledge and generate new lines of inquiry.

C. การสัมภาษณ์และคุ้มครองพยาน

1. หลักการทั่วไป

84. การสัมภาษณ์เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของการสอบสวน เนื่องจากประเพณี หากดำเนินการด้วยดีก็จะทำให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง นำเข้าอีก และครอบคลุมสมบูรณ์จากผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องสงสัยและคนอื่นๆ การสัมภาษณ์อย่างบากบ่อง อาจบันทึกการสอบสวนและทำให้คนตကอกฎในความเสี่ยง แนวทางโดยละเอียดของการสัมภาษณ์ในหมวดดังไปได้ ให้คำแนะนำที่ถูกต้องมากขึ้นเกี่ยวกับวิธีการสัมภาษณ์อย่าง มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ทั้งนี้นั่น ผู้สอบสวนศึกษา ข้ออ้างเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย⁹⁶

85. การสัมภาษณ์ควรดำเนินการในลักษณะที่ทำให้เกิดการ เข้าถึงความยุติธรรมสูงสุดแก่บุคคลที่ได้รับผลกระทบ และ ลดผลกระทบทางลบของการสอบสวนที่อาจเกิดกับผู้ถูก สัมภาษณ์ให้น้อยลงเท่าที่จะทำได้ ควรใช้ความระมัดระวัง เป็นพิเศษขณะทำการสัมภาษณ์ผู้ถูกกล่าวเมืองหรือผู้ที่เป็นพยาน ในชุมชนรวม เพื่อป้องกันไม่ให้พากขาเจ็บปวดมากขึ้น อีก⁹⁷ การสัมภาษณ์ควรดำเนินการโดยผู้ที่ผ่านการอบรมมา ซึ่งนำมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรมสูงสุดมาใช้เพื่อให้ ได้รับข้อมูลถูกต้อง และในขณะเดียวกันก็เคราด์ลิฟฟ์และ สร้างสิ่งที่ดีให้กับผู้ถูกสัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อ ทราบข้อมูลก่อนเสียชีวิตซึ่งอาจนำไปใช้ในการระบุตัวตน ภายหลัง เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่หันผู้สัมภาษณ์และผู้ถูก สัมภาษณ์จะต้องตกลงเสียกันกันถึงว่าที่ร้องขอจะถูกนำไปใช้

2. ความปลอดภัยและสวัสดิภาพ

86. ความปลอดภัยและสวัสดิภาพของผู้ถูกสัมภาษณ์และผู้ สัมภาษณ์มีความสำคัญสูงสุด ควรประเมินความเสี่ยงก่อนที่ จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพยานรายได ทั้งนี้เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่า ประโยชน์จากการดึงพยานรายนั้นมาที่ยวังมีน้ำหนัก มากกว่าความเสี่ยง ในกรณีจำเป็นและขึ้นอยู่กับความ ยินยอมของบุคคลเหล่านั้น ผู้สอบสวนควรดำเนินขั้นตอนที่ จะคุ้มครองผู้ถูกสัมภาษณ์และบุคคลอื่นจากการปฏิบัติโดย มิชอบ หรือการข่มขู่อันเป็นผลจากการให้ข้อมูล มาตรการที่ เป็นไปได้ รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลที่สามารถระบุตัวตนของผู้ ถูกสัมภาษณ์ (ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎหมายและสิทธิ ของจำเลยตามมาตรฐานระหว่างประเทศว่าด้วยการพิจารณา คดีโดยธรรมน) การคุ้มครองทางกายภาพ การยกย้ายที่อยู่ และการนำเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยานอย่างมีประสิทธิภาพ

C. Interviews and Witness Protection

1. General principles

84. Interviews form an integral part of almost any investigation. If conducted well, they can obtain accurate, reliable and complete information from victims, witnesses, suspects and others. Poorly conducted interviews can undermine an investigation and place people at risk. The Detailed Guidelines on Interviews provide more thorough guidance on how to conduct an interview effectively and appropriately, and investigators should also refer to other relevant documents.⁹⁶

3. การบันทึกสำมภาษณ์

88. การสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นและไม่เป็นทางการควรได้รับการบันทึก ไว้ตั้งแต่ผู้สอบสวนเริ่มติดต่อกับผู้ที่อาจเป็นพยานหรือผู้ต้อง สงสัย โดยไม่ต้องคำนึงว่าการสัมภาษณ์เกิดขึ้นที่ใด ในบาง สถานการณ์อาจต้องขึ้นอยู่กับความยินยอมของผู้ที่อาจเป็น พยานหรือผู้ต้องสงสัยด้วย

89. อาจบันทึกการสัมภาษณ์เป็นลายลักษณ์อักษร เสียง หรือ วิดีโอ การพิจารณาว่าวิธีไหนจะเป็นการดีที่สุดอาจรวมถึงการ ดูความต้องการของผู้ถูกสัมภาษณ์ สถานที่สัมภาษณ์ และข้อ กังวลเรื่องความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย

85. Interviews should be conducted in a way that maximizes access to justice for affected individuals and minimizes as much as possible any negative impact the investigation may have on interviewees. Special care should be taken when interviewing the bereaved or those who have witnessed a crime, in order to prevent their retraumatization.⁹⁷ Interviews should be conducted by trained individuals who apply the highest professional and ethical standards in order to obtain accurate information while respecting the rights and well-being of the interviewee. It is particularly important, in interviews gathering ante-mortem data which might be used later for identification purposes, that both the interviewer and the interviewee fully appreciate the uses to which the data might be put.

2. Security and well-being

86. The security and well-being of interviewees and interviewers is paramount. Risk assessments should be conducted before engaging with any witness to help ensure that the benefit of the engagement outweighs the risk. When necessary, and subject to the consent of the individual(s) concerned, investigators should take steps to protect an interviewee and others from ill-treatment or intimidation as a consequence of providing information. Possible measures include protecting the identity of the interviewee (within the parameters of the law and the rights of the defence guaranteed under international fair trial standards), physical protection, relocation and placement in an effective witness-protection programme.

87. An effective witness-protection programme is essential for some investigations, and should be in place before the investigation begins. This includes reliable and durable protection for witnesses at risk, including the secure management of personal information, and legal and psychological support both during and after the investigation and any judicial proceedings. States should ensure that the authorities in charge of witness protection should in no way be involved in the alleged death.

3. Recording interviews

88. All formal and informal interviews should be recorded, regardless of where they take place, right from the commencement of an investigator's contact with a prospective witness or suspect. In certain circumstances this may be subject to the consent of the prospective witness or suspect.

89. Interviews may be recorded in written form, audio, or video. Considerations as to the best method to use may include the preference of the interviewee, the interview setting, and concerns about privacy and security.

96 ดู เช่น, OHCHR, คู่มือติดตามตรวจสอบสิทธิมนุษยชน (Manual on Human Rights Monitoring) บทที่ 11 ที่ <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter11-MHRM.pdf>; และ บทที่ 14 ที่ <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter14-56pp.pdf>; ICRC คู่มือสืบสวนสอบสวนเรื่องเชิงวิชาการได้การควบคุมด้วย (Guidelines for Investigating Deaths in Custody) ที่: <https://www.icrc.org/eng/assets/files/publications/icrc-002-4126.pdf>; World Health Organization (WHO), WHO Ethical and Safety Recommendations for Researching, Documenting and Monitoring Sexual Violence in Emergencies (Ethical and Safety Recommendations for Researching, Documenting and Monitoring Sexual Violence in Emergencies) ที่: http://www.who.int/gender/documents/OMS_Ethics&Safety10Aug07.pdf WHO, การวิจัยเชิงความรุนแรงทางเพศในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Ethical and Safety Recommendations for Researching, Documenting and Monitoring Sexual Violence in Emergencies) ที่: http://www.who.int/gender/documents/OMS_Ethics&Safety10Aug07.pdf WHO, การวิจัยเชิงความรุนแรงทางเพศในสถานการณ์ฉุกเฉิน (Ethical and Safety Recommendations for Researching, Documenting and Monitoring Sexual Violence in Emergencies) ที่: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9241546476/en/>. See also the Istanbul Protocol, which offers guidance on the conduct of interviews where torture is suspected.

97 ดู เช่น, OHCHR, คู่มือติดตามตรวจสอบสิทธิมนุษยชน, บทที่ 12 ที่: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter12-MHRM.pdf>.

96 See, e.g., OHCHR, Manual on Human Rights Monitoring, chap. 11, at: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter11-MHRM.pdf>; and chap. 14, at <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter14-56pp.pdf>; ICRC Guidelines for Investigating Deaths in Custody, at: <https://www.icrc.org/eng/assets/files/publications/icrc-002-4126.pdf>; World Health Organization (WHO), WHO Ethical and Safety Recommendations for Researching, Documenting and Monitoring Sexual Violence in Emergencies, at: http://www.who.int/gender/documents/OMS_Ethics&Safety10Aug07.pdf; WHO, Researching Violence Against Women: A Practical Guide For Researchers and Activists, at: <http://www.who.int/reproductivehealth/publications/violence/9241546476/en/>. See also the Istanbul Protocol, which offers guidance on the conduct of interviews where torture is suspected.

97 See, e.g., OHCHR, Manual on Human Rights Monitoring, chap. 12, available at: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Chapter12-MHRM.pdf>.

๑. การกู้คืนซากศพ

๑. หลักการทั่วไป

๙๐. การกู้คืนและจัดการกับซากศพ ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่สุด ในสถานที่เกิดเหตุ จำเป็นต้องให้ความสนใจและการดูแลเป็น พิเศษ โดยคำนึงถึงการคาดคะเนของผู้เสียชีวิตและ การปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านนิติวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ซากศพมักถูกหักเหโดยตำรวจหรือบุคลากรอื่นที่ปราศจาก การศึกษาหรืออบรมด้านนิติวิทยาของมนุษย์ ดังนั้น จึงอาจ เกิดปัญหาในการระบุชิ้นส่วนร่างกายและ/หรือองค์ประกอบ ของโครงกระดูก การกู้คืนซากศพควรอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และคำแนะนำของนักนิติมนุษย์วิทยา (Forensic Anthropologist) ที่ได้รับการอบรมมาอย่างเหมาะสม มากกว่า (หากที่ยังไม่ได้รับการอบรมกระดูก) และ/หรือแพทย์นิติเวช (หากเกี่ยวกับเนื้อหัง) ความรู้ด้านนิติวิทยาดีที่สุด (Forensic Archaeology) ก็มีประโยชน์เช่นกันในการทำความ เข้าใจกับกระบวนการหาร่องรอยของซากลิงมีชีวิตในสถานที่ เกิดเหตุ ความเชี่ยวชาญ เรื่องนิติมนุษย์วิทยาและ/หรือ นิติบდีนัดวิทยาอาจช่วยในการกู้คืนซากศพที่ถูกเผา ทำให้ กระჯัดกระจาด หรือฝัง การจัดการประกอบด้วยเรื่องการติด ป้าย การห่อ การคำนึงถึงความปลอดภัย (รวมถึงรายงานห่วง ให้ดุมครองพยาณหลักฐาน) การหันส่งและการเก็บรักษา
๙๑. เมื่อค้นพบชิ้นส่วนร่างกายสองชิ้นขึ้นไป ไม่ควรดึงสมุมติฐาน ทันทีที่รักษาไว้ในสภาพเดิม แต่ให้แยกออกจากกัน ข้อมูล เหล่านี้บ่งบอกได้โดยแพทย์นิติเวชหรือนักนิติมนุษย์วิทยา เท่านั้น
๙๒. ควรถ่ายภาพซากศพ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาพสมบูรณ์ ซากโครง กระดูกจะระจัดกระจาด หรือซอกกระดูกฝัง ภาพถ่ายทั้งหมดควร ลง หมายเลขอ้างอิง อัตราส่วน และตัวบ่งชี้ที่คิดทางไว้ ควร บันทึกตำแหน่งของซากศพโดยดูจากสัญลักษณ์และขนาดใน ภาพร่าง สถานที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ภาพร่างและแผนภาพห้องน้ำ ควรบันทึกด้วยชุดเครื่องมือที่มีความสามารถในการติดตามได้ เช่น GPS และ/หรือเข็มทิศ เส้นฐาน หรือโปรแกรม ทำแผนที่จากภาพถ่าย (Photogrammetric Programme) หาก เป็นไปได้ อาจทำการวัดขนาดและบันทึกทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยการใช้กล้องสำราญ ชนิดดัมมูนและระยะทาง (total station theodolite หรือ total station) ซึ่งจะทำให้สามารถใส่ ลงไปในระบบจัดทำแผนที่/ภาพวาดดิจิตอลได้ในภายหลัง
๙๓. ควรตรวจสอบซากศพและถ่ายภาพสื้อผ้า ของที่ส่วนตัว และหลักฐานเชื่อมโยง พร้อมทั้งใส่ช้อสังเกตลงในบันทึก สถานที่เกิดเหตุ นอกจากนั้น ควรบันทึกบาดแผลที่มองเห็น บน แผนภาพกายวิภาค และในแบบฟอร์มสำรวจโครงกระดูก สำหรับกรณีที่เป็นซากโครงกระดูก

๒. การติดป้าย (Labelling)

๙๔. การติดป้ายหมายถึงการให้หมายเลขอ้างอิงเฉพาะกับแต่ละ ศพหรือชิ้นส่วนร่างกาย (เช่นเดียวกับพยานหลักฐานที่ระบุตัวชิ้น) การติดป้ายซากศพมุชย์ควรแสดงอยู่ในบันทึกสถานที่เกิด เหตุ ภาพถ่าย และภาพร่าง/แผนผัง/แบบฟอร์มสำรวจโครง กระดูก ทั้งหมดที่ถูกบันทึกไว้ ณ สถานที่เกิดเหตุ การติดป้าย แบบ เดียวกันจะต้องถูกบันทึกอยู่บนหีบห่อที่ใช้ขนส่งและเก็บ รักษา ซากศพรวมทั้งหลักฐานเชื่อมโยงทั้งหมด
๙๕. ระบบที่ใช้ระบบติดป้ายควรได้รับการบันทึกในบันทึกสถานที่ เกิดเหตุ การติดป้ายซากศพ ไม่ว่าจะเป็นโครงกระดูกวายชี้น กลุ่ม กระดูก ชิ้นส่วนร่างกาย หรือศพที่สมบูรณ์จะต้องมีความ จำเพาะและจะต้องใช้ต่อเนื่องตลอดกระบวนการรับน้ำทึบ และ บรรจุหีบห่อ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ควรเห็นพ้องต้องกันในเรื่องระบบ ที่จะใช้ในการติดป้ายก่อนเก็บรวบรวมและบรรจุหีบห่อ
๙๖. การติดป้ายซากศพที่กู้คืนมาควรใช้รหัสที่บ่งชี้จำเพาะ ซึ่งอาจ ยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
- (ก) สถานที่ – สถานที่ทางภูมิศาสตร์ซึ่งซากศพถูกกู้คืน
- (ข) ตำแหน่ง – เพื่อแยกแยะตำแหน่งที่ตั้งต่างๆ (เช่น หลุม ศพ) ในสถานที่แห่งหนึ่ง
- (ค) บุคคล – ซากศพมุชย์ที่ถูกระบุว่าเป็นบุคคลใดเป็น การ เจพะ โดยส่วนใหญ่จะเป็นชิ้นส่วนร่างกายชิ้นเดียว หรือส่วนประกอบของโครงกระดูก^{๙๘} ควรแสดงวันที่ที่ ซากศพถูกค้นพบไว้เป็นรหัส ระบบตัวเลขอาจ ถูกนำมาใช้ กับหลักฐานห้องน้ำที่กู้คืนจากตำแหน่งที่ตั้งเดียวกัน
๙๗. หากปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิตหลายราย วิธีการกู้คืนซากศพอาจ ต้องปฏิบัติตามกระบวนการระบุตัวตนเหยื่อจากภัยพิบัติ (Disaster Victim Identification Procedure) ในกรณีที่มีชิ้น គรศึกษาคุณมีระบุตัวตนเหยื่อจากภัยพิบัติของ Interpol DVI Manual^{๙๙}

D. Recovery of Human Remains

๑. General principles

๙๐. The recovery and handling of human remains – the most important evidence at a crime scene – require special attention and care, including respect for the dignity of the deceased and compliance with forensic best practices. Human remains are often recovered by police or other personnel without education or training in human biology, and thus there may be challenges in identifying body parts and/or skeletal elements. The recovery of human remains should, preferably, be under the supervision and advice of a suitably trained forensic anthropologist (if skeletonized) and/or a forensic doctor (if fleshed). Knowledge of forensic archaeology is also valuable in understanding the taphonomic processes at the scene. Expertise in forensic anthropology and/or archaeology may assist in the recovery of burnt, fragmented or buried remains. Handling encompasses labelling, packaging, security (including chain-of-custody documentation), transport and storage.
๙๑. When two or more parts of a body are found, it should not automatically be assumed that the separate body parts belong to the same body. This determination should be made only by a forensic doctor or forensic anthropologist.
๙๒. Photographs of human remains should be taken, whether of a complete body, scattered skeletal remains or buried bodies. All photographs should include a reference number, a scale, and a direction indicator. The position of the remains should also be recorded through notations and measurements in the scene sketch. Sketches and diagrams should document the disposition of the remains and associated evidence at the scene. Such sketches and diagrams could be supplemented by details from a GPS and/or a compass, a baseline, or any photogrammetric programme. If available, measurements and recordings can also be made electronically using a total station theodolite, which would allow later integration into a digital mapping/drawing system.
๙๓. The remains should be examined and any clothing, personal items and associated evidence photographed, with any observations recorded in the scene notes. Additionally, any visible trauma should be recorded in an anatomical diagram and, in the case of skeletal remains, also in a skeletal inventory form.

๒. Labelling

๙๔. Labelling means assigning a unique reference number to each body or body part (as well as to each other piece of physical evidence). The labelling of human remains should be reflected in the crime scene notes, the photographs and any sketches/diagrams/skeletal inventory forms recorded at the scene. The same labelling needs to be recorded on the packaging used to transport and store the remains and any associated evidence.
๙๕. The rationale for a labelling system should be documented in the crime scene notes. The labelling of human remains – whether individual bones, clusters of bones, body parts or complete bodies – should be unique and must be applied consistently throughout the documentation and packaging process. The labelling system should be agreed on prior to collection and packaging.
๙๖. The labelling of recovered remains should use unique designator codes, which can be based on the following criteria:
- (a) Location – the geographical location from where the remains are recovered
- (b) Site – to distinguish between different sites (e.g. graves) in a particular location
- (c) Individual – human remains identified as belonging to one unique individual; often this can be a single body part or skeletal element.^{๙๘}
- The date on which the remains are discovered should be reflected in the code. The numbering system may be used for all evidence recovered from the same site.
๙๗. If it appears that there are multiple deceased, the exercise of recovering the human remains may follow that of a Disaster Victim Identification procedure. In this case, the Interpol DVI Manual should be consulted.^{๙๙}

๙๘ E.g. PL-I-1 (PL=ชื่อสถานที่ I=เลขโรมันสำหรับตำแหน่งที่ตั้งหลักฐานในสถานที่นั้น และ 1=ชื่อคนหมายเลข ๑)

๙๙ ที่: <http://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Forensics/DVI-Pages/DVI-guide>

3. รายการ (Inventory)

98. บันทึกสถานที่เกิดเหตุความรายการโดยละเอียดของซากศพ มนุษย์ที่ถูกคืนมา และควบรวมรายถึง
- (ก) สภาพแวดล้อมของซากศพ
- (ข) ชิ้นส่วนร่างกาย / ส่วนประกอบของโครงกระดูกที่ถูกคืน และสถานที่ตั้งจำเพาะเจาะจง
- (ค) ส่วนเสียหายใดๆ ที่มองเห็น / บาดแผลที่อาจมี
- (ง) เสื้อผ้า
- (จ) ของใช้ส่วนตัว
- (ฉ) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวโยงโดยตรงกับซากศพ (เช่น วัสดุใช้ผู้มัด ผ้าปิดตา กระสนุน หลักฐานอื่นของรอย)
99. ควรจัดทำรายการดังกล่าวภายใต้การกำกับดูแลโดยนักนิติพยาธิวิทยา/แพทย์นิติเวช และ/หรือนักนิติมนุษย์วิทยา การระบุริเวณของชิ้นส่วนร่างกาย / ส่วนประกอบของโครงกระดูกและบาดแผลไม่ควรถือว่าดูดิจิกว่าจะได้รับการยืนยัน โดยการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการหรือห้องเก็บศพ คำอธิบายและการบ่งบอกเบื้องต้นที่ลงไว้ในรายการควรถูกบันทึกไว้ในบันทึกสถานที่เกิดเหตุ และประกอบด้วยแผนผังภาพถ่ายแบบมาตราการ ตลอดจนในภาพร่างสถานที่ทุกภาพ การติดป้ายบนที่บันทึกที่ต้องตรงกับกำหนดเดือนในรายการ บันทึก และในแบบฟอร์มรายการซากโครง กระดูก อีกทั้งควรมีภาพถ่ายประกอบด้วย
100. ซากศพมนุษย์ที่ได้ในสภาพแวดล้อมมากมาย ซึ่งแต่ละแห่งอาจส่งผลกระทบกับการคืนและจัดการซากศพต่างกัน สภาพแวดล้อมดังกล่าวมีทั้งกรณีสภาพพื้นที่มนุษย์ ซากโครงกระดูกที่อยู่บนพื้นผิวโดยไม่ถูกฝัง และศพที่ถูกฝัง หรือซากโครงกระดูกที่หลงเหลืออยู่
4. สภาพศพที่สมบูรณ์
101. สภาพศพที่สมบูรณ์คือซากศพมนุษย์ที่สำเร็จเป็นบุคคลหนึ่ง และเนื้อเยื่ออ่อนส่วนใหญ่ยังคงปราศจาก โดยทั่วไปไม่ควรดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดหรือคืนหลักฐานบนหรือที่ติดอยู่กับซากศพในสถานที่เกิดเหตุ เว้นแต่ว่ามีเหตุผลดีพอที่จะกระทำการดังกล่าว
102. ควรดำเนินถึงการเก็บรักษาของรอยหลักฐาน (เช่น เขม่าดินปืน เส้นใย เส้นผม และ DNA แปลงกลอมบนเสื้อผ้า) ในบางกรณี หลักฐานดังกล่าวอาจถูกปนเปื้อน (ตัวอย่างเช่น โดยเลือดของผู้เสียชีวิต) ถูกทำให้เคลื่อนจากตำแหน่งเดิม หรือร่องรอยที่หลงเหลืออยู่บนศพสูญหายระหว่างขนส่ง ในกรณี เช่นนั้น เสื้อผ้าของศพควรถูกดูดออกอย่างระมัดระวัง เก็บไว้เพื่อห่อต่างหาก และใส่ไว้ในถุงบรรจุศพพร้อมกับศพ คำอธิบาย การตัดสินใจกระทำการเช่นนี้ควรถูกบันทึกในบันทึกสถานที่เกิดเหตุพร้อมภาพถ่ายประกอบ

103. หลักฐานอื่นของรอยที่อาจปรากฏมือและ/หรือตีเล็บมือของศพ (เช่น เส้นใย หรือ DNA แปลงกลอม) สามารถรักษาไว้เพื่อการเก็บรวบรวมในภายหลังภายใต้สภาพควบคุมในห้องปฏิบัติการได้ โดยไม่มีอ (และเท้าถ้าจำเป็น) ในถุงกระดาษซึ่งควรปิดผนึกด้วยเทป ควรพิจารณาด้วยว่าอาจมีของเหลวรั่วไหลจากศพ อันจะทำให้ปนเปื้อนถุงกระดาษทั้งนี้ ถุงพลาสติกทำให้ความชื้นลดลง และกระตุ้นการเติบโตของเชื้อราหากถูกปล่อยไว้ในเงิน แต่ถ้าในระยะเวลาสั้น (เช่น ไม่เกิน 24 ชม.) ถุงพลาสติกอาจเหมาะสมกว่าถุงกระดาษซึ่งมีแนวโน้มที่จะรั่วซึม
104. ตำแหน่งของศพภายในสถานที่เกิดเหตุควรมีการทำหลักฐานไว้อย่างถูกต้องชัดเจน และพื้นผิวใต้ศพควรได้รับการประมวลผลหากหลักฐานเพิ่มเติมที่อาจปรากฏอยู่
105. ศพควรถูกใส่ในถุงบรรจุศพตามด้วยกระบวนการในการรักษาหัวใจและคงสภาพหลักฐานกระบวนการเหล่านี้ ประกอบด้วยการติดป้ายศพและถุงใส่ศพ การทำงานทึบ รายงานที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัย / หัวใจคัมครอง พยายามหลักฐาน และการปิดผนึกรวมทั้งการลงลายเส้นขอบน ถุงบรรจุศพอย่างถูกต้องครบถ้วน
106. เมื่อศพถูกคืนมายัง ควรเก็บศพไว้ในตู้เย็นหรือห้องเย็น เพื่อยับยั้งไม่ให้ศพเปลี่ยนไปมากขึ้น

5. ซากโครงกระดูกที่อยู่บนพื้นผิวโดยไม่ถูกฝัง

107. บางครั้ง ซากศพมนุษย์ที่พบบนพื้นผิวโดยไม่ถูกฝังนั้นอาจถูกตัดและแยกจากกันโดยที่ไม่สามารถต่อในกรณีเหล่านี้ หากเป็นไปได้ นักนิติมนุษย์วิทยาหรือแพทย์นิติเวชควรอยู่ในสถานที่นั้นด้วยเพื่อจะสามารถทำการประเมินเบื้องต้นว่า
- (ก) ซากศพนั้นคือมนุษย์หรือไม่
- (ข) ซากศพนั้นเป็นของบุคคลเดียวหรือมากกว่า
- (ค) การคงอยู่ของบาดแผลที่มองเห็นได้

- จากนั้น ผู้เชี่ยวชาญควรกำกับดูแลให้มีการทำการอย่างถูกต้องสำหรับซากมนุษย์เหล่านั้น
108. ในสถานการณ์ดังกล่าว วิธีค้นหาสถานที่เกิดเหตุอย่างประสานงานกัน (coordinated crime-scene search) ควรถูกนำมาใช้เพื่อหาตำแหน่งของซากมนุษย์ทั้งหมด ก่อนเริ่มการติดน้ำยา การรายงาน การคุ้มครองและทำการเตรียมรายการทั้งนี้ รูปแบบการตรวจจับกระจายในสถานที่ดังกล่าวควรถูกบันทึกไว้ ประกอบภาพร่างและภาพถ่าย หากเป็นไปได้ อาจนำกล้องสำรวจชนิดดัมมุนและระยะทาง (Total Station) มาใช้ด้วย เพื่อจะบ่งชี้ว่าซากหนึ่งศพหรือห้องนอนในบ้านที่แรก ก่อนจะแยกออกเป็นส่วนๆ

3. Inventory

98. Crime-scene notes should include a detailed inventory of the human remains recovered, and should describe:

- (a) The state of decomposition of the remains
(b) The body parts/skeletal elements recovered and their specific location(s)
(c) Any visible defects/possible trauma
(d) Clothing
(e) Personal effects
(f) Any other contextual evidence associated directly with the remains (e.g. ligatures, blindfolds, projectiles, trace evidence).

99. The inventory should be drawn up under the supervision of a forensic pathologist/doctor and/or forensic anthropologist. A field identification of body parts/skeletal elements and trauma should not be taken as final until confirmed by analysis in the laboratory or mortuary. Any descriptions and preliminary determinations noted in the field should be recorded in the crime-scene notes and documented through photography and anatomical diagrams, and in any scene sketches. The labelling on the packaging needs to be consistent with the numbering in the inventory, on the diagrams and on the skeletal inventory forms, and should be documented by photography.

100. Human remains are found in a wide variety of circumstances, each of which may affect the recovery and handling of the remains. The circumstances outlined below are for intact bodies, skeletal remains on the surface, and buried bodies or skeletal remains.

4. Intact bodies

101. Intact bodies are human remains that are recognizable as one individual with most of the soft tissue present. In general, no detailed examination or recovery of evidence on or attached to the remains should be undertaken at the scene unless there are good reasons for doing so.

102. The preservation of trace evidence (e.g. gunshot residue, fibres, hairs and foreign DNA on clothing) should be taken into account. In some cases such evidence might be contaminated (for example, by blood from the deceased), displaced from its original location, or lost in transport when left on the body. In such cases, the clothing should be carefully removed, secured in individual packaging and placed in the body bag along with the body. The rationale for this decision should be explained and recorded in the crime-scene notes and documented through photography.

103. Trace evidence that might be present on the hands and/or under the fingernails (such as fibres or foreign DNA) can be protected for later collection under controlled conditions in the mortuary by placing the hands (and feet when necessary) in paper bags, which should be sealed with tape. Consideration should be given to whether fluid may leak from the body, thereby contaminating the paper bags. Plastic bags encourage moisture condensation and mould growth if left in place too long, but for short periods of time (e.g. several hours) they may be more effective than paper bags, which are prone to leaks.

104. The placement of the body within the scene should be clearly and properly documented and the surface underneath the body processed for any additional evidence that might be present.

105. The body should be placed in a body bag following chain-of-custody procedures. These procedures include the correct labelling of the body and body bag, the completion of related documentation for security/chain of custody, and the sealing and signing of the body bag.

106. Once the body has been recovered, it should be placed in refrigerated or cool storage to inhibit further decomposition of the remains.

5. Skeletal remains on the surface

107. Sometimes human remains found on the surface are disarticulated and separated from each other to such a degree that any association between them has been lost. In these circumstances, where possible, a forensic anthropologist or forensic doctor should be present at the scene, allowing a preliminary field assessment of:

- (a) Whether the remains are human or not
(b) Whether the remains represent one or more individuals
(c) The presence of any visible trauma.
The expert should then supervise a correct inventory of the human remains.

108. In such circumstances, coordinated crime-scene search methods should be used to locate all human remains prior to the labelling, documentation, recovery and preparation of an inventory. The pattern of the scattering throughout the scene should be documented in notes and sketches and through photography. Where available, a total station can also be used. This can indicate where a body or bodies first came to rest prior to disassociating into individual parts.

109. หลังจากประเมินรูปแบบการกระจัดกระจายและบันทึกสถานที่เกิดเหตุแล้ว งานต่อไปคือการเก็บรวบรวมซากศพโดยส่วนประกอบของโครงกระดูกที่กระจัดกระจายจะต้องได้รับการบรรจุในถุงกระดาษและติดป้ายไว้ ปิดผนึก และลงลายมือชื่อตามกระบวนการบรรจุที่บันทึกไว้

6. **ศพ/ซากโครงกระดูกที่ถูกฝัง**

110. หลุมศพหนึ่งอาจประกอบด้วยซากพของบุคคลหนึ่งที่ถูกฝังเดียว หรือบุคคลสองคนขึ้นไปที่อาจถูกฝังพร้อมกันหรือต่างเวลา กัน

111. หลุมศพแรกคือหลุมที่ผู้ดีไซร์วิชถูกฝังครั้งแรก (primary grave) หากหลังจากนั้นซากศพถูกเคลื่อนย้าย และฝังใหม่ สถานที่ฝังครั้งใหม่จะถูกจัดเป็นหลุมศพลำดับสอง ในการนี้ถ้าเป็นไปได้ เทคนิคโนโลยีที่เมื่อก่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียม / ทางอากาศ หรือการวิเคราะห์ภาพซึ่งคลื่นละเอียงดิสกู (hyperspectral image) รวมทั้งอุปกรณ์สำรวจธรรมชาติล้ำลึก (ground-penetrating radar) จะเป็นประโยชน์เช่นกันในการบ่งชี้ร่องรอยที่ดินถูกทำให้แปรปรวน อันสอดคล้องกับลักษณะการฝังซากศพมนุษย์และหากเหมาะสม วิธีขุดหลุมศพเพื่อตรวจสอบภายในแบบทางโบราณคดี (intrusive archaeological excavation methods) อย่างเช่นการใช้แท่งเหล็กแรงดึงดูด สามารถนำมาใช้ได้ด้วยความระมัดระวังโดยบุคคลที่เชี่ยวชาญเพื่อดูว่ามีซากศพมนุษย์อยู่

๑. การระบุตัวตนของศพ

1. หลักการทั่วไป

115. การระบุตัวตนคือการกำหนดชื่อ / ระบุตัวตนที่ถูกต้องของ
ชาวกศพมนุษย์ในการสืบสานสถาบันกรุงรัตนโกสินทร์ชีวิตรายได
การระบุตัวตนของศพเดียวหรือหลายศพนั้นเป็นเรื่องสำคัญ
อย่างยิ่ง และยังเป็นการบรรลุความประسنศักดิ์ด้านมนุษยธรรม
สิทธิมนุษยชน และด้านสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย ทั้งนี้ การ
ประยึบเทียบของข้อมูลทั้งก่อนและหลังการเสียชีวิตที่มี
คุณภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการ
ระบุตัวตนที่เที่ยงตรง

2. การระบุตัวตนด้วยตาเปล่า

หรือไม่ และเพื่อเผยให้เห็นขนาดจริงและรายละเอียดของสิ่งที่อยู่ในหลุมศพ (secondary grave) การฝังศพที่ไม่ถูกรบกวน (undis turbed burial) จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงนับจาก การฝังครั้งแรก การฝังศพที่ถูกรบกวน (disturbed burial) คือ การฝังที่มีการเปลี่ยนแปลงภายหลังการฝังครั้งแรก ไม่ว่าจะ เป็นการเข้าไปป่วนวายโดยมนุษย์ หรือการขาดดุลคุ้ยโดยสัตว์ หรือ กระบวนการธรรมชาติดอกออกดอก ทั้งนี้ ควรรู้ว่า การฝังศพครั้ง ที่สองเป็นการถูกรบกวนแล้ว และวิธีทางโบราณคดีอาจนำมา ใช้เพื่อค้นหาการรบกวนในการฝังครั้งแรก

ในกรณีที่หากพบมนุษย์ถูกฝัง การประป่วนของดินบริเวณนั้น สามารถระบุได้ด้วยการสำรวจโดยนัยกับโบราณคดีผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะสามารถระบุความเปลี่ยนแปลงของ ภูมิทัศน์ พันธุ์พืช การเคลื่อนของดิน หรือความแตกต่างในการ เจริญเติบโตของพืชที่อาจบ่งชี้การฝังศพ

หากพบมนุษย์ที่ถูกพบอาจถูกฝังในระยะเน่าเปื่อยที่แตกต่าง กัน คือหากพบที่สมบูรณ์มีเนื้อเยื่ออ่อนอยู่จนถึงซากโครง กระดูกอย่างเดียว วิธีการบรรจุหินที่ห่อที่ใช้จะขึ้นอยู่กับว่า ชากระพที่ถูกขุดขึ้นมา มีความสมบูรณ์พร้อมเนื้อเยื่ออ่อน (ถุง ใส่ศพ) หรือเป็นซากโครงกระดูกอย่างเดียว (ถุงกระดาษ)

ชากระพที่ถูกฝังอาจถูกคั่นพับในหลุมศพเดียวหรือหลุมศพรวม ในทุกกรณี วิธีการทางโบราณคดีควรถูกน้ำมาใช้ในการขุดศพ ทุกหลุม ดังที่กำหนดไว้ในแนวทางโดยละเอียดที่เกี่ยวข้องใน หมวดดังต่อไป

109. After assessing the pattern of scattering and recording the scene, the next task is to collect the remains. Scattered skeletal elements need to be packaged in paper bags and labelled, sealed and signed according to evidence-packaging procedures.

6. Buried bodies/skeletal remains

110. A grave may contain the remains of one person buried alone or of two or more persons buried either simultaneously or at different times.
 111. A primary grave is the one in which the deceased is first placed. If the remains are then removed and are reburied, the place of reburial is considered to be a secondary grave. An undisturbed burial is unchanged since the time of primary burial. A disturbed burial is one that has been altered after the time of primary burial, either by human intervention, or animal scavenging, or by other natural processes. All secondary burials should be regarded as having been disturbed. Archaeological methods may be used to detect a disturbance in a primary burial.
 112. Where human remains are buried, associated soil disturbances can be identified through surveys by experienced archaeologists. Such experts can identify modifications in the landscape, vegetation,

E. Identification of Dead Bodies

1. General principles

115. Human identification is the allocation of the correct name/identity to human remains. In any death investigation, the identification of the body or bodies is a major priority. It also meets humanitarian, human rights, and other social and cultural needs. Good-quality ante-mortem and post-mortem data, properly compared, are required for a valid identification.

2. Visual recognition

116. The viewing of the dead body and its recognition by family or friends is a form of ante-mortem and post-mortem comparison. It is undertaken universally, and is often reliable. However, recognition following the viewing of a dead body by a relative or friend can be mistaken: either falsely positive or falsely negative. Virtually all mortuaries have experience of such mistakes. Factors contributing to this possibility include facial congestion or lividity; lung oedema or stomach fluids issuing from mouth and/or nose; the presence of facial fractures, other injuries, or bleeding; or changes associated with decomposition. Family members may be anxious or distressed to the point where they may not even look at the body or face of the deceased. A family member may rely on something other than the facial appearance of the deceased for

movement of soil or differences in plant growth that might indicate the presence of a burial. Where they are available, non-intrusive technologies – such as satellite/aerial image analysis or hyperspectral image analysis, and geophysical survey equipment such as ground-penetrating radar – may also be useful for indicating areas where soil has been disturbed, consistent with the burial of human remains. Where appropriate, intrusive archaeological excavation methods, such as metal probes or trenches, should be used with care, by qualified persons, to determine if human remains are present and to expose the physical size and detailed contents of a grave.

7. Considerations in the recovery of buried remains

113. Buried human remains can be encountered in various stages of decomposition, from complete bodies with soft tissues present to fully skeletonized remains. The packaging method used will depend on whether disinterred remains are complete bodies with soft tissue present (body bag) or fully skeletonized (paper bags).
 114. Buried remains are found in individual graves or mass graves. In all instances, archaeological methods should be used in the excavation of any graves, as set out in the relevant Detailed Guidelines.

recognition: for example, the appearance of the clothing or an item of jewellery such as a ring on a finger. These can be unreliable. Interpol does not accept visual recognition as a form of positive identification.

117. If the dead body is to be viewed for the purposes of recognition to help in its formal identification, this should be undertaken in controlled circumstances. Whenever possible, the viewing should be conducted in a designated area that respects the viewer's privacy and emotional state and minimizes distractions. The process should be supervised and witnessed by a forensic doctor, a trained mortuary technician, a grief counsellor (social worker), or other trained professional. Children should not be involved in visual recognition for identification purposes.

118. The dead body should be professionally assessed as being capable of being recognized by visual inspection. The person being asked to make the visual identification should always be informed of the condition of the remains and asked if they wish to proceed. The body should not be in an advanced state of decomposition; there should be no significant injury affecting the central facial features and, preferably, the face should be clean. (This last requirement may not be compatible with investigative priorities – e.g. the examination, photography.)

100 ดูแนวทางโดยละเอียดของการวิเคราะห์จากโครงสร้าง

101 กระบวนการตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการเก็บรวบรวมความช่องไวส่วนตัวในสถานที่เกิดเหตุแยกกันได้เป็นสองคนโดย

102 ดู “นิยมเตอร์โพล คู่มือระบุตัวคน夷ี่จากภัยพิบิต” (Interpol. Disaster Victim Identification Guide) ค.ศ. 2014 ที่: <http://www.interpol.int/INTERPOLExpertise/Forensics/DVI-Pages/DVI-guide>.

103 M. Tidball-Binz and D. Van Alphen (eds.), ກາຈັດກາທະພາຍຫລັງກັບປົມ: ຄຸ່ມອສນາມສໍາຮຽນຜູ້ອຳນວຍຄອນອິເນຼີມແຮກ (Management of Dead Bodies after Disasters: A Field Manual for First Responders) ດ.ຕ. 2016, ດູ້ໃຫ້: www.paho.org/disasters

¹⁰⁰ See Detailed Guidelines on Analysis of Skeletal Remains.

¹⁰¹ Interpol DVI procedures require loose personal effects to be collected separately at the scene. They must not be allocated to a particular body.

¹⁰² See Interpol, *Disaster Victim Identification Guide*, 2014, at: <http://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Forensics/DVI-Pages/DVI-guide>.

¹⁰³ M. Tidball-Binz and D. Van Alphen (eds.), *Management of Dead Bodies after Disasters: A Field Manual for First Responders*, 2016, available at: www.paho.org/disasters.

5. ข้อสรุปเกี่ยวกับอัตลักษณ์ตัวตน

128. ข้อสรุปสุดท้ายในเรื่องอัตลักษณ์ตัวตนภายใต้สถานการณ์ของการเสียชีวิตที่ต้องสงสัยว่ามีชอบด้วยกฎหมายถูกจัดทำโดยเจ้าหน้าที่อย่างแตกร่างกันในหลากหลายประเทศ ทว่า ข้อสรุปทั้งหลายควรคงความเห็นและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสมอ
129. ความมีการเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์จากวิธิต่างๆ ที่เลือกใช้กับผู้เสียชีวิต กับบันทึก (หรือข้อมูลจากตัวอย่างทางชีวภาพก่อนเสียชีวิต) ของบุคคลที่ทราบชื่อ นักจากนั้น ข้อมูลจากพฤติกรรมของกรณีที่ตรวจสอบและจากการตรวจสอบสถานที่เสียชีวิต และ/หรือสถานที่พบศพสามารถถูกนำมาพิจารณาอย่างเหมาะสมได้ในบางกรณี (ดูตาราง 1)

ตาราง 1: ข้อมูลก่อนเสียชีวิต (Ante-Mortem Data) กับข้อมูลหลังเสียชีวิต (Post-Mortem Data) เพื่อการระบุตัวตน

ข้อมูลก่อนเสียชีวิต	ข้อมูลหลังเสียชีวิต
ข้อมูลของผู้สูญหายที่ได้รับจากการสืบสวนสอบสวน การให้ถ้อยคำ หรือบันทึก	ข้อมูลจากศพ / ซากโครงกระดูกที่ได้รับจากการสืบสวนสอบสวน การตรวจพิสูจน์ด้านนิติวิทยาศาสตร์ (รวมถึงภาพถ่าย) หรือผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ
พฤติกรรมของการสูญหาย / เสียชีวิต (ใส่ความเป็นมาของเหตุการณ์ การบาดเจ็บที่น่าเป็นไปได้)	สาเหตุและพฤติกรรมของการเสียชีวิต สถานที่พบศพหรือซากศพ บาดแผลที่พบ
วันที่สูญหาย	วันที่กู้คืน เวลาตั้งแต่การเสียชีวิต สภาพทั่วไปของ
อายุ เพศ ส่วนสูง ชาติพันธุ์ น้ำหนัก	ข้อมูลทางชีวภาพ (เพศ กลุ่มอายุ ชาติพันธุ์ ส่วนสูง โดยประมาณ)
ลักษณะทางกายภาพ (เช่น สีตา สีผม) ร่องรอยผ่าตัด หรือรอยเทียน ตำแหน่งผิวน้ำหนัง แหล่งเป็นรอยสัก รอยบนผิวน้ำหนังจากการทำงาน	ลักษณะเด่นที่บอกรายละเอียดต่างๆ ลักษณะทางกายภาพ ร่องรอยผ่าตัด หรือรอยเทียน ตำแหน่งผิวน้ำหนัง แหล่งเป็นรอยสัก รอยบนผิวน้ำหนังจากการทำงาน
เสื้อผ้าและลิ้งแฉกปลอก แวงตาและคอนแทคเลนส์ รองเท้า ถุงเท้า	คำอธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวที่พบพร้อมกับศพ
บันทึกทางการแพทย์ ยาที่ทาน ผลเลือกซเรย์	หลักฐานบันทึกก่อนเสียชีวิต ขั้นตอนผ่าตัด ลิ้งปั๊ซทางพยาธิวิทยา ยาที่พบพร้อมกับศพ
บันทึกหันตกรรม (ข้อมูลสภาพและการรักษาทันตกรรม)	แผ่นตารางฟัน สภาพฟัน ลักษณะเด่น
ลายนิ้วมือ	ลายนิ้วมือ ถ้าเป็นไปได้
ภาพถ่าย	ภาพถ่าย ถ้าเหมาะสม
บันทึกเอกสารบ่งบอกตัวตน	เอกสารบ่งบอกตัวตนที่กู้คืนมาได้ หรืออยู่กับศพ
ข้อมูล DNA จากตัวอย่างทางชีวภาพของผู้สูญหาย หรือของญาติ	ข้อมูล DNA จากตัวอย่างที่ได้จากศพ

5. Conclusions about identity

128. The final conclusion about identity in circumstances of potentially unlawful death is made by different officials in different countries, but should always be based on expert opinion and advice.
129. The results of the application of the selected methods to the deceased should be compared with the records (or with profiles from ante-mortem biological samples) of a known, named individual. Information from the circumstances of the case and from the examination of the place of death and/or where the dead body was found can properly be taken into account in some cases (see Table 1).

Table 1: Ante-Mortem and Post-Mortem Data for the Purpose of Identification

ANTE-MORTEM DATA	POST-MORTEM DATA
Information on the missing person obtained from investigations, oral accounts, or records	Information from the dead body/skeletal remains obtained by investigation, forensic examination (including photographs) or laboratory tests
Circumstances of death (place, history of the events, possible injuries)	Cause and circumstances of death, location where the body or remains were found, other traumatic findings
Date of disappearance	Date of recovery, time since death, general condition of the body
Age, sex and gender, stature, ancestry, weight	Biological profile (sex, age group, ancestry, estimated stature and weight) and gender
Physical appearance (e.g. eye colour, hair colour), surgical implants, prostheses, skin marks, scars, tattoos, occupation	Distinguishing features, physical appearance, surgical implants, prostheses, skin marks, scars, tattoos, occupational marks
Clothing and artefacts, eyewear, footwear	Complete description of clothing and personal belongings found with the body
Medical records, medications, X-rays	Evidence of ante-mortem trauma, surgical procedures, signs of pathology, medication found with the body
Dental records (information on dental condition and dental treatment)	Dental chart, dental condition, features
Fingerprints	Fingerprints, when possible
Photographs	Photographs, if suitable
Records of identity documents	Identity documents recovered or associated with the body
DNA profiles from biological samples from the missing person or from his/her relatives	DNA profiles from samples obtained from the body

130. การวิเคราะห์หลักฐานที่มีอยู่ทั้งหมดนำไปสู่ข้อสรุปสุดท้าย โดยกรณีที่นำไปได้แก่
- (n) การระบุตัวตน ในกรณีที่มีความสมดุลลักษณะระหว่างข้อมูล ก่อนและหลังเสียชีวิต และไม่มีความแตกต่างที่ไม่สามารถอธิบายได้
 - (o) การตัดทิ้งอัตลักษณ์ตัวตนตามสมมติฐาน เมื่อมีหลักฐานสนับสนุนการตัดทิ้งสมมติฐานเฉพาะเจาะจงได้ เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของซากศพนั้น หรือ

๙. ประเภทของหลักฐานและการเก็บตัวอย่าง

๑. หลักการทั่วไป

131. ควรพิจารณาขอบเขตประเภทของหลักฐานในขณะเก็บ รวมถ้วนตัวอย่างและหลักฐานของซากศพ ขนาดตัวอย่างของหลักฐานทั้งทางชีวภาพและไม่ใช่ทางชีวภาพควรเพียงพอ ต่อการวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ และควรเพียงพอสำหรับทำการทดสอบช้าๆ

๒. หลักฐานทางชีวภาพของมนุษย์

132. โดยทั่วไป หลักฐานทางชีวภาพในการวิเคราะห์ทางนิติวิทยาศาสตร์หมายถึงสารอินทรีย์ที่เก็บจากบุคคลและเชื้อรา ศพ ซึ่งอาจเก็บโดยตรงจากศพหรือจากสิ่งของที่เคยใช้ โดยบุคคลนั้น เช่น แปรงสีฟัน แปรงหวีผม และเสื้อผ้าที่ยังไม่ซัก

133. การระบุตัวตนและการเก็บรวมพร้อมทั้งการเก็บรักษา ตัวอย่างทางชีวภาพจากสถานที่เกิดเหตุอย่างถูกต้องนั้น จำเป็นจะต้องการอบรมพิเศษด้านการค้นหาและทดสอบ กากองอยู่ของหลักฐานทางชีวภาพ ตัวอย่างทางชีวภาพจากศพยังอาจเก็บได้จากห้องเก็บศพหรือห้องปฏิบัติการทางนิติมนุษยวิทยา การเก็บรวมตัวอย่างอ้างอิงทางชีวภาพ จาบุคคลที่ยังมีชีวิตเพื่อใช้เปรียบเทียบกับครัวเรือนโดยบุคคลที่ได้รับการอบรมที่เหมาะสมมาเพื่อการจัดการอย่างถูกต้องและด้วยจริยธรรมต่อเมืองและครอบครัว อีกทั้งควรต้องกระทำโดยได้รับความยินยอมหลังได้รับการอภิการล่าwiększ อาจมีกรณีที่แม้ได้พยายามด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นไปได้ทุกทางแล้วเพื่อระบุตัวตนข้อมูลที่มีอยู่ก็ยังเพียงบังเอิญที่อัตลักษณ์ที่นำเป็นไปได้/เป็นไปได้เท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นกรณีเสียชีวิตของบุคคลเดียวหรือหลายคนในเหตุการณ์หนึ่ง ครอบครัวก็ควรมีส่วนร่วมและได้รับการอนุญาตถ้วน เกี่ยวกับกระบวนการการระบุตัวตน ในหลายกรณี สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่จำเป็นกับกระบวนการการระบุตัวตนเท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดความ เป็นไปได้ที่ครอบครัวจะยอมรับกระบวนการการดังกล่าว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของการรับผิดชอบต่อกรณีเสียชีวิตที่อาจมีขอความด้วยกฎหมายดังที่กล่าวถึงข้างต้น ทั้งนี้ ความใส่ใจให้มีการสื่อสารที่ชัดเจนจะช่วยเพิ่มโอกาสที่จะเกิดผลสำเร็จ ขึ้น

- (c) การใช้ข้อสรุป เกี่ยวกับการระบุตัวตนของซากศพนั้น គ่ากล่าวถึงข้อค้นพบที่เกี่ยวข้องในรายงานระบุตัวตนผู้เสียชีวิต

130. An analysis of all available evidence leads to a final conclusion. In general terms, this could be:

- (a) **Identification** where there is consistency between ante-mortem and post-mortem data and there are no discrepancies that cannot be explained
- (b) **Rejection of a possible identity** when evidence supports the exclusion of a particular hypothesis about the identity of the human remains, or
- (c) **No conclusion** about the identification of the human remains.

The relevant findings should be stated in the final report on identity.

134. นอกจากนี้ ตัวอย่างทางชีวภาพยังเป็นแหล่งที่อยู่ของ DNA ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดอัตลักษณ์ของบุคคลและเชื้อรา อย่างพากเพียบสถานที่เกิดเหตุหรือกับชิ้นส่วนหลักฐานใดที่มีคืนมาจากการค้นหานั้น ตัวอย่างทางชีวภาพได้แก่
- เนื้อเยื่ออ่อน
 - กระดูก
 - ฟัน
 - เลือด
 - ปัสสาวะ
 - น้ำลาย
 - อสุจิ / สเปร์ม
 - น้ำหล่อลี้ยงตา
 - เส้นผม
 - เส้นผมธรรมชาติ (นิ้วมือ และนิ้วเท้า)

F. Types of Evidence and Sampling

๑. General principles

131. A range of types of evidence should be considered when collecting samples and evidence of human remains. Sample sizes for both biological and non-biological evidence should be sufficient for laboratory analysis and should allow for repeat testing.

๒. Human biological evidence

132. Biological evidence in forensic analysis generally refers to organic substances collected from the human body or its surroundings. These can be collected directly from the human body or from items used by the person in question, such as toothbrushes, hair brushes and unlaundered clothing.

133. Identification and the proper collection and preservation of biological samples from a crime scene require specialized training in searching and testing for the presence of biological evidence. Biological samples from bodies may also be collected at the morgue or forensic anthropology laboratory. The collection of biological reference samples from living persons, for comparison purposes, should be conducted by personnel trained in dealing properly and ethically with victims and their families, and should be based on informed consent.

There may be cases when, despite all possible scientific efforts to achieve identification, available information indicates only a probable/possible identity.

Whether the death is that of an individual or of multiple individuals in one event, families should be involved in and fully informed about the identification process. In many cases, this is not only necessary to achieve an identification, it also improves the likelihood that the family will accept the identification, which is an important part of accountability for potentially unlawful death(s), as set out above. Careful attention to clear communication will also improve the chances of a successful outcome.

134. Biological samples are also a source of DNA, which can be used to establish the identity of persons and link them to the scene or to a piece of evidence recovered there. Biological samples include the following:

- Soft tissues
- Bone
- Teeth
- Blood
- Urine
- Saliva
- Semen/sperm
- Vitreous fluid
- Hair
- Natural nails (finger and toe).

135. โดยปกติ เมื่อจำเป็น หลักฐานทางชีวภาพสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อตรวจพิสูจน์ DNA ได้ การวิเคราะห์ DNA ในบริบทของนิติวิทยาศาสตร์ถูกใช้เพื่อจัดทำข้อมูลซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าบุคคลด้วยกันที่มีความเป็นไปได้สูงมาก การคงอยู่ของหลักฐานที่มีร่องรอย DNA ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและลักษณะที่ถูกกู้คืน การป้องกันและเก็บรักษา สภาพเปียกและร้อนสามารถส่งผลต่อความคงทนของร่องรอย DNA ที่สำคัญได้ และความสามารถในการจัดทำข้อมูล หลักฐานควรได้รับการรักษาไว้ที่อุณหภูมิคงที่และปิดผนึกไว้ด้วยวิธีที่ลดความเสี่ยงจากการปนเปื้อนให้น้อยที่สุดเท่าที่ทำได้

136. หลักฐานทางชีวภาพอาจนามาวิเคราะห์ด้านพิษวิทยาเพื่อหาสารเคมีที่มีผลกระทบเชิงลบกับมนุษย์ เช่น ยา (สารควบคุม) และยาพิษ วิธีนี้ใช้กับด้วยตัวอย่างทางชีวภาพจากบุคคลที่มีชีวิตอยู่ เช่นเดียวกับด้วยตัวอย่างจากผู้เสียชีวิต

3. หลักฐานที่ไม่ใช่ทางชีวภาพ

i. ทางเคมี

137. การตรวจทางเคมีถูกใช้เพื่อรับทราบขั้นไม่เป็นที่ทราบได้ในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต้องสงสัยว่าเป็นยาเสพติด สารเคมี เข้มข้นเป็น (เป็น) และวัตถุระเบิด

ii. อากาศบิน

138. หลักฐานอากาศบินเกิดจากการตรวจสอบเป็นพอก และเป็นยากระสุน เช่นหัวกระสุนที่ใช้ และจำนวนครั้งที่ยิง และข้อมูลเรื่องความเร็วของสูบฉีดแก๊สปู๊บแบบและการเคลื่อนที่ของกระสุนจากอากาศบินหลังจากยิงออกไป ผู้ตรวจสอบที่ผ่านการอบรมมาสามารถเชื่อมโยงกระสุนที่ถูกใช้ ปลอกกระสุน และส่วนประizable ของกระสุนกับอากาศบินได้ กระบวนการนี้จากการเข้ากันได้ระหว่างอาชญากรและนักสืบ ที่มีความเชื่อมโยงกับกระสุนที่ใช้ แต่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่ใช้กระสุนได้ กระสุนและส่วนประizable ของกระสุนกับอากาศบินได้ กับกระสุนที่ยิงหรือปลอกกระสุนที่ถูกใช้แล้ว ผู้ตรวจสอบอากาศบินอาจสามารถระบุผู้ผลิตเป็นได้ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ร่างพิธีสารจะบันทึกว่าใช้กระสุนที่มาจากประเทศใด ยังขาดคำอธิบายอย่างถูกต้องและขาดกระบวนการอ่อนเป็นที่ยอมรับทางสถาบัน¹⁰⁴

139. บ่อยครั้งมากที่ผู้ตรวจสอบอากาศบินต้องวิเคราะห์การยิงเพื่อประเมินว่ามีการยิงจากอากาศบินนั้นหรือไม่ หรือวิเคราะห์ว่าติดต่ออย่างเช่นเลือดที่มีร่องรอยทางระหว่างจุดกระแทกและตำแหน่งที่ยิงเป็น ร่องรอยสารเคมีบนมือหรือเลือดที่มีร่องรอยของผู้ต้องสงสัยอาจบ่งชี้ว่าเขาหรือเธอได้ทำการยิงจากปืนกระบอกหนึ่ง

iii. ลายนิ้วมือ

140. ลายนิ้วมือ (รวมถึงลายนิ้วมือ) เป็นวิธีการที่ถูกใช้ในการระบุตัวตนบุคคลจากการกันมานานแล้ว และมีความเที่ยงตรงสูง การเปรียบเทียบเนื้อสีด้วยรูปแบบเฉพาะของริ้ว ลักษณะร่องบนนิ้วมือและหัวแม่มือเป็นที่แตกต่างกัน รวมทั้งบนฝ่ามือ เท้าและนิ้วเท้า แม้แต่ฝ่าเท้าและนิ้วเท้าจะมีลักษณะที่ต่างกัน ทั้งนี้ มักมีการดำเนินการเก็บลายนิ้วมือเป็นประจำและถือเป็นวิธีการที่ไปข้างการระบุตัวตนโดยทางวิทยาศาสตร์อย่างไรก็ได้ อาจเกิดปัญหาได้ถ้ายังเชื่อกันว่าได้ลายนิ้วมือเพียงบางส่วน

141. ลายนิ้วมืออาจถูกกู้คืนหรือมองเห็นด้วยตาเปล่าได้จากพื้นผิวมากมาย (โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นผิวที่เรียบและเป็นมันเงา) ด้วยการใช้เทคนิคบางอย่างเช่นร่วมถึงร่องรอยที่มีลักษณะที่นิ้วมือ ลายนิ้วมืออยู่ในร่องรอยที่สามารถถ่ายภาพโดยพิมพ์ได้ นอกจากนี้ ลายนิ้วมือของยังสามารถถูกกู้คืนได้ด้วยสมญารูน ดังนั้นตัวอย่างและสิ่งที่บ่งชี้ว่าเป็นปืนบัดกรีเพื่อตรวจสอบได้ ลายนิ้วมือแหงสามารถมองเห็นด้วยตาเปล่าบนพื้นผิวที่มีรอยพุ่นโดยใช้เทคนิคระดับต้นทางเคมีซึ่งจะได้ผลเป็นพิเศษบนกระดาษ ปกติจะใช้สารเคมีที่ระตุนในห้องปฏิบัติการไม่ใช่ในสถานที่เกิดเหตุ ดังนั้นจึงควรใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากในขณะเอกสารตัวอย่างที่ห่อและขนส่ง

iv. หลักฐานที่ไม่ใช่ทางชีวภาพอื่นๆ

142. หลักฐานเกี่ยวข้องอื่นๆ ได้แก่ สรพ. กระสุนและอากาศทางทหาร การวิเคราะห์เส้นใย รอยยาก (เช่น รอยยางรถ รอยรองเท้า) การวิเคราะห์รูปแบบ (เช่น การวิเคราะห์รูปแบบรอยเลือด / รอยกระเทียม รูปแบบรอยใหม่ การวิเคราะห์รอยแตกหัก) รอยเครื่องมือ การวิเคราะห์สีรถ การตรวจเชิงเส้นและร่องรอย และการใช้แบบสอบถามที่เป็นคำราม ทั้งนี้ จะต้องระมัดระวังเพื่อว่าการวิเคราะห์หลักฐานดังกล่าวเหล่านี้มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่สมเหตุสมผลสนับสนุน

135. Forensic biological evidence can usually be analysed for DNA if necessary. DNA analysis in forensic contexts is used to produce profiles that are accepted as identification evidence in many courts worldwide and are individualizing to very high degrees of probability. The persistence of DNA trace evidence depends on the conditions it has endured and the manner in which it is recovered, secured and stored. Damp, humid conditions can affect the persistence of a viable DNA trace and the ability to develop a profile. Evidence should, as far as possible, be maintained at a constant temperature and sealed in such a way as to minimize the risk of contamination.

136. Forensic biological evidence may also be analysed toxicologically for chemicals that have an adverse effect on human beings, such as drugs (controlled substances) and poisons. This applies to biological samples from living persons as well as from the deceased.

3. Non-biological physical evidence

i. Chemistry

137. Forensic chemistry is used to identify unknown substances at a crime scene. They include suspected drugs, toxic substances, gunshot residue (firearms) and explosive materials.

ii. Firearms

138. Firearms evidence is derived from the examination of handguns and long guns; projectiles such as spent bullets and shot; and ballistic information, including the pattern and movement of projectiles from a firearm after discharge. Trained examiners may be able to link expended projectiles, cartridge casings and related ammunition components to a particular firearm. In addition to matching a particular firearm to a fired projectile or expended cartridge casing, a firearms examiner may also be able to identify the manufacturer of a gun. At the time of drafting of this Protocol, however, toolmark and firearms analysis lacked a precisely defined and universally accepted process.¹⁰⁴

139. Very often, firearms examiners are also responsible for firearm discharge analysis, to assess whether or not a firearm has been discharged, or analysis of items such as clothing to determine the distance between the impact and the position from which the gun was discharged. Chemical traces on the hands or clothing of a suspect may indicate that he or she has fired a weapon.

iii. Fingerprints

140. Fingerprints (including thumb prints) are a long-established means by which persons are individually identified with a high level of probability. This comparison is based on the unique patterns of friction ridges and furrows on fingers and thumbs, as well as on palms, feet and toes. Even identical twins have different fingerprints. Fingerprints are often collected routinely and are a common means of scientific identification. There can be problems, however, for example with partial prints.

141. Fingerprints may be recovered from or visualized on a variety of surfaces (in particular smooth, shiny ones) using a number of techniques. These include applying a powder and "lifting" the fingerprint with a tape or gel lift. Once it has been enhanced with powder, the print can be photographed. It can also be recovered as a complete item and submitted to a laboratory for examination. Latent fingerprints can be visualized on porous surfaces, using a number of chemical enhancement techniques, which are particularly effective on paper. Chemical enhancement is normally undertaken in a laboratory and not at the crime scene, so great care should be taken when packaging and transporting the item.

iv. Other non-biological evidence

142. Other relevant evidence includes military ordnance and weapons; fibre analysis; impressions (e.g. tyre tracks, footwear impressions); pattern analysis (e.g. bloodstain patterns/blood spatter analysis, burn patterns, fracture analysis); tool marks; car paint analysis, comparison and identification; and questioned documents. Care needs to be taken to ensure that the analysis of such evidence is underpinned by a validated scientific method.

104 ดู เช่น, คณะกรรมการด้านการระบุความต้องการของประชาคมนิติวิทยาศาสตร์ (Committee on Identifying the Needs of the Forensic Sciences Community), สถาบันแห่งชาติ (National Research Council), การสร้างความเข้มแข็งของนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย: การก้าวไปข้างหน้า (Strengthening Forensic Science in the United States: A Path Forward), กองทุนยุทธิกรรมของสำนักเมือง, วอชิงตัน ดีซี, C.C. 2009, หน้า 150-55, ดูที่: <http://www.nap.edu/catalog/12589.html>.

104 See, e.g., Committee on Identifying the Needs of the Forensic Sciences Community, National Research Council, *Strengthening Forensic Science in the United States: A Path Forward*, US Department of Justice, Washington, DC, 2009, pp. 150–55, at: <http://www.nap.edu/catalog/12589.html>.

4. หลักฐานดิจิตอล

143. หลักฐานดิจิตอลคือข้อมูลสารสนเทศและข้อมูลดิบที่ถูกเก็บรักษาได้มา หรือส่งผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเราสามารถพบหลักฐานดิจิตอลได้ในรูปภาพบนกล้องถ่ายรูป บันทึกเตอร์เน็ต ในคอมพิวเตอร์ ในโทรศัพท์มือถือ และต่อไปนี้คือ ดิจิตอลอื่นๆ เช่น แฟลช USB

144. หลักฐานดิจิตอลนีความสำคัญมากขึ้นในงานสืบสวนสอบสวน และสามารถถูกค้นได้จากหลายแหล่งทั่วทั้งระบบ เปิด อย่างเช่น อินเตอร์เน็ต และโซเชียลมีเดีย และระบบปิดอย่าง เช่น คอมพิวเตอร์ แล็บท็อป โทรศัพท์มือถือ และกล้องถ่ายรูป บุคคลที่ผู้ให้บริการอินเตอร์เน็ตและผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ สามารถเก็บข้อมูล (เช่น บันทึกการใช้โทรศัพท์) ไว้ในระยะเวลา จำกัดเท่านั้น ในการวางแผนการสืบสวนสอบสวน ผู้สืบสวน สอบสวนควรทราบว่าผู้ให้บริการเหล่านี้เก็บข้อมูลไวนานเพียงใด เพื่อที่พวกรู้จะได้แน่ใจว่าจะขอข้อมูลที่ถูกต้องภายใต้ กฎหมายที่เป็นไปได้

145. ข้อมูลดิจิตอลอาจได้รับการบันทึกไว้ในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาพถ่าย บันทึกเสียง บันทึกวิดีโอ การสื่อสารทาง อีเมล์/เครือข่าย ข้อความ/sms การใช้โทรศัพท์มือถือ และ โซเชียลมีเดีย ข้อมูลทั้งหมดนี้อาจเป็นประวัติยานพาณิชย์ สืบสวน สอบสวน โดยรายละเอียดของข้อมูล (metadata) (เช่น ข้อมูล เกี่ยวกับคนสร้าง วันที่สร้าง อุปกรณ์ สถานที่ การแก้ไข/ล็อกที่ เปิด/ปิด) สามารถให้ข้อมูลที่มีประวัติยานพาณิชย์อย่างมาก ทว่า รายละเอียดของข้อมูลก็อาจถูกเปลี่ยนแปลงได้่ายัดเยี่ยม กัน การตรวจสอบแท้จริงของหลักฐานดิจิตอลเป็นความท้าทาย ด้านเทคนิคที่สำคัญในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ หากเห็น ว่าหลักฐานดิจิตอลมีความสำคัญในการสืบสวนสอบสวนใน กรณีใด ก็ควรพยายามให้ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจพิสูจน์ที่ได้รับ การรับรองทำการถูกคืนและ/หรือตรวจสอบหลักฐาน

5. การบัญชีสืบสวน (Forensic Accounting)

146. การบัญชีสืบสวนนำการวิเคราะห์บัญชีสถิติและเศรษฐศาสตร์มาใช้กับการสืบสวนสอบสวนทางอาญา ในการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตอย่างน่าสงสัย การบัญชีสืบสวนอาจเปย์ข้อมูลที่ช่วยระบุแรงจูงใจในการฆาตกรรม และผู้ที่อาจต้องสงสัยหรือเป็นพยาน

6. ตัวอย่างดิน/สภาพแวดล้อม

147. เมื่อสถานที่เกิดเหตุอยู่กลางแจ้ง ควรเก็บตัวอย่างดิน/สภาพแวดล้อมด้วย ควรเก็บตัวอย่างจากสถานที่เกิดเหตุ และบริเวณโดยรอบ ตัวอย่างประเภทหลังเป็นตัวอย่างควบคุม ซึ่งจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์สามารถบ่งบอกขั้นตอนความเป็นมาและชั้นน้ำหนักความสำคัญของหลักฐาน ที่สำคัญของสถานที่เกิดเหตุได้ นอกจากนี้ควรเก็บตัวอย่างจาก เสื้อผ้า / รองเท้าถุงเท้าของผู้ต้องก่อภัยหัวใจกระทำการผิด การเปลี่ยนเทียบตัวอย่างที่สำคัญจากสถานที่เกิดเหตุกับตัวอย่างที่สำคัญจากผู้ต้องสงสัยอาจจะช่วยให้เห็นความเชื่อมโยงในการสอบสวนได้

4. Digital evidence

143. Digital evidence is information and data that are stored on, received from or transmitted by an electronic device. Digital evidence can be found in images on cameras, on the internet, computers, mobile phones and other digital media, such as USB sticks.

144. Digital evidence has become increasingly

- important in investigations. It can be recovered from a number of sources: open systems such as the internet and social media; and closed systems such as computers, laptops, mobile phones and cameras. Internet and mobile-phone service providers frequently keep their data (e.g. call records) for only a limited time. In planning an investigation, investigators should be aware of how long data is retained by these providers so they can ensure that the appropriate information is requested within the available time frame.

145. Digital information can be recorded in various

- formats: photographs, audio recordings, video recordings, email/network communications, text/sms messages, mobile phone applications and social media. All of this information can be useful to an investigator. The metadata (e.g. information on the creator, date of creation, device, location, alteration/changes) can provide valuable information. However, this metadata can also be easily manipulated. Authenticating digital evidence is a technical challenge. If digital evidence is considered to be important in an investigation, every effort should be made to ensure that a qualified forensic expert recovers and/or examines the evidence.

5. Forensic accounting

146. Forensic accounting applies accounting, statistical and economic analysis to a criminal investigation. In the investigation of a suspicious death, it may uncover information that helps to identify a motive for a killing and possible suspects or witnesses.

6. Soil/environmental samples

147. When the crime scene involves an outdoor location, soil/environmental samples should be taken. Samples should be taken from the crime scene itself and also from the surrounding areas. These later samples provide control samples, allowing the forensic expert to determine background levels and weigh the importance of the evidence recovered from the crime scene. Samples should also be taken from alleged perpetrators' clothing/footwear. Comparing the sample recovered at the crime scene with those samples recovered from the suspect could provide a link.

ช. การผ่าพิสูจน์ศพ (Autopsy)

1. หลักการทั่วไป

148. วรรค 25 ข้างต้นกำหนดจุดมุ่งหมายของการสืบสวนสอบสวนกรณีต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่มีข้อบกพร่องกฎหมาย โดยระบุว่าเพื่อบรรจุดุลเมืองหมายเหตุนี้ควรพิจารณาในความจำเป็นของการผ่าพิสูจน์ศพ ยกเว้นเรื่องการระบุกรุ่นที่อาจเป็นพยาน เป้าหมายของการสืบสวนสอบสวนล้วนแต่ต้องอาศัยการผ่าพิสูจน์ศพไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ดังนั้นการซ่วยให้สามารถบรรลุดุลเมืองหมายเหล่านี้จึงเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของแพทย์นิติเวชผู้ที่จะต้องผ่านการอบรมและมีประสบการณ์มาก่อน
149. แม้ประชาชนทั่วไปเข้าใจหน้าที่ของแพทย์โดยทั่วไป แต่สำหรับแพทย์นิติเวชนั้นต่างจากไป¹⁰⁵ หน้าที่ของแพทย์นิติเวชที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตคือ (i) เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่ามีการระบุกรุ่นดูดเผือกของผู้เสียชีวิตอย่างถูกต้อง (ii) เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่ามีการปีดผ่าและพุกติดภารณ์ของการเสียชีวิต และ (iii) เพื่อให้มีการวิเคราะห์ความระมัดระวังและทักษะในงาน เช่นนี้ การปฏิบัติหน้าที่ดังที่กล่าวมานี้จะเป็นภาระที่สำคัญและบันดาลกักษณ์ทั้งหมดที่บ่งบอกด้วยความเชื่อในแพทย์นิติเวช (หากจำเป็น) (ii) เพื่อค้นพบและบันดาลกษณ์ที่แสดงถึงสาเหตุการเสียชีวิต (หากจำเป็น) (iii) เพื่อจัดทำข้อสรุปเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของผู้เสียชีวิต (หากจำเป็น) และ (iv) เพื่อจัดทำข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของการเสียชีวิต¹⁰⁶ ในสถานการณ์ที่พุกติดภารณ์แวดล้อมการเสียชีวิตไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดหรือไม่ชัดเจน แพทย์นิติเวชควรใช้ผลการผ่าพิสูจน์ศพและข้อสรุปเพื่อจำลองพุกติดภารณ์แวดล้อมเหล่านี้ขึ้นมา หากเป็นไปได้ แพทย์นิติเวชควรไปยังสถานที่เสียชีวิตโดยเฉพาะเมื่อศพยังอยู่ที่เดิม (*in situ*)¹⁰⁷
150. แพทย์นิติเวชควรบันทึกข้อสังเกตและข้อค้นพบเชิงบวกและเสียงลบที่เกี่ยวข้องในลักษณะที่นักนิติพยาธิวิทยาสนใจ สามารถจัดทำข้อสรุปกรณีดังกล่าวของเขาว่าหรือเชื่อในภายหลังได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ เนื่องจากนิติพยาธิวิทยาเป็นการดำเนินการตรวจสอบที่ผ่านการมองเห็นเป็นสำคัญ ถ้าเป็นไปได้จึงต้องอาศัยภาพถ่ายสีที่มีคุณภาพดี
151. เจ้าหน้าที่และบุคคลอื่นๆ อาจนำรายงานการผ่าพิสูจน์ศพไปใช้เพื่อช่วยระบุว่าผู้เสียชีวิตถูกทำร้ายร่างกายหรือไม่ (รวมถึงว่า พวกร้าย酷刑หรือประดิบติดอย่างทารุณหรือไม่) และการคาดเดาเจ็บเหล่านี้ก่อให้เกิดการเสียชีวิตหรือมีส่วนทำให้เกิดการเสียชีวิตหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ รายงานการผ่าพิสูจน์ศพ จะต้องไม่เพียงแต่รวมรายการข้อค้นพบและบาดแผลเท่านั้น แต่จะต้องให้คำอธิบายด้วย ถ้าแพทย์นิติเวชเชื่อว่า บาดแผลจำเพาะดังกล่าวเกิดจากการกระทำการที่โดยกลไกเชิง อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น อาจเกิดขึ้นระหว่างการทรมาน การให้แพทย์นิติเวชดังกล่าวเขียนความเห็นนี้ไว้ในรายงานการผ่าพิสูจน์ศพนั้นเป็นเรื่องแนะนำอย่างยิ่ง นอกจากนั้น หากการพิจารณาบาดแผลของคนกลุ่มนี้พร้อมกันแล้วเห็นถึงนัยยะรูปแบบบางประการของกราฟประดิบติดอย่างทารุณ เรื่องลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุเดียวที่คงเด็ดขาดในท้ายสุด ว่าผู้เสียชีวิตถูกทำร้ายร่างกายหรือไม่ (หรือถูกทรมาน) แต่เป็นหน้าที่ของเขา/เข็อที่จะต้องชี้แจงและให้คำอธิบายถ้าเป็นไปได้ว่าบาดแผลเกิดขึ้นได้อย่างไร หากแพทย์นิติเวชไม่ได้หาความเชื่อมโยงระหว่างบาดแผลที่สังเกตเห็นกับกลไกที่ทำให้เกิดคุณประโยชน์หลักของการลงมือผ่าพิสูจน์ศพ ในการซ่วย ค้นหาความจริงที่อยู่เบื้องหลังการเสียชีวิต ก็อาจสูญเสียไป
152. ควรปฏิบัติตามแนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ (Detailed Guidelines on Autopsy) ในหมวดถัดไปเท่าที่ทำได้ ถ้าทรัพยากรถือเป็นอย่างแพทย์นิติเวชควรร้องขอทรัพยากรเพิ่มเติมหากเห็นว่าจำเป็นหรือต้องการในสถานการณ์ดังกล่าว การใช้แนวทางนี้จะทำให้สามารถได้ข้อสรุปที่สมเหตุสมผลและนำไปใช้ก่ออันจะทำให้ได้รับในกรณีที่มีข้อถกเถียงกันอยู่ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังจะปิดกันไม่ให้เกิดการคาดเดาและการหมิ่นประมาทเพราะคำตามที่มีไว้คำตอบในการสืบสวนสอบสวนกรณีเสียชีวิตอย่างน่าสงสัยอย่างชัดเจน
153. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพประกอบด้วยคำแนะนำเกี่ยวกับการสังเกตลักษณะการทรมานที่เป็นดังบันทึกช่วยจำสำหรับแพทย์นิติเวชที่อาจขาดประสบการณ์ในการประเมินกรณีดังกล่าว แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพถูกเสริมด้วยแนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการวิเคราะห์ซากโครงกระดูก (Detailed Guidelines on the Analysis of Skeletal Remains)

G. Autopsy

1. General principles

148. Paragraph 25 sets out the aims of an investigation into a potentially unlawful death. To achieve these aims, the necessity for an autopsy should be considered. With the exception of identifying possible witnesses, all of the aims rely to some extent on an autopsy being performed, so helping to achieve them becomes a key duty of the forensic doctor, who must be well trained and experienced.
149. While the duties of clinical doctors are generally understood by the public, this is not the case with respect to forensic doctors.¹⁰⁵ The duties of forensic doctors in relation to death investigations are: (i) to help ensure that the identity of the deceased is established; (ii) to help ensure that the cause and circumstances of the death are revealed; and (iii) to exercise care and skill in this work. The discharge of these duties requires an understanding of the basic aims of the autopsy. These aims are to: (i) discover and record all the identifying characteristics of the deceased (where necessary); (ii) discover and record all the pathological processes, including injuries, present; (iii) draw conclusions about the identity of the deceased (where necessary); and (iv) draw conclusions as to the cause of death and factors contributing to death.¹⁰⁶ In situations where the circumstances of death are unknown or in question, a forensic doctor should apply the autopsy findings and conclusions to the reconstruction of those circumstances. If possible, the doctor should attend the scene of death, preferably with the body in situ.¹⁰⁷
150. A forensic doctor should record the positive and relevant negative observations and findings in such a way as to enable another forensic pathologist at another time to come to his or her own conclusions about the case independently. As forensic pathology is essentially a visual exercise, this involves a dependence on good quality – preferably colour – photography.
151. The autopsy report may be used by the authorities and others to help determine if the deceased was assaulted (including whether they were tortured or maltreated), and if the injuries either caused or contributed to death. On this basis, the autopsy report must not only include a list of the findings and injuries, it must also provide an interpretation of them. If the forensic doctor believes that specific injuries have been inflicted by a particular mechanism, such as might occur during torture, for example, then he/she is strongly encouraged to provide that opinion in writing in the autopsy report. In addition, if a group of injuries, when considered together, imply a certain pattern of inflicted maltreatment, this should also be clearly stated in the autopsy report. While the forensic doctor may not make the final determination of whether the deceased was assaulted (or tortured), it is his/her duty to interpret and explain, if at all possible, how the injuries occurred. If the connections between the observed injuries and the mechanism of infliction are not made by the forensic doctor, then the main value of actually performing the autopsy – helping to find the truth behind the death – may be lost.
152. The Detailed Guidelines on Autopsy should be followed to the extent possible given the resources available. The forensic doctor should request additional resources if they are regarded as necessary or desirable in the circumstances of the case. Use of the Guidelines will permit valid and reliable conclusions to be reached, thus contributing to the correct resolution of controversial cases. It will also thwart the speculation and innuendo that are fuelled by unanswered questions in the investigation of an apparently suspicious death.
153. The Detailed Guidelines on Autopsy include guidance on the detection of torture as an aide-memoire for forensic doctors who may not be experienced in the assessment of such cases. The Detailed Guidelines on Autopsy are supported by the Detailed Guidelines on the Analysis of Skeletal Remains.

¹⁰⁵ ในเอกสารนี้ คำว่านักนิติพยาธิวิทยา แพทย์นิติเวช และผู้ฝ่าฝืนกฎหมายนี้บุคคลที่ดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพ

¹⁰⁶ ดู เช่น, M. El-Nageh, B. Linehan, S. Cordiner, D. Wells and H. McKelvie, *วิธีปฏิบัติความจริยธรรมในห้องปฏิบัติการทางแพทย์และนิติพยาธิวิทยา (Ethical Practice in Laboratory Medicine and Forensic Pathology)* สำนักงานอนามัยโลกและศูนย์บริการอนามัยโลก, กรุงเคียร์โนนี, ประเทศอียิปต์, ก.ศ. 1999, หน้า 38-39, ดูที่: www.emro.who.int/dsaf/dsa38.pdf.

¹⁰⁷ ข้อความที่ดังต่อหน้านี้ที่ข้อสังเกตหน้าที่ของผู้ผ่าพิสูจน์ศพในกรณีที่เสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องด้วยกฎหมาย ในกรณีลักษณะนี้ เป็นที่คาดหวังว่าหากเป็นไปได้แพทย์นิติเวชจะไปยังสถานที่เสียชีวิต ตามคำขอของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

¹⁰⁵ In this document, forensic pathologist, forensic doctor and prosector are used interchangeably. The last term refers to the person undertaking the autopsy.

¹⁰⁶ See, e.g., M. El-Nageh, B. Linehan, S. Cordiner, D. Wells and H. McKelvie, *Ethical Practice in Laboratory Medicine and Forensic Pathology*, WHO Regional Office for the Eastern Mediterranean, Alexandria, Egypt, 1999, pp. 38–39, at: www.emro.who.int/dsaf/dsa38.pdf.

¹⁰⁷ This excerpt relates to the duties of the prosector in a forensic autopsy generally, not specifically one involving a potentially unlawful death. In the latter case, the expectation will be that, if possible, the forensic doctor will attend the scene of the death, usually at the request of the police.

154. แพทย์นิติเวชควรรับผิดชอบต่อการผ่าพิสูจน์ศพ ก่อนที่จะมีการห่อศพ หรือเมื่อห่อศพแล้ว แพทย์นิติเวชควรรับผิดชอบส่วนที่ต้องสืบสานกรณีที่มีความสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
155. ควรเตรียมศพให้พร้อมสำหรับการทำงานของแพทย์นิติเวช อย่างน้อยสำหรับช่วงเวลาขั้นต่ำที่เหมาะสม (*เช่น 12 ชั่วโมง*) โดยห้องน้ำที่ได้รับการตรวจสอบจะมีเวลาเพียงพอและไม่ต้องรบกวน บางครั้งบังควรแพทย์นิติเวชต้องเผชิญกับข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สะดวกความเป็นจริง ได้แก่ ประเด็นเรื่องระยะเวลาที่กำหนดให้สำหรับการตรวจสอบ หรือสถานการณ์ที่ได้ดำเนินการตรวจสอบ ทั้งนี้ หากมีการกำหนด เงื่อนไขที่รับไม่ได้แพทย์นิติเวชสามารถปฏิเสธที่จะทำการตรวจสอบตามเงื่อนไขนั้น และควรจัดทำรายงานที่อธิบายถึง สภาพดังกล่าว อนึ่ง การปฏิเสธนั้นไม่ควรถูกตีความว่าการ ตรวจสอบกรณีดังกล่าวไม่มีความจำเป็น หรือไม่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่แพทย์นิติเวช ตัดสินใจเดินหน้าตรวจ สอบโดยไม่คำนึงถึงเงื่อนไข หรือสถานการณ์ยากลำบากที่ ต้องเผชิญ เขาหรือเจ้าของศพอาจได้รับรายงานการผ่าพิสูจน์ ศพถึงขั้นจำกัดหรืออุปสรรคเหล่านั้น
156. ทรัพยากรอย่างเช่นห้องผ่าพิสูจน์ศพ อุปกรณ์อีกซเรย์ หรือ บุคลากรที่ได้รับการอบรมอย่างเพียงพอไม่พร้อมอยู่ใน ทุกหนแห่ง และโดยปกติการดูแลรักษาทั้งการบำรุงรักษา ไม่ใช่ความรับผิดชอบของแพทย์นิติเวช เพวะแพทย์นิติเวช ปฏิบัติงานภายใต้ระบบการเมืองและกฎหมายที่ต่างกัน นอกจากนั้น จาริตระบบที่ทางสังคมและศาสนาแตกต่าง กันทั่วโลก¹⁰⁸ ดังนั้น แพทย์นิติเวชอาจไม่สามารถปฏิบัติตาม ทุกขั้นตอนในพิธีสารได้เสมอไปเมื่อดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพ ภาระเบี่ยงเบนเพียงเล็กน้อยจากแนวทางโดยละเอียดว่าด้วย การผ่าพิสูจน์ศพจะมีความหลีกเลี่ยงได้ หรืออาจเป็นมิหนทาง อื่นที่เหมาะสมมากกว่าในบางกรณี กระนั้นก็ตาม หากมีการ เบี่ยงเบนจากแนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ ที่สำคัญ การเบี่ยงเบนดังกล่าวควรได้รับการบันทึกไว้อย่าง ชัดเจนพร้อมเหตุผลในรายงานการผ่าพิสูจน์ศพ
157. ในกรณีที่มีความสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตที่ไม่ชอบด้วย กฎหมาย ว่างของผู้เสียชีวิตจะมีต่ออยู่ภายใต้การดูแลของกลไกการสืบสาน สอบสวน แพทย์นิติเวชควรรับผู้เสียชีวิตและอุปสรรค รวม ทั้งความไม่สงบทางที่เกิดขึ้นกับครอบครัว และควรจำกัด ปัญหาดังกล่าวไว้หันอยู่ที่สุด โดยที่ยังปฏิบัติตามพันธะของ เขายา/เชื่อในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบดังที่กำหนด ในเอกสารฉบับนี้ให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้
- 2. บทบาทของภาพทางรังสีวิทยา (radiological imaging) ใน การสืบสานสอบสวนกรณีต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิต ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย**
158. การเอกซเรย์ (X-rays) รวมด้วยน้ำยาเขียวและยังคงเป็นส่วนสำคัญในการสืบสานหาสาเหตุและพฤติกรรม การเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องทางกฎหมาย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การประยุกต์ใช้ของภาพทางรังสีวิทยารูปแบบใหม่ที่รู้จักกันในนามภาพหรือการแสกนแบบตัดขวางและสามมิติ (การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ *Computerized Tomography*) หรือ CT แสกน และการสร้างภาพด้วยสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (*Magnetic Resonance Imaging*) หรือ MRI แสกน) ได้ครอบคลุมจินตนาการของคนทั่วไปจนถึงจุดที่คำว่า “การผ่าศพเสมือน” กลายมาเป็นภาษาที่ใช้กัน แนวคิดที่ฝังตัวอยู่ในคำนี้นำไปสู่ความคาดหวังว่าการแสกนจะสามารถแทนที่การผ่าศพแบบดั้งเดิมได้ ทั้งนี้ ความคาดหวังเช่นนี้ยังอยู่ระหว่าง การเดินทางไปสู่ความเป็นจริง
159. อย่างไรก็ตาม การแสกนทั้งร่างกายได้เพิ่มความสามารถทางแพทย์ในการสืบสานสอบสวนการเสียชีวิต ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้
- (ก) ปัจจุบันสามารถมองเห็นส่วนของร่างกายที่ยากจะตรวจโดยวิธีดั้งเดิม
 - (ข) ในบางกรณี การสร้างภาพสามมิติจากข้อมูลแสกนอาจช่วยในการแปลผลการบาดเจ็บหรือโรค และการยอมรับ นำภาพดังกล่าวไปใช้อ้างอิงให้ศาลเข้าใจการแปลผลนี้
 - (ค) เหี่ยวกายพิบัติที่นำมาสู่การเสียชีวิตตามกฎหมาย สามารถได้รับการจำแนก และเพิ่มความเป็นไปได้ในการระบุตัวตน
 - (ง) การเก็บรักษาภาพในระยะยาวด้วยดิจิตอลช่วยปรับปรุง กระบวนการทราบผลการพิสูจน์ศพ
 - (จ) ระบบการแพทย์กฎหมายซึ่งไม่ค่อยมีการผ่าพิสูจน์ศพ สามารถได้รับข้อมูลเกี่ยวกับศพที่อาจหายไปได้จากทางอื่น
160. ค่าใช้จ่ายในการสร้างเทคโนโลยีภาพแบบใหม่นี้ไม่สามารถ หรือเป็นไปไม่ได้ที่จะหาได้ทั่วโลก นอกจากนี้ แม้จะได้ ดำเนินการศึกษาไปมากแล้ว แต่การได้ค่าผลลัพธ์ที่ดี ไม่มีความ เฉพาะเจาะจง และคาดการณ์ได้จากการใช้เทคนิคการแสกน ดังกล่าวยังต้องการการศึกษาโดยละเอียด โดยเฉพาะเมื่อ เปรียบเทียบกับค่าผลลัพธ์จากการผ่าพิสูจน์ศพ
154. The forensic doctor should be responsible and accountable for the autopsy. In other words, he or she should be in charge of this part of the overall investigation into the potentially unlawful death, and accountable for it in accordance with applicable law and ethics, including the need to respect the dignity of the dead. (See also Paragraph 45).
155. The body should be made available to the forensic doctor for a reasonable minimum period (e.g. 12 hours) that is sufficient to ensure an adequate and unhurried examination. Unrealistic limits or conditions are occasionally placed upon the forensic doctor with respect to the length of time permitted for the examination or the circumstances under which an examination is allowed. If unacceptable conditions are imposed, the forensic doctor should be able to refuse to perform a compromised examination and should prepare a report explaining this position. Such a refusal should not be interpreted as indicating that an examination was unnecessary or inappropriate. If the forensic doctor decides to proceed with the examination notwithstanding difficult conditions or circumstances, he or she should include in the autopsy report an explanation of the limitations or impediments.
156. Resources such as autopsy rooms, X-ray equipment or adequately trained personnel are not available everywhere, and their provision and upkeep are usually not the responsibility of the forensic doctor. Forensic doctors operate under divergent political and legal systems. In addition, social and religious customs vary widely throughout the world.¹⁰⁸ The forensic doctor, therefore, may not always be able to follow all of the steps in this Protocol when performing autopsies. Minor deviations from the Detailed Guidelines on Autopsy may be inevitable, or even preferable in some cases. When there are major deviations from the Guidelines, however, this should be explicitly noted and the reasons for them given in the autopsy report.
157. In the investigation of potentially unlawful death, the body of the deceased is taken out of family control and placed in the control of the investigative mechanism. The forensic doctor should be aware of the potential emotional and other disruption this may cause, and should minimize it, and the inconvenience to the family, as much as possible consistent with his/her obligation to discharge properly the responsibilities set out in this document.
- 2. The role of radiological imaging in investigating potentially unlawful death**
158. Plain X-rays have always been used, and continue to play an important part, in the investigation of the cause and circumstances of potentially unlawful death. In recent years, the advent of new forms of radiological imaging known as cross-sectional and three-dimensional imaging or scanning (computerized tomography – CT scanning; magnetic resonance imaging – MRI scanning), have captured the public imagination to the point where the term “virtual autopsy” has entered the language. The concept embedded in this term has led to expectations that scanning can reliably replace the traditional autopsy. Such expectations are some way from being realized.
159. Whole-body scanning has, however, strengthened the ability of medical science to investigate a death, for the following reasons:
- (a) Parts of the body not easily inspected by traditional means are now seen
 - (b) In some cases the reconstruction of three-dimensional images from scanning data may assist in interpreting injury or disease, and the acceptability of the images may help courts to understand this interpretation
 - (c) Victims of multi-fatality disasters can be triaged, improving prospects for identification
 - (d) Long-term digital storage of the images improves the reviewability of the examination of the dead body
 - (e) Medico-legal systems where autopsies are rare can obtain information about the body that would otherwise be unavailable.
160. The expense of this new imaging is such that it is not, and is unlikely to become, widely available on a global scale. In addition, although much work has been done, the relative sensitivity, specificity and predictive value of findings made using scanning techniques, compared to those from autopsy, have yet to be comprehensively studied.

¹⁰⁸ ดู เช่น, รายงานของผู้รายงานพิเศษเรื่องเสรีภาพในการนับถือศาสนารื่อความเชื่อ, Abedelfattah Amor, ระหว่างการกิจกรรมเยี่ยมประเทศสหรัฐอเมริกา, เอกสารสหประชาชาติ E/CN.4/1999/58/Add.1, §15(b)

¹⁰⁸ See, e.g., Report of the Special Rapporteur on freedom of religion or belief, Abedelfattah Amor, on his mission to the United States of America, UN doc. E/CN.4/1999/58/Add.1, para. 15[b].

161. จำเป็นต้องใช้ประสบการณ์มากในการทำความเข้าใจว่า เทคนิคการสร้างภาพเพียงอย่างเดียวจะตอบคำถามได้ อย่างถูกต้อง โดยไม่ต้องใช้การผ่าพิสูจน์ศพแบบตัดผ่านมา สนับสนุน เทคโนโลยีภาพเหล่านี้ค่อนข้างแตกต่างจากภาพที่ มองเห็นด้วยตาเปล่า อีกทั้งควบคู่กับภัยกันเพียงระดับหนึ่งกับ ข้อมูลที่ได้รับจากการผ่าพิสูจน์ศพแบบตัดผ่านมา ทั้งยังมีความ จำเป็นต้องใช้ตัวอย่างจากศพสำหรับการตรวจสอบหลังเสีย ชีวิตทุกรูปแบบ (เช่น ในด้านพิษวิทยา วิทยาเนื้อเยื่อ จุลทรรศน์) ดังนั้น แม้หาข้อมูลได้จากการแสกนร่างศพที่บาง ครั้งหาไม่ได้จากการผ่าพิสูจน์ศพ แต่ข้อมูลนี้ก็เพียงเสริมและ ไม่ได้แทนข้อมูลจากการผ่าพิสูจน์ศพ
162. ในบางกรณี เมื่อนำผลจากการแสกนมาพิจารณาประกอบกับ ประวัติทางการแพทย์ของผู้เสียชีวิต ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม การเสียชีวิต และการตรวจสอบภายในออกศพอาจเพียงพอ

๙. การวิเคราะห์ซากโครงกระดูก

164. การวิเคราะห์ซากโครงกระดูกมักเป็นไปตามหลักการและ วัตถุประสงค์เช่นเดียวกับในกรณีการวิเคราะห์ร่างศพ การ จัดการอย่างให้เกียรติกับร่างศพ การระบุตัวตนของซากศพ การประเมินสาเหตุและลักษณะการเสียชีวิต และการใช้วิธี การระบุวันโดยทางโบราณคดีเพื่อบอกระยะเวลาจากการ เสียชีวิต ตลอดจนการจำลองพฤติกรรมและลักษณะการเสียชีวิต ขึ้น
165. จำเป็นจะต้องใช้แนวทางสหวิทยาการกับทั้งกรณีที่เพิ่งเสีย ชีวิต กรณีที่กล้ายเป็นซากโครงกระดูกแล้วบางส่วน หรือกรณี ที่กล้ายเป็นโครงกระดูกโดยสมบูรณ์แพทย์นิติเวชที่รับผิดชอบ กรณีดังกล่าวจะต้องทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นๆ สำหรับกรณีซากโครงกระดูกนั้น จำเป็นจะต้องร่วมมือกับ นักนิติมนุษยวิทยานิติมนุษยวิทยาคือการใช้ทฤษฎีและวิธี การทางมานุษยวิทยาภายใน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่

- สำหรับแพทย์นิติเวชที่ผ่านการอบรมและประสบการณ์จะ สามารถได้ข้อสรุปอันสมเหตุสมผลในเรื่องการเสียชีวิตได้ แต่ในการเสียชีวิตที่อาจมีข้อบกพร่องอยู่ด้วยกันนั้น ยังเป็นไป ไม่ได้ที่ข้อสรุปเช่นนี้จะเพียงพอต่อการบรรลุเป้าประสงค์ ทั้งหมดของการสืบสวนสอบสวนการเสียชีวิตตามที่กำหนดใน วรรค 25 ดังที่กล่าวในแนวทางโดยละเอียดของการผ่าพิสูจน์ ศพในหมวด ต่อไปถึงการตรวจสอบหลังเสียชีวิตถึงลักษณะ การถูกทรมาน เทคนิคการแสกนแบบตัดขวางอาจเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการด้านหากกรณีบางรูปแบบ
163. หากจะจึงเทคโนโลยีการสร้างภาพแบบตัดขวางเพื่อบรรจุด มุ่งหมายตามที่กำหนดในวรรค 25 ข้างต้น และจากนั้นตัดสิน ใจที่จะไม่ทำการผ่าพิสูจน์ศพ ก็ควรต้องมีความสมเหตุสมผล เต็มที่ในการใช้แนวทางนี้พร้อมทั้งต้องบันทึกเหตุผลของการ ตัดสินใจเช่นนั้นไว้ด้วย

161. Considerable experience is required to understand what questions can properly be answered by imaging techniques alone without the support of traditional autopsy. The images are quite different from naked-eye images, and overlap only to some degree the information obtained by traditional autopsy. Body samples are still needed for all forms of post-mortem testing (e.g. toxicology, histology, microbiology). Thus, while information is available from scanning the body that is sometimes not available from an autopsy, this information supplements and does not replace the information available from the autopsy.

162. In some cases, findings from scanning considered together with the deceased's medical history, information about the circumstances of the death, and an external examination of the dead body,

may be sufficient for trained and experienced forensic doctors to reach reasonable conclusions about a death. In a potentially unlawful death, it is not likely that such conclusions will suffice to meet all the aims of the death investigation set out in Paragraph 25. As mentioned in the Section of the Detailed Guidelines on Autopsy that addresses the post-mortem detection of torture, cross-sectional scanning techniques may be particularly helpful in the detection of some forms of torture.

163. If the technology of cross-sectional and three-dimensional imaging is to be relied upon to fulfil the aims set out in Paragraph 25, and a decision is then made to have no autopsy, this approach should be fully justified and the reasons for it documented.

H. Analysis of Skeletal Remains

164. The analysis of skeletal remains usually follows the same principles and objectives as in the case of a fresh body: dignified management of the bodily remains; identification of the remains; assessing the cause and manner of death and, using archaeological dating methods, the time since death; and contributing to the reconstruction of the circumstances surrounding the death.
165. Recently deceased, partially skeletonized or completely skeletonized bodies require an interdisciplinary approach. The forensic doctor responsible for the case has to work in cooperation with other specialists. In the case of skeletal remains, this requires a forensic anthropologist. Forensic anthropology is the application of physical anthropological theory

and methods, in particular those relating to the recovery and analysis of human remains, to resolve legal matters. The forensic anthropologist assists the forensic doctor in assessing skeletal traits for the purpose of identification or to find and interpret signs of pathology and trauma. The forensic anthropologist may also collaborate with the forensic doctor in coming to conclusions about the cause and manner of death and, using archaeological dating methods, the time since death.

166. Further guidance is set out in the Detailed Guidelines on Analysis of Skeletal Remains.

V.

แนวทางโดยละเอียด

ก. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการตรวจสอบที่เกิดเหตุ

1. บทนำ

167. การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมีเป้าประสงค์เพื่อที่จะระบุบันทึก รวมรวมและเก็บข้อมูลด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ซึ่งหลักฐานที่เป็นที่รับฟังได้ในชั้นศาลอันอาจเริ่มมายังผู้ต้องสงสัย เนื่องจากพยานวัดถูกบันทึกที่เกิดเหตุเข้าด้วยกัน การตรวจสอบเช่นนี้ควรดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ซึ่งผ่านการอบรมเกี่ยวกับการระบุตัวตน การจัดทำบันทึกรายงาน การเก็บรวบรวมและการรักษาหลักฐานเชิงกฎหมายและวิทยาศาสตร์

168. การบันทึกรายงานประกอบด้วย

(ก) **การบันทึกภาพ** ภาพถ่าย โดยอาจรวมอัตราส่วนข้างของแต่ละตัวบ่งชี้ที่ศึกษา การบันทึกวิดีโอสามารถกระทำการบันทึกภาพถ่ายได้ แต่เนื่องจากค่าความละเอียดของภาพไม่ดีนักจึงไม่ควรจัดเป็นวิธีหลักของการจับภาพ

(ข) **มาตรการ** (เช่น ความยาว/ความกว้าง/ความสูง เครื่องหมายที่ทำไว้บนพื้นที่ แผนผังหรือแผ่นที่ และผลจากเครื่องตรวจวัด)

(ค) **บันทึก** ที่อธิบายข้อค้นพบและการบันทึกการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกเหล่านี้จะต้องถูกจัดการอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานห้องปฏิบัติการของพยานหลักฐาน ซึ่งจะป้องกันบันทึกจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น

169. ในสถานการณ์ที่หลักนิติธรรมถูกทำลายลง เช่นระหว่างการขัดกันทางอาชญากรรม ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวได้ และโดยท่องเที่ยวจะร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวได้ เนื่องแต่หลังจากเกิดอาชญากรรมเป็นเวลานานแล้ว ภายใต้สถานการณ์ที่กล่าวมาเหล่านี้ ผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เมืองนิติวิทยาศาสตร์อย่างเช่น เจ้าหน้าที่การแพทย์ ผู้เชื่อมโยง หรือนักกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนอาจเป็นบุคคลแรกที่มามีส่วนในการตรวจสอบที่เกิดเหตุ สิ่งต่างๆ ที่พยานกลุ่มนี้บันทึกไว้อาจมีความสำคัญต่อการสืบสวนสอบสวนในภายหลัง เช่นเดียวกับการจัดการกับผู้เสียชีวิตอย่างถูกต้องและการระบุตัวตนเหยื่อ แม้ว่าพวกราษฎร์ไม่มีอำนาจทางกฎหมายที่เป็นทางการในการระบุบันทึกหรือเก็บรวบรวมหลักฐานก็ตาม

170. กระบวนการนี้ การบันทึกรายงานผ่านการถ่ายภาพด้วยวิธีการอย่างเป็นระบบและ/หรือการบันทึกวิดีโอ การใช้มาตรฐานต่างๆ และการจัดบันทึกอย่างละเอียดนั้นเป็นวิธีหนึ่งสำหรับบุคคลที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในการมีส่วนสนับสนุนการดำเนินความจริง และ/หรือการได้ส่วนโดยตุลาการในอนาคต ความน่าเชื่อถือของบันทึกรายงานดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นเมื่อบันทึกถูกเก็บไว้ตาม

V.

Detailed Guidelines

A. Detailed Guidelines on Crime-Scene Investigation

1. Introduction

167. Crime-scene examinations aim to identify scientifically, document, collect and preserve court-admissible evidence that may link suspects, victims and physical evidence with the scene. Such examinations should be conducted by forensic experts who have been trained in the legal and scientific identification, documentation, collection and preservation of evidence.

168. Documentation consists of:

(a) **Photographic documentation.**

Photographs can also include a reference scale and direction indicator. Video documentation can supplement photographic documentation, but owing to poor image resolution should not be considered a primary means of capturing images

(b) **Measurements** (e.g. length/width/height, marked on sketches, diagrams or maps; instrument results)

(c) **Notes** describing findings and recording data collection.

These records need to be managed according to chain-of-custody standards, safeguarding them from possible manipulation.

169. In situations where the rule of law has broken down, such as during armed conflict, investigations may not be carried out by local authorities, and in such cases international bodies may not establish jurisdiction until long after any crimes have occurred, if at all. Under these circumstances, non-forensic experts, such as medical workers, journalists, or human rights activists, may be the first to come upon the scene. What these witnesses document may be important to future investigations as well as to the proper management of the dead and the identification of victims, even though they have no formal legal mandate to identify, document or collect evidence.

170. Nonetheless, documentation through methodical photographing and/or video recording, measurements and thorough note-taking is a means for such non-experts to contribute to future truth-seeking and/or judicial inquiries. The credibility of such documentation is increased

when records are kept according to chain-of-custody standards, allowing for independent verification of the identity of the author, the origin of the records and how they were subsequently stored or managed. The effective implementation of the right to the truth is also supported by a strong national archival system.

171. Crime-scene investigators are individuals trained in identifying, documenting, collecting and preserving physical evidence for further analysis. At an early stage, it should be established which type of scientific expertise will be needed in the field and, later on, in forensic laboratories. Some of the experts who may need to be consulted include:

- Forensic pathologists/doctors
- Forensic anthropologists
- Forensic archaeologists
- Forensic entomologists
- Forensic odontologists
- Forensic botanists
- Forensic radiologists
- Ballistics and firearms experts
- Chemists (e.g. with expertise in chemical weapons) and/or toxicologists
- Human identification experts (e.g. fingerprint experts, mass fatality management experts, molecular biologists/forensic DNA experts, or forensic dentists)
- Digital data experts (e.g. mobile phones, memory sticks, computers or social media), and
- Facial reconstruction experts.

Within the overall investigatory strategy, recognized forensic laboratories should be identified for subsequent laboratory examinations and analysis of evidence.

- (ข) ภาพถ่ายจากระยะปานกลาง บ่งบอกความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ระหว่างวัตถุที่เป็นหลักฐานและตำแหน่งของวัตถุเหล่านั้นในสถานที่เกิดเหตุ เครื่องหมายภาพที่ระบุวัตถุซึ่งเป็นหลักฐานแต่ละชิ้นควรมองเห็นได้ในภาพเหล่านี้
- (ค) ภาพระยะใกล้ ทำให้มองเห็นลักษณะของหลักฐานแต่ละชิ้น ภาพดังกล่าวควรรวมภาพแรกของเครื่องหมายภาพที่ระบุหลักฐานจากนั้นตามมาด้วยภาพต่อไปของวัตถุที่เป็นหลักฐาน ภาพระยะใกล้ชิดควรเดินตามกรอบภาพตัววัตถุที่เป็นหลักฐานตั้งแต่ล้ำและควรรวมอัตราส่วนตัวว

3. การวัดขนาด

179. การวัดขนาดจากสถานที่เกิดเหตุยืนยันและอธิบายมิติของวัตถุซึ่งถูกบันทึกอยู่ในภาพถ่ายในเชิงพื้นที่ หากมีทรัพยากรเพียงพอ ก็อาจสร้างภาพขึ้นด้วยซอฟต์แวร์และเทคโนโลยี การออกแบบของคอมพิวเตอร์ อย่างเช่นเครื่องแสกนด้วยเลเซอร์ หรือระบบกล้องดั้งมุม (theodolite systems) หรือ อาจวัดด้วยมือ อย่างน้อยที่สุด การวัดขนาดดังกล่าวและแผนผังควรประกอบด้วยซึ่งสืบสวนสอบสวนที่ทำการวัด เลขคดี วันที่ และเวลา ด้านมุมที่วัดแล้ว ลูกศรชี้ทางทิศเหนือ และตัวนี้ของวัตถุที่เป็นหลักฐานซึ่งอยู่ในภาพร่างจากกราวด์ ในสถานที่เกิดเหตุ อัตราส่วนและจุดยึดคงที่เมื่อถูกนำไปใช้ในการวัดขนาด

4. การดับบันทึก / การเก็บข้อมูลและรวบรวมรายการ

180. ต้องมีแบบฟอร์มการบันทึกดังกล่าวพร้อมอยู่แล้ว บันทึกทำให้เกิดรายงานเป็นลายลักษณ์อักษรโดยผู้ตรวจสถานที่เดียวกัน หรือผู้เชี่ยวชาญด้านนิติวิทยาศาสตร์ บอยครั้งที่บันทึก ดังกล่าว เนียนด้วยมือซึ่งเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของงาน เพราะเป็นการเขียนบันทึกด้วยลายมือเฉพาะของตนเอง นอกจากนั้น ถ้าการบันทึกและ/orเปลี่ยนแปลงบันทึกเหล่านั้นในภายหลัง ค่อนข้างเป็นเรื่องยากที่จะยืนยันความน่าเชื่อถือของรายงานมากยิ่งขึ้นเท่านั้น
181. อย่างน้อยที่สุดบันทึกควรประกอบด้วยซึ่งผู้สอบสวน วันที่ และเวลา และรายการกิจกรรมที่ดำเนินการตามลำดับ (เช่น หลักเกณฑ์การตรวจค้น เวลาที่ทำการตรวจค้น เวลาและสถานที่ถ่ายภาพ เวลาและสถานที่ที่ทำการตรวจค้น เวลา และสถานที่ที่หลักฐานถูกเก็บรวบรวมและบรรจุหีบห่อ ตลอดจนประเภทของการวิเคราะห์ที่ดำเนินการ) บันทึกควรรวมรายการและมีคำอธิบายอย่างละเอียดของวัตถุที่เป็นหลักฐานซึ่งต้องแสดงถึงกับเครื่องหมายภาพของวัตถุเหล่านั้น และควรลงรายละเอียดโดยสืบสวนสอบสวนที่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนหรือวิเคราะห์
182. ควรรวมเทคนิคการบันทึกรายงานวิธีการทางวิทยาศาสตร์เหล่านี้ (เช่น การถ่ายภาพ การวัดขนาด และบันทึก) ไว้ในบันทึกรายงาน นิติวิทยาศาสตร์ทุกฉบับ ทั้งสำหรับสถานที่เกิดเหตุ และห้องปฏิบัติการ ยกตัวอย่างเช่นเมื่อกำลังบันทึกรอยเลือดบนชิ้นส่วนเลือดผ้า หรือเมื่อผู้ตรวจสอบด้านการแพทย์กำลังบันทึกเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์

(b) **Medium-range photographs** establish a spatial relationship between items of evidence and their location in a crime scene. Photo markers identifying the individual items of evidence should be visible in these photographs

(c) **Close-up photographs** visually establish the characteristics of individual pieces of evidence. They should include an initial photograph of the photo marker identifying the evidence and then subsequent photographs of the item of evidence. Close-up photographs should fill the frame of the photograph with the item of evidence and should include a scale.

3. Measurements

179. Measurements taken at the scene corroborate and elaborate on the spatial dimensions documented in the photographs. If resources allow, they can be generated through computer-aided design software and technology, such as laser scanners or theodolite systems, or can be hand-drawn. Such measurements and resulting diagrams should include, at a minimum, the name of the investigator taking the measurements, a case number, a date and time, measured dimensions, a north arrow and an index of the items of evidence located in the sketch via measurements taken at the scene. A scale and reference points are needed for measurements.

4. Note-taking/data collection and compiling an inventory

180. Existing forms are available. Notes establish a written record by an individual death-scene examiner or forensic expert. Often, such notes are handwritten, adding to the credibility of the work by individualizing the record itself through the handwriting. The fact that such records are relatively difficult to falsify and/or manipulate subsequently also increases their credibility.
181. Notes should include, at a minimum, the name of the investigator, a date and time, and a chronological log of the activities conducted (such as search criteria, when the search was conducted, when and where photographs were taken, when and where measurements were taken, when and where evidence was collected and packaged, and what types of analysis were conducted). Notes should include an inventory and a detailed description of items of evidence, identified with their corresponding photo markers, and should be signed by the investigator carrying out the investigation or analysis.
182. These methodical scientific documentation techniques (i.e. photography, measurements and notes) should be included in any forensic documentation. This applies both at a crime scene and in the laboratory, for example when bloodstains on an article of clothing are being documented, or when a medical examiner is documenting a human body.

ข. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการสัมภาษณ์

1. บทนำ

183. แนวทางนี้มุ่งไปที่รายละเอียดของการดำเนินการสัมภาษณ์เมื่อ การเตรียมการ วิธีการเริ่มต้น วิธีการดึงข้อเท็จจริงออกมาน และ วิธีการสรุป แนวทางยังกล่าวถึงวิธีการสัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัย บทบาทของล่าม และการบันทึกบทสัมภาษณ์
2. การเตรียมการและสภาพแวดล้อม
184. กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และพิจารณาจาก วัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นไปตามยุทธศาสตร์การสืบสวน สอบสวนโดยรวมหรือไม่
185. เผยแพร่ให้ท่านจะทำได้เกี่ยวกับผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนเริ่มการ สัมภาษณ์ เช่น ความสัมพันธ์ของพวกรเข้าบันทึกการณ์ อดีตที่ อาเจกเดิม และความเสี่ยงเรื่องความปลอดภัยที่นำเสนอไปได้
186. ทราบข้อมูลที่อาจต้องอ้างถึงระหว่างการสัมภาษณ์ รวมถึง เอกสารและภาพถ่าย
187. เตรียมกลยุทธ์การสัมภาษณ์ที่เป็นได้ระดีที่สุดและชี้แจง กระบวนการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลโดยที่ยังคงความยืดหยุ่นไว้ ทราบรายการประเดิมสำคัญที่การสัมภาษณ์จะต้อง ครอบคลุมถึง
188. พิจารณาเพศ ชาติพันธุ์ ศาสนาและปัจจัยส่วนตัวอื่นๆ ของผู้ สัมภาษณ์และลาม เพื่อเป็นการคาดคะเนวัฒนธรรมของผู้ถูก สัมภาษณ์และทำให้พวกรเข้าบันทึกอย่างชัดเจนที่สัมภาษณ์ เรื่องอาชญากรรมทางเพศและอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจาก ภาระฐานเรื่องเพศ ควรคำนึงถึงเพศของผู้ถูกสัมภาษณ์และลาม ควรเวริฟายผู้เรียกว่าถูกก่อนเมื่อต้นสัมภาษณ์ผู้ถูกสัมภาษณ์จาก ความรุนแรงทางเพศ
189. ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเรื่องแนวทางการสัมภาษณ์เด็ก ผู้พิการ บุคคลที่สูญเสียญาติหรือเพื่อนสนิท และคนอื่นๆ ที่เปราะบาง หรือมีแนวโน้มที่อาจจะเกิดบาดแผลทางจิตใจเข้าอีกด้วยตัวอย่าง เช่น ดำเนินการสัมภาษณ์เด็กนี้ ใช้ภาษาง่ายขึ้น และให้ บุคคลที่ได้รับความไว้วางใจเข้าร่วม
190. ทุกครั้งที่เป็นไปได้ ควรดำเนินการสัมภาษณ์ในสถานที่ ปลอดภัยและเป็นส่วนตัวซึ่งลดความเป็นไปได้ที่จะเกิดการ รบกวนให้น้อยลงที่สุดเท่าที่ทำได้
191. ทุกครั้งที่เป็นไปได้ ควรดำเนินการสัมภาษณ์ในลักษณะตัว ต่อตัว โดยคำนึงถึงความพอดีและความต้องการของผู้ถูก สัมภาษณ์ในบางสถานการณ์ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และคุณภาพของการสอบสวนอาจทำให้จำเป็นต้องให้ผู้ ถูกสัมภาษณ์มากกว่าหนึ่งคน หรือมีบุคคลที่ค่อยช่วยเหลือผู้ถูก สัมภาษณ์อยู่ในที่นั้นด้วย
192. จัดสรรเวลาอย่างเพียงพอเพื่อการสัมภาษณ์โดยละเอียด ให้ การเร่งรีบ อีกทั้งยังสามารถมีเวลาสำหรับพักด้วย

3. การเริ่มต้นสัมภาษณ์

193. บันทึกการสัมภาษณ์นับตั้งแต่เริ่มการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีที่ เลือกไว้
194. ผู้สัมภาษณ์ควรแนะนำตัวและสังกัด รวมทั้งควรสื่อสารอย่าง ชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และความตั้งใจใน การใช้บทสัมภาษณ์นั้น
195. โดยปกติควรขอความยินยอมจากผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อนเริ่มการ สัมภาษณ์ในการนี้ จำเป็นจะต้อง
- (ก) พูดคุยเรื่องความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์
- (ข) ตกลงกันเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยเพื่อคุ้มครอง ผู้ถูกสัมภาษณ์และบุคคลอื่นๆ โดยปราศจากการให้คำ รับรองที่ไม่สามารถรับประกันได้ รวมถึงประตีนร้าวตัวตน ของบุคคลดังกล่าวจะถูกเก็บเป็นความลับหรือไม่ และ หากเป็นเช่นนั้นจะทำได้ด้วยวิธีใด
- (ค) อธิบายว่าการมีส่วนร่วมนั้นเป็นเรื่องความสมควรใจ และผู้ ถูกสัมภาษณ์อาจหยุดการสัมภาษณ์ได้ทุกเมื่อ หรืออาจ เลือกที่จะไม่ตอบคำถามใด โดยจะไม่มีผลทางลบตามมา
- (ง) ในกรณีที่สัมภาษณ์เด็ก ควรคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของ เด็ก ซึ่งรวมถึงว่ามีเหตุทางอื่นที่จะได้รับข้อมูลอุบัติเหตุ จากการสัมภาษณ์หรือไม่ ควรนำไปรับเด็กเข้าใจ วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และลักษณะที่บันทึกสัมภาษณ์ ดังกล่าวจะถูกนำไปใช้และได้รับความยินยอมของเข้า/เธอ ทุกครั้งที่เป็นไปได้ ควรแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตามกฎหมายของเด็กทราบเรื่องการสัมภาษณ์ เว้นแต่เมื่ เหตุการณ์ที่จะไม่ทำให้นั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ตามกฎหมายของเด็กหรือบุคคลอื่นที่ได้รับความไว้วางใจ อาจปรากฏตัวอยู่ระหว่างการสัมภาษณ์หากเด็กร้องขอ
- (จ) ในกรณีที่สัมภาษณ์ผู้มีความผิดปกติทางจิตหรือภาวะ บกพร่องทางสติปัญญา ควรอธิบายอย่างชัดเจนและ อธิบายเข้าใจถ้าจำเป็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการ สัมภาษณ์และความตั้งใจในการใช้บทสัมภาษณ์นั้น ควร ใช้ภาษาง่ายๆ และเข้าใจได้ (โดยวิชาและ/หรือการเขียน) และให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจ
196. ขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าถึงทุกสิ่งที่เข้า/เธอทราบเท่าที่จะทำได้ ควรสร้างความชัดเจนว่าเรื่องที่พวกรเข้าบันทึกพวกร เด็กนี้เกิดขึ้นโดยตรง หรือเป็นข้อมูลที่พวกรเข้าได้รับ มาจากบุคคลอื่น
197. ดำเนินการอย่างเป็นธรรมและเที่ยงตรง การใช้วิธีเข้มๆ หลอก ลวง หรือวิธีที่ไม่เป็นธรรมเพื่อลuring ข้อมูลหรือเพื่อให้ได้รับคำ สารภาพอาจส่งผลให้ศาลไม่รับหลักฐานไว้พิจารณา นอกเหนือจากการใช้การ threats หรือการประดิษฐ์อย่างโหดร้าย ไม่ยุติธรรมหรือยำคั่งคั่งเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากผู้ถูก สัมภาษณ์นั้นยังเป็นสิ่งที่มิอาจยินยอมได้ในทุกสถานการณ์

B. Detailed Guidelines on Interviews

1. Introduction

183. These Guidelines look in detail at the conduct of an interview: how to prepare, how to start one, how to elicit facts and how to conclude. They also deal with how to interview a suspect, the role of interpreters, and recording an interview.

2. Preparation and setting

184. Identify the purpose of the interview and how it fits into the overall investigative strategy.

185. Learn what you can about the interviewee prior to the interview, such as their relationship to events, possible biases and potential security risks.

186. Gather information, including documents and photographs, that might be referred to during the interview.

187. Prepare the best possible strategy and interview structure to elicit information, but remain flexible. Compile a list of key points to cover during the interview.

188. Consider the gender, ethnicity, religion and other profile factors of interviewers and interpreters, to respect the interviewees' culture and to help put them at ease. When interviewing people about sexual or gender-based crimes, consider the gender of interviewers and interpreters. Consult with experts before interviewing victims of sexual violence.

189. Consult with experts on approaches to interviewing children, people with disabilities, the bereaved and others who are vulnerable or potentially prone to retraumatization. Examples include holding shorter interviews, using simpler language and having trusted support persons present.

190. Whenever possible, conduct the interview in a secure and private place where the likelihood of disruption is minimized as far as possible.

191. Whenever possible, conduct the interview in a one-to-one setting, considering the interviewee's preferences and needs. In some circumstances the protection of human rights and the quality of the investigation may call for more than one interviewer, or the presence of a support person for the interviewee.

192. Allocate enough time to conduct a thorough interview without rushing, and allow time for breaks.

3. Starting the interview

193. Record the interview from the very beginning using the means chosen.

194. The interviewers should introduce themselves and their affiliation and should clearly communicate the purpose and intended use of the interview.

195. Informed consent should normally be sought from the interviewee before proceeding. This requires:
- (a) Discussing any risks associated with the interview

- (b) Agreeing on security measures to protect the interviewee and others, without offering assurances that cannot be guaranteed. This includes whether a person's identity will be kept confidential and if so, how this will be done

- (c) Explaining that participation is voluntary and that the interviewee may stop the interview at any time, or may choose not to answer any questions, without adverse consequences

- (d) When interviewing children, consider the best interests of the child, including whether there are other ways to obtain the information than through the interview. Ensure that the child understands the purpose and intended use of the interview, and obtain his/her consent. Whenever possible, inform the child's parents or legal guardians of the interview, unless there are reasonable grounds not to do so. The child's parents or legal guardians, or another trusted person, may be present during the interview if the child so requests

- (e) When interviewing people with mental or intellectual disabilities, clearly explain, and repeat if necessary, the purpose and intended use of the interview. Use simple, accessible language (orally and/or in written format) and allow the interviewee sufficient time to make a decision.

196. Ask the interviewee to describe everything that he/she knows to the best of their ability, and to make it clear when they are talking about something they have observed or heard directly versus information they have obtained from others.

197. Act fairly and with integrity. The use of duress, deception or unfair means to elicit information or to obtain a confession could result in evidence being excluded from consideration by a court. It is not permissible in any circumstances to use torture or cruel, inhuman or degrading treatment to obtain information from an interviewee.

5. การสรุปการสัมภาษณ์

220. จ่าหนึ่งหรือเปิดย้อนบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง และให้บุคคลนั้นแก้ไขหรืออธิบายเนื้อหาได้ ตามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่ามีอะไรเพิ่มเติมหรือไม่
221. ขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แนะนำคำอธิบายการสัมภาษณ์
222. หากได้รับอนุญาต ควรรวมเอกสารที่ถูกอ้างอิงในการสัมภาษณ์ไว้ เช่น ภาพถ่าย รายงานทางการแพทย์ และบันทึกศาล
223. ทบทวนมาตรการรักษาความปลอดภัยรวมกับผู้ถูกสัมภาษณ์ และวิธีการติดตอกันภายหลังการสัมภาษณ์
224. ควรแนใจได้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ให้การรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในบันทึกเสียงหรือวิดีโอด้วย
 - (ก) ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ได้ให้ข้อความใดๆ ที่ไม่ถูกหมายรูปแบบใด
 - (ข) เนื้อหาของการสัมภาษณ์เป็นความจริงและถูกต้องเท่าที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบและจำได้
 - (ค) ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ได้ถูกขู่หรือบังคับให้ถ้อยคำ หรือไม่มีการให้สัญญาหรือสิ่งจูงใจใดๆ
 - (ง) ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบว่าถ้อยคำที่ให้อาจถูกนำไปใช้ในกระบวนการทางกฎหมายและพากษาจากถูกเรียกตัวเพื่อให้พยานหลักฐาน
 - (จ) ผู้ถูกสัมภาษณ์อาจถูกดำเนินคดีข้อหามิềnศala เนื่องจาก การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม หรือการให้การเท็จ หากพากษาหลักด้วยคำถักถ้าหัวทั้งที่ทราบว่าเป็นเท็จ หรือไม่เชื่อว่าเป็นความจริง
225. ควรแนใจได้ว่าผู้ถูกสัมภาษณ์ลงลายมือชื่อและวันที่บันทึกการสัมภาษณ์ทุกหน้า ควรลงลายมือชื่อหรือไม่กีรับรองความถูกต้องบนเอกสารหรือสิ่งใดอย่างเช่นแผนผังและภาพถ่าย ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์อ้างถึง หรือซึ่งเข้า/ถอนทำขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ เช่นกัน และควรแนบไว้กับบันทึกการสัมภาษณ์
226. ควรแนใจได้ว่าน้ำทึบพังหมุดจากการสัมภาษณ์จะได้รับการเก็บรักษาอย่างปลอดภัยเพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัวและรักษาความปลอดภัย
227. ระบุประเด็นที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ที่ควรติดตามเพื่อการสืบสวนสอบสวน รวมถึงบุคคลอื่นๆ ที่ควรสัมภาษณ์และแนวทางการสอบสวนที่อาจนำมาใช้

6. คำแนะนำเพิ่มเติมในกรณีสัมภาษณ์ผู้ต้องสงสัย

228. 通知เห็นใจจากคำแนะนำที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว อย่างน้อยที่สุด ผู้ต้องสงสัยจะต้องได้รับและถูกบอกกล่าวถึงสิทธิตั้งต่อไปนี้
 - (ก) ได้รับการสั่นนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่ามีการพิสูจน์ความผิด ซึ่งรวมถึงโอกาสที่เป็นธรรมที่จะเสนอเรื่องราวของพากษาที่เกี่ยวพันกับเหตุการณ์
 - (ข) ไม่ถูกบังคับให้ปรับปรุงตนเอง
 - (ค) ไม่ให้การใดๆ
 - (ง) มีหมายความร่วมอยู่ด้วยและให้ความช่วยเหลือระหว่างการสอบสวน และปรึกษาทนายความได้เป็นการส่วนตัว
 - (จ) มีการบันทึกการสัมภาษณ์ซึ่งรวมสถานที่และวันที่ของการสอบสวน สถานที่คุณข้างหลังเมือง รวมถึงต้นและสิ้นสุด การสัมภาษณ์แต่ละช่วง ระยะเวลาทั้งระหว่างช่วง (รวมเวลาพัก) รายละเอียดของผู้สัมภาษณ์และบุคคลอื่นที่อยู่ในที่นั่น ด้วย และข้อเรียกข้อหาทุกข้อของบุคคลที่ถูกสอบสวน
 - (ฉ) ถูกสัมภาษณ์ด้วยภาษาที่เข้าใจ
 - (ช) หากบุคคลดังกล่าวถูกจับกุมหรือคุมขัง ต้องมีการแจ้งเหตุผลของการจับกุมทันที รวมทั้งแจ้งข้อหาให้ทราบโดยเร็ว
 - (ช) สำหรับบุคคลต่างชาติ ควรสามารถพบเจ้าหน้าที่กงสุลของรัฐสัญชาตินั้น หรือในกรณีคนไร้รัฐ ผู้ลี้ภัย หรือผู้แสวงหาแหล่งพักพิง พากษาควรสามารถพบเจ้าหน้าที่ของชาติที่เกี่ยวข้องหรือ UNHCR

7. บทบาทของล่าม

229. ในบางสถานการณ์ อาจจำเป็นต้องใช้ล่ามเพื่อช่วยเหลือการสัมภาษณ์พยาน ผู้เสียหาย หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการสอบสวน บทบาทของล่ามคืออ่อนน้อมถ่อมตนและการสื่อสารระหว่างกัน โดยกระทำการอย่างเป็นกลางและเที่ยงตรง ถ้ามารถถูกจำกัดบทบาทอยู่เพียงเท่าที่กล่าวมา ควรผ่านการอบรมอย่างเหมาะสม สมด้านการสัมภาษณ์ผ่านการรับรองโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่นใจคำพพทเฉพาะที่ใช้ในการสอบสวน และปฏิบัติตามมาตรฐานและวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดซึ่งเห็นพ้องกันทางสถาบัน ล่ามควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าถ้าอาจมีส่วนได้เสียใดๆ ใน การสัมภาษณ์

5. Concluding the interview

220. Read or play the record of interview back to the interviewee and allow the person to correct or clarify the contents. Ask if the interviewee has anything to add.

221. Ask if the interviewee can suggest others to interview.

222. Obtain, with permission, any material referred to in the interview, such as photographs, medical reports and court records.

223. With the interviewee, review security measures and ways to stay in contact after the interview.

224. Ensure that the interviewee certifies in writing or on audio or video that:

- (a) The interviewee's statement has not been made under any form of unlawful duress

- (b) The content of the interview is true and correct to the best of the interviewee's knowledge and recollection

- (c) The interviewee was not threatened or forced to give the statement, nor were any promises or inducements offered in this regard

- (d) The interviewee is aware that the statement may be used in legal proceedings and that they may be called to give evidence

- (e) The interviewee may be liable to prosecution for contempt of court, for interfering in the administration of justice, or for giving false testimony if they say anything in the statement that they know to be false or do not believe to be true.

225. Ensure that the interviewee signs and dates every page of a written interview record. Any document or material, such as diagrams and photographs, to which the interviewee refers or which s/he creates during the interview should also be signed or otherwise authenticated and should be attached to the interview record.

226. Ensure that all records from the interview are stored securely to protect privacy and to maintain security.

227. Identify points arising from the interview to follow up in the investigation, including other people to interview and potential lines of inquiry.

6. Additional guidance when interviewing a suspect

228. In addition to the guidance set out above, suspects must be granted and informed of at least the following rights:

- (a) To be presumed innocent until proven guilty, which includes a fair opportunity to provide their account of relevant events

- (b) Not to be compelled to incriminate themselves

- (c) To remain silent

- (d) To the presence and assistance of a lawyer during questioning, and to consult the lawyer in private

- (e) To have the interview recorded, including place(s) and date(s) of questioning; the place of detention, if any; the start and end times of each interview session; the intervals between sessions (including rest periods); the identities of the interviewer(s) and all others present; and any requests made by the individual being questioned

- (f) To be interviewed in a language he or she understands

- (g) If the person is arrested or detained, to be informed immediately of the reason for the arrest and to be told promptly of any charges

- (h) For foreign nationals, to access consular officials of their State of nationality; or, in the case of stateless persons, refugees, or asylum seekers, their relevant national authorities or UNHCR.

7. The role of interpreters

229. In some situations an interpreter may be required to assist with the interview of a witness, victim, suspect, or other person relevant for the investigation. The interpreter's role is to facilitate communication in a neutral and objective manner. Interpreters should be limited to that role, have appropriate interview training, be accredited by the relevant authorities, understand the terminology specific to the investigation, and apply internationally agreed standards and best practice. The interpreter should declare any potential conflict of interest in advance.

230. ในขณะคัดเลือกผู้มา ควรพิจารณาเพศ วิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ สัญชาติ ชาติพันธุ์ ศาสนา การศึกษา ความรู้ในการอ่านเขียน ภาษาและสำเนียงของผู้ถูกสัมภาษณ์รวมทั้งความพึงใจของพวกราชการ ทั้งนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ควรมีสิทธิที่จะแจ้งว่าประสงค์จะใช้ล่ามคนอื่น

231. ล่ามควร

 - (ก) แปลความเฉพาะในภาษาที่พวกราชการมีคุณสมบัติได้รับมอบหมาย หรือได้รับการรับรอง
 - (ข) แปลโดยย่างกรبانและถูกต้องโดยไม่เปลี่ยนแปลง หรือละเว้นส่วนใด
 - (ค) แสดงให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพและจริยธรรมขั้นสูง รวมทั้งคงความซื่อตรง เป็นกลางและเป็นอิสระ
 - (ง) เปิดเผยภาระด้านทางผลประโยชน์ที่มีหรือที่อาจถูกมองเป็นเช่นนั้น รวมถึงในกรณีที่รู้จักหรือติดต่อกับบุคคลที่กำลังถูกสัมภาษณ์มาก่อน

(ก) หลีกเลี่ยงการเรียกว่าห้องหรือห้องรับเงินตอบแทน หรือนำข้อมูลที่ได้รับห่วงการทำงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

(ข) รักษาความลับและปกป้องข้อมูลที่ได้รับห่วงการทำงานจากบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่

(ค) ลงลายมือชื่อและมอบบันทึกทั้งหมดที่ทำขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ให้กับผู้สัมภาษณ์หลัก

232. ควรยืนยันคุณสมบัติของล่ามก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ล่ามควรรับรองไม่ร่วงโดยการเขียนหรือในบันทึกเสียงหรือวิดีโอด้วยพวกราชการได้อ่านบันทึกการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟังแล้ว และผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ยืนยันว่าถูกต้อง

230. When selecting an interpreter, consider the interviewee's gender, sexual orientation, gender identity, nationality, ethnicity, religion, education, literacy, language and dialect, and any of their preferences. An interviewee should have the right to express the wish for a different interpreter.

231. An interpreter should:

 - (a) Only interpret for the language(s) for which they are qualified, authorized, or accredited
 - (b) Provide a complete and accurate interpretation without alterations or omissions
 - (c) Demonstrate a high level of professionalism and ethics and maintain their integrity, impartiality and independence

232. An interpreter's qualifications should be certified prior to the start of a session. At the end of the interview, the interpreter should certify, either in writing or on audio or video, that they have read the record of the interview back to the interviewee and that the interviewee has confirmed its accuracy.

 - (d) Disclose any real or perceived conflicts of interest, including prior knowledge of, or dealings with, the person being interviewed
 - (e) Avoid soliciting or accepting any gratuities or taking personal advantage of any information obtained in the course of their work
 - (f) Maintain confidentiality, and protect information obtained in the course of the work from unauthorized individuals
 - (g) Sign and give any notes they have made during the interview to the primary interviewer.

ค. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการชุดหลุมศพ

233. กระบวนการต่อไปนี้ใช้กับการวัดพื้นที่ทุกหนแห่งที่มีรากศพ มณฑย์ผึ้งอยู่

234. บันทึกวันที่ สถานที่ เวลา ไม่มัต้นและเต็จสิ้นการวัด และชื่อ คนงานทุกคนรวมทั้งบุคคลอื่นที่เข้าร่วมในการวัด

235. บันทึกข้อมูลในรูปแบบบรรยาย และเสริมด้วยภาพร่างกับภาพถ่าย อาจควรพิจารณาถึงการบันทึกเบเกิดโดยด้วย

236. ถ่ายภาพบริเวณที่ทำการวัดทั้งก่อนเริ่มและหลังจากสิ้นสุด การวัดในแต่ละวัน โดยถ่ายจากมุมเดียวกัน และบันทึก อุปสรรคใดๆ ที่ต้องเผชิญแต่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่เป็นทางการ

237. หากไม่มีคุปกรณ์บันทึก เช่น กล้องวัดมุม (Total Station) ควร กำหนดจุดอ้างอิง จากนั้นปิดล้อมและทำแผนที่บริเวณที่ผัง ศพ โดยใช้ตาราง (grid) ที่มีสัดส่วนเหมาะสมและเทคนิคทาง มาตรฐานโบราณคดี ในบางกรณี การวัดความลึกของหลุมศพ จากพื้นผิวไปถึงกะโนลก และจากพื้นผิวไปถึงเท้าอาจเพียงพอ นอกจากนั้น ตำแหน่งของวัตถุต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องถูกบันทึก ด้วยการระบุตำแหน่งเทียบกับโครงกระดูก

238. เคลื่อนย้ายดินบนพื้นผิวและการคัดสิ่งสกปรกออกเพื่อหา วัตถุที่เกี่ยวข้องนั้นต้องมีการบันทึกระดับชั้นดิน (ความลึก) และพิกัดสัมภพที่ของทุกสิ่งที่พบ ประเภทของการฝังไม่ไว้จะ เป็นการฝังครั้งแรกหรือครั้งที่สองของล้วนมีผลต่อการพิจารณา ระดับความระมัดระวังและความใส่ใจที่จำเป็นในขั้นตอนนี้ ทั้งนี้ ความเป็นไปได้ที่วัตถุซึ่งคั่นพับในบริเวณที่ฝังศพครั้งที่สองจะเผยแพร่ให้เห็นพฤติกรรมของ การฝังครั้งแรกนั้นอย่างมาก แต่วัตถุดังกล่าว อาจสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นนับจากนั้นได้

- (๑) หลักเกณฑ์การเรียกห้องหรือย้อมรับเงินตอบแทน หรือนำข้อมูลที่ได้รับระหว่างการทำงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

(๒) รักษาความลับและป้องกันข้อมูลที่ได้รับระหว่างการทำงานจากบุคคลที่ไม่มีอำนาจหน้าที่

(๓) ลงลายมือชื่อและมอบบันทึกทั้งหมดที่ทำขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ให้กับผู้สัมภาษณ์หลัก

232. ควรยืนยันคุณสมบัติของล่ามก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ล่ามควรรับรองไม่ได้โดยการเขียนหรือในบันทึกเสียงหรือวิดีโอด้วยพวงเข้าได้อ่านบันทึกการสัมภาษณ์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟังแล้ว และผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ยืนยันว่าถูกต้อง

233. ค้นหาวัตถุอย่างเช่นลูกกระสุนหรือของใช้ส่วนตัว เช่น เครื่องประดับที่สามารถใช้เครื่องตรวจจับเหล็กในการค้นหาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นดินที่อยู่ด้านบนและด้านล่างที่ติดกับซากศพ

234. เมื่อสามารถระบุตำแหน่งของการฝังแล้ว ควรขุดวงล้อมรอบศพไว้และเปิดช่องหลุมฝังศพอย่างน้อย 30 ซม. ในทุกด้านของศพ ทั้งนี้ ต้องกระทำการดึงจากบันทึกสิ่งที่ค้นพบโดยวิธีทางโบราณคดีแล้ว เช่นด้านมุมของหลุมศพ (โดยเฉพาะขอบริมของหลุมศพ) รูปแบบการฝัง และลักษณะศูนย์กลางการฝัง (หลุมซึ่งศพถูกฝัง) รวมถึงร่องรอยเครื่องมือต่างๆ ถ้าเป็นไปได้

235. เปิดให้เห็นศพชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้แน่ใจว่าสามารถมองเห็นตำแหน่งต่างๆ ได้เต็มที่ก่อนถูกเคลื่อนย้าย ควรแน่ใจว่าเห็นสิ่งแปรปรวนที่เกี่ยวข้องได้ทั้งหมดซึ่งกัน ก่อนทำการเคลื่อนย้าย ควรเปิดบริเวณฝังศพอย่างระมัดระวังด้วยการขุดทุกด้านไปถึงขั้นล่างสุดของศพ (ประมาณ 30 ซม.) นอกจากนั้น จะต้องเปิดให้เห็นสิ่งแปรปรวนทุกชนิดที่เกี่ยวข้อง

236. When selecting an interpreter, consider the interviewee's gender, sexual orientation, gender identity, nationality, ethnicity, religion, education, literacy, language and dialect, and any of their preferences. An interviewee should have the right to express the wish for a different interpreter.

237. An interpreter should:

 - (a) Only interpret for the language(s) for which they are qualified, authorized, or accredited
 - (b) Provide a complete and accurate interpretation without alterations or omissions
 - (c) Demonstrate a high level of professionalism and ethics and maintain their integrity, impartiality and independence

238. Remove the overburden of earth, screening the dirt for associated materials. Record the level (depth) and relative co-ordinates of any such findings. The type of burial, especially whether it is primary or secondary, influences the care and attention

(d) Disclose any real or perceived conflicts of interest, including prior knowledge of, or dealings with, the person being interviewed

(e) Avoid soliciting or accepting any gratuities or taking personal advantage of any information obtained in the course of their work

(f) Maintain confidentiality, and protect information obtained in the course of the work from unauthorized individuals

(g) Sign and give any notes they have made during the interview to the primary interviewer.

239. An interpreter's qualifications should be certified prior to the start of a session. At the end of the interview, the interpreter should certify, either in writing or on audio or video, that they have read the record of the interview back to the interviewee and that the interviewee has confirmed its accuracy.

C. Detailed Guidelines on the Excavation of Graves

240. The following procedures apply to the excavation of all areas containing buried human remains.

241. Record the date, location, start and finishing times of the disinterment and the names of all workers and other persons present.

242. Record the information in narrative form, supplemented by sketches and photographs. Videotaping may also be considered.

243. Photograph the work area from the same perspective before work begins and after it ends every day, to document any disturbance not related to the official procedure.

244. If recording equipment, such as a total station, is not available, establish a datum point, then block and map the burial site using an appropriate-sized grid and standard archaeological techniques. In some cases it may be adequate simply to measure the depth of the grave from the surface to the skull and from the surface to the feet. Associated material may then be recorded in terms of its position relative to the skeleton.

245. Remove the overburden of earth, screening the dirt for associated materials. Record the level (depth) and relative co-ordinates of any such findings. The type of burial, especially whether it is primary or secondary, influences the care and attention

246. that needs to be given to this step. Associated materials located at a secondary burial site are unlikely to reveal the circumstances of the primary burial but may provide information on events that have occurred after it.

247. Search for items such as bullets, or personal items such as jewellery – for which a metal detector can be useful – particularly in the levels immediately above and below the level of the remains.

248. Once the level of the burial has been located, circumscribe the body and – after documenting archaeological findings such as the dimensions of the grave (noting in particular the edges of the grave outline), the deposition patterns and the characteristics of the matrix of the burial (the hole where the body is buried), including tool marks, where possible – open the burial pit to a minimum of 30 cm on all sides of the body.

249. Expose the body as clearly as possible to ensure that its full extent is visible before removal from the scene. Make sure to expose similarly all associated artefacts before removal. Carefully expose the burial area by digging on all sides to the lowest level of the body (approximately 30 cm). Also expose any associated artefacts.

C. Detailed Guidelines on the Excavation of Graves

233. The following procedures apply to the excavation of all areas containing buried human remains.
 234. Record the date, location, start and finishing times of the disinterment and the names of all workers and other persons present.
 235. Record the information in narrative form, supplemented by sketches and photographs. Videotaping may also be considered.
 236. Photograph the work area from the same perspective before work begins and after it ends every day, to document any disturbance not related to the official procedure.
 237. If recording equipment, such as a total station, is not available, establish a datum point, then block and map the burial site using an appropriate-sized grid and standard archaeological techniques. In some cases it may be adequate simply to measure the depth of the grave from the surface to the skull and from the surface to the feet. Associated material may then be recorded in terms of its position relative to the skeleton.
 238. Remove the overburden of earth, screening the dirt for associated materials. Record the level (depth) and relative co-ordinates of any such findings. The type of burial, especially whether it is primary or secondary, influences the care and attention
 - that needs to be given to this step. Associated materials located at a secondary burial site are unlikely to reveal the circumstances of the primary burial but may provide information on events that have occurred after it.
 239. Search for items such as bullets, or personal items such as jewellery – for which a metal detector can be useful – particularly in the levels immediately above and below the level of the remains.
 240. Once the level of the burial has been located, circumscribe the body and – after documenting archaeological findings such as the dimensions of the grave (noting in particular the edges of the grave outline), the deposition patterns and the characteristics of the matrix of the burial (the hole where the body is buried), including tool marks, where possible – open the burial pit to a minimum of 30 cm on all sides of the body.
 241. Expose the body as clearly as possible to ensure that its full extent is visible before removal from the scene. Make sure to expose similarly all associated artefacts before removal. Carefully expose the burial area by digging on all sides to the lowest level of the body (approximately 30 cm). Also expose any associated artefacts.

242. เมยซากศพโดยใช้แปรงนุ่มหรือไม้ขันไก่ (หรืออุปกรณ์ที่เหมาะสมกับประเภทดิน) ศพอาจเประบาง และความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบต่างๆ มีความสำคัญและอาจถูกแยกออกจากกันอย่างง่ายดายหากไม่ทำด้วยความระมัดระวัง โดยความเสียหายดังกล่าวอาจลดจำนวนข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ทางห้องทดลอง
243. ถ่ายภาพและทำแผนที่ของศพในตำแหน่งเดิม ทุกภาคครัวเรือนหลายเลขระดับ วันที่ อัตราส่วนขนาด และการปังซึ้งของเข็มทิศไปทางทิศเหนือ
- (ก) ควรถ่ายภาพที่ฝังศพทั้งหมดเป็นภาพแรก จากนั้นเน้มไปที่รายละเอียดเพื่อที่จะสามารถมองเห็นความสัมพันธ์กับภาพโดยรวมได้อย่างง่ายดาย
 - (ข) ควรถ่ายภาพพุกสิ่งที่ดูเหมือนผิดปกติหรือนำส่งเกตในระยะใกล้ชิด ควรให้ความสนใจอย่างจริงจังกับหลักฐานการบาดเจ็บหรือการเปลี่ยนแปลงทางพยาธิวิทยา ไม่ว่าเพียงเกิดหรือหายดีแล้ว
 - (ค) ถ่ายภาพและทำแผนที่ตั้งทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง (เช่น เสื้อผ้า เส้นผม โลงศพ ลิ้งแบลกปลอม ลูกกระสุน ห่อกรุ ในหลุมเจาะ) แผนที่ควรรวมภาพร่วงคร่าวๆ ของโครงกระดูก และวัสดุที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย
244. ก่อนเคลื่อนย้ายสิ่งใด ให้วัดซากศพก่อน
- (ก) วัดความยาวของซากศพและบันทึกตำแหน่งศพในหลุม
 - (ข) หากโครงกระดูกเประบางมากจนอาจแตกหักได้ในขณะยก ควรวัดขนาดให้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ก่อนเคลื่อนย้ายจากพื้นดิน
245. ในขณะขุดซากโครงกระดูก วิธีเดียวที่จะทำให้กรุกู้คืนสมบูรณ์ทั้งร่างคือการเคลื่อนย้ายส่วนประกอบของโครงกระดูกตามการเรียงทางกายวิภาคของโครงกระดูกในหลุม
246. ในการถอดซากโครงกระดูก หลักการทั่วไปคือไม่ควรแยกกระดูกจากเสื้อผ้าจนกว่าซากจะอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ควบคุมได้มากกว่า เช่น ในห้องปฏิบัติการ ซากนั่นควรถูกกู้คืนด้วยการใช้ความระมัดระวังเต็มที่เพื่อลดการสูญเสียหลักฐานให้น้อยที่สุด เช่น เมื่อที่เกิดจากอาวุธปืน ในกรณีที่ซากโครงกระดูกยังมีเสื้อผ้าสวมอยู่ ควรเคลื่อนย้ายซากโดยใช้เสื้อผ้าเป็นหีบห่อบรรจุ (เช่น การเก็บขยะไว้ในภาชนะ) ที่จะเกิดการปะปันกัน ซากแต่ละชุด (กระดูก เสื้อผ้า และหลักฐานเกี่ยวข้อง) จะต้องได้รับการบรรจุด้วยติดป้ายบอกอย่างถูกต้อง (เช่น ในกล่องกระดาษแข็งถ้าเป็นซากโครงกระดูกที่ครบถ้วนสมบูรณ์) เพื่อการส่งไปยังห้องปฏิบัติการ
247. จะต้องใส่ใจเป็นพิเศษกับศพที่ปะปันกัน อาจเป็นไปได้ที่จะมีศพที่สมบูรณ์รื้นมาในครั้งเดียวถ้าศพเหล่านั้นยังพัวพันกันอยู่ สำหรับกรณีเช่นนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องบันทึกตามการเรียงเรียงซากศพตามกายวิภาค ไม่ว่าจะเคลื่อนย้ายเพียงบางส่วน (ถ้าเป็นซากโครงกระดูก) หรือย้ายซากศพทั้งหมดแล้วแยกออกจากกันเพื่อกู้คืนชุดที่สมบูรณ์ครบถ้วน จะต้องบันทึกเรื่องดังกล่าวด้วยความระมัดระวังเพื่อให้มั่นใจได้ว่าซากศพทั้งหมดถูกกู้คืนเป็นรายๆ
248. จะต้องใส่ใจเป็นพิเศษกับการขุดศพ การติดป้ายและการบรรจุหีบห่อของชุดซากศพแต่ละชุด เพื่อให้แนใจได้ว่าจะไม่มีการผสมผสานกันของซากศพหรือขันริ้วนร่วงภายใน เสื้อผ้าหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่เกิดขึ้น
249. ควรขุดศพและตัดกรองระดับชั้นดินภายใต้ที่ฝังศพ ทำบันทึกและกู้คืน “สิ่งที่ค้นพบ” ภายในดินตามขั้นตอนการกู้คืน ควรระบุตำแหน่งของระดับชั้นดินที่ “ปลอดเชื้อ (sterile)” (ปราศจากสิ่งแบลกปลอม) ก่อนหยุดการขุดศพ
242. Expose the remains using a soft brush or whisk broom (or other implement appropriate for the soil type). The remains may be fragile, and the interrelationships between elements are important and may be easily disrupted if not handled carefully. Damage can seriously reduce the amount of information available for analysis.
243. Photograph and map the remains in situ. All photographs should include an identification number, the date, a scale and an indication of magnetic north
- (a) First photograph the entire burial, then focus on significant details so that their relation to the whole can be easily visualized
 - (b) Anything that seems unusual or remarkable should be photographed at close range. Careful attention should be given to evidence of trauma or pathological change, either recent or healed
 - (c) Photograph and map all associated materials (e.g. clothes, hair, coffin, artefacts, bullets, casings). The map should include a rough sketch of the skeleton and of any associated materials.
244. Before displacing anything, measure the remains:
- (a) Measure the total length of the remains and record their position in the grave
 - (b) If the skeleton is so fragile that it may break when lifted, measure as much as possible before removing it from the ground.
245. When exhuming skeletal remains, the only way to ensure the recovery of complete and individual bodies is to remove its skeletal elements according to the anatomical articulation of the skeleton in the grave.
246. When recovering skeletal remains, the general principle is that bones should not be separated from clothing until the remains are in the more controlled conditions of a laboratory. The remains should be recovered taking all due care to minimize the loss of evidence, such as firearm discharge residue. Where skeletal remains are clothed, they should be removed using the clothing as containers (i.e. the trousers containing the legs and pelvis, the upper garments containing the chest and arms). Bearing in mind the possibility of commingling, each individual set of remains (bones, clothing and associated evidence) needs to be appropriately packaged and labelled (e.g. in a cardboard box, in the case of completely skeletonized remains) for transport to the laboratory.
247. Special attention must be given to commingled bodies. It might not be possible to exhume complete bodies at one time if they are intertwined. In such cases, it is important to follow the anatomical articulation of the remains. Either partially remove them (in cases of skeletal remains), or move the remains and free them from each other in order to recover a complete set. This needs to be carefully documented to ensure that the remains are recovered whole and as individual bodies.
248. Special attention must be paid to the exhumation, labelling and packaging of each individual set of remains in order to ensure that no mixing of individual bodies or body parts, their clothing or any associated evidence occurs.
249. Excavate and screen the level of soil immediately under the burial. Document and recover, as per the recovery strategy, any "finds" within the soil. A level of "sterile" (artefact-free) soil should be located before ceasing excavation.

๑. แนวทางโดยละเอียดว่าด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ

๑. ความเป็นมาและหลักการสำคัญ

250. ควรปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้ระหว่างการผ่าพิสูจน์ศพที่ต้องสงสัยว่าเป็นการเสียชีวิตโดยมีข้อบ่งคายกฎหมาย¹⁰⁹ โดยจะต้องคิดถึงลำดับสิ่งที่จะต้องทำก่อนแล้วหน้า กำหนดเรื่องลำดับ เร่งด่วน และตรวจสอบกระบวนการตามสถานการณ์เฉพาะของคดีการผ่าพิสูจน์ศพที่ขึ้นข้อจากใจให้เวลาหนึ่งวันทำการ หรือมากกว่า เพราะผู้ตรวจคนเข้าเมืองต้องกลับไปต่อรองสอบเพิ่มเติม
251. แนวทางนี้อาจเป็นประโยชน์ต่อ
- (ก) แพทย์นิติเวชหรือนักพยาธิวิทยาที่มีประสบการณ์ซึ่งอาจใช้แนวทางเหล่านี้สนับสนุนให้เกิดการดำเนินการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ และเพื่อเอื้อให้เกิดคำวิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ทั้งทางบวกและทางลบจากผู้ทรงเกตุการณ์ในภายหลัง
- (ข) นักพยาธิวิทยาทั่วไปหรือแพทย์ด้านอื่นที่ไม่เคยผ่านการอบรมในสาขาวิชานิติพยาธิวิทยาหรือนิติเวชแต่คุ้นเคยกับเทคนิคพื้นฐานในการผ่าพิสูจน์ศพ นอกจากนั้นยังอาจกระตุนเตือนให้พวกรเข้าใจว่าบ้างส่วนของการรณ์ที่พวกรเข้าอาจต้องเสาะหาคำแนะนำ
- (ค) ที่ปรึกษาอิสระผู้ซึ่งถูกร้องขอให้ใช้ความเชี่ยวชาญในการสังเกตการณ์ดำเนินการ หรือบททวนผลการผ่าพิสูจน์ศพ และซึ่งอาจยกแนวทางเหล่านี้รวมทั้งหลักเกณฑ์ขึ้นตั้งที่พวกรเข้าเสนอมาข้างต้นเป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน หรือความเห็นของพวกรเข้า
- (ง) เจ้าหน้าที่รัฐบาล องค์กรการเมืองระหว่างประเทศ หน่วยงานรักษาภูมายາ ครอบครัวหรือเพื่อนของผู้เสียชีวิต หรือตัวแทนของผู้ที่อาจตัดเป็นจำเลยรับผิดชอบต่อการเสียชีวิต
- (จ) นักประวัติศาสตร์ผู้ลืมข่าว ทนายความ ผู้พิพากษา แพทย์ด้านอื่น หรือตัวแทนประชาชนที่นำไปสู่ที่อาจนำแนวทางไปใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินผลการผ่าพิสูจน์ศพและสิ่งที่ตรวจพบ
- (ฉ) รัฐบาลหรือบุคคลที่กำลังพยายามจัดตั้งหรือยังคงระบบการแพทย์-กฎหมายของตนสำหรับการสืบสวนการเสียชีวิต และอาจใช้แนวทางนี้เป็นพื้นฐาน

252. แนวทางเหล่านี้จะช่วยสกัดกั้นการคาดเดา และการวิพากษ์วิจารณ์ที่เพิ่มขึ้นจากประเดิมเกี่ยวกับการสืบสวนกรณีเสียชีวิตที่อาจมีข้อบ่งคายกฎหมายที่ไม่ได้รับคำตอบ ตอบได้บางส่วน หรือตอบได้ไม่ชัดเจน
253. วันที่ เวลาเริ่มต้นและเสร็จสิ้น และสถานที่ทำการผ่าพิสูจน์ศพ ควรได้รับการบันทึกไว้
254. ควรบันทึกข้อมูลของผู้ผ่าพิสูจน์ศพ ผู้ช่วยที่มีส่วนร่วม และบุคคลอื่นๆ ที่อยู่ระหว่างการผ่าพิสูจน์ รวมทั้งปริญญาด้านการแพทย์และ/หรือวิทยาศาสตร์ และสังกัดทางวิชาชีพ การเมืองหรือการภาครวมของแต่ละคน ควรระบุบทบาทของแต่ละคนในการผ่าพิสูจน์ศพ หากมีผู้ผ่าพิสูจน์หลายราย ควรมอบหมายให้คนหนึ่งเป็นผู้ผ่าพิสูจน์ศพโดยมีอำนาจสั่งการในการผ่าพิสูจน์ศพ
255. การมีภาพถ่ายอย่างเพียงพอเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดทำบันทึกรายงานผลการผ่าพิสูจน์ศพอย่างละเอียด และต่อการทบทวนผลอย่างอิสระ¹¹⁰
- (ก) ควรถ่ายภาพโดยใช้กล้อง/เลนส์คุณภาพสูง หากหาคุณภาพขั้นสูงไม่ได้ให้ใช้คุณภาพอื่นอย่าง เช่น โทรศัพท์มือถือซึ่งอาจเป็นที่ยอมรับ แต่เพียงลำพังไม่สามารถช่วยให้การตรวจที่ภาพถ่ายจะต้องมีคุณภาพที่ดีพอควร เป็นเรื่องสำคัญเพื่อช่วยให้ผลการผ่าพิสูจน์ศพสามารถถูกทบทวนอย่างอิสระได้ แต่ละภาพควรประกอบด้วยอัตราส่วนอ้างอิงและชื่อ หรือหมายเลขคดีที่เกี่ยวข้อง คำอธิบายเกี่ยวกับกล้อง และระบบแสงแวดล้อมอยู่ในรายงานการผ่าพิสูจน์ศพด้วย หากใช้กล้องมากกว่าหนึ่งตัวควรทำบันทึกข้อมูลสำหรับแต่ละกล้อง นอกจากนั้น หากใช้กล้องมากกว่าหนึ่งตัวภาพถ่ายควรรวมข้อมูลที่บ่งชี้ว่ากล้องดังตัวไหนถ่ายภาพได้ ข้อมูลของบุคคลที่ถ่ายภาพควรถูกลงบันทึก เช่นกัน
- (ข) ภาพถ่ายต่อเนื่องที่แสดงให้เห็นกระบวนการตรวจสอบภายในอวัยวะได้รับการรวมไว้ ต้องถ่ายภาพศพก่อน และหลังการถอดเสื้อผ้า การล้างร่างกาย การโภนชนา หรือการตัดผม
- (ค) ภาพถ่ายระยะใกล้ชิดควรถ่ายในด้วยภาพระยะไกล และ/หรือระยะปานกลางเพื่อให้เห็นทิศทางและลักษณะของภาวะประยุกต์เช่น

D. Detailed Guidelines on Autopsy

๑. Background and key principles

250. These Guidelines should be followed during an autopsy of a potentially unlawful death.¹⁰⁹ The order in which things are done needs to be carefully thought about in advance, priorities established, and procedures prepared for, in accordance with the particular circumstances of the case. A complex autopsy may take an entire working day or even longer, as the examiner may need to return for further examinations.

251. These Guidelines may be of value to the following:

- (a) Experienced forensic doctors or pathologists, who may follow them to ensure a systematic examination and to facilitate meaningful positive or negative criticism by later observers
- (b) General pathologists or other physicians who have not been trained in forensic pathology or medicine but who are familiar with basic autopsy techniques. It may also alert them to situations in which they should seek consultation
- (c) Independent consultants whose expertise has been requested in observing, performing, or reviewing an autopsy and may cite these Guidelines and their proposed minimum criteria as a basis for their actions or opinions
- (d) Governmental authorities, international political organizations, law enforcement agencies, families or friends of the deceased, or representatives of potential defendants charged with responsibility for a death
- (e) Historians, journalists, attorneys, judges, other physicians and representatives of the public, who may use the Guidelines as a benchmark for evaluating an autopsy and its findings
- (f) Governments or individuals who are attempting either to establish or to upgrade their medical-legal system for investigating deaths, who may use the Guidelines as a basis.

252. Use of these Guidelines will help thwart the speculation and innuendo that are fuelled by unanswered, partially answered, or poorly answered questions arising from the investigation of a potentially unlawful death.

253. The date, start and finishing times and the place of the autopsy should be recorded.

254. The name(s) of the forensic pathologist/prosector(s), the participating assistant(s) and all other persons present during the autopsy should be recorded, including the medical and/or scientific degrees and professional, political or administrative affiliation(s) of each. Each person's role in the autopsy should be indicated. If there are multiple prosector(s), one should be designated as the principal prosector with authority to direct the performance of the autopsy.

255. Adequate photographs are crucial for the thorough documentation of autopsy findings and for enabling them to be independently reviewed:¹¹⁰

- (a) Photographs should be taken using a high-quality camera/lens. If high-quality equipment is not available, then other equipment, such as mobile phones, may be acceptable, bearing in mind that it is important for the photographs to be of sufficient quality to enable the autopsy findings to be independently reviewed. Each photograph should contain a ruled reference scale and an identifying case name or number. A description of the camera and the lighting system should be included in the autopsy report. If more than one camera is used, the identifying information should be recorded for each. Photographs should also include information indicating which camera took each picture, if more than one camera is used. The identity of the person taking the photographs should be recorded
- (b) Serial photographs reflecting the course of the external examination should be included. Photograph the body prior to and following undressing, washing or hair cutting
- (c) Close-up photographs should be supplemented with distant and/or medium-range photographs to permit the orientation and identification of the close-up photographs

¹⁰⁹ สำหรับค่าแนวโน้มเพื่อประเมินการเผยแพร่ในเรื่องแนวทางและรูปแบบของด้านเทคนิคของการผ่าพิสูจน์ศพ รวมถึงการปฏิบัติการของห้องเก็บศพ กรุณาดู: การผ่าพิสูจน์ศพ: คู่มือสำหรับนักนิติพยาธิวิทยา (Forensic Autopsy: Manual for Forensic Pathologists), สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime), ตุลาคม ค.ศ. 2015

¹¹⁰ อาจควรพิจารณาบันทึกวิดีโอการผ่าพิสูจน์ศพไว้ทั้งหมด

For further specific advice on approaches to and technical aspects of forensic autopsy, including the operation of the mortuary, see: *Forensic Autopsy: Manual for Forensic Pathologists*, UN Office on Drugs and Crime, October 2015.

¹¹⁰ Videotaping of the autopsy may also be considered.

- (ง) ภาพถ่ายครัวครอบคลุมหมด และจะต้องยืนยันการคงอยู่
และรายละเอียดของร่องรอยการบาดเจ็บหรือโรคตามที่
ให้ความเห็นไว้ในรายงานการผ่าพิสูจน์ศพ ภาพบาดแผล
ควรใส่สัตว์ส่วนพร้อมหมายเลขอการผ่าพิสูจน์ศพ
- (จ) ภายหลังจากการล้างและทำความสะอาดศพ ควรแสดง
โครงสร้างใบหน้าด้วยภาพถ่ายเต็มด้านหน้า รวมทั้งข้อมูล
ด้านขวาและซ้ายของใบหน้า
256. บทบาทของการสแกนแบบตัดขวาง (cross-sectional scanning) ได้รับการกล่าวถึงในวรค 158 ถึง 163 ข้างต้น
หากจัดหาได้ก็ควรมีการทำ CT สแกนทั่วร่างที่จะต้องพิจารณาต่อไป
ถึงการเอ็กซเรย์ธรรมชาติ ในสถานการณ์ที่การสแกนแบบตัด
ขวางทำไม่ได้ ควรถ่ายภาพรังสีด้วยการเอ็กซเรย์ธรรมชาติ ก่อน
เคลื่อนย้ายออกจากถุงบรรจุ ควรถ่ายภาพเอ็กซเรย์ซ้ำทั้งก่อน
และหลังถอดเสื้อผ้าออกจากร่างศพ หากต้องใช้การตรวจด้วย
รังสีแสงร่อง (Fluoroscopy) (เพื่อหาสิ่งแปลกปลอมอย่างชุ่น
กระสุน)¹¹¹ นอกจากนั้นยังอาจต้องมีการเอ็กซเรย์ต่อไปนี้
- (ก) การเอ็กซเรย์ฟันอาจจำเป็นต่อการระบุตัวตน
- (ข) บัดแผลบนโครงกระดูกครุภักดีที่ด้วยการเอ็กซเรย์
อีกทั้งการเอ็กซเรย์โครงกระดูกอาจบันทึกความบกพร่อง
ทางกายวิภาคหรือการผ่าตัด ควรตรวจสอบอย่างกว้าง
ของนิ้วมือ นิ้วเท้า และกระดูกส่วนอื่นในเมือและเท้า
- (ค) ควรใช้การเอ็กซเรย์ในกรณีถูกยิงเพื่อช่วยหาตำแหน่งของ
กระสุน จะต้องเอกสารสูนหรือขันสันกระสุนขนาดใหญ่ที่
มองเห็นผ่านการเอ็กซเรย์ของ ถ่ายภาพกระสุน และ
บันทึกเป็นพยานหลักฐานรวมทั้งเก็บรักษาไว้ วัตถุที่บัง
อื่นๆ (เช่นชิ้นส่วนเม็ด) ควรถูกบันทึกด้วยการเอ็กซเรย์ เอา
ออกมาถ่ายภาพ และบันทึกเป็นพยานหลักฐานรวมทั้ง
เก็บรักษาไว้ ในกรณีที่จำเป็นต่อการระบุจะต้องเอกสารวะ
เทียนที่เป็นโลหะอุกามาตรฐาน และบันทึกโครงสร้าง
ลักษณะ ถ่ายภาพ รวมทั้งเก็บรักษาไว้ เครื่องกระตุ้นหัวใจ
(pacemakers) จะต้องถูกเอาออกโดยเฉพาะถ้าจะมีการ
เผาศพ เพราะอาจระเบิดในไฟได้
- (ง) การเอ็กซเรย์โครงกระดูกสามารถช่วยในการระบุอายุ และ
ภาวะพัฒนาการของเด็กและเยาวชน

2. ศพที่สวมเสื้อผ้า

257. ก่อนถอดเสื้อผ้าออก ควรถ่ายภาพศพขณะยังสวมเสื้อผ้า
258. หากยังไม่ได้ถอดออกแล้วมีพฤติกรรมบ่งชี้ ควรนำอุปกรณ์มา
ป้ายบริเวณมือเพื่อหาเขม่าดินเป็น หากยังไม่ได้ทำในสถานที่
เกิดเหตุ ศพที่สวมเสื้อผ้าอยู่ครุภักดีอย่างระมัดระวังเพื่อ
หาร่องรอยที่อาจเป็นหลักฐานได้ ในกรณีที่พบร่องรอย ควร
อธิบายถึงร่องรอยเหล่านั้น ถูกคืน บันทึกไว้เป็นหลักฐานและ
เก็บรักษาไว้
259. ควรถอดเสื้อผ้าด้วยความระมัดระวัง (จะต้องว่าถ้าไม่มีการ
เดียหาย) บนผ้าปูที่สะอาดหรือถุงบรรจุศพ ทั้งเสื้อผ้าและ
เครื่องประดับทั้งหมดควรถูกแยกตรวจสอบ อธิบาย บันทึก
ติดป้าย ถ่ายภาพ และเก็บรักษาไว้

3 การตรวจสอบภายนอก

260. การตรวจสอบภายนอกซึ่งนักการศึกษาหลักฐานการบาดเจ็บ
ภายนอกเป็นส่วนสำคัญยิ่งของการผ่าพิสูจน์ศพส่วนใหญ่
- (ก) จะต้องถ่ายภาพทั่วทั้งร่างของศพ
- (ข) จะต้องตรวจศีรษะ และอายุ ส่วนสูง น้ำหนัก เพศ ศีรษะ
และทรงผมรวมทั้งความยาวผม สภาพะโภชนาการ
พัฒนาการของกล้ามเนื้อ และสีผิว ตาและขน (ศีรษะ
หน้า และร่างกาย) ของผู้เสียชีวิตและบันทึกไว้
- (ค) ในกรณีเด็ก ควรวัดรอบวงศีรษะ ความยาวจากยอดศีรษะ
ถึงจุดล่างสุดของกระดูกสันหลัง และความยาวจากยอด
ศีรษะถึงสันเห่าเข่นกัน
- (ง) ระดับ ตำแหน่ง และการอยู่ตัวของภาระทั้งสองข้างกล้าม
เนื้อและการตอกของเลือดตามแรงโน้มถ่วงครัวภักดีที่เกิด
- (จ) ควรดูบันทึกความอุณหภูมิและความเย็นของร่างกาย และ
สภาพการเก็บรักษาหากสภาพเน่าเปื่อยเปลี่ยนแปลง เช่น
การถ่านหักของผิวหนัง ควรประเมินสภาพทั่วไปของศพ
และบันทึกการแข็งตัวของไขมัน หนอนแมลงวัน ไข่ หรือ
สิ่งอื่นๆ ที่บ่งบอกเวลาหรือสถานที่เสียชีวิต
- (ฉ) จะต้องบันทึกบาดแผลทั้งหมด ตำแหน่ง (เกี่ยวกับ
ตำแหน่งสำคัญทางกายวิภาคที่คงที่) ขนาด รูปทรง
บริเวณรอบ รูปแบบ ความรุนแรง ลักษณะ และความลึก
ถ้าเป็นไปได้บัดแผลที่เกิดจากภาระทั้งการแพทย์
ครุภักดีของสถาบันและที่ไม่ได้เกิดจากการรักษา¹¹¹
ทางการแพทย์

(ด) Photographs should be comprehensive, and must confirm the presence and details of all demonstrable signs of injury or disease commented upon in the autopsy report. Photographs of injuries should include a scale with the autopsy number

(e) After the body has been washed or cleaned, identifying facial features should be portrayed with photographs of a full frontal aspect of the face and right and left profiles of the face.

256. The role of cross-sectional scanning has been discussed at Paragraphs 158 to 163 above. If it is available, then CT scanning of the whole body enclosed in the body bag should be undertaken. (If this is done, further consideration of the need for plain X-rays will still be needed). In the likely event that cross-sectional imaging is not available, the body should be radiographed with plain X-rays before it is removed from its packaging. X-rays should be repeated both before and after undressing the body. Fluoroscopy (looking for foreign bodies such as projectiles) may also be performed.¹¹¹ The following X-rays may also be required:

- (a) Dental X-rays may be necessary for identification purposes
- (b) Any skeletal system injury should be documented by X-ray. Skeletal X-rays may also record anatomic defects or surgical procedures. Check especially for fractures of the fingers, toes and other bones in the hands and feet
- (c) X-rays should be taken in gunshot cases to aid in locating the projectile(s). Any projectile or major projectile fragment seen on an X-ray must be recovered, photographed, recorded as an exhibit and secured. Other radio-opaque objects (such as knife fragments) should also be documented with X-rays, removed, photographed, recorded as exhibits, and secured. If necessary for the purposes of identification, metallic prostheses must be removed and examined, and any identifying features recorded, photographed and secured. Any pacemakers must be removed, especially if cremation is to take place, as they will explode in a fire
- (d) Skeletal X-rays can assist in determining the age and developmental status of children and young adults.

2. The clothed body

257. Before clothing is removed, the clothed body should be photographed.
258. If it has not already been done, and is indicated by the circumstances, the hands should now be swabbed for firearm discharge residues. If not done at the scene, the clothed body should be carefully inspected for any traces that might constitute evidence. If any traces are found, they should be described, retrieved, recorded as exhibits and secured.

259. The clothing should be carefully removed (preferably without damage) over a clean sheet or body pouch. The clothing and any jewellery should all be individually examined, described, recorded, labelled, photographed and secured.

3. External examination

260. The external examination, focusing on a search for external evidence of injury, is in most cases the critically important part of the autopsy.
- (a) All of the body area must be photographed
- (b) The body must be examined and the deceased's apparent age, height, weight, sex and gender, head-hair style and length, nutritional status, muscular development, and colour of skin, eyes and hair (head, facial and body) must be examined and recorded
- (c) In babies, the head circumference, crown-rump length and crown-heel length should also be measured
- (d) The degree, location and fixation of rigor and livor mortis should be recorded
- (e) Body warmth or coolness and state of preservation should be noted as should any decomposition changes, such as skin slippage. The general condition of the body should be evaluated and note taken of adipocere formation, maggots, eggs, pupae, or anything else that suggests the time or place of death
- (f) With all injuries, their location (related to static anatomic landmarks), size, shape, surrounds, pattern, contents, colour, course, direction and depth must be recorded. Injuries resulting from therapeutic measures should be distinguished wherever possible from those unrelated to medical treatment

111 หมวดนี้ยังคงใช้ได้หลังจากที่ทำการสแกนภาพแบบตัดขวาง เช่นการทำ CT สแกนหรือ MRI สแกนไม่สามารถทำได้ แต่ถ้ามีห้องอุกค์ควันนำมาใช้โดยคำนึงถึงการกีบประยงค์ด้าน

111 This Section has been written on the basis that cross-sectional imaging or scanning such as CT scanning or MRI scanning is not available. If it is available, it should be used, bearing in mind the discussion above. Some plain X-rays may still be required.

112 การบรรจุหินหรือพิเศษเป็นลิ้งจ้าเป็นเพื่อให้มีน้ำได้ว่าไม่มีการแทรกแซงด้วยอย่างที่ส่งผลความโดยไม่ได้รับอนุญาตฯ เพาะการถุงเท้ายกับที่บีบห่อจะเห็นได้ด้วย ระดับการรักษาความปลอดภัยชั้นนี้ ที่เป็นการรักษาความปลอดภัยเบื้องต้นสำหรับตัวอย่างมีการปันทึกเพียงพอ ให้ความมั่นใจว่าอย่างน้อยที่สุดก็ไม่มีการถุงเท้ายกับที่บีบห่อจากนั้น นอกเหนือนั้น บันทึกอันสมบูรณ์จะถูกเก็บไว้ทุกครั้งที่เปลี่ยนมือคนเดียวตัวอย่าง

112 Special packaging is needed to ensure that there has been no unauthorized interference with a specimen, as tampering with the packaging will be evident. This level of security, provided the initial securing of the sample has been adequately documented, ensures at least that the sample has not been interfered with. In addition, complete records must be kept of every time the sample changes hands.

- (ฎ) ตรวจใบหน้าและสังเกตรอยดำช้ำ การคั้ง และ/หรือจุดเลือดใต้ผิวหนังหรือเยื่อบุ

 - (i) ตรวจดวงตาและดูว่ามีตาติดรูกากลมและเปลือกตาสังเกตจุดเลือดใต้ผิวหนังในเปลือกตาบนหรือล่าง สังเกตด้านตรงส่วนตาขาว (scleral icterus) เก็บค้อนแท็คเลนส์กามี เก็บวุ้นตา (vitreous humour) อย่างน้อย 1 มล. จากตาแต่ละข้าง
 - (ii) ตรวจจมูกและใบหู สังเกตหลักฐานบาดแผลภาวะตกเลือด หรือสิ่งผิดปกติอื่นๆ ตรวจเยื่อแก้วนุ
 - (๗) ตรวจรอบคอภายนอกและสังเกตรอยฟกช้ำ รอยคลอก หรือจุดเลือดใต้ผิวหนังหรือเยื่อบุ อริบายและบันทึกรูปแบบบาดแผลเพื่อช่วยแยกความแตกต่างระหว่างการบีบัดด้วยมือ การผูกและการแขวน ตรวจคอกในขั้นตอนสูบพ朵การผ่าพิศุจนิศพ (หลังจากเคลื่อนย้ายองค์ประกอบในสมองและซ่องอก) เมื่อเราเลือดในบริเวณนั้นออกหมดแล้ว เพราะจะจำกัดไม่ให้เกิดรอยแผลแบลกปลอมซึ่งเกิดจากการผ่าตัด
 - (๘) ตรวจพื้นผิวแขนขาทั้งหมด ได้แก่ แขน แขนท่อนปลาย ข้อมือ มือ ขา และเท้า และสังเกตบาดแผล “ต่อสู้” ที่มีอยู่ ตรวจสอบและอธิบายบาดแผลทุกชนิด สังเกตรอยฟกช้ำรอบข้อมือหรือข้อเท้าที่อาจบ่งบอกการหน่วงเหนี่ยวอย่างเช่น ถุงแจมมือ หรือการแขวน ตรวจพื้นผิวด้านในและด้านข้างของนิ้ว ด้านหน้าของแขนท่อนปลายและด้านหลังเข่าเพื่อหารอยแผลไฟฟ้าช้ำ
 - (๙) สังเกตเล็บมือที่หักหรือหลุดไป เก็บลายนิ้วมือในทุกรอย (ถ้าเป็นไปไม่ได้ที่จะเก็บลายนิ้วมือ ควรหาหนทางอื่นที่ทำได้ เช่น การเอาต์รุ่งส่วน “ถุงหุ้ม” (glove) หนังกำพร้าของนิ้วมือ หรือเก็บเศษไว้เพื่อเวลาถ่ายนิ้วมือในหลายวันต่อมา อันเป็นการหลีกเลี่ยงที่จะไม่ต้องตัดนิ้วมือออกซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับ) เก็บเล็บมือที่เล้มออก และเนื้อเยื่อใต้เล็บ (เล็บครุด—nail scrapings) ตรวจเนื้อร่องหน้าเล็บมือและเล็บเท้าเพื่อหาหลักฐานการดันดักเข้าไปใต้เล็บอาจເກາເລັບອອກโดยการเจือนขอبد้านข้าง และส่วนโคนจากนั้นสามารถตรวจสอบภายในได้พื้นผิวเล็บ เมื่อทำเข่นี้จะต้องถ่ายภาพมือไว้ทั้งก่อนและหลังการเจือนครัวะมัตระวังในการตรวจสอบฝ่าเท้าเพื่อสังเกตหลักฐานการถูกตีครัวผ่าฝ่าเท้าเพื่อวิเคราะห์ขอบเขตของบาดแผล ตรวจฝ่ามือและเข่าและสังเกตหาเสษแก้ว หรือรอยแผลซึ่งเป็นพิเศษ
 - (ດ) ตรวจว่ายังสืบพันธุ์ภัย nok และสังเกตสิ่งแปลกปลอมหรือน้ำอสุจิ สังเกตขนาดต่ำแห่งและจำนวนแผลคลอกหรือรอยฟกช้ำ สังเกตบาดแผลตรงด้านข้างด้านใน หรือบริเวณรอบทวารหนักของหัวใจในบริเวณรอบทวารหนัก
 - (ຕ) ในกรณีที่สังสัยว่ามีการล่วงละเมิดทางเพศควรตรวจทวารที่น่าเกี่ยวข้องทั้งหมด ควรใช้เครื่องถ่างเพื่อตรวจสืบพันธุ์ซึ่งคงคลอดเก็บได้บนบริเวณอวัยวะเพศของผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 20 เส้นรวมถึงปากขันด้วย ดูดของเหลวจากห้องคลอดและ/หรือปลายถ่างสำหรับเพื่อนำไปวิเคราะห์ (เช่น กกรดฟอสฟาเทส กลุ่มเลือด และเชื้ออสุจิ) ใช้สำลีปัดบริเวณเดียวกันเพื่อแยกประสาทนำเรียงอสุจิ ทำให้สำลีป้ายการแห้งอย่างรวดเร็วโดยการเป่าด้วยอากาศเย็นถ้าเป็นไปได้ และเก็บรักษาไว้เป็นชิ้นๆ ในซองกระดาษเรียบสะอาด
 - (ດ) ส่วนหลัง บันท้ายและแขนขารวมถึงข้อมือและข้อเท้า จะต้องถูกชำแหละถึงใต้ผิวหนังเพื่อมองหาบาดแผลที่อยู่ลึกซึ้น ข้อไหล่ ข้อศอก ข้อต่อสะโพก และข้อเข่า จะต้องถูกชำแหละถึงใต้ผิวหนังเช่นกัน และต่อจากนั้นมองหาเส้นเอ็นยีดข้อและการบาดเจ็บอื่นๆ ที่สัมผัสน์กัน
 - (ມ) Examine the face and note if lividity, congestion and/or petechiae are present
 - (i) Examine the eyes and view the conjunctivae of both the globes and the eyelids. Note any petechiae in the upper or lower eyelids. Note any scleral icterus. Save contact lenses, if any are present. Collect at least 1 ml of vitreous humour from each eye
 - (ii) Examine the nose and ears and note any evidence of trauma, haemorrhage, or other abnormalities. Examine the tympanic membranes
 - (ນ) Examine all aspects of the neck externally and note any contusions, abrasions or petechiae. Describe and document injury patterns to help differentiate manual, ligature and hanging strangulation. Examine the neck at the conclusion of the autopsy (after removal of the brain and the thoracic contents), when the blood has drained out of the area, as this limits the formation of artefactual bruising associated with dissection
 - ({o}) Examine all surfaces of the extremities – arms, forearms, wrists, hands, legs and feet – and note any “defence” wounds. Dissect and describe any injuries. Note any bruises about the wrists or ankles that may suggest restraints such as handcuffs or suspension. Examine the medial and lateral surfaces of the fingers, the anterior forearms and the backs of the knees for bruises
 - (ພ) Note any broken or missing fingernails. Take fingerprints in all cases. (If it is not possible to have fingerprints taken, explore all possible avenues – e.g. removing the epidermal “glove” of the fingers, or keeping the body so that fingerprints can be taken in the following days – to avoid the unacceptable prospect of having to remove the fingers). Save fingernail clippings and any under-nail tissue (nail scrapings). Examine the fingernail and toenail beds for evidence of objects having been pushed beneath the nails. Nails can be removed by dissecting the lateral margins and proximal base, and then the under-surface of the nails can be inspected. If this is done, the hands must be photographed before and after this dissection. Carefully examine the soles of the feet, noting any evidence of beating. Incise the soles to delineate the extent of any injuries. Examine the palms and knees, looking especially for glass shards or lacerations
 - (ງ) Examine the external genitalia and note the presence of any foreign material or semen. Note the size, location and number of any abrasions or contusions. Note any injury to the inner thighs or peri-anal area. Look for peri-anal burns
 - (ຮ) In cases of suspected sexual assault, examine all potentially involved orifices. A speculum should be used to examine the vaginal walls. Collect foreign hair by combing the pubic hair. Pull and save at least 20 of the deceased's own pubic hairs, including roots. Aspirate fluid from the vagina and/or rectum for analysis (e.g. acid phosphatase, blood group and spermatozoa). Take swabs from the same areas for seminal fluid typing. Dry the swabs quickly with cool, blown air if possible and secure them individually in clean plain-paper envelopes
 - (ສ) The back, the buttocks and extremities including wrists and ankles must be dissected subcutaneously to look for deeper injuries. The shoulders, elbows, hips and knee joints must also be dissected subcutaneously, and possibly further, to look for ligamentous and related injury.

4. การตรวจสอบภายใน¹¹³

261. การตรวจสอบภายในในครัวเรือนและสามารถอธิบายผลการตรวจสอบภายในออกให้กระจაงชัดเจนขึ้นเท่าที่จำเป็นต่อ ลักษณะการบาดเจ็บต่างๆ และควรบุพร้อมทั้งบ่งบอก ลักษณะโรคตามธรรมชาติทั้งหมดที่ปรากฏ พึงจำไว้ว่าควรถ่ายภาพการเปลี่ยนแปลงภายในของบาดแผล และความผิดปกติอื่นๆ ที่ระบุได้โดยหลักการแล้ว ควรถ่ายภาพอย่างทั้งหมดและพื้นที่อีกที่ถูกตัด ก่อนเคลื่อนย้ายอย่างวัยรุ่นทั้งหมดที่เหลืออย่างเช่น เสื้อผ้า ปีสสาวะ น้ำดี
- (ก) ควรดำเนินการตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบ ควรตรวจสอบส่วนต่างๆ ของร่างกายหรือระบบทำงานอันรวมระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบหายใจ ระบบทางเดินน้ำดี ระบบทางเดินอาหาร ระบบกำจัดลิ่งแบกลปลอมในร่างกาย ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบต่อมไร้ท่อ ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก และระบบประสาทส่วนกลาง ควรบันทึกปริมาณ สีค่าคงที่ และลักษณะของสารเหลวที่เก็บรวมมา และรักษาตัวอย่างไว้สำหรับส่วนสอบสวนเพิ่มเติมหากจำเป็น บันทึกหน้า ขนาด รูปทรง สี และค่าคงที่ของอวัยวะแต่ละส่วน และลักษณะเซลล์ผิดปกติการติดเชื้อ สภาพพิการ การตรวจเลือด ภาวะขาดเลือด เนื้อตาย เพราะขาดเลือด การผ่าตัด หรือการบาดเจ็บ นำส่วนของบริเวณปกติและผิดปกติในอวัยวะแต่ละชิ้นไปตรวจสอบ ด้วยกล้องจุลทรรศน์ นำตัวอย่างจากกระดูกที่แตกไปตรวจเพิ่มเติมด้วยการรังสีหรือกล้องจุลทรรศน์ เพื่อประเมินระยะเวลาของการแตก
- (ข) ตรวจหน้าอก¹¹⁴ ลักษณะความผิดปกติของเต้านม บันทึกรายละเอียดว่าซึ่งใดอยู่ในจุดที่มีการปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพหรือไม่ (Cardiopulmonary resuscitation: CPR) ก่อนเปิดช่องอกควรตรวจหาภาวะอากาศในโพรงเยื่อหุ้มปอด (pneumothoraces) บันทึกความหนาของไขมันใต้ผิวหนัง ทันทีที่เปิดช่องอกแล้วควรประเมินโพรงเยื่อหุ้มปอด (pleural cavities) และเยื่อหุ้มหัวใจ (pericardial sac) เพื่อหาดูเลือดหรือของเหลวอื่น และอธิบายพร้อมทั้งบันทึกปริมาณของเหลวที่ปรากฏ เก็บของเหลวที่พบทั้งหมดไว้จนกว่าจะพบลิ่งแบกลปลอม ลักษณะของอาการอุดหดเลือด (air embolism) ซึ่งบ่งบอกได้โดยลักษณะเลือดที่เป็นพองภายใต้ผิวหนังขวา (right atrium) และห้องล่างขวา (right ventricle) หรือร่องรอยการบาดเจ็บก่อนเคลื่อนย้ายอย่าง หากไม่มีเลือดจากบริเวณอื่นให้เก็บตัวอย่างโดยตรงจากหัวใจ ตรวจหัวใจโดยลักษณะที่จะบ่งบอกว่าจะพบลิ่งแบกลปลอม เลือดหัวใจ (coronary artery disease) หรือความผิดปกติอื่นๆ ตรวจปอดโดยลักษณะความผิดปกติทั้งหมดรวมถึงการมีเลือดหรือสิ่งอื่นปรากฏในท่อลม (trachea) และหลอดลม (bronchi)

(ค) ตรวจซึ่งท้องและบันทึกปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง ลักษณะความผิดปกติที่อาจมีอยู่ระหว่างคันหากทราบดีเจ็บ ก่อนเคลื่อนย้ายอย่าง ลักษณะของเหลวหรือเลือดที่ปรากฏในบริเวณซึ่งท้อง และเก็บไว้จนกว่าจะพบลิ่งแบกลปลอม

(ง) เคลื่อนย้าย ตรวจสอบและบันทึกข้อมูลเริงปริมาณเกี่ยวกับตับ ม้าม ตับอ่อน ไตและต่อมหมวกไต เคลื่อนย้ายทางเดินอาหารและตรวจสอบส่วนประภากับภายใน ลักษณะ (ແລະถ่ายภาพ) อาหารที่หลงเหลืออยู่และระดับการอยู่เก็บส่วนประภากับภายในกระเพาะ หากประสังค์จะตรวจสอบทางพิชิตวิทยาอย่างละเอียดมากขึ้น อาจเก็บส่วนประภากับภายในบริเวณอื่นของทางเดินอาหารไว้ตรวจ ปลายลำไส้ใหญ่และทวารหนักเพื่อหารอยไฟไหม้ รอยฉีกขาดหรือการบาดเจ็บอื่นๆ ระบุตำแหน่งวัตถุแบกลปลอมที่ปรากฏและเก็บไว้ ตรวจหลอดเลือดแดงใหญ่ (aorta) หลอดเลือดดำส่วนล่าง (inferior vena cava) และหลอดเลือดเลี้ยงอุ้งสะโพก (iliac vessels)

(จ) ตรวจอวัยวะภายในเรืองกราน อันรวมถึงรังไข่ ท่อนำไข่ นัดคลุด อันดาม ต่อมลูกหมาก ถุงน้ำอสุจิ ท่อปัสสาวะและ括筋 หัวร่องรอยการบาดเจ็บ ก่อนเคลื่อนย้ายอย่าง ควรเคลื่อนย้ายอย่างระมัดระวังเพื่อที่จะไม่ทำให้เสียหายโดยไม่พึงประสงค์ ลักษณะหลักฐานการตั้งครรภ์ การแท้ทั้งบุตร หรือการคลอดบุตรในอดีตหรือปัจจุบัน เก็บวัตถุแบกลปลอมที่พบภายในปากมดลูก นัดคลุด อันคงคลอด ท่อปัสสาวะหรือปลายลำไส้ใหญ่

(ฉ) คลำตรวจศีรษะและตรวจพื้นผิวภายนอกภายในของหนังศีรษะโดยลักษณะแบบแพลงหรือการตัดเลือด ลักษณะของหัวใจ หลัก เคลื่อนย้ายหัวใจและศีรษะด้านบนอย่างระมัดระวังและลักษณะเลือดออกที่ผิวสมองและใต้เยื่อหุ้มสมอง บวกปริมาณประเมินอยุคาว่า และเก็บเลือดที่ปรากฏ เคลื่อนย้ายเยื่อหุ้มสมองชั้นนอกเพื่อตรวจลักษณะพื้นผิวด้านในของหัวใจหลักหารอยแตกหัก เคลื่อนย้ายสมองและหัวใจ ผิดปกติ (ที่ควรทำคือรักษาสมองไว้ในน้ำยาคง (fixative) สองสามวันก่อนการตรวจสอบถ้าเป็นไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากแพทย์ด้านประสาทพยาธิวิทยา) ควรคำแนะนำและขอใบอนุญาต่องานนี้ ตรวจสอบถ้าเป็นไปได้ด้วยความช่วยเหลือจากแพทย์ด้านประสาทพยาธิวิทยา ควรให้ความเห็นเป็นการจำเพาะในเรื่องสมองฝ่อไม่ว่าเฉพาะที่หรือโดยรวม

(ช) ประเมินหลอดเลือดสมอง (cerebral vessels)

4. Internal examination¹¹³

261. The internal examination should clarify and augment the external examination insofar as injuries are concerned, and should identify and characterize any and all natural disease present. Remember to photograph the internal manifestations of injury and any other abnormalities identified. Ideally, photograph all organs and their cut surfaces. Before removing the organs, obtain fluid specimens, e.g. blood, urine, bile.

(a) Be systematic in the internal examination. Perform the examination either by body regions or by systems, including cardiovascular, respiratory, biliary, gastrointestinal, reticuloendothelial, genitourinary, endocrine, musculoskeletal and central nervous systems. Record the volume, colour, consistency and nature of any collections of fluid, and retain samples for further investigation if required. Record the weight, size, shape, colour and consistency of each organ, and note any neoplasia, inflammation, anomalies, haemorrhage, ischaemia, infarcts, surgical procedures, or injuries. Take sections of normal and any abnormal areas of each organ for microscopic examination. Take samples of any fractured bones for further radiographic and microscopic estimation of the age of the fracture

(b) Examine the chest.¹¹⁴ Note any abnormalities of the breasts. Record any rib fractures, noting whether cardiopulmonary resuscitation was attempted. Before opening the chest, check for pneumothoraces. Record the thickness of subcutaneous fat. Immediately after opening the chest, evaluate the pleural cavities and the pericardial sac for the presence of blood or other fluid, and describe and quantify any fluid present. Save any fluid present until foreign objects are accounted for. Note the presence of air embolism, characterized by frothy blood within the right atrium and right ventricle. Trace any injuries before removing the organs. If blood is not available from other sites, collect a sample directly from the heart. Examine the heart, noting degree and location of coronary artery disease or other abnormalities. Examine the lungs, noting any abnormalities including the presence of blood or other material in the trachea and bronchi

(c) Examine the abdomen and record the amount of subcutaneous fat. Note the interrelationships between the organs. Trace any injuries before removing the organs. Note any fluid or blood present in the peritoneal cavity, and save it until foreign objects have been accounted for

(d) Remove, examine and record the quantitative information on the liver, spleen, pancreas, kidneys and adrenal glands. Remove the gastrointestinal tract and examine the contents. Note (and photograph) any food present and its degree of digestion. Save the contents of the stomach. If a more detailed toxicological evaluation is desired, the contents of other regions of the gastrointestinal tract may be saved. Examine the rectum and anus for burns, lacerations, or other injuries. Locate and retain any foreign bodies present. Examine the aorta, inferior vena cava and iliac vessels

(e) Examine the organs in the pelvis, including ovaries, fallopian tubes, uterus, vagina, prostate gland, seminal vesicles, urethra and urinary bladder. Trace any injuries before removing the organs. Remove these organs carefully so as not to injure them artefactually. Note any evidence of previous or current pregnancy, miscarriage, or delivery, and any surgery. Save any foreign objects within the cervix, uterus, vagina, urethra, or rectum

(f) Palpate the head and examine the external and internal surfaces of the scalp, noting any trauma or haemorrhage. Note any skull fractures. Remove the calvarium carefully and note epidural and subdural haematomas. Quantify, estimate the age, and save any haematomas present. Remove the dura to examine the internal surface of the skull for fractures. Remove the brain and note any abnormalities. (Preferably, retain the brain in fixative for some days prior to examination, if possible, with the assistance of a neuropathologist.) Dissect and describe any injuries. Cerebral cortical atrophy, whether focal or generalized, should be specifically commented upon

(g) Evaluate the cerebral vessels

¹¹³ ก่อนการตรวจสอบภายใน ควรเตรียมการเก็บตัวอย่างที่ต้องใช้ในการตรวจสอบเพิ่มเติม (ดูหมวดที่ 5 ด้านล่าง)

¹¹⁴ ผู้สถาบันศพคนขอที่จะเริ่มด้วยการตรวจสอบศีรษะ ซึ่งอาจเหมาะสมอย่างยิ่งเมื่อมีบาดแผลที่คือสามารถเห็นได้ชัดเจน

¹¹³ Prior to the internal examination, preparations should be made for the sampling required for "Further Testing" (see subsection 5 below).

¹¹⁴ Some prosector prefer to start with an examination of the head. This may be particularly appropriate where there are visible injuries to the neck.

(๗) ตรวจสอบคอหลังจากเคลื่อนย้ายอวัยวะในช่องอก และสมองแล้วเมื่อของเหลวในหลอดเลือดคู่ถูกดูดออกแล้ว เคลื่อนย้ายอวัยวะในความตั้งลิ้นโดยให้มีลมของหัวใจ เป็นไปตามที่ผู้ดูแลด้านหน้าคือได้ ระวังอย่าให้กระดูกไฮอยอร์ด (hyoid bone) หรือกระดูกอ่อนไทรอยอร์ด (thyroid cartilage) ตรวจสอบและอธิบายเรื่องการบาดเจ็บต่างๆ ตรวจเชื้อเมือกของกล่องเสียง (mucosa of the larynx) โพรงด้านข้างกล่องเสียง (pyriform sinuses) และหลอดอาหาร (oesophagus) จากนั้นสังเกตดูถ้ามีเศษของ กัดกร่อน สังเกตดูถ้ามีสารภายในช่องว่างของโครงสร้างเหล่านี้ ตรวจต่อไปไทรอยอร์ด แยกต่อมพาราไทรอยอร์ดและทำการตรวจหากระดูกได้แล้ว

(๘) ขามแหล่งกล้ามเนื้อคอโดยสังเกตการตกลง ขามแหล่งกล้ามเนื้อและสังเกตรอยแตกร้าวจากกระดูกไฮอยอร์ด กระดูกอ่อนไทรอยอร์ดหรือคิครอยด์ (thyroid or cricoid cartilages) อีกทั้งพิจารณาคำแนะนำด้านหลังคอหากเป็นไปได้ เพราะอาจมีเนื้อเยื่ออ่อนหรือบาดแผลตรงโครงกระดูกตรงนั้น

(๙) ตรวจกระดูกสันหลังตรงปากมดลูก ซ่องอกและส่วนเอว (cervical, thoracic and lumbar spine) ตรวจกระดูกสันหลังจากด้านหน้าของบริเวณดังกล่าวและสังเกตรอยแตกร้าว การบิดเบี้ยว การถูกอัดหรือการตกลง ตรวจส่วนกระดูกสันหลัง (vertebral bodies)

(๑๐) ในกรณีสงสัยว่ามีการบาดเจ็บตรงกระดูกสันหลัง ผ่าเพื่อ ตรวจสอบและอธิบายเรื่องเส้นประสาทไขสันหลัง ตรวจกระดูกสันหลังตรงด้านหน้าปากมดลูกและสังเกตการตกลง ลีดในกล้ามเนื้อกระดูกสันหลังตรงด้านหลัง วิธีดูจาก ด้านหลังเป็นวิธีที่สุดในการประเมินการบาดเจ็บตรงปากมดลูก เปิดช่องกระดูกสันหลังแล้วเคลื่อนย้ายเส้นประสาทไขสันหลังออก ตัดส่วนยาวทุก 0.5 ซม. และสังเกตสิ่งผิดปกติ

5. การตรวจสอบเพิ่มเติม

262. การผ่าพิสูจน์ศพเป็นการสืบสวนทางการแพทย์ชนิดพิเศษซึ่ง รวมการเก็บรวบรวมตัวอย่าง เนื้อเยื่อและของเหลวเพื่อการ ตรวจสอบเพิ่มเติม¹¹⁵ ตัวอย่างและลักษณะการเก็บรวบรวม ตลอดจนการเก็บรักษาและขนส่งรวมทั้งระยะเวลาในการเก็บ รักษาไว้ควรได้รับการเห็นพ้องกันห้องปฏิบัติการที่จะดำเนิน การตรวจสอบเพิ่มเติม หากไม่มีห้องปฏิบัติการที่เข้าใจกัน ก็ยัง ควรต้องรักษาตัวอย่าง เนื้อเยื่อและของเหลวไว้ เพราะการ ตรวจสอบอาจดำเนินการได้ภายหลัง

263. ภายหลังเสร็จสิ้นการผ่าพิสูจน์ศพ ตัวอย่างที่เก็บไว้จะต้อง ถูกบันทึกและลงรายการในรายงาน ควรติดป้ายตัวอย่างทุกชนิดด้วยเชือกผู้เสียชีวิต หมายเฉพาะการผ่าพิสูจน์ศพ รักษาไว้และ เวลาที่เก็บรวบรวมมา ชื่อผู้เสียชีวิต (ถ้าเหมาะสม) และสิ่งที่ เป็นตัวอย่าง ควรรักษาหลักฐานทุกชิ้นด้วยความระมัดระวัง และเงี่ยนบันทึกห่วงใช้คิมครอบพยานหลักฐานพร้อมแบบ พฟร์มการนำหลักฐานไปป้ายที่เหมาะสม ควรมีการตกลงกับ พนักงานสืบสวนสอบสวนถึงวิธีการเก็บตัวอย่างและหลังจาก นั้นการขนส่งไปยังห้องปฏิบัติการเพื่อการวิเคราะห์โดยปกติ การขนส่งตัวอย่างดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่เป็นไปตามข้อกำหนดของห่วงเชือกครอบพยาน หลักฐานอย่างครบถ้วน อันจะทำให้เกิดความมั่นใจในเรื่อง ความปลอดภัยของตัวอย่าง

(ก) ตัวอย่างอวัยวะและเนื้อเยื่อขนาดใหญ่ ปอยครั้งมากที่ แพทย์นิติเวชอาจเก็บรักษาอวัยวะและเนื้อเยื่อขนาดใหญ่ ไว้เพื่อ

(i) การตรวจสอบที่ดีขึ้นในกรณีที่เป็นอวัยวะที่สำคัญเป็น พิเศษต่อคดี (เช่น สมอง)

(ii) การตรวจสอบเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งผู้ เชี่ยวชาญฝ่ายจำเลย

(iii) การใช้หลักฐานโดยตรง

ญาติใกล้ชิดควรได้รับการบอกกล่าวและจะตีกว่าถ้าได้รับ ความยินยอมของพวกราชเพื่อเก็บรักษาตัวอย่างอวัยวะ ดังกล่าว ในกรณีจำเป็นแต่ไม่ได้รับความยินยอม ควร ดำเนินการที่ได้รับการอนุญาตอย่างเป็นทางการให้ ทำการเก็บรักษาได้ ทั้งนี้ การเก็บรักษาจะต้องเป็นไปตาม กฎหมายทั้งอ่อนและแข็งแรงด้านจริยธรรม และคำนึงถึง ความพึงใจของครอบครัวที่ประสงค์จะผิงหรือกำจัด อวัยวะและเนื้อเยื่อเหล่านั้น

(ข) จุลทรรศน์ Histology ในทุกกรณีเสียชีวิตที่อาจมี ช่องด้วยกุญแจ ตัวอย่างขนาดเล็กของอวัยวะสำคัญ ทั้งหมด รวมทั้งบริเวณเนื้อเยื่อปกติและไม่ปกติกระดูก รักษาไว้ในน้ำยาดองศพ (formalin) 10% และได้รับการ ประมวลผลทางจุลทรรศน์วิภาควิทยา และย้อมสีด้วย haematoxylin และ eosin (และสีอื่นอื่นตามที่ระบุ) เนื้อเยื่อปีก บล็อกชันเนื้อและสไลด์ควรเก็บโดยไม่มี กำหนด แพทย์นิติเวชหลายรายไม่ได้ผ่านการอบรมเรื่อง การประเมินสอดคล้องจุลทรรศน์ จึงควรเตรียมนัก จุลทรรศน์พยาธิวิทยาที่เหมาะสมซึ่งควรเป็นผู้ที่ได้รับ การทำรายงานทางจุลทรรศน์ด้านนิติเวชมาก่อนเพื่อ ให้จัดทำรายงานทางจุลทรรศน์ ควรมีการปรึกษา หารือกันในเรื่องนี้ นักจุลทรรศน์พยาธิวิทยาจะเป็นจะ ต้องเข้าใจความเป็นมาและผลกระทบผ่าพิสูจน์ศพ และ แพทย์นิติเวชจะเป็นจะต้องเข้าใจข้อสรุปรวมทั้งข้อจำกัด ใดๆ ของนักจุลทรรศน์พยาธิวิทยา

(h) Examine the neck after the thoracic organs and brain have been removed and the neck vessels have been drained. Remove the neck organs, including the tongue, under direct vision having reflected the skin of the front of the neck. Take care not to fracture the hyoid bone or thyroid cartilage. Dissect and describe any injuries. Check the mucosa of the larynx, pyriform sinuses and oesophagus, and note any petechiae, oedema, or burns caused by corrosive substances. Note any articles or substances within the lumina of these structures. Examine the thyroid gland. Separate and examine the parathyroid glands, if they are readily identifiable

(i) Dissect the neck muscles, noting any haemorrhage. Dissect the muscles from, and note any fractures of, the hyoid bone or thyroid or cricoid cartilages. Consider also a posterior neck dissection if it is at all possible; there may be soft tissue or skeletal injuries there

(j) Examine the cervical, thoracic and lumbar spine. Examine the vertebrae from their anterior aspects and note any fractures, dislocations, compressions or haemorrhages. Examine the vertebral bodies

(k) In cases in which spinal injury is suspected, dissect and describe the spinal cord. Examine the cervical spine anteriorly and note any haemorrhage in the paravertebral muscles. The posterior approach is best for evaluating high cervical injuries. Open the spinal canal and remove the spinal cord. Make transverse sections every 0.5 cm and note any abnormalities.

5. Further testing

262. The autopsy is a specialized medical investigation that includes the collection of samples, tissues and fluid for further testing.¹¹⁵ The specimens and the manner of collecting them, together with their storage and transport and period of retention, should be agreed with the laboratory that will be undertaking the further testing. If there is no such laboratory, samples, tissues and fluid should still be retained, as testing may be organized later.

263. After the autopsy has been completed, saved specimens must be recorded and listed in the report. Label all specimens with the name of the deceased, the autopsy identification number, the date and time of collection, the name of the prosector (if applicable), and the contents. Carefully secure all evidence and begin the chain of custody record with the appropriate release forms. There should be agreement with the investigating officer about how the samples will be stored and then transported to the laboratory undertaking the analysis. The transport of such samples is usually a police responsibility exercised following full chain of custody requirements which ensure the security of the samples.

(a) Large organ and tissue specimens:

Very occasionally, large organ and tissue specimens may be retained by the forensic doctor for:

- Better examination of an organ of particular importance in the case (e.g. the brain)
- Further examination by an expert, including one acting for an accused person
- Use as direct evidence.

The next of kin should be informed and preferably their consent to the retention obtained. If consent is not provided, and the retention is still regarded as being necessary, then formal authorization of the retention should be obtained. Such retention must be in accordance with local law and ethical guidelines, and take into account the family's preferences for the burial or disposal of such organs and tissues.

(b) Histology: In all cases of potentially unlawful death, small representative samples of all major organs, including areas of normal and any abnormal tissue, should be retained in 10% formalin, processed histologically and stained with haematoxylin and eosin (and other stains as indicated). The wet tissue, paraffin blocks and slides should be kept indefinitely. Many forensic doctors are not trained to evaluate histology material. Arrangements should be made for a suitable histopathologist, preferably one with forensic training and experience, to report on the histology. This should be done in consultation: the histopathologist needs to understand the history and findings from the autopsy; and the forensic doctor needs to understand the conclusions, and any limitations, of the histopathologist

115 หมวดนี้ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมตัวอย่าง เนื้อเยื่อและของเหลว โดยยึดตามหมวด 5.6 “การสืบสวนพิเศษ” ของการผ่าพิสูจน์ศพทางนิติเวช: คู่มือสำหรับนักนิติพยาธิวิทยา (Forensic Autopsy: Manual for Forensic Pathologists), สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UN Office on Drugs and Crime) ควรศึกษาคู่มือเด่นนี้ หากต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติม

115 This Section relates to the collection of samples, tissues and fluid. It draws heavily on Section 5.6 “Special Investigations” of Forensic Autopsy: Manual for Forensic Pathologists, UN Office on Drugs and Crime. This manual should be consulted for any further assistance required.

- (ค) พิษวิทยา (Toxicology) (รวมถึงชีวเคมี) การสืบสารกับห้องปฏิบัติการที่ทำการตรวจสอบเป็นร่องสำหรับช่องเหลวและบริเวณที่ต้องเข้า และเนื้อเยื่อที่ต้องเข้า (หากมี) จะแตกต่างกันไปตามแต่ละห้องปฏิบัติการ ในทุกกรณี จะต้องนับเก็บบริเวณที่ตัวอย่างถูกเก็บรวมรวมมาด้วยความระมัดระวัง
- (i) เลือด (Blood) หากเป็นไปได้ อย่างน้อยต้องได้เลือด 10 มล. จากรอบนอกบริเวณ (เช่น หลอดเลือดดำที่โคนขา) ก่อนเริ่มการผ่าพิสูจน์ศพ เพื่อหลีกเลี่ยงการหมักและการเน่าเสียอย่างหลังจากเก็บรวมเพิ่ม โซเดียมฟลูออโรด (NaF) 1% w/v ลงในหลอดเก็บหากไม่ได้เลือครอบนอกบริเวณสามารถใช้จากบริเวณส่วนกลางได้ (เช่น หัวใจ) หนทางสุดท้ายคืออาจเก็บเลือดจากหัวใจต่างๆ ของร่างกาย แม้ว่าค่อนข้างจะเป็นไปได้ที่จะมีการปนเปื้อนเนื่องมาจากกระบวนการร้าวไหลจากโครงสร้างส่วนอื่น (เช่น ส่วนประกลบของกระเพาะหรือลำไส้) เมื่อถูกปั๊บสามารถและดังนั้นการแปลผลจะไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์
 - (ii) ปัสสาวะ (Urine)¹¹⁶ หากเป็นไปได้ อย่างน้อยต้องได้ปัสสาวะ 10 มล. โดยการใช้เข็มทิ่มกระเพาะปัสสาวะหลังจากเปิดช่องห้องแล้ว อีกทางเลือกหนึ่งคือการสอดใส่สายสวนเข้าทางท่อปัสสาวะ
 - (iii) รั่วนตา (Vitreous Humour)¹¹⁷ ควรได้รั่วนตา 2-3 มล. จากถุงตาแต่ละข้างโดยใช้เข็มเจาะ เนื่องจากความหนืดควรใช้เข็มเบอร์ 15- หรือ 17-
 - (iv) น้ำดี (Bile) ถุงดูด 10 มล.
 - (v) เนื้อเยื่อ (Tissue) จากตับ กล้ามเนื้อ ไต สมอง เนื้อเยื่อไขมัน (ถ้าเป็นไปได้ 100 มก. จากแต่ละส่วน) บริเวณผิวนั้น (เช่น ในกรณีที่สงสัยว่ามีการฉีดอินซูลิน) เนื้อเยื่อคุณภาพแย่จากก้านในโดยหัวหรือพลาสติกที่สะอาดโดยรีน้ำยาดอง ควรพิจารณาเช่นเดียวกับห้องที่ต้องการให้ตัวอย่างไว้หากคาดว่าจะมีความลามถูกชั้นสูงไปปัจจุบันห้องปฏิบัติการหรือก่อนการวิเคราะห์ถ้าสงสัยว่ามีการสูดดมสารระเหยก็ควรแยกใส่ในถุงในลักษณะเดียวกัน (สารระเหยเช่นผ่านถุงโพลีเอทิลีน/พลาสติกได้)

- (vi) ส่วนประกลบในกระเพาะ (Stomach contents) ตามหลักการแล้ว ก่อนเคลื่อนย้ายส่วนประกลบในช่องท้องควรแยกกระเพาะออกโดยการหันหัวหรือมัดหลอดอาหารตอนล่างและลำไส้เล็กตอนด้านหลังจากเคลื่อนย้ายแล้ว ควรเปิดกระเพาะในจานสะอาดขนาดใหญ่ เมื่อเสร็จสิ้นการซื้นบ่ายและถ่ายภาพส่วนประกลบแล้วให้ใส่ไว้ในโถแก้วหรือพลาสติกที่สะอาด ปลอดภัยโดยมีการขันสกรูปิดด้านบน
- (vii) ผมและเล็บนิ่วเมือ (Hair and fingernails) ถึงเหล่านี้อาจเป็นประจำในกรณีของยาพิษด้วยราดูโลหะหนักหรือยาบางชนิด เก็บตัวอย่างผ่านการดึงอย่างแรงเพื่อให้ได้รากติดมากที่สุด อย่าตัดด้วยกรรไกร ส่วนตัวอย่างเล็บควรได้มาทั้งเล็บ
- (g) จุลชีววิทยา (Microbiology) ขั้นตอนนี้ไม่ใช้ขั้นตอนการผ่าพิสูจน์ศพตามปกติ แต่อาจเป็นประจำในกรณีที่เก็บรวมที่ดีและตัวอย่างถูกเก็บมาตั้งแต่ช่วงต้นหลังการ死ีชีวิต อนึ่ง การแยกความแตกต่างระหว่างเชื้อโรคกับแบคทีเรียจะทำให้การประเมินผลมีความยุ่งยาก ทั้งนี้ ตัวอย่างที่ใช้ได้ประกอบด้วย
- (i) เลือด เก็บด้วยดาเปล่าโดยการใช้เข็มและหลอดดูดยาที่ปลดเชือกหลอดเลือดดำโคนขาหรือหลอดเลือดแดง (หรือหลอดเลือดส่วนนี้ที่เหมาะสม) และเจาะด้วยวิธีปลดเชือกก่อนเริ่มการผ่าพิสูจน์ศพ
- (ii) การเก็บตัวอย่างเนื้อเยื่อชิ้นเล็ก (เช่น ปอด น้ำมัน) ภายใต้สภาพปลอดเชื้อเท่าที่จะทำได้ควรส่งตัวอย่างไปห้องปฏิบัติการห้องดูแลศีววิทยาโดยไม่ลึกเข้าเกินคราวไม่เช่นนั้นก็เก็บตัวอย่างในถุงเย็นจนกว่าจะมีการส่งต่อ (เร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้)
- (j) ภูมิวิทยา (Entomology) การเก็บรวมตัวอย่างที่เหมาะสมของตัวอ่อน แมลงปีกแข็ง แมลงวันและแมลงอื่นๆ ที่อยู่บนหรือในศพจำเป็นจะต้องปรึกษานักภูมิวิทยาตัวอย่างจากเมืองประจำที่รับทราบวิเคราะห์ทางพิชีวิทยาซึ่งเดียวกับช่วยในการประเมินช่วงเวลาตายสุดหลังเสียชีวิต และ/หรือ อาจหาได้สำหรับการประเมินว่าศพได้ถูกเคลื่อนย้ายเป็นระยะทางหนึ่งภายหลังเสียชีวิตได้

- (c) **Toxicology (including biochemistry):** Communication with the testing laboratory is very important. The fluids and volumes required, and the tissue required (if any), will vary from laboratory to laboratory. In all cases, the site from which the specimen has been obtained must be carefully recorded
- (i) **Blood:** If possible, at least 10 ml, preferably obtained from a peripheral site (e.g. the femoral vein) prior to the commencement of the autopsy. To avoid post collection fermentation and putrefaction, add 1% w/v sodium fluoride (NaF) to the collection tube. If peripheral blood is not available, a central site (e.g. the heart) can be used. As a last resort, blood from a body cavity can be obtained, although this will almost certainly be contaminated owing to leakage from other structures (e.g. stomach or bowel contents, mucus, urine, pus or serous fluids) and thus the interpretation of the results will be seriously compromised
 - (ii) **Urine:**¹¹⁶ If possible, at least 10ml is usually obtained by direct needle puncture of the exposed bladder after the abdomen has been opened. Alternatively, a urinary catheter inserted via the urethra can be used
 - (iii) **Vitreous Humour:**¹¹⁷ 2-3 ml can be obtained by needle puncture of each globe. As it is relatively viscous, a 15- or 17-gauge needle should be used
 - (iv) **Bile:** Up to 10 ml
 - (v) **Tissue:** Liver, muscle, kidney, brain, adipose tissue (if possible, 100 mg of each), skin site (e.g. if an insulin injection is suspected). The tissues should be placed in separate, clean, glass or plastic jars without a fixative. Consider freezing the samples if delays are anticipated before transport to the laboratory, or before analysis if volatile substance inhalation is suspected, an entire lung should be taken and sealed in a nylon bag. (Polyethylene/plastic bags are permeable to volatile substances)

- (vi) **Stomach contents:** Ideally, prior to removing the abdominal contents, the stomach can be isolated by clamping or tying the lower oesophagus and duodenum. After removal, the stomach should be opened inside a large clean dish. After describing and photographing the contents, submit them in secure, clean, screw-top glass or plastic jars
- (vii) **Hair and fingernails:** These may be useful in cases of heavy-metal poisoning or certain drugs. Obtain hair samples by plucking the hair, thereby including the root; do not cut with scissors. Nail samples should comprise the whole nail.
- (d) **Microbiology:** This is not a routine autopsy investigation but can be useful if the collection technique is good and samples are collected in the early post-mortem period. Differentiating between pathogens and normal post-mortem flora complicates the assessment of results. Possible samples include:
- (i) Blood, taken using a sterile needle and syringe under direct vision from the femoral vein or artery (or other suitable vessel), accessed in a sterile manner prior to commencing the autopsy
 - (ii) Sampling a small piece of tissue (e.g. lung, spleen) under conditions that are as sterile as possible
The specimen should be taken to the microbiology laboratory without undue delay. Otherwise, the specimen should be kept in a refrigerator until (the earliest possible) transfer.
 - (e) **Entomology:** The collection of appropriate samples of larvae, beetles, flies and other insects on or in the body requires consultation with an entomologist. This includes eggs, maggots and pupae as well as adult insects. Samples may be useful for toxicological analysis as well as helping to assess the minimum post-mortem interval and/or possibly to assess whether the body has been moved some distance after death

¹¹⁶ ตัวอย่างเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการทดสอบยาชีวเคมีโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การประเมินภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ภาวะร่างกายมีความเป็นกรดมากไป ภาวะเคดาย และหรือภาวะขาดน้ำในร่างกาย อาจทำให้จากการเดินทางตัวอย่างเหล่านี้

¹¹⁷ การผ่าพิสูจน์ศพทางนิติเวช: คู่มือสำหรับนักนิติพยาธิวิทยา สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งประเทศไทย

¹¹⁶ These samples can be used for biochemical testing. Assessments of hyperglycaemia, ketosis, renal failure and/or dehydration (among other things) can sometimes be made from analysis of these specimens.

¹¹⁷ Forensic Autopsy: Manual for Forensic Pathologists, UN Office on Drugs and Crime.

- (๑) การทดสอบโมเลกุล/DNA เป็นเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ภาคประสาทกับห้องปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญอย่างมาก เนื้อเยื่อเม็ดเลือดในอวัยวะที่เดี่ยวๆ คือ DNA นอกจากนี้ เนื้อเยื่อตับ กล้ามเนื้อ ไต และสมองอาจควรนำมาใช้ เช่นกัน อย่างน้อยควรนำเนื้อเยื่อในบริเวณ 2 ก้อนมาใส่ในหลอดพลาสติกโดยไม่มีน้ำยาดองหรือสารกันเสีย จากนั้นตัวอย่างอาจถูกแซงถ่ายังไม่ใช้ทันที ในกรณีซากศพเน่าเปื่อยหรือซากโครงกระดูกอาจต้องใช้ตัวอย่างกระดูกซึ่งมักเป็นส่วนกลางท่อนกระดูกยาวหรือพ้น (ที่ไม่มีการซ่อมแซมหรือรูรูป) หรือส่วนของท่อนกระดูกด้านขา ในบางศูนย์มีการพัฒนาเทคนิคที่ใช้ตัวอย่างซึ่งไม่ต้องล้วงล้ำภายในร่างกายอย่างเข่นกระดูกอ่อน กระดูกนิวี่ เล็บมือหรือเล็บเท้า
- (๒) นอกจากนั้น หลักฐานอื่นที่อาจจำเป็นต้องเก็บรวบรวมบันทึกและรักษาไว้ประกอบด้วย
- (i) วัตถุแปลงกลอมทั้งหมด รวมถึงกระสนุน ชิ้นส่วนกระสนุน ลูกปะลาย มีดและเดင์ไน จะต้องนำกระสนุนไปวิเคราะห์ห้องปฏิบัติ
 - (ii) เสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวทั้งหมดของผู้เสียชีวิต ไม่ว่าที่ได้ซื้อหรืออยู่ในครอบครองของผู้เสียชีวิตในขณะเสียชีวิต
 - (iii) เล็บมือและเนื้อเยื่อใต้เล็บ
 - (iv) เส้นขนหงส์ของจริงและแปลงกลอม สำหรับกรณีลงสัญญาเมืองและเมิดทางเพศ
 - (v) เส้นผมที่ระบุในกรณีที่มีประเด็นเกี่ยวกับสถานที่เสียชีวิตหรือตำแหน่งที่ตั้งของศพก่อนถูกนับดังที่กล่าวในตอนต้นของหมวดว่าด้วยการตรวจสอบเพิ่มเติมนี้ จะต้องมีการหารือระหว่างผู้ผ่าศพและผู้สืบสวนสอบสวน และมีการตัดสินใจชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการกับตัวอย่างทั้งหมด
264. ภายหลังการผ่าพิสูจน์ศพ อวัยวะที่ไม่ต้องเก็บรักษาไว้ควรได้รับการใส่กลับเข้าไปในร่างศพ และควรดองศพให้เพื่อเตรียมต่อการผ่าพิสูจน์ศพครั้งที่สองหากประสังค์จะทำเช่นนั้นในภายหน้า แนะนำให้ทำการเผาพะทາให้เมื่อได้สามารถผ่าพิสูจน์ศพครั้งที่สองได้

6. การสรุปสาเหตุการเสียชีวิต

265. ในตอนท้ายของการสอบสวนการเสียชีวิต เป็นความรับผิดชอบพิเศษของผู้ผ่าศพที่จะต้องสรุปสาเหตุการเสียชีวิตและระบุตัวตนผู้เสียชีวิต หากคนอาจปลอกใจที่การเสียชีวิต จำนวนน้อยมากสามารถหาสาเหตุได้จากการผ่าพิสูจน์ศพเพียงอย่างเดียวโดยปราศจากข้อมูลจากแหล่งอื่นเกี่ยวกับการเสียชีวิตดังกล่าว ในเขตอำนาจศาลแห่งนั้น ก็อาจจะต้องเป็นผู้สรุปลักษณะการเสียชีวิตอีกด้วย ในเขตอำนาจศาล อันเป็นส่วนตัวของเจ้าหน้าที่คุ้มครอง สรุปดังกล่าวต้องเป็นหนังสือของเจ้าหน้าที่คุ้มครอง
266. รูปแบบการบันทึกสาเหตุการเสียชีวิตซึ่งเป็นที่ยอมรับทางสถาบันสุกกำหนดไว้โดยองค์กรอนามัยโลกใน “แบบฟอร์มสถาบันสุกของบันทึกสาเหตุการเสียชีวิตที่ออกโดยแพทย์ (International Form of Medical Certificate of Cause of Death)”¹¹⁸ แบบฟอร์มนี้ของสาเหตุการเสียชีวิตประกอบด้วยส่วนดังนี้
- (ก) ส่วนที่ I – ได้แก่ โรคหรือสภาพที่นำไปสู่การเสียชีวิตโดยตรง (สาเหตุโดยพลัน – immediate cause) และสาเหตุที่เกิดขึ้นก่อนหน้า (หรือสาเหตุแท้จริง – underlying cause)
 - (ข) ส่วนที่ II – สภาพอื่นๆ ที่มีส่วนต่อการเสียชีวิต แต่ไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุในส่วนที่ I
267. แพทย์นิติเวชทั้งหมดจะทราบมีความเข้าใจชัดเจนในประเด็นดังต่อไปนี้เพื่อการสรุปสาเหตุการเสียชีวิตอย่างถูกต้องตามมาตรฐานรูปแบบขององค์กรอนามัยโลก
- (ก) สาเหตุแท้จริงของการเสียชีวิต (Underlying cause of death) หมายถึง โรคหรือสภาพสำคัญอื่นๆ ที่มีส่วนในการเสียชีวิตแต่ไม่มีส่วนในการก่อให้เกิดโรคหรือสภาพในส่วนที่ I ซึ่งทำให้เสียชีวิตได้
 - (ข) สาเหตุที่มีส่วนในการเสียชีวิต (Contributory cause(s) of death) หมายถึง โรคหรือสภาพสำคัญอื่นๆ ที่มีส่วนในการเสียชีวิตแต่ไม่มีส่วนในการก่อให้เกิดโรคหรือสภาพในส่วนที่ I ซึ่งทำให้เสียชีวิต
 - (ค) ความผิดพลาดทั่วไปคือการลงรูปแบบการเสียชีวิตอย่าง เช่น ภาวะหยุดหายใจ ระบบหายใจล้มเหลว หรือ coma เป็นสาเหตุการเสียชีวิตโดยพลัน
 - (ง) หากมีสาเหตุการเสียชีวิตเพียงสาเหตุเดียว (เช่น ผลถูกยิงที่ศีรษะ ซึ่งการเสียชีวิตเกิดขึ้นรวดเร็วในสถานที่เกิดเหตุ) ก็ควรถูกลงว่า I(g) จากศพที่เฉพาะทางข้างต้น นี้จะเป็นทั้งสาเหตุโดยพลันและแท้จริงของการเสียชีวิต
 - (จ) หากสาเหตุการเสียชีวิตไม่เป็นที่ทราบแม้ว่าได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว เป็นการถูกต้องที่จะบันทึกว่า “ไม่ทราบ” หรือ “ไม่สามารถระบุแน่นอน”
- (f) **Molecular/DNA testing:** This is a rapidly developing technological area. The importance of liaising with the relevant laboratory cannot be overemphasized. Splenic tissue is one of the best organs for DNA recovery, although liver, muscle, kidney and brain tissue may also be used. At least 2g of tissue should be placed in a plastic tube without fixative or preservative. The specimen may then be frozen if it is not to be used immediately. In the case of decomposed or skeletonized remains, a sample of bone may be submitted, often the mid shaft of the long bones or teeth (without reparation or cavity), or part of the shaft of the femur. Techniques using less invasive samples such as cartilage, phalanges, fingernails, or toenails have been developed in some centres
- (g) **In addition,** other evidence that may need to be collected, recorded and secured includes:
- (i) All foreign objects, including projectiles, projectile fragments, pellets, knives and fibres. Projectiles must be subjected to ballistic analysis
 - (ii) All clothes and personal effects of the deceased, either worn by or in the possession of the deceased at the time of death
 - (iii) (Fingernails and under-nail scrapings
 - (iv) Hair, foreign and pubic, in cases of suspected sexual assault
 - (v) Head hair, in cases where the place of death or location of the body prior to its discovery may be an issue.
- As mentioned at the beginning of this Section on further testing, there must be active discussion between the prosector and the investigator, and concrete decisions made about the fate of all the specimens.
264. After the autopsy, all organs not retained should be replaced in the body, and the body should be well embalmed to facilitate a second autopsy in case one is desired at some future point. Cremation of the remains will of course prevent a second autopsy.

6. Concluding the cause of death

265. At the end of his/her investigation of the death, it is a fundamental responsibility of the prosector to conclude the cause of death and identification of the deceased. It is a surprise for many that only in a small number of deaths can the cause of death be determined from the autopsy findings alone without any other information about the death. In some jurisdictions, the forensic doctor is also required to conclude the manner of death; in other jurisdictions, the system leaves this conclusion to judicial officers.
266. The internationally accepted format for recording the cause of death is set out by the WHO in “The International Form of Medical Certificate of Cause of Death”.¹¹⁸ The part of the form on cause of death includes the following sections:
- (a) Part I – includes diseases or conditions directly leading to death (immediate causes) and antecedent causes (or underlying causes)
 - (b) Part II – other significant conditions contributing to death, but not contributing to or causing the conditions listed in Part I.
267. All forensic doctors should clearly understand the following concepts involved in correctly concluding the cause of death according to the standard WHO format:
- (a) Underlying cause of death – defined as the disease or injury that initiated the train of morbid events leading directly to death or the circumstances of the accident or violence that led to the fatal injury
 - (b) Contributory cause(s) of death – other significant diseases or conditions that contributed to the death but not to the disease(s) or condition(s) listed in the sequence in Part I as causing the death
 - (c) A common error is to list the mode of death, such as cardio-respiratory arrest, respiratory failure or coma as the immediate cause of death
 - (d) If there is only one cause of death (e.g. Gunshot wound to the head; where death has apparently occurred rapidly at the scene) this should be listed as I(a). In the terminology above, this is both the immediate and the underlying cause of the death
 - (e) If the cause of death is unknown even after all investigations have been completed, then it is correct to record it as “unknown” or “unascertained”.

¹¹⁸ องค์กรอนามัยโลก (WHO), การเพิ่มประสิทธิภาพของทะเบียนราษฎรและสถิติเชิงของภารกิจ การเสียชีวิต และสาเหตุการเสียชีวิต: ฉุดดักนุส (Strengthening civil registration and vital statistics for births, deaths and causes of death: Resource Kit), นครเจนีวา, ค.ศ. 2012, คู่มือที่ <http://apps.who.int/iris/handle/10665/78917>

¹¹⁸ WHO, Strengthening civil registration and vital statistics for births, deaths and causes of death: Resource Kit, Geneva, 2013, available at: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/78917/1/9789241504591_eng.pdf.

7. รายงานการผ่าพิสูจน์ศพ

268. รายงานการผ่าพิสูจน์ศพควรครอบคลุมเพียงพอที่จะช่วยให้แพทย์นิติเวชคนอื่นในเวลาและสถานที่อื่น (แล้วด้วยการคุ้มครองประกอบ) ได้รับข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่จำเป็น ต่อการทำข้อสรุปของเขารือเชื่อได้ลงในเรื่องการเสียชีวิต ตอนท้ายสุดของรายงานการผ่าพิสูจน์ศพควรเป็นบทสรุปย่อ ของสิ่งที่ตรวจพบอันรวมถึงผลลัพธ์จากการทดสอบพิเศษ ต่างๆ นอกจากนั้น ผู้ผ่าศพควรใส่ความเห็นในเรื่องตัวตนของ ผู้เสียชีวิต การบาดเจ็บกับโรคที่ปรากฏ บาดแผลทั้งหลายที่นี่ จะเกิดจากการบาดเจ็บจากภายนอก การพยายามบำบัดพื้นที่ การเปลี่ยนแปลงหลังเสียชีวิต หรือสาเหตุก่อนเสียชีวิตใกล้จะ เสียชีวิตหรือหลังเสียชีวิต ดังที่กล่าวถึงข้างต้น (ดู วรรค 151) ควรให้ความเห็นว่าการบาดเจ็บอาจเกิดขึ้นได้อย่างไร และ เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตหรือมีส่วนในการทำให้เสียชีวิต หรือไม่ ควรจัดทำข้อสรุปที่สมเหตุสมผลและมีหลักฐาน ประจำซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมแนวล้อมการเสียชีวิต (หาก เหมาะสมควรรวมลักษณะการเสียชีวิตด้วย) ท้ายสุด ควรระบุ และอธิบายสาเหตุการเสียชีวิตไว้อย่างเป็นทางการตามที่ บรรยายข้างต้น ควรส่งมอบรายงานที่สมบูรณ์แก่เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง และครอบครัวผู้เสียชีวิต (เงื่นแต่ถ้าพบว่าพวกรเข้า พัวพันกับสาเหตุการเสียชีวิต)

8. สัญญาณบ่งชี้ จากการผ่าพิสูจน์ศพถึงความเป็นไปได้ของกรรมการ

269. โดยยิ่งกว่าการทราบคือการจะใจทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงโดยหรือด้วยความยินยอมของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเป้าประสงค์จำเพาะ¹¹⁹

270. แพทย์นิติเวชเป็นผู้นำในการตรวจหาว่าของร้อยกรอนทรามาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำแนะนำการผ่าพิสูจน์บุคคลใดที่เสียชีวิตระหว่างอยู่ภายใต้การควบคุมโดยรัฐ

271. หมวดนี้ได้คัดข้อมูลส่วนมากในตารางที่ 2 มาจากทั้งพิธีสาร มินินิโซดาชนบับเดิมและพิธีสารอิสตันบูลหรือคู่มือว่าด้วยการศึกษา และจดทำรายงานอย่างมีประสิทธิภาพกรณีทุกราม และการประดิษฐ์หรือลงโทษอื่นๆ ที่ร้ายแรง ไม่ว่ามุขย์ธรรมหรือร้ายสืบหรือเยียศักดิ์ศรี¹²⁰ หมวดนี้มีจุดประสงค์ที่จะเป็นสมรรถนะ บันทึกช่วยจำสำหรับเหล่าแพทย์นิติเวชผู้ที่อาจกำลังจะดำเนินการผ่าพิสูจน์ศพที่ต้องลงสัญญาเป็นการเสียชีวิตมิชอบด้วยกฎหมายในกรณีที่ผู้เสียชีวิตเคยอยู่หรืออาจเคยอยู่ภายใต้การควบคุมด้วยรัฐ ภาคผนวกดังกล่าวไม่ใช่ข่ายการสมบูรณ์ของลัญญาณบ่งชี้ทั้งหมดของการทราบหรือการกระทำทางรุณที่อาจเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคผนวกนี้ไม่ได้รวมผลกระทำบันทึป์ไม่ใช่ขันจากความประมาทและการเพิกเฉย ต่อการให้การดูแลทางการแพทย์ด้วย

272. แม้ว่าเป็นบันทึกช่วยจำ แต่ก็เป็นเรื่องสำคัญที่ระหว่างการตรวจสอบโดยการผ่าพิสูจน์ศพ ผู้ผ่าគรตตรวจหาถ่ายภาพและลงบันทึกบادแผลทั้งหมดไว้ไม่ว่าจะเป็นบادแผลเก่าหรือเพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน ซึ่งหมายความถึงการบันทึกดำเนินการ ขนาดชุปทรง สมมาตร บริเวณล้อมรอบ สี เส้นขอบ พื้นผิว (ตกสะเก็ด หยาบ เปื้อย) ระยะเวลา ทิศทาง ความลึก รอยฟกช้ำ หรือการบวมน้ำที่สัมพันธ์กัน และการชี้ดี/จุดน้ำตาลหรือดำเนินอยู่รอบๆ หลาຍครั้งที่มักจะมองข้ามการทวนไปหากไม่มีแนวทางสอบสวนด้วยการผ่าพิสูจน์ศพ ควรตั้งใจเข้าแหล่งให้ผิวหนัง เนื่องจากเป็นหลักการทางนิติเวชที่ทราบกันดีว่ามักเป็นการยกที่จะมองเห็นบادแผลที่อยู่ลึกได้จากการยนออกด้วยตาเปล่าและจะต้องเสาะหารอยแตกร้าวและการเคลื่อนย้ายที่อาจเกิดในที่ที่ไม่ค่อยพบตามปกติในการเข้าแหล่งเพื่อตรวจพิสูจน์ศพ ส่วนใหญ่คือแขนขาและกระดูกใบหน้า และเข่นกันที่บادแผลเหล่านี้มักถูกมองข้ามไปหากไม่ค้นหา ด้วยเหตุนี้ ถ้าการแสงกันทัวร์ด้วยภาพตัดขวาง (เช่น CT แสงกัน) สามารถทำได้ ควรพิจารณาอย่างจริงจังในการใช้วิธีดังกล่าว แม้จะต้องขนส่งร่างศพไปยังสถานที่อื่นก็ตาม

273. ในข้อสรุปของรายงาน ควรลงความเห็นทั้งในเรื่องชุปแบบ โดยรวมของการบาดเจ็บ (จำนวนและตำแหน่งของบادแผล ประเภทต่างๆ) และเรื่องที่ว่ารูปแบบดังกล่าวจากหมายถึงอะไรบ้าง รวมทั้งความเห็นเกี่ยวกับบادแผลแต่ละชนิดซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงเพียงพอที่จะบอกได้ถึงสาเหตุ

7. The autopsy report

268. The autopsy report should be sufficiently comprehensive for another forensic doctor, at another time and place (and supported by access to the photographs) to be in possession of all the relevant observations required in order to come to his or her own conclusions about the death. At the end of the autopsy report should be a summary of the findings, including the results of special tests. In addition, the prosecutor should provide his/her opinion about the identity of the deceased, and injuries and disease present, attributing any injuries to external trauma, therapeutic efforts, post-mortem change, or other ante-mortem, peri-mortem, or post-mortem causes. As mentioned above (see Paragraph 151), an opinion as to how the injuries might have been caused, and whether they caused or contributed to the death, should be provided. Reasonable, evidence-based conclusions about the circumstances of the death (including where appropriate the manner of death) should be made. Finally, the formal cause of death, as discussed above, should be provided and explained. The full report should be given to the appropriate authorities and (except if they are implicated in the cause of the death) to the deceased's family.

269. In addition to the formal cause of death, the autopsy report should also include a detailed account of all the injuries found. This should include a description of each injury, including its site, size, shape, symmetry, surrounds, colour, contour, surface (scaly, crusty, ulcerating), course, direction, depth, any associated bruising or oedema and any surrounding pallor/melanosis. Much torture will be missed if there is not an inquiring approach to the autopsy. There should be a willingness to undertake subcutaneous dissection – it is a well-known principle of forensic medicine that deeper injury is often not visible externally and must be sought. Fractures and dislocations may occur in relatively unusual places for autopsy dissection – often the limbs and the facial bones. Again, these will be missed if not searched for. For these reasons, if whole-body cross-sectional scanning (e.g. CT scanning) is available, its use should be very seriously considered, even if it means having to transport the body to another location.

270. In the conclusions of the report, comments should be made both on the overall pattern of the injuries (the number and location of different injury types) and what this might mean, and also on individual injuries with sufficient specificity to suggest their

8. Autopsy signs of possible torture

269. Torture, in brief, is the intentional infliction of severe mental or physical pain or suffering by or with the consent of State authorities for a specific purpose.¹¹⁹

270. Forensic doctors are at the forefront of detecting torture, and never more so than when undertaking the autopsy of a person who has died in the custody of the State.

271. This Section has extracted much of the information in Table 2 (overleaf) from both the original Minnesota Protocol and from the Istanbul Protocol: Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment.¹²⁰ It is intended as an aide-memoire for forensic doctors who may be about to undertake the autopsy of a potentially unlawful death where the deceased has been, or may have been, in the custody of the State. The annex is not a comprehensive list of all the signs of torture or mistreatment that could occur. In particular it does not cover the myriad effects of neglect (including deprivation of food and water) and withholding medical care.

119 ดู: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CAT.aspx>. มาตรา 1 ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน ค.ศ.1984 นิยามการทรมานว่าคือ: “การกระทำใดก็ตามที่ทำโดยเจตนาให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาส์นไม่ว่าทางจิตใจหรือจิตใจบุคคลให้บุคคลหนึ่นเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะได้ได้มาซึ่งชื่อมูลหรือคำสั่งจากบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม การลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำเชิงบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามกระทำการต่อสองสิ่งด้วยกัน หรือเป็นการซึ่งมีให้กลัวหรือบังคับบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สาม หรือ เพราะเหตุผลใดๆในพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติไม่ว่าในรูปแบบใด เมื่อความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานนั้นกระทำการโดยเรื่องราวการบุยเบี้ยนย้อนไปโดยปริยายของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลที่สาม ซึ่งปฏิบัตินักโทษในทำหมาแห่งทางการ ทั้งที่ไม่ว่าความความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานที่เกิดจากนักโทษหรือขันเป็นผลปกติกิจกรรมหรือสืบเนื่องมาจากการลงโทษทั้งปวงที่ชอบด้วยกฎหมาย”

120 දී: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/training8Rev1en.pdf>

¹¹⁹ At: <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CAT.aspx>. Art. 1 of the 1984 UN Convention Against Torture defines torture as: "any act by which severe pain or suffering, whether physical or mental, is intentionally inflicted on a person for such purposes as obtaining from him or a third person information or a confession, punishing him for an act he or a third person has committed or is suspected of having committed, or intimidating or coercing him or a third person, or for any reason based on discrimination of any kind, when such pain or suffering is inflicted by or at the instigation of or with the consent or acquiescence of a public official or other person acting in an official capacity. It does not include pain or suffering arising only from, inherent in or incidental to lawful sanctions."

¹²⁰ At: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/training8Rev1en.pdf>.

ตาราง 2: วิธีการทรมานและสิ่งตรวจพบที่สัมพันธ์กัน

Table 2: Torture Techniques and Related Findings

วิธีการทรมาน	สิ่งตรวจพบบนร่างกายและข้อสังเกตในการตรวจพบ	TORTURE TECHNIQUE	PHYSICAL FINDINGS AND NOTES ON THEIR DETECTION
บัดแผลเนียบพลัน (ครั้งเดียว) และเรือรัง (หลายครั้ง)	แผลลอก แผลฟกช้ำ แผลฉีกขาด แผลเป็น รอยแตกร้าว (และหากมีหลายรอย บางรายอยู่ในขั้นการสมานแผลแตกต่างกัน) โดยเฉพาะในตำแหน่งผิดปกติซึ่งไม่เคยได้รับการรักษา รอยแตกร้าวนงบนหลัง แผลฟกช้ำบนหนังศีรษะ แผลฉีกขาด รอยฟกช้ำในสมอง และการเปลี่ยนแปลงของบาดแผลในช่องสมองขึ้นๆ เมื่อเวลาผ่านไป เกิดแผลเป็นและการฝืบบันเปลือกสมองในญี่ปุ่น พิจารณาการบัดเจ็บที่กระดูกสันหลังคอหักปากป rakgubaดแผลบนหน้า ประเมินตำแหน่งของกระดูกตรงสันมูก เสียงกรอบแกរูน การเบี้ยงของผนังก้นโพรงจมูก พิจารณาใช้การเอ็กซเรย์รวมด้วยการทำ CT แสดงของผนังก้นโพรงจมูก ประเมินน้ำมูกและจามเบ้าตา/รอยแตกของบุ้มกระดูกของในกะโหลก พิจารณารอยแตกร้าวนบนขับ-ขากรรไกรล่างและโครงสร้างกล่องเดียง ประเมินสมรรถนะในการตรวจสุขภาพโดยใช้เครื่องตรวจสุขภาพและใบหน้าอย่างละเอียดต่อจาก การชำแหละตัวผู้หนัง ในขณะเดียวกันควรมองหาการหลุดและรอยแตกของฟัน การบิดเบี้ยวของฟันที่คุด การแตกของฟันปลอม แผลที่ลินรอยโรคจากการบังคับสดใส่ไว้ตุ่นเข้าไปในปาก รอยจี้ด้วยไฟฟ้าหรือรอยไหม้ บัดแผลจำเพาะอาจทำให้เห็นรูปทรงของวัตถุที่ทำให้เกิดบาดแผล เช่น บัดแผลฟกช้ำ แนวเส้นคุชิงเกิดจากท่อนไม้ กระบวนการ ไม้เท้า ผลลัพธ์ของการบัดเจ็บที่เกิดจากแรงซึ่งมาจากการตุ๊กที่ไม่มีคมไปยังกระดูกเบ้าตา ยกตัวอย่างเช่น กระดูกเบ้าตา “แทก” (และ/หรือ สรูปเสียความสมบูรณ์ของดวงตา) การตอกเลือดใต้เยื่อตา แก้วตาหลุดจากที่การมีเลือดออกขั้นเรียลอยด์ ภาวะเลือดออกหลังลูกตา เลือดออกในจอประสาทตา	Acute (single episode) and chronic (repeated episodes of) injury	Abrasions, bruises, lacerations, scars; fractures (and, if multiple, some at different stages of healing), especially in unusual locations, which have not been treated Skull fractures, scalp bruising, laceration, cerebral contusions and other intracranial manifestations of trauma; after time, cerebral cortical scars and atrophy Consider cervical spine trauma when facial trauma present Assess nasal bone alignment, crepitus, deviation of the septum; consider plain X-ray, CT scan for the septum. Assess for rhinorrhoea and orbital plate/crista galli fracture Consider fractures of the temporo-mandibular and laryngeal structures. Assess these as part of a detailed neck and facial examination following subcutaneous dissection. At the same time also look for tooth avulsions and fractures; dislocated dental fillings; broken dental prosthesis; bruised tongue; lesions from forcible insertion of objects into the mouth, electric shocks or burns Specific injuries may disclose a shape suggestive of the causative object, e.g. tramline bruising from rods, truncheons or canes
การแขวนโดยผูกข้อมือ (“La bandera”) ¹²¹	รอยฟกช้ำหรือแผลเป็นรอบข้อมือ ถ้ามีรอยแนวยาวเรือรังรอบข้อมือหรือข้อเท้า และมีรอยหรือรูขุมขนในบริเวณดังกล่าวเล็กน้อย เป็นไปได้มากที่จะเป็นโรคคอมรั่งแบบมีแผลเป็น (cicatricial alopecia) จากการถูกผูกมัดและเป็นเวลานาน ทั้งนี้ ไม่เคยมีการวินิจฉัยว่าลักษณะที่ปรากฏเป็นผลมาจากการผูกหัวนั่งที่เกิดขึ้นเองอื่น	Suspension by the wrists (“La bandera”) ¹²¹	Bruises or scars around the wrists. A chronic linear zone around a wrist or ankle, with few hairs or follicles, is most likely to be a cicatricial alopecia from the prolonged application of a tight ligature. There is no differential diagnosis of spontaneous skin disease for such an appearance
การแขวนโดยใช้ส่วนคอหรือแขน (เช่น “ท่ากางแขน” – โดยยืดแขนออกและผูกไว้กับราวน้ำว่าง “ทำแล่นนี้” – โดยผูกมือยกสูงขึ้นพร้อมกันหรือที่ลังข้าง)	รอยฟกช้ำหรือแผลเป็นตรงบริเวณที่ผูกมัด รอยเย็บช้ำอย่างเห็นได้ชัด บนแขนขาส่วนล่าง และบาดแผลที่คือ (มักเล็กน้อยแต่อาจรวมรอยแตกของกล่องเดียง)	Suspension by the neck or arms (e.g., “cross suspension” – spreading the arms and tying them to a horizontal bar; “butchery” – tying the hands upwards together, or one by one)	Bruising or scars at the site of binding; prominent lividity in lower extremities; neck trauma (often minimal but may include fractures to larynx)
การแขวนโดยเท้ายากสูงและห้อยหัว (“ท่าแล่นนี้กัดหัวกลับหาง” “murciélagos”)	รอยฟกช้ำหรือแผลเป็นรอบข้อเท้า เอ็นกล้ามเนื้อเดียวหาย ข้อเท้าหรือข้ออื่นๆ บิดเบี้ยว	Suspension with the feet upwards and head downwards (“reverse butchery”, “murciélagos”)	Bruises or scars around the ankles; ligamentous damage, dislocations to ankles or other joints
การแขวนโดยผูกมัดรอบข้อศอก หรือข้อมือและให้แขนไขว้กัน (หรือมัดด้านหลังลำตัว หรือมัดปลายแขนไว้ด้านหลังลำตัว โดยข้อศอกของ 90 องศา และผูกปลายแขนไว้กับราวน้ำว่าง (“ท่าแขวนปาเลสไตน์”))	แผลลอก แผลฟกช้ำ แผลเป็นรอบข้อมือ ข้อไนล์เคลื่อน หรือเอ็นกล้ามเนื้อเดียวหาย กล้ามเนื้อซี่ และ/หรือเนื้อยื่นด้านบนหรือตรงกล้ามเนื้อออกตาย กลุ่มอาการไข้วยหรือไถล้มเหลวจากกล้ามเนื้อตาย	Suspension from a ligature tied around the elbows or wrists with the arms behind the back; or the forearms bound together behind the back with the elbows flexed to 90 degrees and the forearms tied to a horizontal bar (“Palestinian hanging”)	Abrasions, bruises, scars around the wrist(s); dislocation of shoulder joint, or ligamentous damage, muscular tears and/or necrosis to upper arm or pectoral muscles; myoglobinuric renal damage or failure
การแขวนเหนือโดยให้เข้างอกับราวน้ำว่าง (“ท่ากางแก้วกระรา” “Jack” “pau de arara”) (อาจทำให้เอ็นยืดเขี้ยวขาด)	แผลลอก แผลฟกช้ำ และ/หรือแผลฉีกขาด แผลเป็นบนด้านหน้าของท่อนแขนตอนปลายและด้านหลังของเข่า แผลลอก แผลฟกช้ำบนข้อมือและ/หรือข้อเท้า	Suspension of a victim by the flexed knees from a bar passed below the popliteal region, usually while the wrists are tied to the ankles (“parrot perch”, “Jack”, “pau de arara”) (can lead to cruciate ligament tears)	Abrasions, bruises, and/or lacerations, scars on the anterior forearms and backs of the knees; abrasions, bruises to the wrists and/or ankles

¹²¹ สังเกตว่ารูปแบบการแขวนที่หลักใหญ่ที่สุดกินเวลา 15 ถึง 20 นาทีที่นิ่งหลักที่ไม่หักห้ามเกิดพร้อมกับรูปแบบการตีด่าง และสามารถส่งผลร้ายแรงตามมาได้¹²¹ Note that these various forms of suspension, which may last from between 15 and 20 minutes to hours or days, are often accompanied by various forms of beatings and can result in serious systemic consequences.

วิธีการทรมาน	สิ่งตรวจพบบนร่างกายและข้อสังเกตในการตรวจพิจารณา	TORTURE TECHNIQUE	PHYSICAL FINDINGS AND NOTES ON THEIR DETECTION
การบังคับให้จมูกหรือหัวใจในน้ำซึ่งมักจะบดด้วยปัสสาวะ อุจจาระ สิ่งของอื่นๆ หรือสิ่งปฏิกูลอื่นๆ ("wet submarine" "pileta" "latina")	อาการจมน้ำ/เกลี้ยงจมน้ำ อุจจาระหรือเศษขี้ในปาก คอหอย หลอดลม หลอดอาหารหรือปอด ในผู้รอดชีวิตอาจเกิดปอดบวม	Forcible immersions of head in water often contaminated with urine, faeces, vomit or other impurities ("wet submarine", "pileta", "latina")	Signs of drowning/near drowning; faecal or other debris in the mouth, pharynx, trachea, oesophagus or lungs. In survival, pneumonia
รูปแบบการทรมานด้วยท่าอื่นๆ มากมาย การผูก หรือ พันธนาการเหยื่อในตำแหน่งบิดเบี้ยวเหยียดตึงอย่างแรง หรือ ท่าผิดธรรมชาติอื่นๆ	รอยแตกหัก การเคลื่อน การบัดเจ็บของอีนเยื้ด เอ็นกล้ามเนื้อ เส้นประสาท และหลอดเลือด ทั้งที่เพิ่งเกิดขึ้นหรือเกิดมานานแล้ว	Many other forms of positional torture, tying or restraining victims in contorted, hyperextended or other unnatural positions	Fractures, dislocations, injuries to ligaments, tendons, nerves and blood vessels, both recent and old
การทำให้ซ่องท้องบาดเจ็บด้วยแรงกระแทกจากของไม่มีคม ขณะนอนบนเตียงโดยไม่มีรองท้องบนของร่างกาย ("ตีตะผ่าตัด" "el quirófano")	แผลฟกช้ำที่ซ่องท้อง การบาดเจ็บที่หลัง การบาดเจ็บของอวัยวะภายในซ่องท้อง รวมถึงการฉีกขาดของกล้ามเนื้อยื่นบุ้งท้อง การตอกเลือดในซ่องท้อง	Blunt abdominal trauma while lying on a table with the upper half of the body unsupported ("operating table", "el quirófano")	Abdominal bruises, back injuries, injuries to abdominal viscera including rupture. Intramuscular, retroperitoneal, intra-abdominal haemorrhage
การตอบข้อข้อสอบด้วยโทรศัพท์มือถืออย่างแรง ("teléfono")	แรงดันในซ่องหูเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดแก้วหูฉีกขาด เมื่อเวลาผ่านไป จะเกิดแพลงเป็น อาจมีการบาดเจ็บบนหูด้านนอก ใช้กล้องส่องตรวจหู	Hard slap of palm to one or both ears ("teléfono")	Rapid increase of pressure in ear canals causes ruptured ear drum(s); after time, these will appear scarred. There may be injuries to the external ear. Use otoscope
การเรียน	รอยจางหลายแห้ง หรือมีแพลงเป็นขยายตามแนวขวางล้อมรอบด้วยรอยแดงจะเป็นไปได้มากสุดที่จะเป็นผลจากการเรียน ยกเว้นผิวหนังอักเสบ	Whipping	Multiple depigmented, linear hypertrophic scars surrounded by a zone of hyperpigmentation are most likely the consequence of whipping. Exclude plant dermatitis
การดึงเล็บมือหรือเล็บเท้าให้หลุดออก	ถ้ากระทำอย่างเฉียบพลัน จะเกิดการฉีกขาดและฟกช้ำของเนื้อใต้เล็บ และผิวหนังตรงกระดูกนิ้วมือ หรือการบาดเจ็บอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับการพัฒนาการ ต่อมาอาจเกิดเนื้อเยื่อโตเรืองไฟที่ในเล็บซึ่งทำให้เกิดตุ่มเนื้อยื่นผิวหนังข้อเสบเรื้อรังที่เกี่ยวข้อง (lychen planus) อาจถูกนินิจฉัยสาเหตุต่างกันหลายประการ และมักมีรอยโรคผิวหนังอื่นๆ ด้วย โรคเชื้อราทำให้เล็บหนา เหลืองและเปราะหักง่าย	Forcible removal of a fingernail or toenail	Acutely, laceration and bruising to the nail bed and skin of the distal phalanx; other injuries associated with restraint. Later, an overgrowth of tissue may be produced at the nail fold forming a pterygium. Lichen planus is the relevant differential diagnosis, and this is usually accompanied by other skin lesions. Fungal infections produce thickened yellowish crumbling nails
การเผาไหม้	บุหรี่ วัตถุร้อน สงผลกระทบโดยไฟไหม้ เนื้อเยื่อบด (เมื่อเวลาผ่านไป จะทำให้เกิดแพลงเป็นที่ลีบฝ่อล้อมด้วยเส้นรอบวงที่ขยายตัวในบริเวณแคบ และมีสีเข้ม กระบวนการเผาไหม้ตามธรรมชาติจะไม่มีขอบเขตชัดเจน) เมื่อตัวสร้างเส้นถูกเผาไหม้ เล็บที่ขึ้นใหม่จะเป็นริ้วบาง และบางครั้งแตกตามรอยยา	Burns	Cigarette, hot objects acutely result in characteristic burns (after time, these cause atrophic scars with narrow hypertrophic and hyper-pigmented periphery. Spontaneously occurring inflammatory processes lack this characteristic marginal zone); when the nail matrix is burnt, subsequent growth produces striped thin deformed nails, sometimes broken up in longitudinal segments
การจี้ด้วยไฟฟ้า (ลาดต่อ กับแหล่งกำเนิดไฟฟ้า เช่น "cattle prod"/"la picana": อุปกรณ์ส่งไฟฟ้าที่ปลายสุดเป็นโลหะ)	ไฟฟ้าจี้ที่มีอิเล็กทรอนิกส์ นำมือ นิวมือ นิวเท้า หู หัวนม ปาก ริมฝีปาก หรืออวัยวะเพศ เจลหรือน้ำมักถูกใช้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดรอยไฟไหม้ซึ่งอาจตัวเองได้ ลักษณะเป็นรอยไฟไหม้ และริ้วน้ำริ้วเหลาของการบาดเจ็บ อาการโดยทันที ได้แก่ จุดแดง ตุ่นพอง อาการภัยในสองสามสัปดาห์ ได้แก่ แพลงเป็นวงกลมสีน้ำตาลแดงบนกล้ามเนื้อ ถ้าหายเดือน ได้แก่ จุดเล็กสีขาว น้ำตาลแดง หรือน้ำตาล หรือคล้ำ (picana)	Electric shock (wires connected to a source of electricity; e.g. "cattle prod"/"la picana": pointed electric instrument, metal on the tip)	Electric shock to hands, feet, fingers, toes, ears, nipples, mouth, lips or genitalia. Gels or water often used to prevent detectable burns. The appearance is of burns and depends upon the age of the injury. Immediately: red spots, vesicles and/or black exudate. Within a few weeks: circular reddish macular scars. At several months: small, white, reddish or brown or hyperpigmented spots (picana)
ไม่เสียบโลหะเผาร้อนสอดเข้าทางทวารหนัก ("black slave")	รอยไฟไหม้รอบทวารหนักหรือปลายลำไส้ใหญ่	Heated metal skewer inserted into the anus ("black slave")	Peri-anal or rectal burns
บาดแผลจากแรงกระแทกช้ำๆ ที่ฝ่าเท้า (และบางครั้งที่มือหรือสะโพก) ("falanga", "falaka", "bastinado")	อาจถูกมองข้ามระหว่างการตรวจสุขภาพนักเดินทาง เนื่องจากความเร่งรีบ แม้ประกายสัญญาณบ่งบอก แต่อาจเห็นเพียงการบวมโดยไม่ฟกช้ำมากกว่า กลุ่มอาการที่เกิดภายใต้ผิวที่จำกัดของร่างกายอาจนำไปสู่กล้ามเนื้อตายบางส่วน (ปราศจากเชื้อโรค) หรืออันตรายที่เกิดกับหลอดเลือดต่างหัวแม่เท้าหรือแม่ต่ำปลายเท้า อาจเกิดรอยแตกของกระดูกช้ำ มือและกระดูกฝ่าเท้า แผ่นกล้ามเนื้อยืดกระดูกและเอ็นยืดอาจฉีกขาด เมื่อเวลาผ่านไป อาจเกิดแพลงเป็นผิดปกติบนผิวหนัง	Repeated blunt trauma to the soles of the feet (and occasionally the hands or hips) ("falanga", "falaka", "bastinado")	May be missed on cursory external examination; even if signs are present, swelling and not bruising may be the dominant appearance. Closed compartment syndrome may lead to muscle necrosis (aseptic), or vascular compromise of toes or even the distal foot. Fractures of carpal and metatarsals can occur. The aponeurosis and tendons may be torn. After time, irregular scars involving the skin may occur
การทารุณทางเพศ	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ การบาดเจ็บที่เต้านมหรืออวัยวะสืบพันธุ์สัญญาณบ่งชี้ การสอดใส่เข้าทางช่องคลอด ทวารหนัก หรือปาก และการวินิจฉัยโรคแยก	Sexual assault	Sexually transmitted disease; pregnancy; injuries to the breasts or genitalia All the signs of penetration of vagina, anus or mouth and their differential diagnoses

จ. แนวทางโดยละเอียดในการตรวจวิเคราะห์ศพโครงกระดูก

1. บทนำ
274. แนวทางเหล่านี้อธิบายกระบวนการตามขั้นตอนในการวิเคราะห์ศพโครงกระดูก
2. โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการตรวจวิเคราะห์ศพโครงกระดูก
 - 275. การตรวจวิเคราะห์ศพโครงกระดูกนี้จำเป็นต้องมีโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาอย่างยิ่งสำหรับห้องปฏิบัติการ ห้องปฎิบัติการจะส่วนร่วมขึ้นในแบบเดียวกับห้องเก็บศพ เนื่องจากเหตุผลทางด้านความปลอดภัย ลำดับการครอบครองรักษาไว้ตุพยาน (chain of custody) และความปลอดภัยทางชีวภาพ ห้องปฏิบัติการนี้ควรใช้สำหรับการตรวจวิเคราะห์ศพโครงกระดูกเท่านั้นเนื่องจากปกติแล้วจะใช้เวลานานกว่าการซันสูตรพลิกศพ (บางครั้งอาจใช้เวลาหลายวันหรือหลายสัปดาห์) จนกว่าการตรวจวิเคราะห์จะเสร็จสิ้น รายการดังต่อไปนี้เป็นการกำหนดสิ่งพื้นฐานที่จำเป็น ทั้งนี้ อาจแตกต่างไปจากนี้ได้เมื่อยกบัญชีบิโรมานของศพที่ทำการตรวจพิสูจน์ในห้องเวลาเดียวกันที่เพียงพอที่จะตั้งโต๊ะสำหรับการวิเคราะห์หากต้องความมีขณาดใหญ่พอก็จะวางซากโครงกระดูกตามหลักภัยวิภาค
 - (ก) พื้นที่ที่เพียงพอสำหรับว่างโดยที่จะใช้วางโครงกระดูกใน การตรวจวิเคราะห์ให้เหล่านี้ ความมีความใหญ่เพียงพอที่จะทำการเรียงกระดูกให้เป็นโครงตามตำแหน่งในหลักภัยวิภาคได้
 - (ข) สภาพแสงที่ดี
 - (ค) การระบายน้ำอากาศที่ดี
 - (ง) พื้นที่สำหรับเก็บศพโครงกระดูกและวัสดุพยานที่เกี่ยวข้อง (ศพโครงกระดูกไม่จำเป็นต้องให้รับประทานทำความเย็น)
 - (จ) พื้นที่สะอาดสำหรับทำความสะอาด (ต้องมีระบบนำเข้าถึง)
 - (ฉ) พื้นที่ถ่ายภาพ
 - (ช) พื้นที่เก็บตัวอย่างในการส่งตรวจหาสารพันธุกรรม (จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการปนเปื้อนข้าม [cross contamination] ที่อาจเกิดขึ้นได้)
 - (ช) มีเครื่องเช็คชีฟเวอร์
 - (ฌ) มีที่กรองระบายน้ำอากาศเพื่อจัดการกับกลิ่นและการแพร่กระจายโดยไม่ตั้งใจของสิ่งติดเชื้อ สปอร์ ฯลฯ
 - (ญ) หากศพอยู่ในสภาพแย่มาก ต้องมีห้องพิเศษในการสลายเนื้อเยื่อศพให้เหลือแต่กระดูกเพื่อใช้ในการตรวจวิเคราะห์
3. การเตรียมกระดูกเพื่อท้าการตรวจพิสูจน์

- 276. การเก็บรักษาอย่างเหมาะสมต้องเน้นย้ำว่า มีความสำคัญสูงสุด หากมีความผิดพลาดในขั้นตอนการเก็บกระดูกจะทำให้การทําคดีที่ยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นเป็นอีก และอาจทำให้ไม่สามารถทำข้อสรุปสำหรับประเด็นดังๆ ในการตรวจวิเคราะห์ศพโครงกระดูกที่เชื่อถือได้และยืนยันได้
 - (ก) กระดูกที่ได้รับมาเป็นชิ้นส่วนของมนุษย์หรือไม่
 - (ข) ศพนี้เป็นที่น่าสนใจในเชิงนิติเวช และไม่ได้เป็นโครงกระดูกในรูปแบบจากยุคประวัติศาสตร์หรือยุคก่อนประวัติศาสตร์ หรือไม่
 - (ค) กระดูกเหล่านี้ แสดงถึงจำนวนบุคคลอย่างน้อยกี่คน
- 277. หลังจากได้รับศพที่ห้องปฏิบัติการและได้ทำทุกขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับลำดับการครอบครองรักษาไว้ตุพยานและการบันทึกข้อมูลแล้วนั้น นักนิติมานุษยวิทยาต้องตรวจสอบว่า
 - (ก) กระดูกที่ได้รับมาเป็นชิ้นส่วนของมนุษย์หรือไม่
 - (ข) ศพนี้เป็นที่น่าสนใจในเชิงนิติเวช และไม่ได้เป็นโครงกระดูกในรูปแบบจากยุคประวัติศาสตร์หรือยุคก่อนประวัติศาสตร์ หรือไม่
 - (ค) กระดูกเหล่านี้ แสดงถึงจำนวนบุคคลอย่างน้อยกี่คน
- 278. ในกรณีที่กระดูกแยกหักเสียหายเป็นชิ้นเล็กมาก อาจจะเป็นภารຍาที่จะตอบได้ว่ากระดูกนั้นคือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือไม่ ดังนั้น อาจใช้วิธีทางมิณฑุริยา (histology) พัฒนาศาสตร์ หรือเคมีได้
- 279. ในบางกรณี ประดิ่นการระบุว่าศพนี้เป็นศพทางนิติเวชหรือไม่ เป็นเรื่องสำคัญมาก เนื่องจากศพดังกล่าวอาจเป็นโครงกระดูกใบรวมจากยุคประวัติศาสตร์หรือยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ได้หากเป็นเช่นนี้แล้ววิธีการฝังศพและสิ่งของอื่นๆ (เช่น เครื่องมือหิน) ที่พบพร้อมกับศพ และท่าทางของศพในหลุมฝังศพ อาจเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยในการวิเคราะห์ได้ ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะเฉพาะอ่อนนุนกระดูก (เช่น รอยแกะกล้ามเนื้อที่ชัดเจน) และฟัน (พื้นที่สีออกแดงมาก) อาจเป็นชี้งัว่ศพนั้นเป็นศพในยุคโบราณได้ แต่อย่างไรก็ตาม การตีความใดๆ ด้วยลักษณะดังกล่าวต้องทำด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากผู้คนในยุคปัจจุบันก็อาจมีลักษณะเฉพาะเหล่านี้ก็ได้ แต่ร่องรอยของการทำพิมพ์สามารถใช้เป็นเครื่องพยานได้ มนุษย์ในสมัยปัจจุบัน
- 280. หากกระดูกสูญเสียมาก ห้องปฏิบัติการแบบที่สมบูรณ์ไปหมด จำเป็นต้องใช้วิธีที่เหมาะสมในการจำแนกกระดูกเพื่อที่จะหาจำนวนบุคคลอย่างต่ำ หรือ Minimum Number of Individuals (MNI) ว่ามีอยู่เท่าไหร่ วิธีที่อาจใช้ได้ดังนี้ คือ การจับคู่กระดูก การต่อกระดูก กระบวนการคัดออก เปรียบเทียบโดยการวัดกระดูก การเปลี่ยนแปลงสภาพหลังการตายของศพ และวิธีสุดท้ายคือการตรวจเชิงเรียบเทียบสารพันธุกรรม
- 281. เมื่อทำการระบุได้แล้วว่าศพนั้นเป็นศพทางนิติเวช ควรเตรียมศพโครงกระดูกตามลำดับดังต่อไปนี้
 - (ก) จัดทำรายการ พบกระดูกและฟันที่ได้บ้าง สภาพของกระดูก แต่ละชิ้นและฟันแต่ละชิ้น และมีมากกว่าหนึ่งบุคคลหรือไม่ (จะบุคคลที่โดยการพบกระดูกซึ่งเดียวกัน ข้างเดียวgan/ฟันซึ่งเดียวกัน)

E. Detailed Guidelines on the Analysis of Skeletal Remains

1. Introduction
274. These Guidelines describe the process to be followed in the analysis of skeletal remains.
2. Infrastructure for the analysis of skeletal remains
275. The analysis of skeletal remains requires infrastructure, in particular a laboratory. In terms of security, chain of custody and biosecurity, the laboratory is set up in the same way as a mortuary. The laboratory should be used exclusively for the analysis of skeletal remains as ordinarily it takes longer than an autopsy (sometimes days or even weeks) for the analysis to be completed. The following list sets out some of the basic conditions required. These will vary depending on the number of cases under analysis at any one time:
 - (a) Sufficient space to place the tables where the remains will be analysed. The tables should be large enough to lay out skeletal remains anatomically
 - (b) Good lighting
 - (c) Good ventilation
 - (d) Areas for the deposit and storage of remains and associated evidence (refrigeration is not required for skeletonized remains)
 - (e) Cleaning area (with access to running water)
 - (f) Photography area
 - (g) Area for taking samples for genetic analysis (this needs to take into account potential cross-contamination issues)
 - (h) Access to plain X-rays
 - (i) The availability of exhaust air filtration to address odours and the accidental dispersal of infectious materials, spores, etc.
 - (j) When the body is in an advanced stage of decomposition, a special room for removing flesh to allow the bones to be examined.
276. The importance of properly recovering the remains cannot be overemphasized. Failures in recovery further complicate an already complicated task, and may render it impossible to produce reliable and valid conclusions concerning all of the issues to be addressed in the analysis of the remains.
277. After receiving the remains at the laboratory, and following all the steps relating to chain of custody and documentation, the forensic anthropologist must establish:
 - (a) Whether or not the remains are human
 - (b) Whether the case is one of medico-legal interest, and not one relating to a historical or pre-historical context
 - (c) What is the minimum number of individuals represented by the remains.
278. In cases of very fragmented remains it may be difficult to establish macroscopically whether or not the remains are human. If so, histological, genetic or chemical methods should be used.
279. In some cases it is critical to establish if the remains are of medico-legal interest, as they could date from historical or prehistoric times. In those situations, the method of disposal of the remains, the associated objects (e.g. stone tools) found with the remains and their position inside the grave may play a key role in the assessment. Also, certain features of the bones (e.g. strong muscle insertions) and teeth (extreme dental wear) may indicate their historical nature. Such features need to be interpreted with care, however, as contemporary populations may also show such features. The presence of dental restorations will, obviously, indicate a more contemporary context.
280. If the remains have arrived at the laboratory commingled, a proper strategy for sorting them is required in order to establish what is called the Minimum Number of Individuals (MNI) present. Possible approaches include: pair-matching, articulation, process of elimination, osteometric comparison, taphonomy and, finally, genetic analysis.
281. Once established as a case of forensic interest, the remains should be prepared in the following sequence:
 - (a) **Inventory:** Which bones and teeth are present, the condition of these individual elements, and whether there is more than one individual (identified by repetition of same bones/teeth)

- b) **Plain X-rays:** Any bone showing signs of damage, for example by gunshots, must be X-rayed for metallic objects invisible to the naked eye. Chemical tests can be used to identify the presence of lead or copper, e.g. from projectiles. X-rays are also very useful for evaluating bone pathology

X-rays should be taken before any cleaning of the remains occurs. This is particularly important with partially decomposed remains, where commingling might not be detected upon exhumation

c) **Cleaning/sampling:** If their condition allows, all the bones and teeth should be washed with simple running water and no other product. A trap must be in place to capture any material that might be dislodged by the water. In a case of severely decomposed skeletal remains, however, washing can be detrimental. A brush with soft bristles, such as a toothbrush, may be used to remove dirt, special care being taken with worn bones, such as the epiphyses of the long bones and the faces of the pubic symphysis. Teeth not permanently attached to the alveolar bone should be removed and washed separately, to prevent their loss

In cases where the remains are not completely reduced to bone, and soft tissue is still attached, a non-chemical method should be used for cleaning, under strict control. Such a process shall only be undertaken once the forensic pathologist has evaluated and properly documented the remains and the necessary samples have been collected. Once the remains have been washed, they should be allowed to dry, preferably away from light and without exposing the bones to the sun. A fan can be used to speed up the process

d) **Sampling:** The main reason for taking samples when analysing skeletal remains is to perform a genetic analysis that could help in identification. This procedure must be coordinated, as sampling methods vary according to the requirements of the DNA laboratory. Depending on the condition of the skeleton and the number of individuals represented, the anthropologist has to decide how many samples to take. This decision is more complicated in commingled cases, and must take into account the wider strategy on how to analyse such complex cases. Usually, two or three healthy teeth and a sufficient quantity of a long bone, such as a femur or tibia, are enough for the sampling of a complete individual skeleton. (It is preferable for such sampling to take place before the teeth and bones are cleaned, to avoid new contamination)

- (e) **Reconstruction:** The bones presenting peri- or post-mortem trauma may have to be reconstructed. Special glue, which allows the fragments to be separated without damage in the event of an error, should be used.

Establishing a biological profile of the remains

Once the remains have been prepared, the anthropologist compiles the biological profile of the individual: the assessment and determination of age, sex, ancestry and stature.

Age: This is estimated within a range, and is not exact. The older the individual, the wider the range. From the foetal stage to approximately 25 years of age, the human skeleton undergoes continuous development and growth. Several indicators are evaluated, including dentition development, length of long bones and the appearance and fusion of epiphyses in early ages; and, in later stages of development, the pubic symphysis and the morphology of the sternal end of the fourth rib. Once development stops, degenerative changes begin to appear, especially in the joints, such as signs of osteoarthritis (e.g. osteophytes).

Sex: The sexual dimorphism in the skeleton is seen after puberty, so before that period determination of sex is not very reliable. In older individuals, there are two main ways to determine the sex:

 - Morphological traits in specific areas of the pelvis and skull, and
 - Metric assessments, which involve measurements of various dimensions of limb bones and articular surfaces

In cases where the remains are fragmented or no bones diagnostic of sex are available, a genetic analysis (amelogenin) could also be applied to determine the sex. Determining the sex (amelogenin) is undertaken as standard in the genetic analysis of bones.

Ancestry: Ancestry refers to the geographic region and/or the ancestral origin of a particular population group. It is assessed by evaluating specific traits in the skeleton, mainly in the skull, that can be present or absent, or present to some degree. At the same time, several measurements can be taken in the skull and post-cranial skeleton. Software is available to process the measurements and produce an assessment of the ancestry of the skeleton under analysis, when appropriate.

ประมาณนั้นปกติแล้วจะใช้หนึ่งในสองวิธีนี้

- (ก) การวัดความสูง/ความยาวของกระดูกที่เจาะจง (กะโหลก ศีรษะ กระดูกสันหลัง กระดูกต้นขา (femur) กระดูกหัว แข็ง (tibia) และกระดูกข้อเท้า (talus)) นำค่าที่ได้มาบวก กันและบวกค่าทดแทนเนื้อเยื่ออ่อนที่หายไป หรือ
- (ข) ทำการวัดกระดูกยานหัวที่สมมูลนั้นซึ่ง (เช่น กระดูกต้นขา (femur) กระดูกหัวแข็ง (tibia) หรือกระดูกต้นแขน (humerus)) หรือสองชิ้น (ตามหลักการแล้วควรใช้กระดูก ต้นขาและกระดูกหัวแข็ง) และนำมารាជนวนโดยใช้สูตร การทดถอย (regression formula) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์
- (ค) สูตรการทดถอยสามารถใช้ได้กับกระดูกที่มีการแตกหัก เสียหายอีกด้วย แต่ในทุกๆ ศพที่ทำการตรวจวินิจฉัย จำเป็นต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับเพศและเชื้อชาติของคนนั้นๆ เพื่อเลือกสูตรคำนวนที่ถูกต้องมาใช้

5. การตรวจวินิจฉัยและการจัดทั่วrayงาน

- 287. หลังจากที่ทำการวินิจฉัยที่ข้อมูลทางชีวภาพแล้วน้ำ ให้ทำการ ตรวจวินิจฉัยต่อตั้งขั้นตอนต่อไปนี้
 - (ก) ทำการวินิจฉัยหัวซึ่งปั้นขึ้น ที่เกี่ยวกับ การบาดเจ็บที่เกิด ขึ้นก่อนการเสียชีวิต (ante-mortem trauma) พยาบาล สภาพ หรือ ความหลอกหลอนทางกระดูกต่างๆ (ที่อาจ เป็นอาการของโรคหรืออาจไม่เป็นปกติ) ที่สามารถเป็น ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและพฤติกรรมของการตาย หรือ ข้อมูลเฉพาะที่อาจนำไปสู่การพิสูจน์เอกสารชี้บุคคลได้
 - (ข) การวินิจฉัยที่รองรอยที่อาจเป็น การเปลี่ยนแปลงที่เกิด ขึ้นบนกระดูกหลังจากการเสียชีวิต (post-mortem changes) เมื่อจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพหลัง การตายของศพ (คู่อ่อนหัว 289) ที่อาจส่งผลกับสภาพหลัง จากการเสียชีวิต เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องแยกการ เปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ออกจากร่องรอยที่เกิดระหว่างหรือ ใกล้เคียงกับเวลาการเสียชีวิตให้ได้
 - (ค) การวินิจฉัยฟันเพื่อประเมินอายุของศพหรือเพื่อพิสูจน์ เอกลักษณ์บุคคล (หากเป็นไปได้ขั้นตอนนี้ ควรทำโดย นิติทัณฑแพทย์)

- 288. การประมาณช่วงเวลาตั้งแต่เสียชีวิต เป็นเรื่องที่ยาก โดย เอพะในกรณีศพโครงกระดูก หากเป็นโครงกระดูกโบราณ จากสมัยประวัติศาสตร์หรือสมัยก่อนประวัติศาสตร์นั้นได้มีการ ทำการกำหนดค่าอายุโดยวิธีที่สามารถนำมาใช้ได้ แต่สำหรับ โครงกระดูกทางนิติเวชที่ครอบคลุมช่วงเวลาตาย ตั้งแต่ไม่ ก่อกวนไปจนถึง 30-40 ปีนั้น ไม่มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ใด หรือการวินิจฉัยกระดูกและพันได้ ที่ช่วยประมาณเวลา ตายได้ແนื้อหัวซึ่งคาดว่าจะเสียชีวิตมาแล้วหนึ่งปี ห้าปี หรือสิบปี มาแล้ว อย่างไรก็ตามการมีการนิวเคลียริกำหนดค่าอายุโดย ใช้คาร์บอนกัมมันตรังสีไม่ประยุกต์ที่ในบางบริบท ข้อมูล แวดล้อมและรัฐอุปถัมภ์ที่พบร่วมกับศพ หรือบางครั้ง ภาพถ่าย ดาวเทียมอาจช่วยทำให้ทราบว่าเหตุการณ์ (หรือการผู้เสียชีวิต) เกิดขึ้นเมื่อไหร่

- 289. การศึกษาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพหลังการตายของ ศพ (Forensic taphonomy) เป็นสาขาวิชาที่ทำการศึกษา ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพในรูปแบบต่างๆ ของร่างกาย มนุษย์หลังจากที่เสียชีวิตไปแล้ว ในบางครั้ง อาจทำให้เข้าใจ ร่องรอยที่เกิดขึ้นหลังจากการเสียชีวิตที่สังเกตเห็นบนกระดูก ได้ (เช่นร่องรอยที่เป็นการกระทำของสัตว์ที่มากัดแทะ หรือ รบกวนของพืช) และโดยทั่วไปมักไม่ได้ช่วยให้ความแน่นอนได้ ในเรื่องของการประมาณเวลาตาย หากเป็นเช่นนั้น เทคนิคใน วิธีกำหนดค่าอายุทางโบราณคดีโดยใช้สิ่งของที่บ่งบอกว่าศพ มากว่าอย่างเช่น เหรียญ หรือ ปลอกกระสุน อาจช่วยในการ ประเมินได้ดีกว่า
- 290. วิธีการที่ใช้ในการตรวจวินิจฉัยกระดูกโครงกระดูกจำเป็นต้อง เป็นวิธีที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในวงการวิทยาศาสตร์ หากมีการใช้ข้อบ่งชี้ หรือฐานข้อมูลในการตรวจวินิจฉัย ที่มีมาจากเก็บข้อมูลในท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องได้รับการรับรอง โดยได้รับการตีพิมพ์ในลิสต์พิมพ์ที่มีการประเมินบทความ (peer-reviewed) อย่างน่าเชื่อถือเสียก่อน
- 291. การตรวจวินิจฉัยหัวซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการบันทึกข้อมูล อย่างเหมาะสมด้วยภาพถ่าย ภาพวาด บันทึก และแบบฟอร์ม เช่น การบันทึกข้อมูลของการเก็บตัวอย่างจากกระดูกจะ ต้องมีการจัดเก็บรักษาอย่างถูกต้อง ตัวอย่างที่เก็บไปจำเป็น ต้องได้รับการระบุข้อมูลอย่างถูกต้องและต้องมีการเก็บบันทึก ด้านความปลดภัยของหลักฐาน และลำดับการครอบครอง รักษาตัวอย่าง หากจำเป็นจะต้องฝังศพก่อนที่จะทำการ พิสูจน์เอกสารชี้บุคคลโดยอย่างเป็นทางการ ขั้นตอนเหล่านี้ จำเป็นต้องได้รับการบันทึกอย่างเหมาะสมด้วย ซึ่งข้อมูลดังกล่าว รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ฝังศพที่แน่นัด การฉีดยา ข้อมูลลงในแบบฟันที่การครอบครองรักษาตัวอย่าง และการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกการครอบครองรักษาตัวอย่าง หมายความว่าเป็นทางการ
- 292. รายงานทางนิติมนุษยวิทยาแบบสมบูรณ์จำเป็นจะต้อง ระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องหัวหนอด ดังแต่ข้อมูลการได้รับศพ กระบวนการตรวจวินิจฉัยหัวซึ่งหลังจากนั้น การเก็บตัวอย่าง กระดูกและส่งมอบตัวอย่างนั้นให้ผู้อื่นดู และข้อสรุปรวมถึง ข้อแนะนำทั้งหมด (ในบางกรณี อาจจำเป็นหรือควรจะแนบ แบบบันทึกหรือแผ่นผัง/รูปต่างๆ) รายงานฉบับนี้จำเป็นต้อง นำไปรวมกับรายงานที่ถูกจัดทำขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ เพื่อ รวบรวมเป็นรายงานทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ก่อนจะนำส่ง รายงานเหล่านี้ให้กับทางการต่อ

- 286. **Stature:** The stature of a skeleton is usually estimated following one of two methods:

- (a) Measuring the height/length of some specific bones (skull, spine, femur, tibia and talus), adding those measurements and correcting for the missing soft tissue, or
- (b) Measuring one complete long bone (such as the femur, tibia or humerus) or the combination of two such bones (femur and tibia ideally), and applying a regression formula to the result
- (c) Regression formulae are also available for fragmented bones. In all cases, information on sex and ancestry are required in order to select the correct reference table to use.

5. Remaining analysis and report

- 287. After a biological profile has been established, the analysis continues with the following steps:

- (a) Analysis of any indicator of **ante-mortem trauma**, pathological conditions or skeletal variations (which may or may not be symptomatic) that can provide information about the cause and circumstances of the death or specific information leading to identification
- (b) Analysis of possible **post-mortem changes** in the bones, due to taphonomic processes (see Paragraph 289) that could affect the body after death. It is critical to distinguish these changes from the injuries relating to peri-mortem trauma
- (c) Dental analysis, to contribute to age estimation and possibly even identification. (This should be undertaken by a forensic odontologist if possible.)

- 288. Establishing the **period of time since death** is difficult, especially in cases of skeletal remains. In the case of historical or prehistoric remains, several methods of dating have been developed. For cases of forensic interest, covering periods from a few days to up to 30 or 40 years, there is no scientific method, relying on an analysis of bones or teeth, to establish whether a person died one, five, or ten years ago. However, new studies of radiocarbon are being applied in some specific contexts. Circumstantial information and other material with the skeletal remains, or in some instances even satellite imagery, may help to establish when the events (or burial) took place.

- 289. **Forensic taphonomy** is a field that studies the various changes to the human body after death. On some occasions this may enable post-mortem changes observed in the skeleton to be understood (e.g. action of scavengers, plant activity), but it will generally not provide any degree of certainty about the time since death. In that sense, archaeological dating methods, using objects associated with the remains, such as coins or cartridge case, may provide a better general estimation.

- 290. Methods used in the analysis of skeletal remains must meet standards accepted by the scientific community. In the event that indicators and databases relying on local data collection are used, they must be endorsed by publication in reputable peer-reviewed publications.

- 291. All analysis must be properly documented, with photos, drawings, notes and specific forms. A precise record of the samples taken from the remains must be kept, the samples must be correctly labelled and records of security and the chain of custody kept. If the remains are to be buried before formal identification, the process must be properly documented. This includes recording the exact location of the disposal of the remains, proper labelling of the container holding the remains, and appropriate notation on the chain-of-custody form.

- 292. The final forensic anthropology report must include all information relating to the reception of the remains; procedures followed for the analysis; samples taken and to whom they were given; and the conclusions and any recommendations. (In some circumstances it may be necessary or desirable to include forms and diagrams). This report must be integrated with those produced by other specialists in order to present to the authority an integrated forensic report.

VI.

อภิธานศัพท์

บาดแผลถลอก	การบาดเจ็บแบบตื้นๆ ที่ผิวหนัง บอยครั้งที่ถูกเรียกว่า รอยข่าว รอยคลอก หรือรอยขูด
รับผิดชอบ	เกี่ยวกับระบบที่ถูกออกแบบเพื่อทำให้มั่นใจว่ามีการรับผิดชอบอย่างเหมาะสมโดยบุคคลหรือสถาบัน
กระดูกเบ้าฟัน	ในเรื่องของฟัน หมายถึงเบ้าฟันที่เป็นตัวยึดฟัน
เชื้อชาติ	ในทางนิติมนุษยวิทยาหมายถึงเชื้อสายทางเชื้อภพของผู้เสียชีวิต
ข้อมูลก่อนเสียชีวิต	ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่ทราบชื่อเมื่อยังมีชีวิตอยู่ที่สามารถนำไปใช้เพื่อบันทึกข้อมูลหลังจากเสียชีวิตที่เก็บจากศพ โดยปกติแล้วมีวัตถุประสังค์เพื่อตรวจพิสูจน์เอกสารลักษณ์บุคคล
Artefact (ประดิษฐ์ขึ้น)	สิ่งประดิษฐ์ในร่องของศพหมายถึงการเปลี่ยนแปลง (ยกตัวอย่างเช่นผลจากการถูกหักหัวใจหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นหลังจากเสียชีวิต) ที่คล้ายจะเป็นพยาธิสภาพ โรค หรือการได้รับบาดเจ็บที่เกิดขึ้นเมื่อยังมีชีวิต
การผ่าชันศุครศพ	ในคู่มือนี้ หมายถึงการตรวจพิสูจน์ที่รวมถึงการตรวจภายในและในศพ และรวมผลการตรวจพิเศษอื่นๆ (รวมถึงการเอกซ์เรย์) การตรวจภายในร่างกายรวมถึงการตรวจดูภายในกะโหลกศีรษะ หัวอกและท้องซึ่งไม่ได้จำกัดการตรวจเพียงเท่านี้ แต่อาจมีการผ่าตรวจในบริเวณอื่นมากกว่านี้ ในบางกรณี
ข้อมูลทางชีวภาพ	ศัพท์ที่ใช้ในทางนิติมนุษยวิทยา หมายถึงการตรวจพิสูจน์ศพโดยกระบวนการเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับอายุ เพศ เชื้อชาติ และส่วนสูงของผู้ตายเพื่อช่วยในการพิสูจน์เอกสารลักษณ์บุคคล
บาดแผลฝึกษา	การบาดเจ็บที่มีลักษณะของการที่มีเลือดรั่วออกจากร่องรอยเดือดเข้าไปยังเนื้อเยื่อที่อยู่รอบบริเวณนั้น
สาเหตุการตาย	สาเหตุที่แท้จริงของการเสียชีวิต (โดย สาเหตุที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการที่ส่งผลให้เสียชีวิต) อาจตามมาด้วยสาเหตุอื่น (หรือสาเหตุใกล้ชิด) ของการเสียชีวิต เป็นการสรุปคำบันราษฎรความเชื่อมโยงที่เป็นเหตุเป็นผลของสาเหตุการเสียชีวิต ในการสรุปสาเหตุการเสียชีวิตตามรูปแบบของ WHO ซึ่งเป็นรูปแบบที่สามัญและใช้กันในระดับนานาชาตินั้น จะเขียนสาเหตุสุดท้ายของการเสียชีวิตเป็นลำดับแรก และสาเหตุที่แท้จริงของการเสียชีวิตเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นการเสียชีวิตของชายหนุ่มที่ถูกยิงที่บริเวณหัวอก ส่งผลให้เสียเลือดมากเนื่องจากกระสุนทะลุผ่านหัวใจและปอดควรถูกเรียบบันทึกว่า I(a) การเสียเลือด (เนื่องจาก) I(b) การกระชากหัวใจและปอด (เนื่องจาก) I(c) บาดแผลถูกยิงที่หัวอกส่วนที่สองของการเสียบร้ายสาเหตุการตายด้วยสาเหตุที่ร้ายในส่วนแรก (I) สาเหตุการตายคือการพิจารณาส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองรวมกัน
จำดับการครอบครองรักษา วัตถุพยาน	หมายเหตุ: สาเหตุการตายต่างจากพฤติกรรมตายและรูปแบบการตาย กระบวนการที่แสดงประวัติการครอบครองวัตถุพยานโดยสมบูรณ์ เพื่อที่จะสืบพิมาย้อนกลับและจำลองเส้นทางการครอบครองวัตถุพยานนี้ใหม่ได้ ซึ่งหมายความว่าผู้ที่เคยเป็นผู้ดูแลรักษาและควบคุมวัตถุพยานมา ก่อนตั้งแต่เวลาที่เก็บวัตถุพยานจนถึงปัจจุบัน
Commingled remains	ปกติแล้วจะเกี่ยวข้องกับศพโดยกระดูก แปลว่าการผสมกันของศพของบุคคลสองคนหรือมากกว่านั้น อย่างเช่น หลุมฝังศพขนาดใหญ่
การปนเปื้อน	ตำแหน่งบุคคลหรือสิ่งของ ไม่ว่าจะเห็นได้ชัดหรือไม่ก็ตาม การปนเปื้อนนี้ อาจเป็นประโยชน์ในทางนิติวิทยาศาสตร์ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุ หรืออาจทำให้ลับสนหรือสร้างความเสียหายต่องานด้านยุติธรรม (เช่น การปนเปื้อนของสารพันธุกรรม)
ความต่อเนื่อง	ดู จำดับการครอบครองรักษาวัตถุพยาน (ด้านบน)

VI.

Glossary

Abrasions	Superficial injury involving the skin; often called a scratch, scrape or graze.
Accountable	Subject to a system that is designed to ensure the proper discharge of responsibility by a person or institution.
Alveolar bone	In relation to teeth, the sockets holding the teeth.
Ancestry	In relation to forensic anthropology, the biological heritage of the remains.
Ante-mortem data	Data about a named individual while alive that can be used to compare with post-mortem data collected from the body, usually for the purpose of identifying the body.
Artifact	Artificial product. In relation to a dead body, a change (for example resulting from resuscitation or post-mortem damage) imitating pathology, disease or injury occurring in life.
Autopsy	In this document, the examination of a dead body involving its external and internal examination and incorporating the results of special tests (including radiology). The internal examination involves, but is not limited to, examining the contents of the cranium, chest and abdomen. Further dissection may occur in particular circumstances.
Biological profile	A term used in forensic anthropology to refer to the evaluation of skeletonized human remains to make conclusions about the age, sex, ancestry and stature of those remains, to aid in their identification.
Bruise	An injury characterized by extravasation of blood into the surrounding tissues.
Cause of death	The underlying cause (the disease, condition or circumstance initiating the chain of events resulting in death), possibly proceeding through more immediate (or proximate) causes, concludes the logically linked statements that constitute the cause of death. In concluding the cause of death according to the WHO format, which is the conventional and internationally understood format, the most immediate cause is stated first, and the underlying cause(s) stated last. Thus, the cause of death of a young man who was shot in the chest resulting in massive haemorrhage as the bullet passed through the heart and the lungs should be recorded as: I(a) Haemorrhage (due to) I(b) Perforation of the heart and lungs (due to) I(c) Gunshot wound to the chest.
	Part II of the cause of death statement includes the disease(s), condition(s) or circumstance(s), if any, that contribute to the death, but NOT to the underlying cause listed in I. The cause of death is Parts I and II considered together.
Chain of custody (of an exhibit)	Note: the Cause of death is distinguished from the Manner of death (q.v.) and the Mode of death (q.v.).
Commingled remains	A process enabling the complete history of the custody of an exhibit to be tracked and recreated; that is, who has had care and control of the exhibit from the time it was first secured to the present.
Contamination	Usually in relation to skeletal remains, the mixing of the remains of two or more individuals, for example in a mass grave.
Continuity	The location on a person or object of material, whether obvious or not, from another source. Such contamination can be useful in forensically linking a suspect to a crime scene; or it can be confusing and damaging to justice (e.g. DNA contamination).

การเสียชีวิต	การหยุดทำงานของส่วนสำคัญในร่างกายที่ไม่สามารถฟื้นคืนได้ รวมถึงการทำงานของสมอง การเสียชีวิตถือว่าเป็น “ตามธรรมชาติ” เมื่อก็ได้มาโดยโรค และ/หรือ อายุเท่านั้น และถือว่าเป็นแบบ “ผิดธรรมชาติ” เมื่อมีสาเหตุจากภายนอก เช่น การได้รับบาดเจ็บโดยเจตนา (การฆ่าก่อการเสียชีวิต) ความประมาท หรือการได้รับบาดเจ็บโดยไม่เจตนา (การเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ)	Death	The irreversible cessation of all vital functions, including brain activity. Death is "natural" when it is caused solely by disease and/or the ageing process. It is "unnatural" when its causes are external, such as intentional injury (homicide, suicide), negligence, or unintentional injury (death by accident).
การนำร่าง (หลังจากที่เสียชีวิต)	กระบวนการนำร่างของศพหลังจากที่เสียชีวิต ในช่วงชั่วโมงแรกๆ หรือวันแรกๆ การเปลี่ยนแปลงหลังการตายของศพบางอย่างอาจทำให้เกิดความสับสนกับการได้รับบาดเจ็บ (เช่น สัญญาณของการนำร่างเป็นอย่างเดียวกันกับการพยายามป้องกันตัวเองขณะที่ถูกทำร้าย)	Decomposition (post mortem)	The process of dissolution of the body after death. In the early hours and days after death, some of the changes can be mistaken for injuries (e.g. signs of putrefaction such as swelling and purplish discolouration of the face and body).
เสียชีวิต	ขึ้นอยู่กับบริบท อาจแปลว่า เสียชีวิต หรือผู้เสียชีวิต	Deceased	Depending upon the context, dead, or a dead person.
การบาดเจ็บ/บาดแผล	การบาดเจ็บ/บาดแผลที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นผลมาจากการต่อสู้ป้องกันตัวเองขณะที่ถูกทำร้าย	Defence injuries/wounds	Injuries/wounds sustained by a victim resulting from attempts at self-defence during an assault.
ป้องกันตัว		Disaster Victim Identification (DVI)	The scene, mortuary-based and related processes (e.g. ante-mortem data collection, reconciliation) of dealing with a multiple fatality event to ensure that individuals are correctly identified. Undertaken in accordance with Interpol guidelines.
การพิสูจน์เอกสารและบุคคลเหตุวัยพิบัติ	สถานที่ ห้องศพ และกระบวนการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ (เช่น การเก็บข้อมูลก่อนเสียชีวิต หรือการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนตายและหลังตายเพื่อพิสูจน์เอกสารและบุคคลเป็นต้น) ในการจัดการกับเหตุที่มีผู้เสียชีวิตหลายศพ เพื่อทำให้มั่นใจว่าแต่ละบุคคลได้ถูกพิสูจน์เอกสารและบุคคลอย่างถูกต้อง การทำงานนี้ สดคดล้องกับแนวทางของตำรวจอาชญากรรม	Epiphysis(es)	The end(s) of particularly, but not only, long bones; the process of the fusion of the epiphysis(es) with the shaft of the long bone allows conclusions to be drawn about the age of the person.
ส่วนปลายของกระดูกยาว	ส่วนใหญ่หมายถึงส่วนปลายของกระดูกยาว กระบวนการซึ่งมีตัวของส่วนปลายของกระดูกกับตัวกระดูก (shaft) ของกระดูกยาวทำให้สามารถประเมินอายุของบุคคลนั้นได้	Ethics	The study of what is right and wrong. Professional ethics concentrates on the behaviour and attitudes of members of a particular profession.
จรรยาบรรณ	การศึกษาว่าสิ่งใดถูกหรือผิด จรรยาบรรณวิชาชีพมุ่งเน้นในเรื่องของพฤติกรรมและทัศนคติของกลุ่มบุคคลในสายอาชีพนั้นๆ	Exhibits	Physical evidence thought to be relevant to the investigation of a crime or death that are labelled, recorded as exhibits and kept securely so that they cannot be interfered with or contaminated.
วัตถุพยาน (ของกลาง)	พยานหลักฐานทางกฎหมายที่คิดว่าเกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมหรือการเสียชีวิต ที่จะถูกทำการเขียนลงลาย บันทึกข้อมูลในฐานที่เป็นวัตถุพยาน และเก็บรักษาอย่างปลอดภัยเพื่อไม่ให้ถูกควบคุมหรือเกิดการปนเปื้อน	Femur	The thigh bone.
Femur	กระดูกต้นขา	Fingerprints (latent)	Fingerprints present on a surface requiring a technical process to make them visible.
ลายนิ้วมือ (แผง)	ลายนิ้วมือบนพื้นผิวที่จำเป็นต้องใช้เทคนิคในการทำให้มองเห็นได้	Forensic	Relating to the courts or, more generally, the law.
นิติวิทยาศาสตร์	เกี่ยวข้องกับทางศาลหรือกระบวนการทางกฎหมาย เกี่ยวข้องกับศาล หรือโดยทั่วไปคือกระบวนการทางกฎหมาย	Forensic anthropology	The examination of human skeletal material to answer medico-legal questions including those of identification.
นิติมานุษยวิทยา	การตรวจพิสูจน์เครื่องกระดูกเพื่อตอบคำถามทางด้านนิติเวช รวมถึงเพื่อการพิสูจน์เอกสารและบุคคล	Forensic archaeology	The use of the skills employed in the study of ancient remains and objects for the purposes of the law, usually in relation to the excavation, recovery and evaluation of scenes and sites.
นิติโภภานคดี	การใช้ทักษะความรู้ที่ใช้ในการศึกษาใบงานสถานโบราณวัตถุเพื่อประโยชน์ในทางกฎหมาย ปกติแล้วจะเกี่ยวข้องกับการชุดค้น เก็บรักษา และตรวจสอบที่เกิดเหตุ	Forensic ballistics/Firearms and toolmarks	These two categories of forensic science are often used interchangeably; in this document, they refer to the examinations leading to conclusions of forensic value about gunshot wounds and the projectiles recovered from them.
การตรวจพิสูจน์วิถีกระสุนอาวุธปืนและร่องรอยจากวัตถุ	บ่อรอยร่องที่สองสาขาของงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ถูกใช้เรียกแทนกันได้ ในคุณมีฉบับนี้หมายถึงการตรวจพิสูจน์ที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อสรุปที่มีคุณค่าในกระบวนการทางกฎหมายเกี่ยวกับบาดแผลจากกระสุนปืนและร่องรอยที่พบจากบาดแผลนั้น	Forensic doctor	For the purposes of this document, a certified medical doctor who is authorized to perform forensic post-mortem examinations.
แพทย์นิติเวช	สำหรับคุณมีฉบับนี้ หมายถึงแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาต ผู้ที่มีอำนาจในการชันสูตรพิจารณาทางนิติเวชได้	Forensic entomology	The study of insects in a forensic setting, most often in forensic pathology as an indicator of the minimum time since death.
นิติภysisวิทยา	การศึกษาเรื่องแมลงในบริบททางกฎหมาย ถูกนำมาใช้มากที่สุดสำหรับทางด้านนิติพยาธิวิทยา สำหรับเป็นข้อบ่งชี้ในการประมาณระยะเวลาการเสียชีวิตขั้นต่ำ	Forensic odontology	The study of dentistry in relation to the law, in particular in the investigation of death, especially for the identification of human remains.
นิติทัณฑวิทยา	การศึกษาทางด้านทัณฑกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางกฎหมาย โดยเน้นการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการเสียชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการพิสูจน์เอกสารและบุคคลจากศพ	Forensic medicine	The principles and practice of medicine as applied to the needs of the law and the courts.
นิติເາຫດศาสตร์	หลักการและภารกิจปฎิบัติทางด้านการแพทย์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในทางกฎหมายและทางศาล	Forensic pathologist	The medical specialist concerned with the investigation of deaths in which the law has an interest; in this document, used interchangeably with the term forensic doctor.
นิติພยาธิแพทย์	แพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการสืบสวนสอบสวนเหตุเกี่ยวกับความตายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางด้านกฎหมายในชื่อฉบับนี้ อาจใช้สับสันกับคำว่าแพทย์นิติเวชได้	Forensic science	The application of the principles and practice of science to the needs of the law and the courts.
นิติวิทยาศาสตร์	การประยุกต์ใช้หลักการและการทำงานทางด้านวิทยาศาสตร์แขนงต่างๆ มาใช้ในทางกฎหมายและศาล	Forensic toolmarks	The examination of marks left on exhibits and the comparison of these with possible causative implements/tools/weapons; in some laboratories this is combined with the assessment of firearms.
การตรวจพิสูจน์ร่องรอยจากวัตถุ	การตรวจพิสูจน์ร่องรอยที่พบบนวัตถุพยาน และทำการเรียบเทียบกับร่องรอยเหล่านั้นกับเครื่องใช้/เครื่องมือ/อาวุธที่มีความเป็นไปได้ เป็นมาตรฐานให้เกิดร่องรอยเหล่านั้น ในบางห้องปฏิบัติการการตรวจพิสูจน์นี้ จะรวมอยู่กับการตรวจพิสูจน์อาวุธปืน	Forensic toxicology	The science of drugs and poisons applied to the needs of the law and the courts.
นิติพิชีวิทยา	วิทยาศาสตร์แขนงที่เกี่ยวข้องกับยาและสารพิษมาประยุกต์ใช้ในทางกฎหมายและทางศาล		

การแตก/รอยแตก	การแตก/รอยแตก ความไม่ต่อเนื่องของกระดูก บางครั้งใช้กับโครงสร้างกระดูกอ่อน เช่น กระดูกอ่อนที่ร้าวหื่นหรือกระดูกอ่อนไอลอยด์	Fracture	Break; a discontinuity in the cortex of a bone; sometimes used in relation to a cartilaginous structure such as a costal cartilage or thyroid cartilage.
มิณฑ์วิทยา (จุลพยาธิวิทยา)	การศึกษาโครงสร้างทางจุลภาคของเนื้อเยื่อ (มิณฑ์วิทยา) ที่มีพยาธิสภาพ (จุลพยาธิวิทยา)	Histology (histopathology)	The study of the microscopic structure of tissues (histology) in a diseased state (histopathology).
การพิสูจน์เอกสารชี้แจงบุคคล	ในคู่มือนี้ หมายถึงการระบุชื่อที่ถูกต้องให้กับศพ	Human identification	In this document, the attachment of the correct name to a dead body.
ศพ	ในคู่มือนี้ หมายถึงผู้ที่เสียชีวิตหรือศพ ไม่ว่าจะเป็นศพที่เพิ่งเสียชีวิต ศพเน่า หรือศพโครงกระดูก	Human remains	In this document, synonymous with deceased person or dead body, whether the body is freshly dead, decomposing or skeletonized.
Humerus	กระดูกต้นแขน	Humerus	The upper arm bone.
สาเหตุสุดท้ายของการเสียชีวิต	โรค สภาวะ หรือ ภาระแทรกซ้อน ที่ส่งผลมาจากการเสียชีวิตหรือสาเหตุใกล้เคียงของการเสียชีวิตที่ทำให้เสียชีวิตในทันที	Immediate cause of death	The disease, condition or complication, resulting from the underlying or an intermediate cause, that immediately precedes death.
รายการ	รายการ	Inventory	List.
บาดแผลฉีกขาด	การฉีกขาดหรือการแยกออกจากกันของผิวหนัง หรืออวัยวะอื่น หรือเนื้อเยื่ออ่อนที่เกิดจากแรงกระทำที่เกิดจากของแข็งไม่มีคม	Laceration	A tear or split in the skin or other organ or soft tissue due to blunt force.
Livor mortis	สภาวะหลังการตายที่ทำให้เกิดการตกของเลือดจากแรงโน้มถ่วงของโลก	Livor mortis, lividity (post mortem)	The post-mortem phenomenon of blood settling under the influence of gravity.
พฤติกาณ์การตาย	บทสรุปของสภาวะที่เสียชีวิต อันได้แก่ การผ่าตัวตาย การถูกผู้อื่นทำให้ตาย การตายโดยอุบัติเหตุ การถูกสัตว์ทำร้ายหรือการตายโดยยั่งมีประกายเหตุ	Manner of death	The summary of the circumstances of the death; thus: homicide, suicide, accident, natural or undetermined.
จำนวนบุคคลอย่างต่อเนื่อง	ศพทั้งท่านนิตามนุษยวิทยาที่ใช้ในการวินิเคราะห์ศพที่มีการผสมปะปนกันมา และมีความหมายว่าอย่างน้อยมีกี่บุคคลที่เป็นได้ว่าจะปะปนอยู่ในศพที่ได้รับมานั้น	Minimum Number of Individuals (MNI)	Forensic anthropological term used in relation to the assessment of commingled remains and referring to how many individuals, as a minimum, are represented in the commingled remains being examined.
รูปแบบการตาย	กระบวนการทางพยาธิวิทยาที่ทำให้บุคคลเสียชีวิต (เช่น การถูกเลือด ระบบทางเดินหายใจสัม� treff หัวใจล้มเหลว อวัยวะล้มเหลวหลายอวัยวะและภาวะติดเชื้อในกระเพาะเลือด เป็นต้น) รูปแบบการตายเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะเป็นสาเหตุการตายที่เหมาะสมได้ตามรูปแบบของ WHO ซึ่งเป็นที่ยอมรับใช้กันในระดับนานาชาติ ดู “สาเหตุการตาย” เพิ่มเติม	Mode of death	The pathophysiological process by which a person died (e.g. haemorrhage, respiratory failure, cardiac failure, multi-organ failure, septicaemia). Its use alone is not sufficient to complete the cause of death properly in the internationally accepted WHO format. See also "Cause of death".
ห้องศพ	สถานที่ที่ใช้เก็บ รักษา ดูแลศพจนกว่าจะถึงการจัดการกับศพหรือการฝังศพขั้นสุดท้าย รวมถึงห้องผ่าศพ ห้องดับจิต	Mortuary (morgue)	The place for storing, keeping and looking after the dead until final disposal or interment; includes the autopsy room; hospital for the dead.
สรพาธุ์	ในทางทหารเป็นใหญ่ แปลว่าเป็นใหญ่	Ordnance	Relating to artillery, large guns.
กระดูกงอก	ปกติแล้วเป็นของกระดูกเล็กๆ ที่ออกอกร้าวจากกระดูกหลัก ที่เสื่อมสภาพหรือข้อเสื่อม ใกล้เคียงกับเวลาที่เสียชีวิต คำนึงมักนิยมใช้กับในทางนิตามนุษยวิทยาในการวินิเคราะห์การบาดเจ็บ เพราะเมื่อศพได้เน่าสลายจนเหลือแต่กระดูกแล้วบุคคลแพลงที่เกิดขึ้นก่อนการเสียชีวิตไม่นานก็จะมีลักษณะเดียวกันกับบุคคลแพลงที่เกิดขึ้นหลังจาก การเสียชีวิตไม่นาน	Osteophytes	Usually small growths of extra bone associated with degenerative, osteoarthritic changes in the joints.
จุดเลือดออก	จุดเลือดออก หรือ เลือดออกเป็น “จุด” บางลักษณะเกิดขึ้นได้ขณะยังมีชีวิต แต่มีลักษณะอื่นที่สามารถเกิดขึ้นได้ภายหลังจากที่เสียชีวิต	Peri-mortem	Around the time of death. This term is often used in forensic anthropology in relation to injuries because, once the remains have skeletonized, an injury inflicted shortly before death will look identical to the same injury inflicted shortly after death.
บัญชีภาพถ่าย	รายการภาพที่ถ่ายพร้อมกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ชื่อของช่างภาพ เวลาที่ทำการถ่ายภาพ และสถานที่ถ่ายภาพ	Petechiae (petechial haemorrhages)	Pinpoint or "dot-like" haemorrhages. Some forms occur in life, others can occur after death.
น้ำยาหมาดในการถ่ายภาพ	น้ำยาหมาดและตัวอักษรที่สามารถเห็นได้ในภาพถ่าย ช่วยให้สามารถระบุภาพถ่ายและวัตถุพยานที่ปรากฏในภาพถ่ายนั้นได้ในภายหลัง	Photolog	The list of all photographs taken with related data, e.g. the name of the photographer, the time the photograph was taken and the place where it was taken.
Postcranial skeleton	กระดูกในร่างกายทั้งหมดที่นอกเหนือจากกระโหลกศีรษะ	Photo markers	Markers with numbers and letters visible in photographs enabling later identification of the photographs and the items shown in them.
การเปลี่ยนแปลงหลังการตาย	คำศพที่ใช้สื่อถึงการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติทั้งหมดที่สามารถเกิดขึ้นได้กับศพ	Postcranial skeleton	The entire skeleton apart from the skull.
ข้อมูลหลังตาย	ข้อมูลที่ได้มาจากศพ เพื่อนำไปปรับปรุงกับข้อมูลที่ได้มาจากบุคคลที่ทราบชื่อในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ (ข้อมูลก่อนตาย) ปกติแล้วจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการพิสูจน์เอกสารชี้แจงบุคคล	Post-mortem changes	A term that encompasses all the natural changes that can occur to a dead body.
การขันสูตรพิสูจน์	ในคู่มือนี้ หมายถึงการตรวจสอบที่ไม่ได้หมายรวมถึงการตรวจด้านในศพ (ในคู่มือนี้ การตรวจศพที่รวมถึงการตรวจภายในศพเรียกว่า การผ่าตัวนั่นสูตรศพ)	Post-mortem data	Data obtained from the dead body to compare with data obtained about a named individual while alive (ante-mortem data), usually for the purposes of identifying the dead body.
Prosector	แพทย์ที่ได้รับการอนุญาต/แพทย์นิติเวช ที่ทำการผ่าตัวนั่นสูตรศพและเขียนรายงาน	Post-mortem examination	In this document, examination of the body after death not including an internal examination. (In this document, an examination of a dead body that includes an internal examination is an autopsy.)
		Prosector	The authorized medical practitioner/forensic doctor undertaking the autopsy and preparing the report.

Pubic symphysis	ส่วนของกระดูกหัวหน่าวข้างหนึ่งที่เชื่อมต่อกับกระดูกหัวหน่าวอีกข้างหนึ่งที่บริเวณหัวหน่าวที่อยู่ตรงด้านหน้าของเข็มกราน	Pubic symphysis	The part of the pubic bone that joins with the other pubic bone at the front of the pelvis.
ตัวอย่างอ้างอิง	ตัวอย่างที่ได้มาตรฐานที่สามารถเอาตัวอย่างซึ่งอื่นอีกทำการเปรียบเทียบได้	Reference sample	A standard sample against which another sample can be compared.
ความนำเอื้อถือ	ความนำเอื้อถือของผลลัพธ์คือความเสถียรภาพของผลลัพธ์เมื่อถูกตรวจสอบซ้ำๆ โดยบุคคลอื่นในสถานที่และเวลาต่างกัน	Reliability	The reliability of a result is its stability when the test is undertaken by different observers in different places at different times.
ความรับผิดชอบ	หน้าที่ที่จะปฏิบัติภารกิจหรือหน้าที่อย่างถูกต้อง	Responsibility	The duty to perform a task or function properly.
ความสามารถในการสอบทาน	หนึ่งในจุดมุ่งหมายของการผ่าชันสูตรศพคือต้องจะทำการผ่าชันสูตรศพในลักษณะที่แพทย์นิติเวชหรือนิติพยาธิแพทย์ท่านอื่นสามารถนำข้อมูลไปสรุปผลในรูปแบบของตนเองเกี่ยวกับการเสียชีวิตนั้นได้อย่างอิสระ (ทั้งนี้ รวมถึงการสืบสวนสอบสวนการเสียชีวิตหมัดทั้งกระบวนการด้วย) การทำเช่นนี้เป็นการตรวจลองบัญความนำเอื้อถือของการผ่าชันสูตรศพและข้อสรุปจากการชันสูตรนั้น	Reviewability	One of the aims of the autopsy is that it (and indeed the whole death investigation) should be conducted in such a way that another forensic doctor or pathologist at another time can independently come to his/her own conclusions about the death. This enables conclusions to be drawn about the reliability of the autopsy and the conclusions arising from it.
Rigor mortis	สภาพการแข็งตัวหลังจากที่เสียชีวิตของศพ	Rigor mortis	Post-mortem stiffening of the body.
การเลื่อมสภาพของตัวอย่าง (หรือ วัตถุพยาน)	การที่คุณลักษณะของตัวอย่าง (หรือวัตถุพยาน) ที่เคยมีอยู่เมื่อพบหรือเก็บหายหรือเปลี่ยนแปลงไป ในบริบททางด้านกฎหมายนั้นหมายความว่า ตัวอย่างตัวกล่าวเป็นประไบชนกับการสืบสวนสอบสวนลดลง	Sample (or exhibit) degradation	The loss or alteration of the characteristics of a sample (or exhibit) that it possessed at the time it came into existence, was found, or was collected. In a forensic context, this means that the sample's ability to contribute to the investigation is reduced.
การรักษา (วัตถุพยาน)	กระบวนการที่รวมถึงการบันทึกข้อมูล วิธีที่วัตถุพยานถูกเก็บรักษาไว้และมีหลักฐานที่บ่งบอก	Security (of exhibits)	The process, including documentation, whereby an exhibit is secured such that it is evident whether or not it has been accessed, and if so, when and by whom.
ความแตกต่างระหว่างเพศ	รูปร่างที่ต่างกันของกระดูกบางชิ้นที่มีสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิง (ซึ่งจะสามารถเห็นลักษณะเหล่านี้ได้หลังจากวัยเจริญพันธุ์ของบุคคลนั้น)	Sexual dimorphism	The two different shapes of some bones, associated with males and females (which only becomes readily apparent after puberty).
ศพโครงกระดูก	กระดูกที่เหลืออยู่ของศพหลังจากที่เนื้อเยื่ออ่อนได้เน่าสลายไปหมดแล้ว	Skeletal remains	The bony remains of the dead body after all soft tissue has been lost following decomposition.
Stature	ส่วนสูง	Stature	Height.
Taphonomy	การศึกษาของกระบวนการเปลี่ยนแปลงสภาพหลังการตายทั้งหมดของศพ (มักเป็นโดยธรรมชาติ)	Taphonomy	The study of all the (usually natural) processes that can affect a dead body.
กล้องวัดมุม	เครื่องมือสำราญแบบละเอียดที่ทำการวัดมุมในระยะแนวอนและระยะแนวตั้งได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งเครื่องรุ่นใหม่ๆ (อย่างเช่นกล้อง total station) จะมีตัวอ่านแบบอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องวัดระยะด้วย	Theodolite	A precision survey instrument which simultaneously measures angles in the horizontal and vertical planes. Modern versions (such as a total station theodolite) include electronic readers as well as distance measuring devices.
กระดูกหน้าแข้ง	กระดูกซี่ที่ใหญ่กว่าของกระดูกขาท่อนล่างที่มีอยู่ 2 ชิ้น	Tibia	The larger of the two lower leg bones.
ความโปรดঁໃສ (ของกระบวนการ)	การที่กระบวนการสามารถถูกประเมินจากภายนอกได้ เนื่องจากมีรายละเอียดข้อมูลเพียงพอสำหรับการตรวจสอบ	Transparency (of processes)	Degree to which processes can be evaluated externally because their details are available to be examined.
สาเหตุแท้จริงของการตาย	โรคหรือภาวะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการที่นำไปสู่การเสียชีวิต (บ่อยครั้งมีการแทรกซ้อนโดยสาเหตุระหว่างกลางของการเสียชีวิตหรือสาเหตุสุดท้ายของการเสียชีวิต หรือสาเหตุใกล้ชิดของการเสียชีวิต)	Underlying cause of death	The disease or condition initiating the chain of events leading to death (often with intervening intermediate and immediate – or proximate – causes of death).
ความถูกต้อง	เกี่ยวกับวิธีการหรือผลลัพธ์ซึ่งสะท้อนความจริงของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น	Validity	In relation to a measure or a result, the extent to which the measure or result reflects the truth of the phenomenon.
บาดแผล	ความไม่ต่อเนื่องของพื้นผิวโครงสร้าง บ่อยครั้งใช้กับผิวน้ำ เนื่องจากบาดแผลถูกบาด บาดแผลถูกแทง บาดแผลถูกยิง บาดแผลฉีกขาด เป็นต้น คำศัพท์นี้ไม่รวมถึงรอยฟกช้ำหรือการฉีกขาด	Wound	A significant discontinuity in the surface of a structure, most often in the skin, e.g. incised wound, stab wound, gunshot wound, laceration. It does not include a bruise or an abrasion.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1. โครงภาพทางกายวิภาค

คำบรรยายสำหรับโครงภาพทางกายวิภาคที่อยู่ในภาคผนวก 1 มีดังต่อไปนี้*

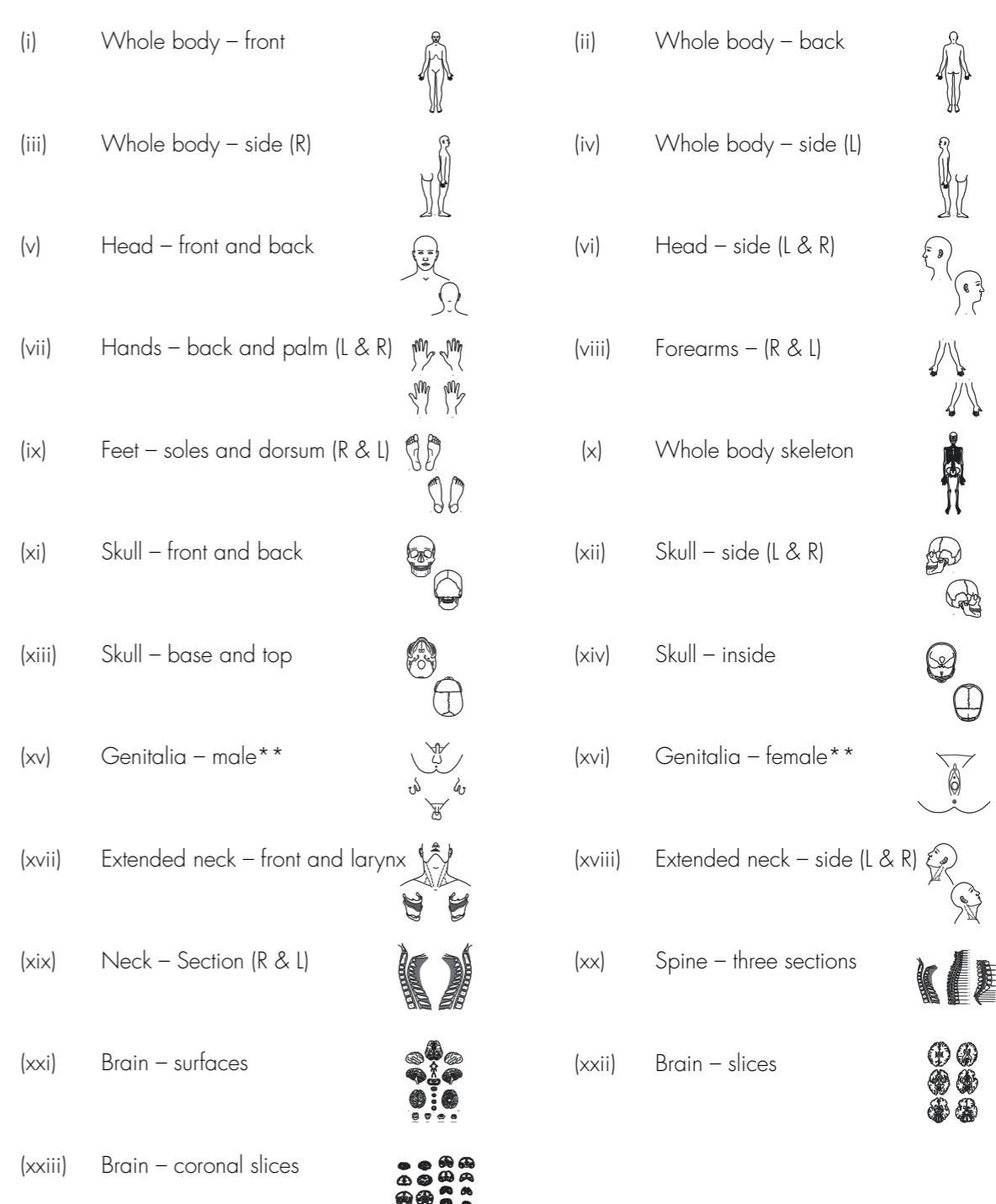
* ลิขสิทธิ์ของโครงภาพเหล่านี้รวมถึงภาคผนวกที่นี่ เป็นของสถาบัน Victorian Institute of Forensic Medicine จากประเทศออสเตรเลีย ที่ได้ให้ความอนุญาตให้ทำขึ้นในครื่องมือฉบับนี้ ขอขอบคุณคุณเดวิด แรนสัน รองผู้อำนวยการของสถาบันฯ ที่ได้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างสูง

** บุคคลร้ามเพศที่ได้รับการผ่าตัดแปลงเพศแล้วและบุคคลที่มีภาวะเพศกำermen (intersex) ที่มีลักษณะทางเพศที่ไม่สามารถจัดประเภทที่เป็นอวัยวะเพศชายหรือหญิงได้โดยง่าย ผู้ดูแลจะต้องอธิบายลักษณะร่างกายของบุคคลร้ามเพศหรือบุคคลที่มีภาวะเพศกำermen ที่ไม่ตรงกับแผนผังร่างกายชายหรือหญิงอย่างละเอียดชัดเจน

Annexes

Annex 1. Anatomical Sketches

The legend for the anatomical sketches contained in Annex 1 is set out below.*

* The copyright for the sketches and other annexes is held by the Victorian Institute of Forensic Medicine in Australia, which has kindly agreed to their reproduction in the Protocol. The contribution of the Institute's Deputy Director, David Ranson, is also gratefully acknowledged.

** Trans people who have had genital surgery, and intersex people with certain sex characteristic variations, will often have genitals that are not easily categorized into male or female genitalia. The examiner should accurately depict the bodies of trans and intersex persons that do not match typical male or female diagrams.

Figure (i)
Whole body – front

เต็มตัว – ด้านหน้า

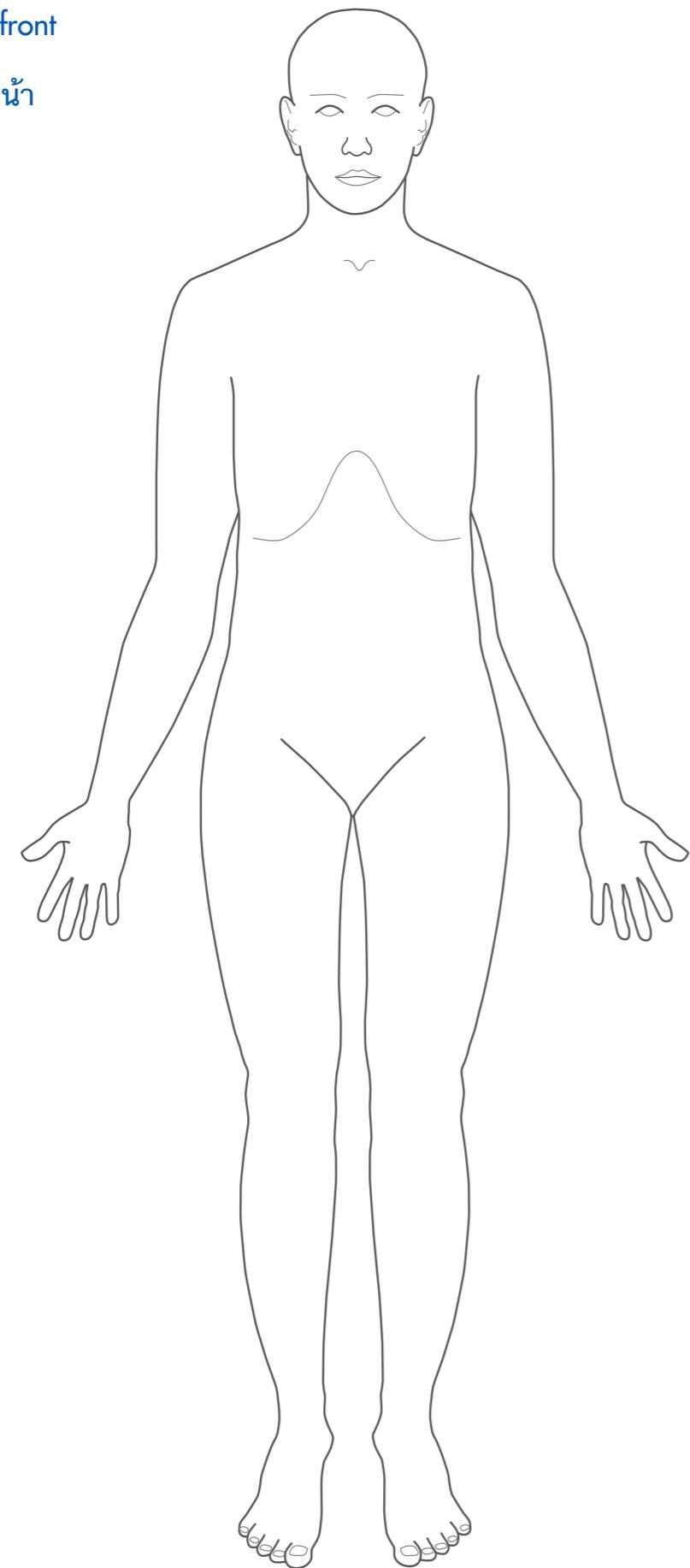

Figure (ii)
Whole body – back

เต็มตัว – ด้านหลัง

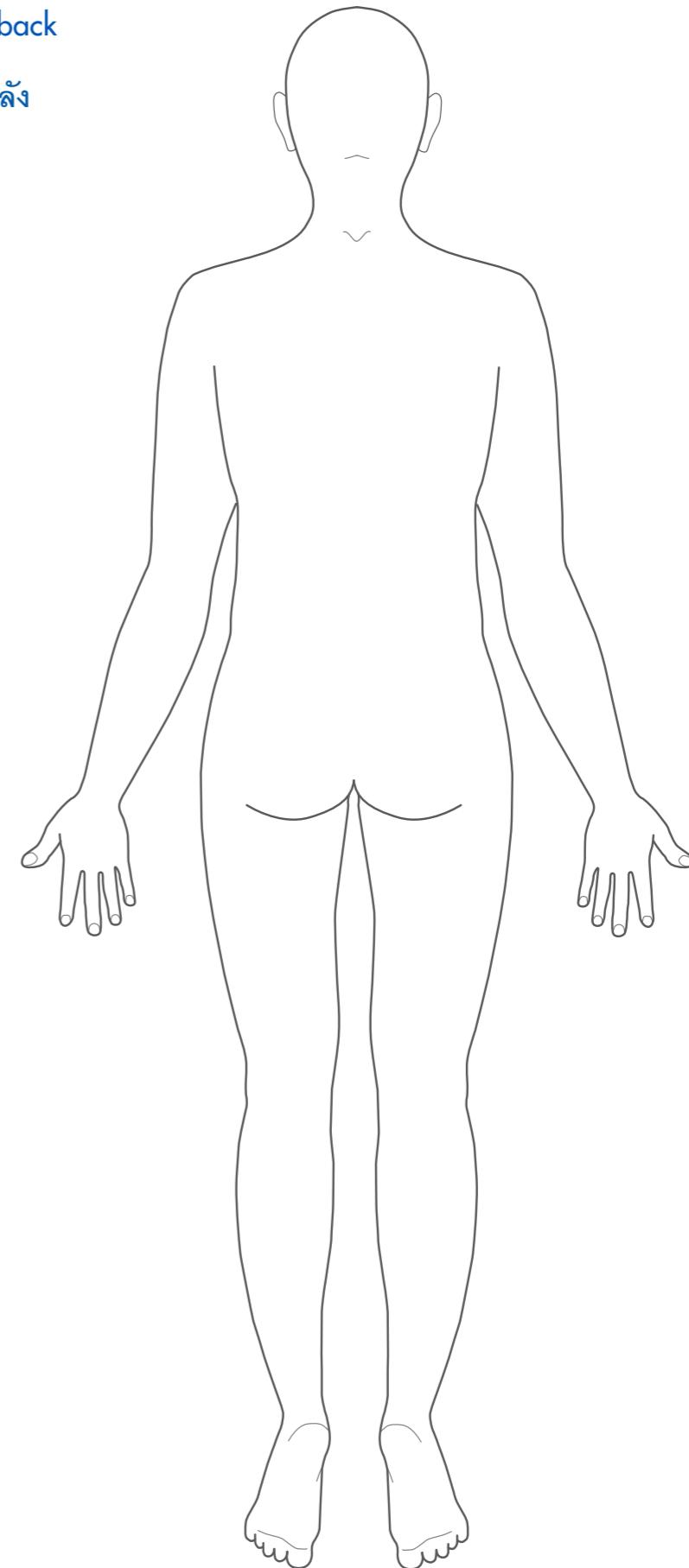

Figure (iii)
Whole body – side (R)

เต็มตัว – ด้านข้าง (ขวา)

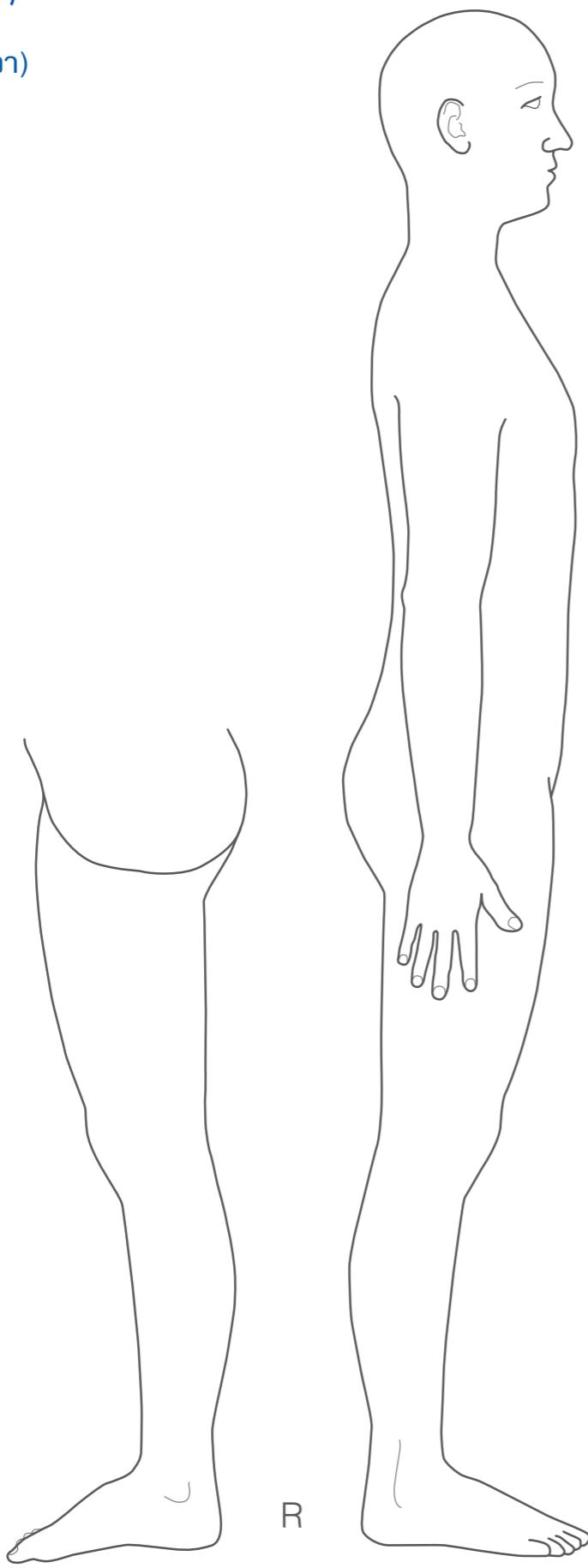

Figure (iv)
Whole body – side (L)

เต็มตัว – ด้านข้าง (ซ้าย)

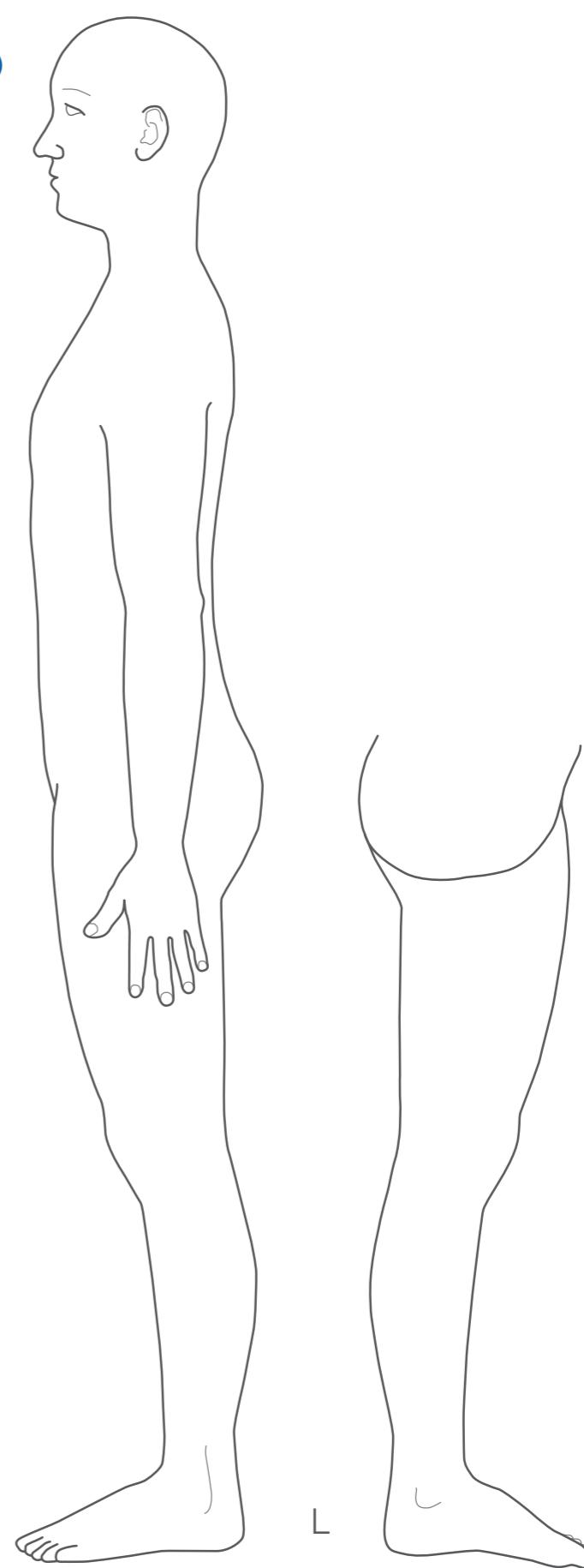

Figure (v)
Head – front and back

ศีรษะ – ด้านหน้าและด้านหลัง

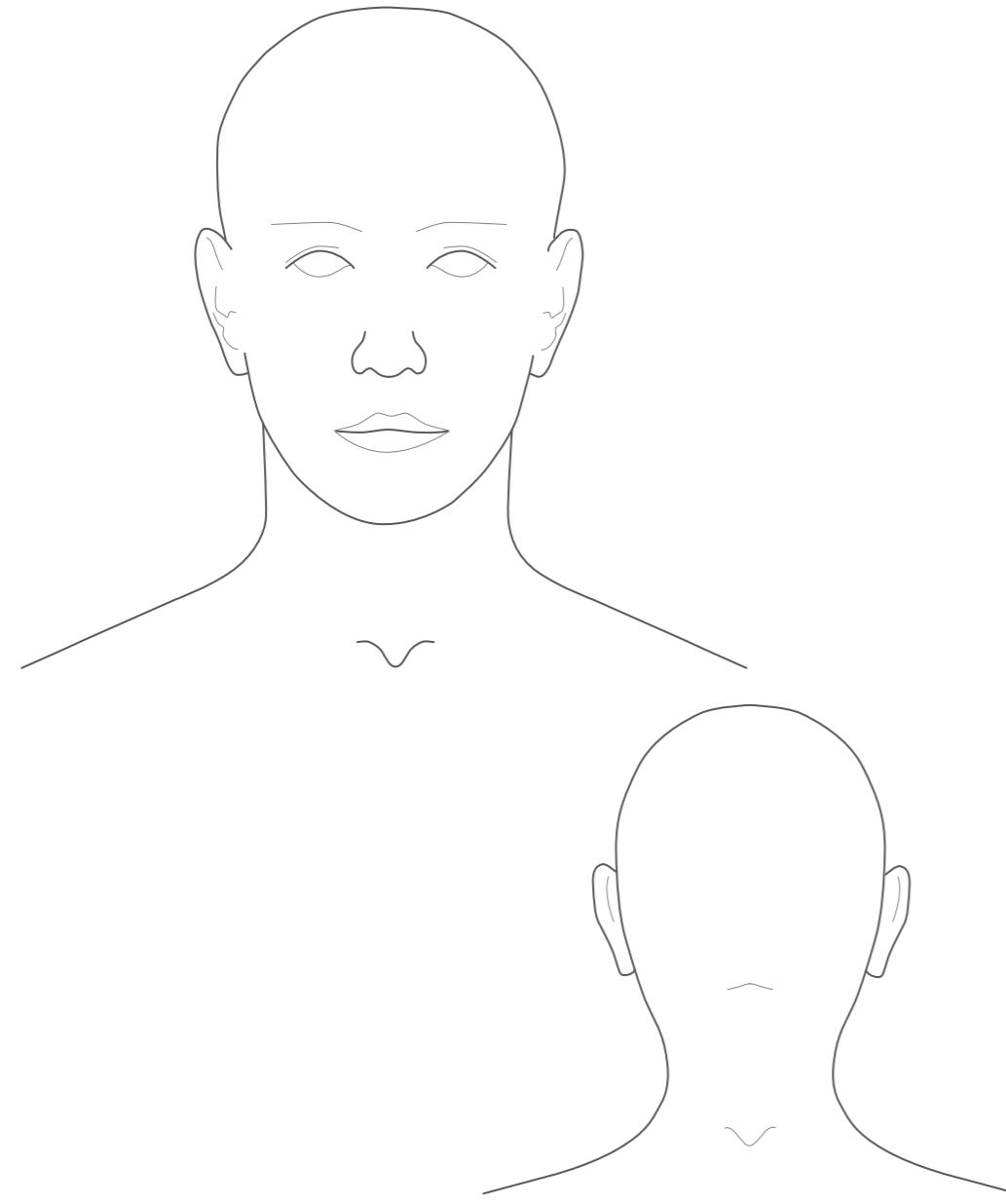

Figure (vi)
Head – side (L & R)

ศีรษะ – ด้านข้าง (ซ้าย & ขวา)

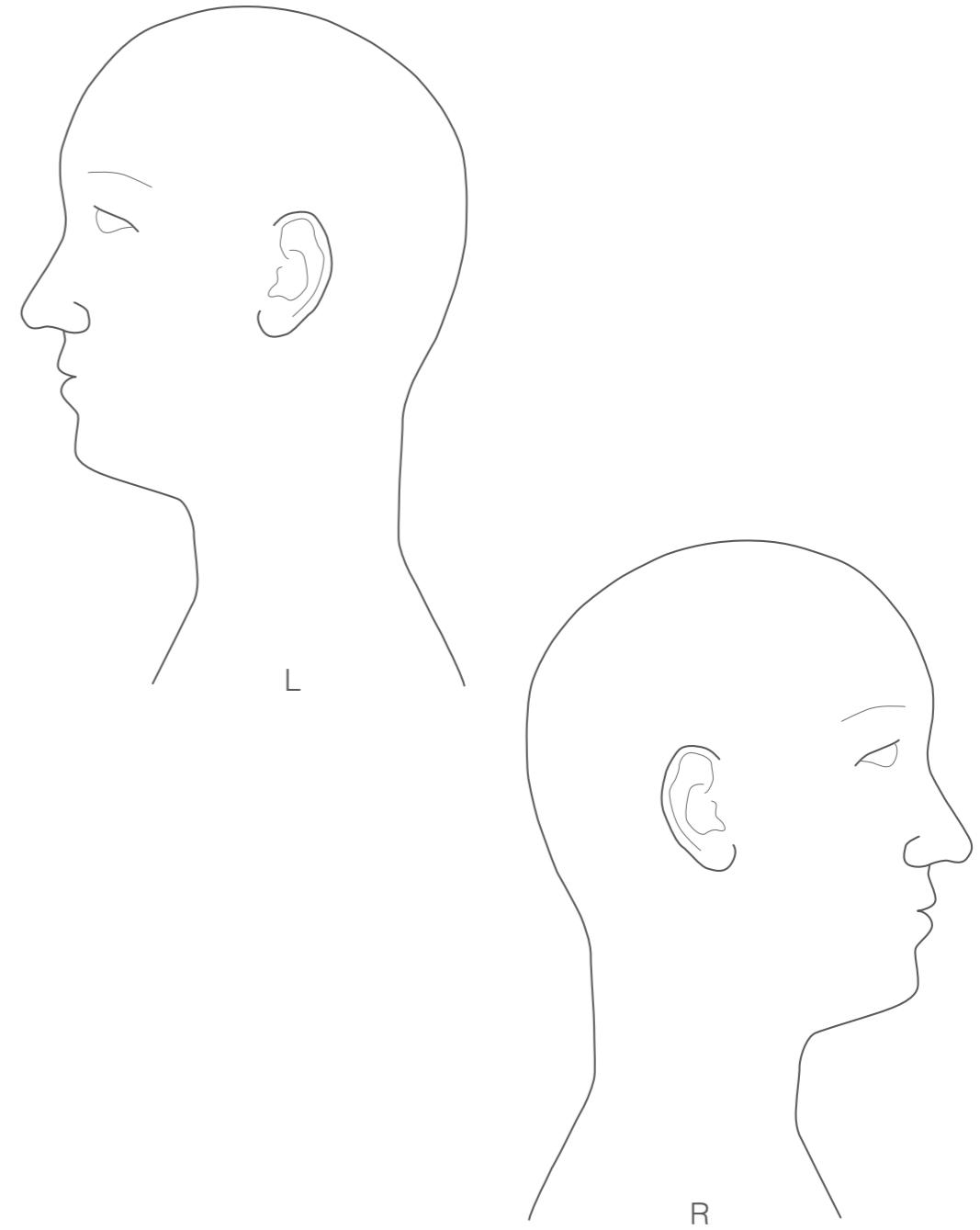

Figure (vii)
Hands – Back and Palm (L & R)

มือ – หลังมือและฝ่ามือ (ซ้าย & ขวา)

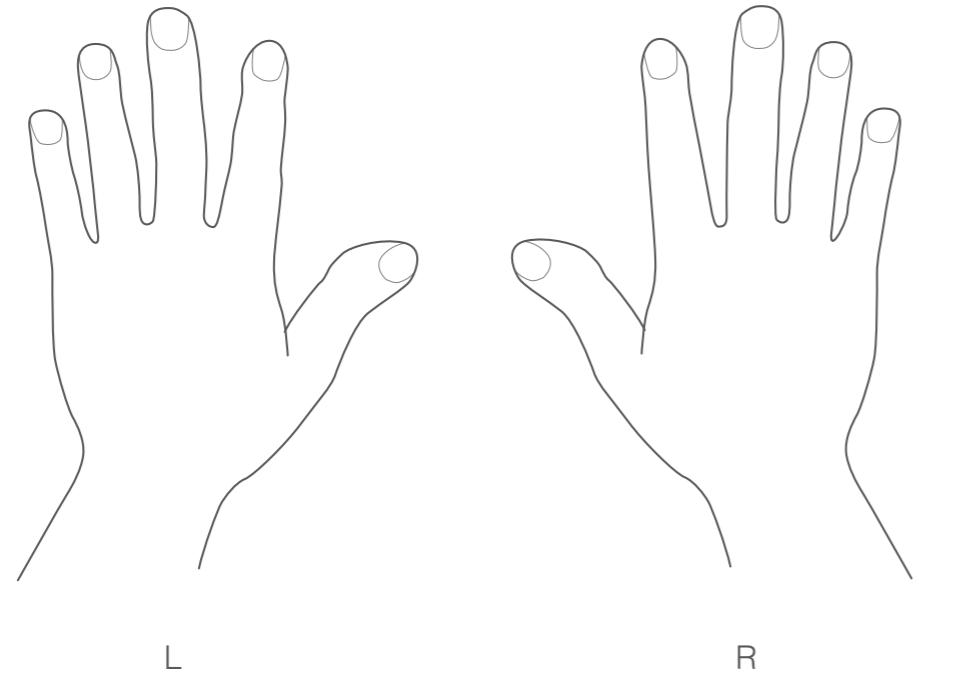

Figure (viii)
Forearms – (R & L)

แขนท่อนปลาย –
(ขวา & ซ้าย)

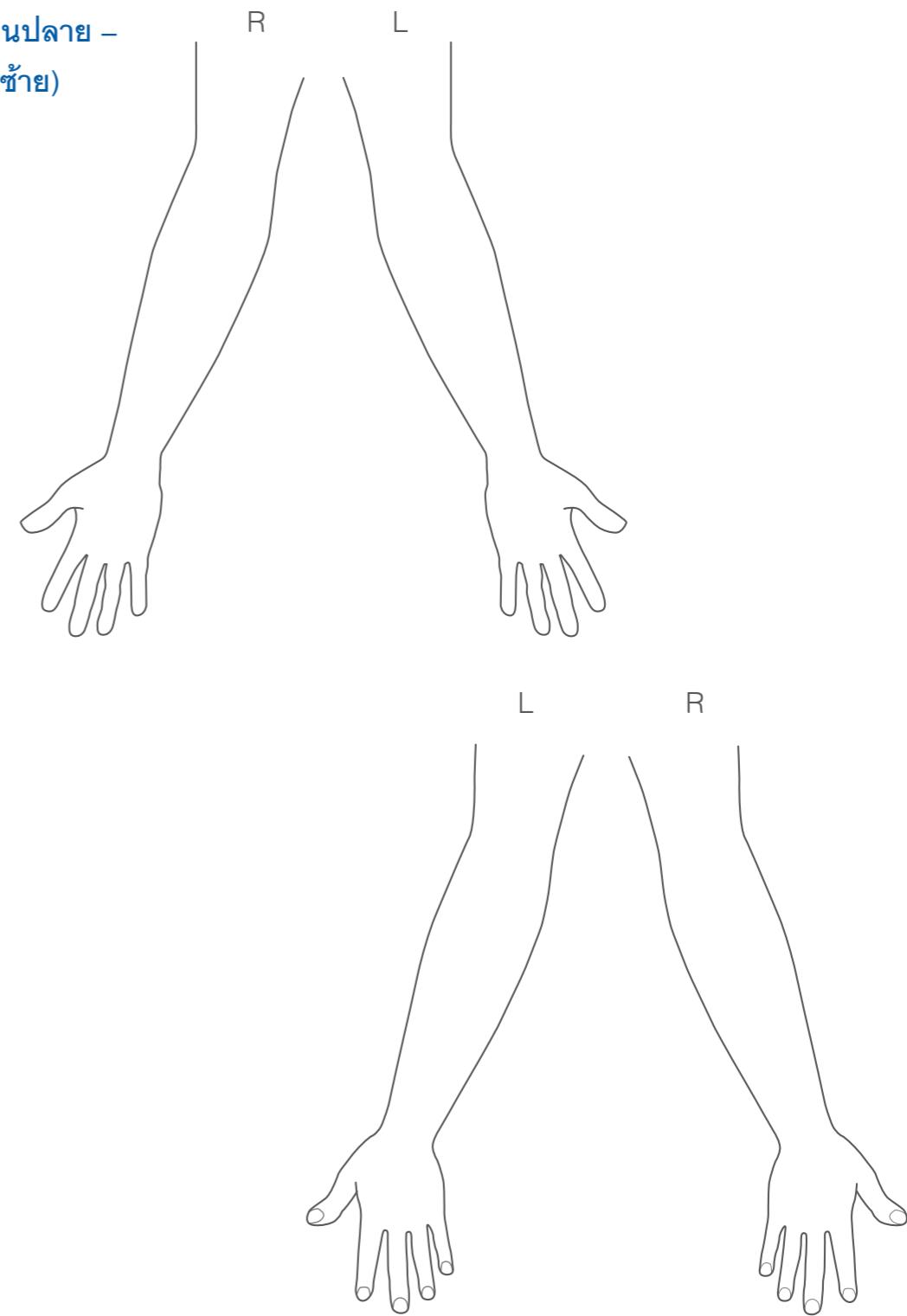

Figure (ix)
Feet – Soles and Dorsum (R & L)

เท้า – ฝ่าเท้าและหลังเท้า (ขวา & ซ้าย)

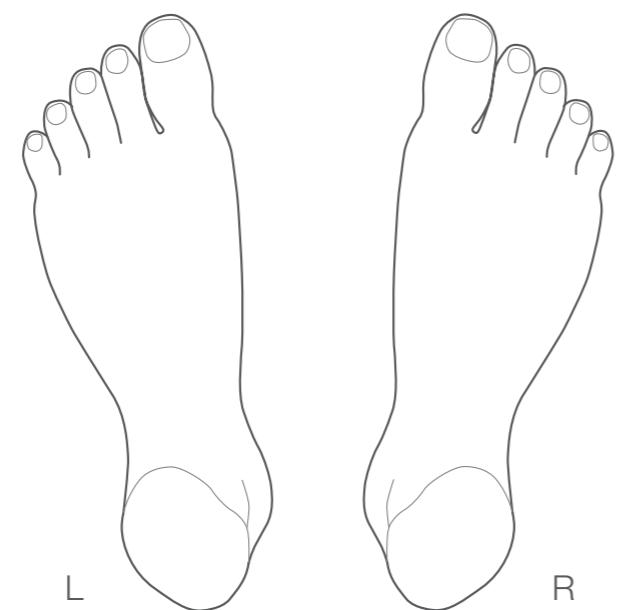
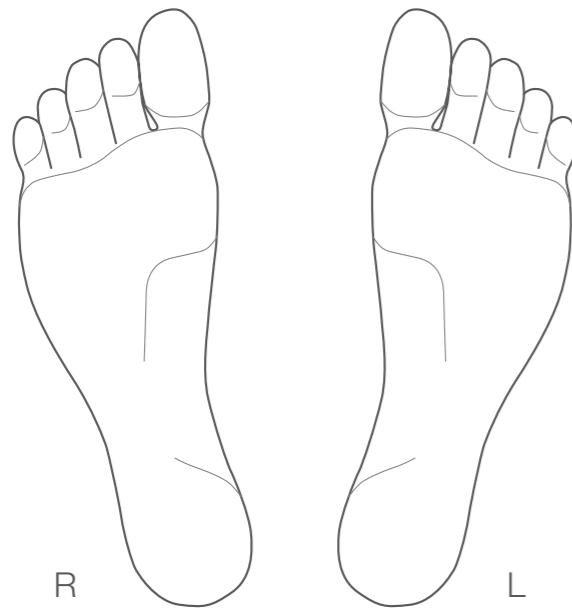

Figure (x)
Whole Body Skeleton

โครงกระดูกแบบเต็มตัว

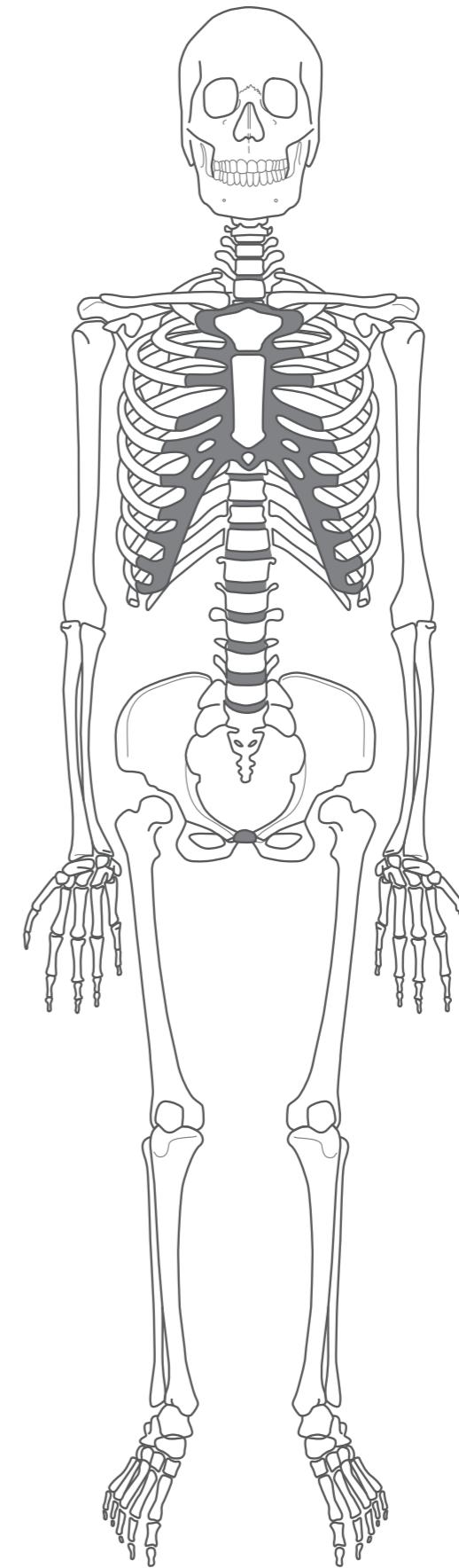

Figure (xi)
Skull – Front and Back

กะโหลกศีรษะ – ด้านหน้าและด้านหลัง

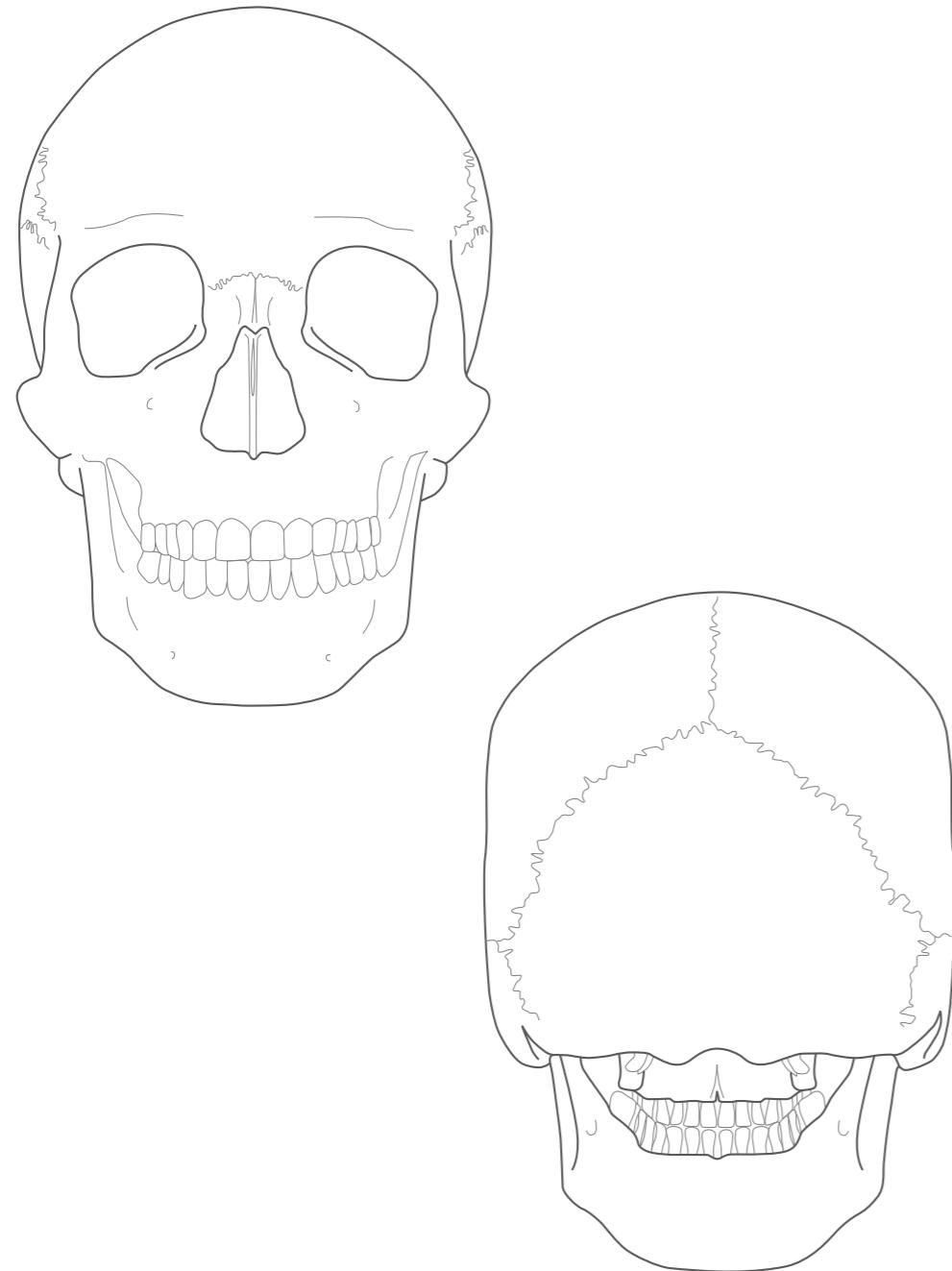

Figure (xii)
Skull – Side (L & R)

กะโหลกศีรษะ – ด้านข้าง (ซ้าย & ขวา)

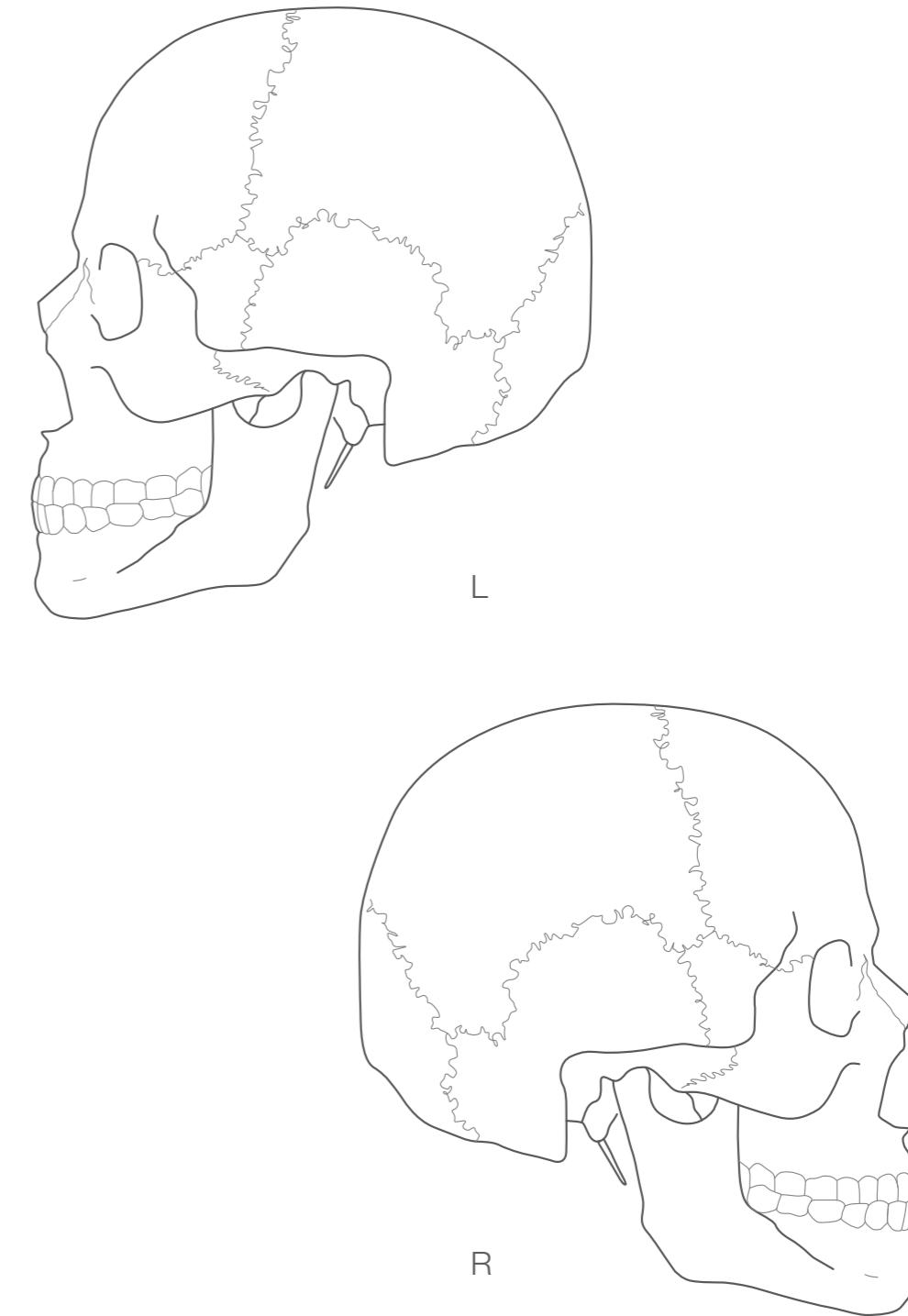

Figure (xiii)
Skull – Base and Top

กะโหลกศีรษะ – ฐานกะโหลกและด้านบน

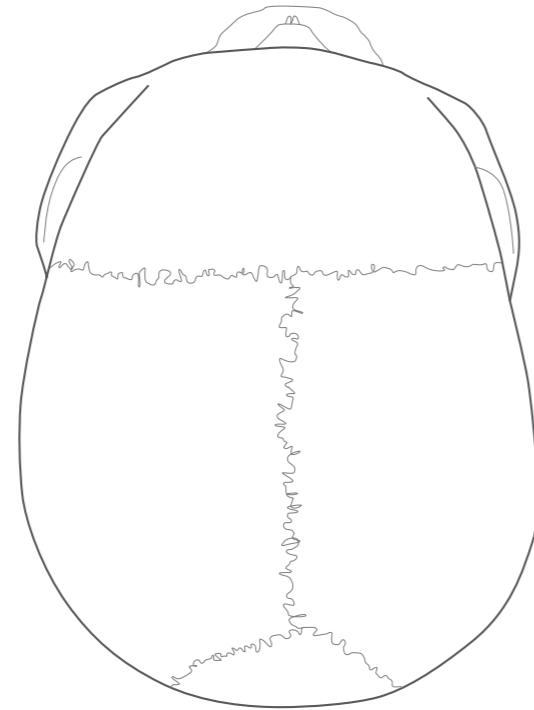
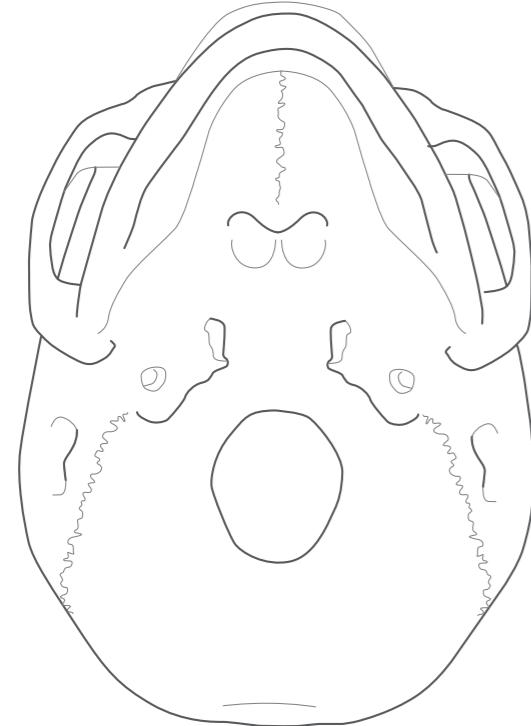

Figure (xiv)
Skull – Inside

กะโหลกศีรษะ – ด้านใน

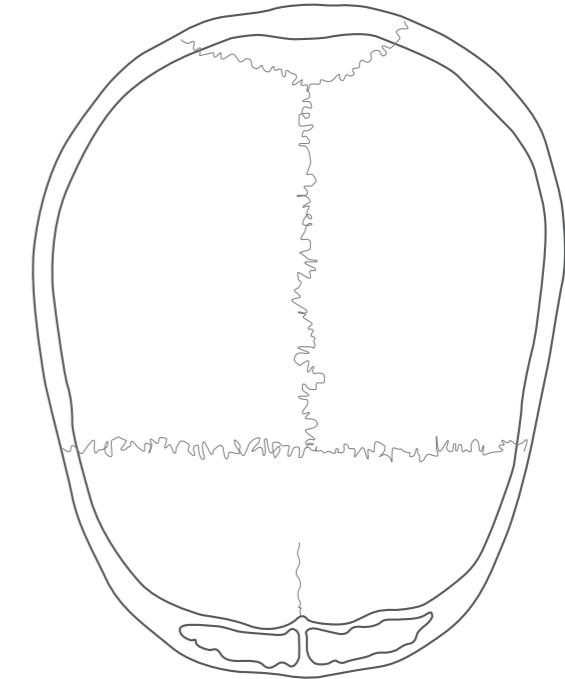
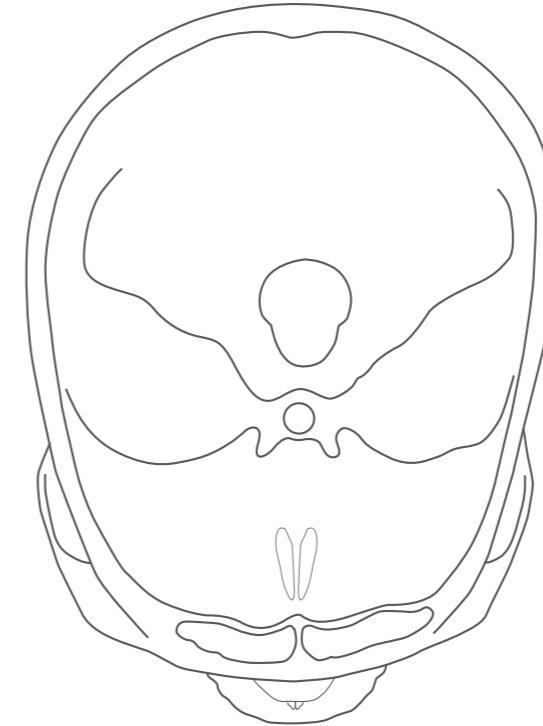

Figure (xv)
Genitalia – Male

อวัยวะเพศ – ชาย

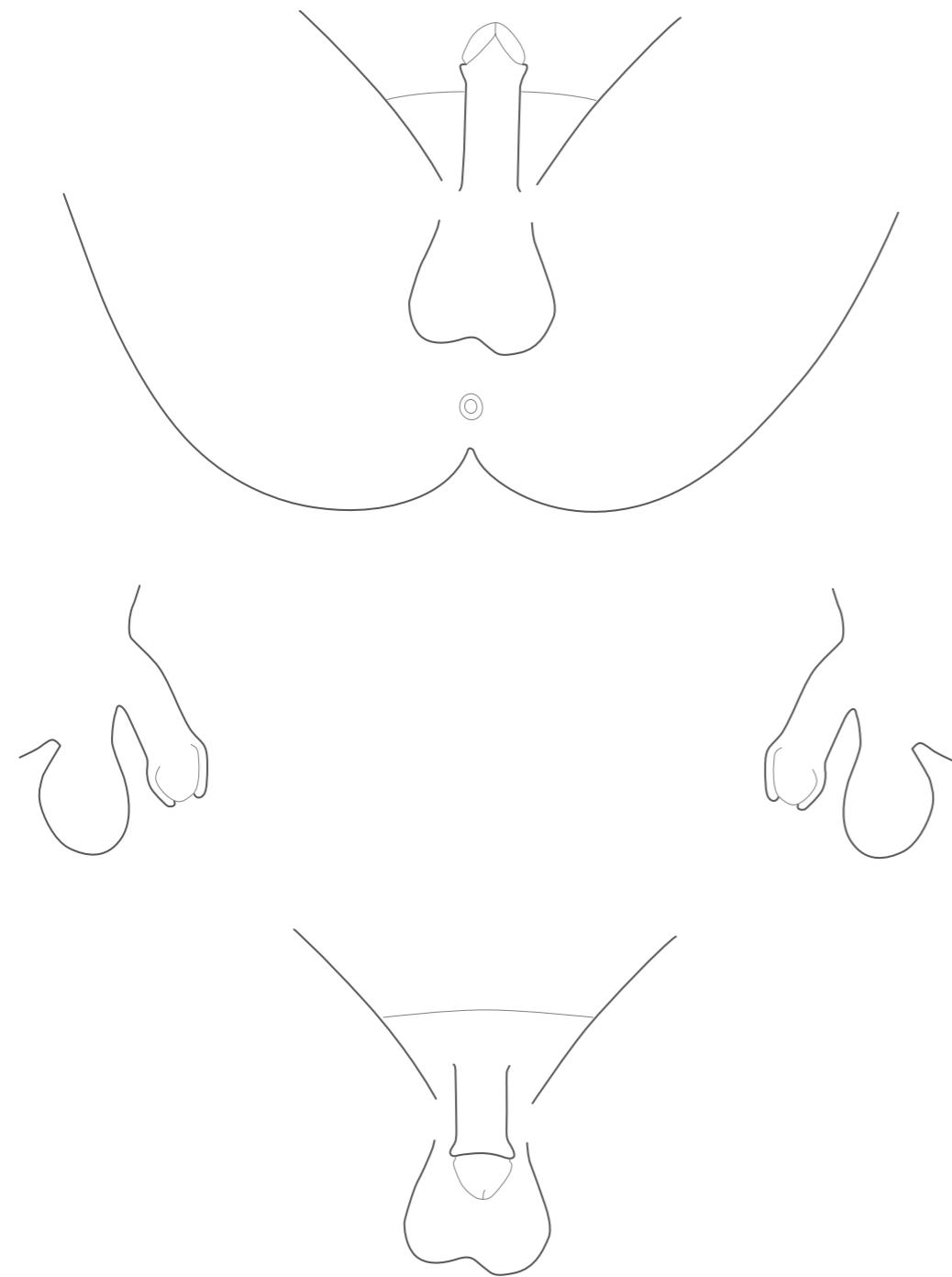

Figure (xvi)
Genitalia – Female

อวัยวะเพศ – หญิง

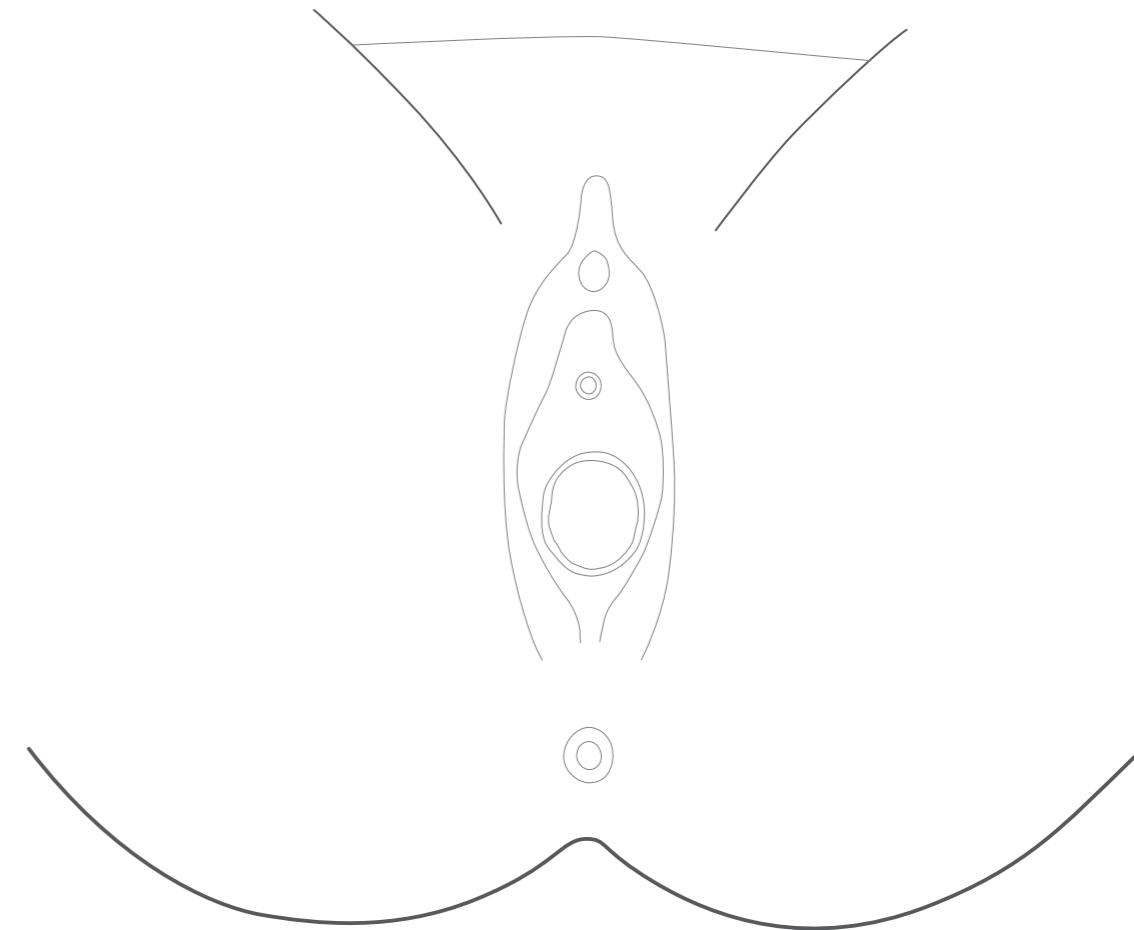

Figure (xvii)
Extended Neck – Front and Larynx

ลำคอแบบเบย์ – ด้านหน้าและกล่องเสียง

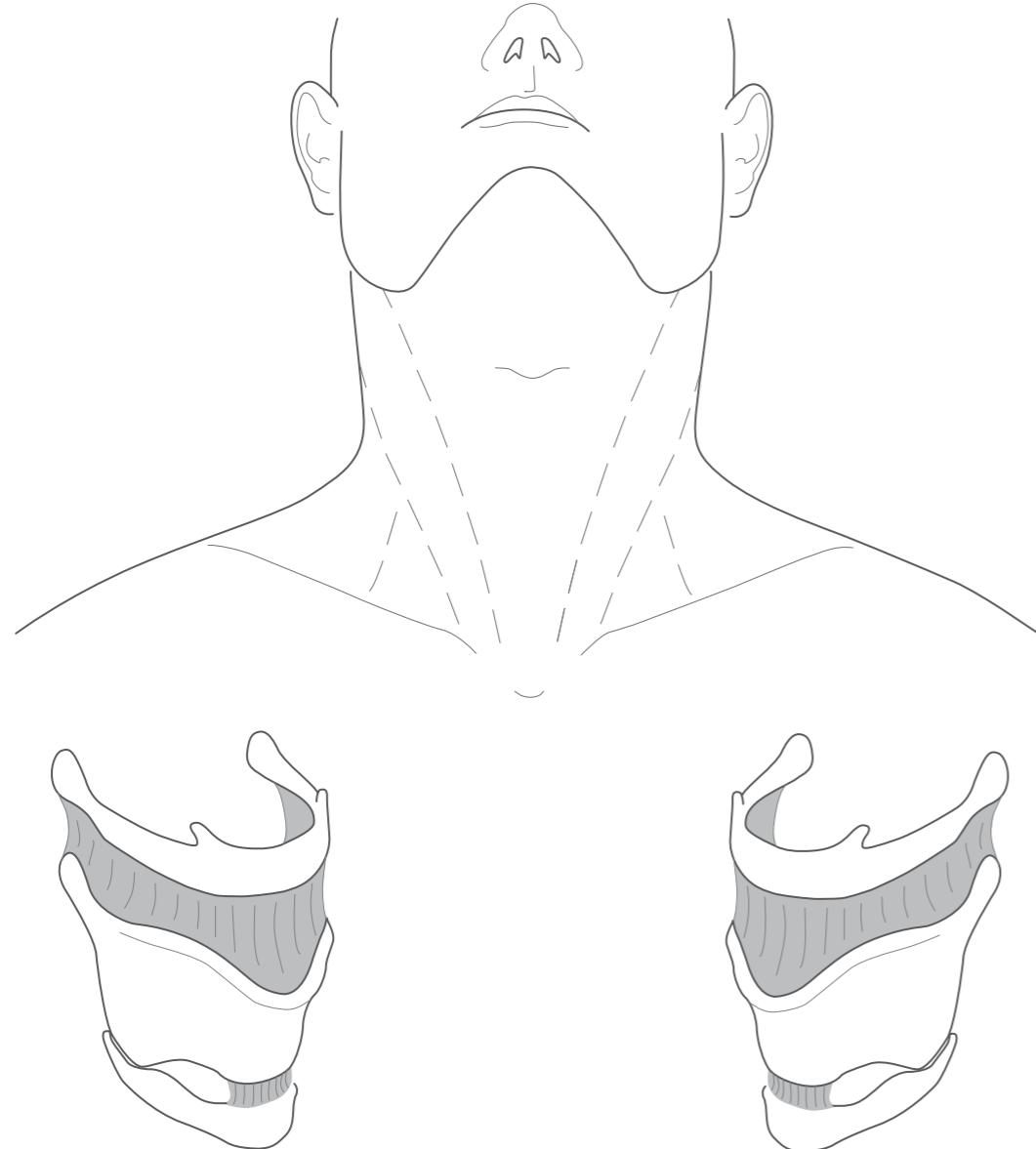

Figure (xviii)
Extended Neck – Side (L & R)

ลำคอแบบเบย์ – ด้านข้าง (ซ้าย & ขวา)

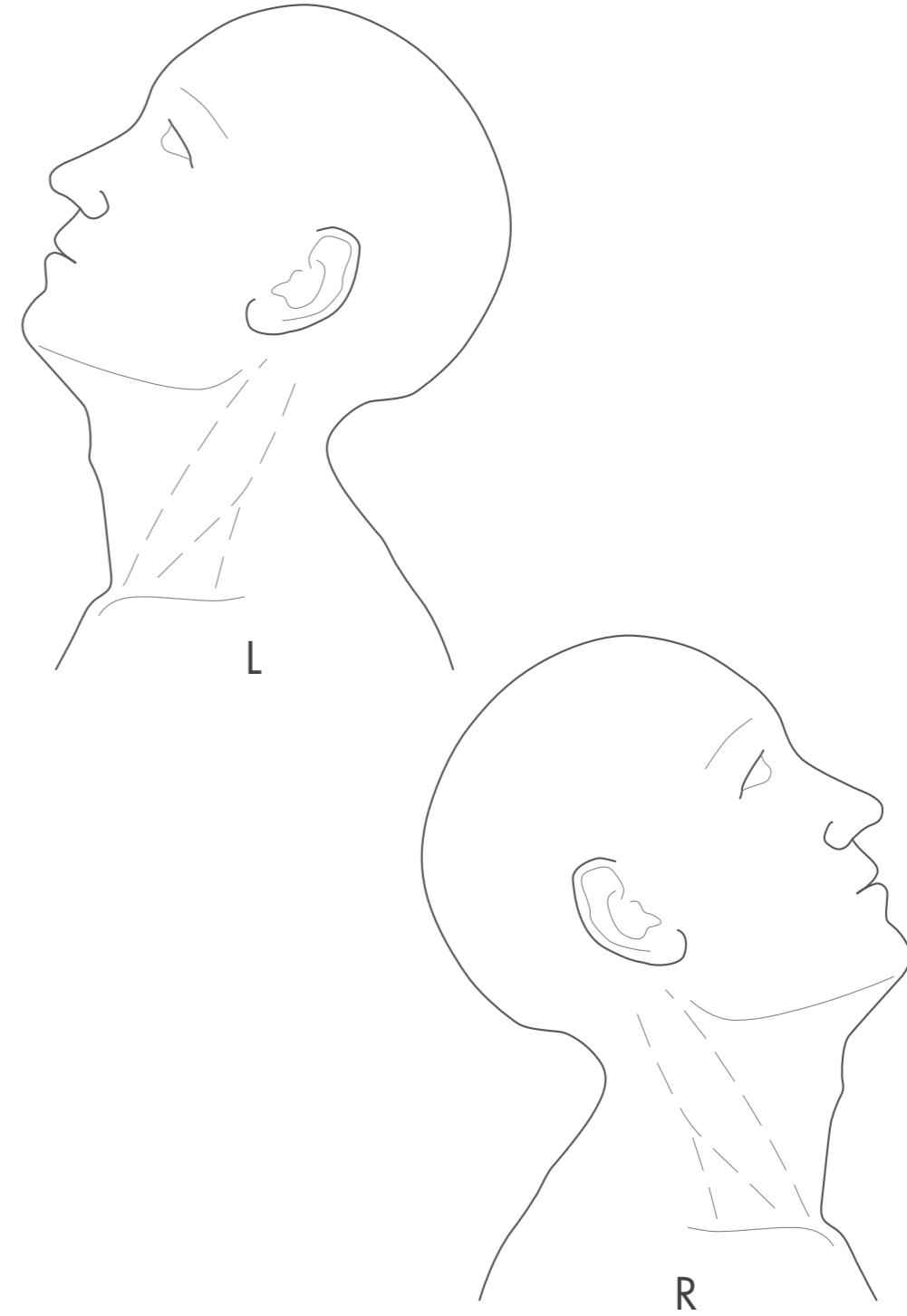

Figure (xix)
Neck – Section (R & L)

ลำคอ – ภาพตัด (ขวา & ซ้าย)

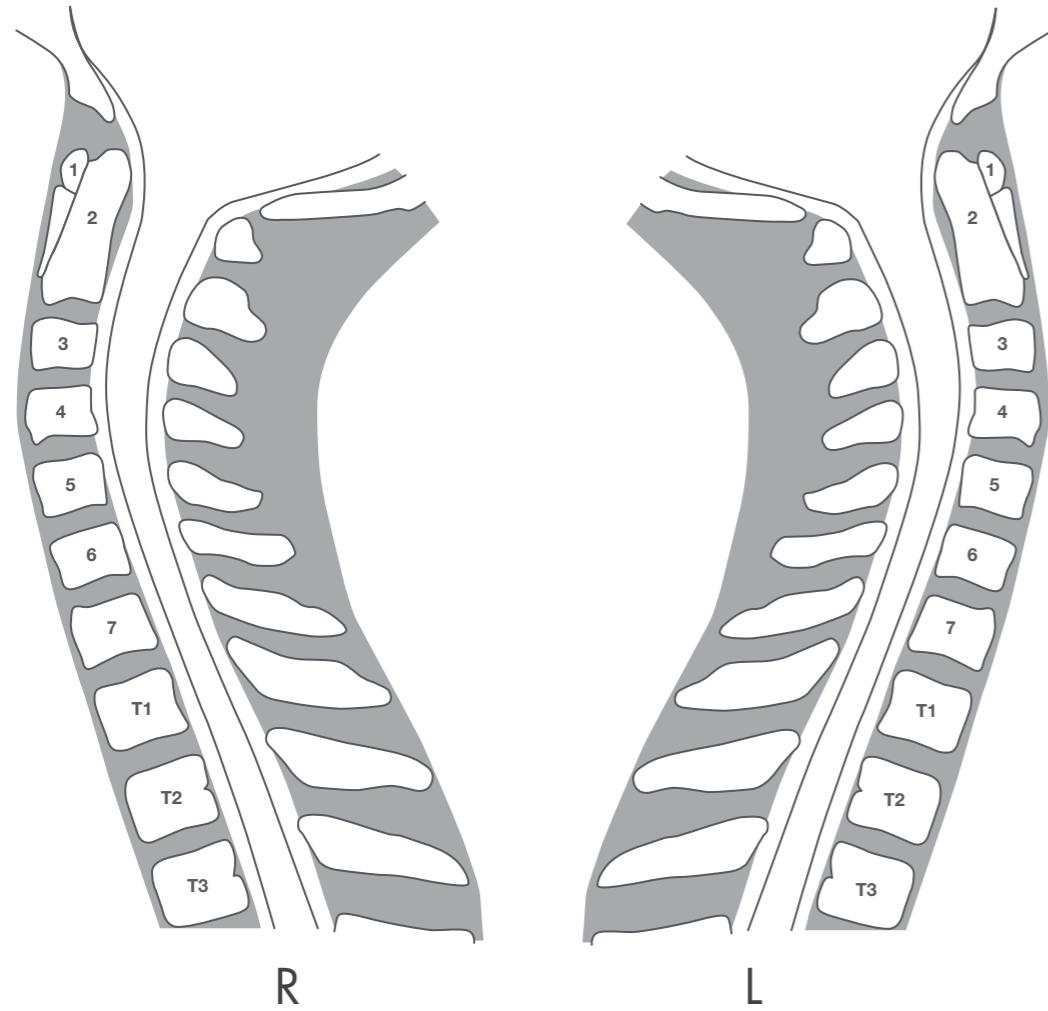

Figure (xx)
Spine – Three Sections

กระดูกสันหลัง – แบ่งสามส่วน

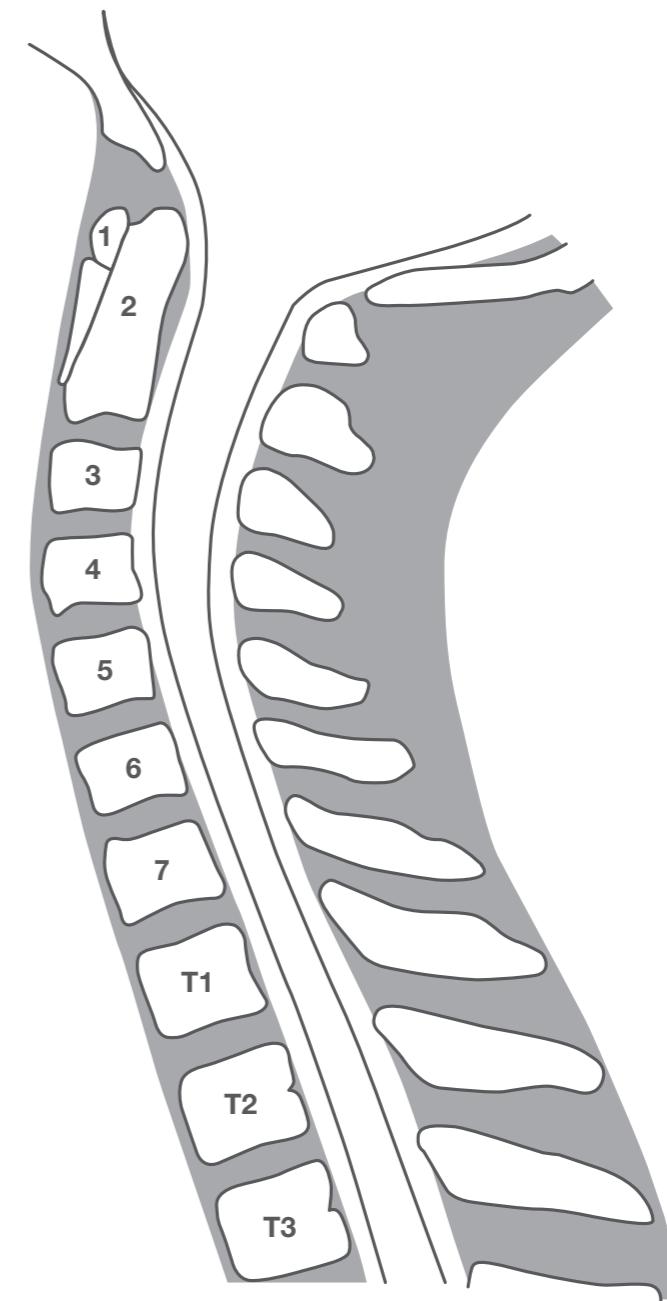

Figure (xx)
Spine – Three Sections continued

กระดูกสันหลัง – แบ่งสามส่วน (ต่อ)

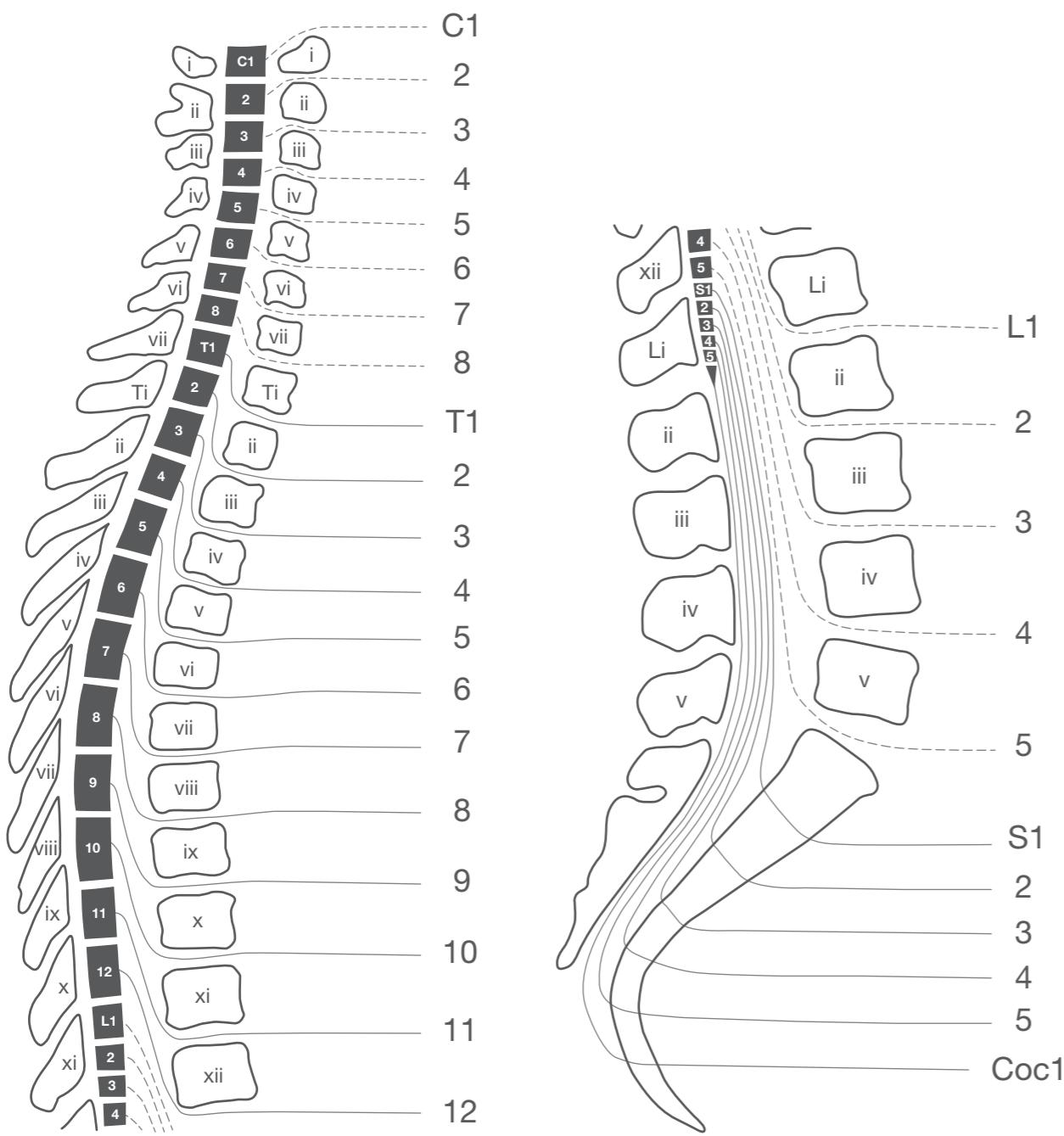

Figure (xxi)
Brain – Surfaces

สมอง – พื้นผิวด้านนอก

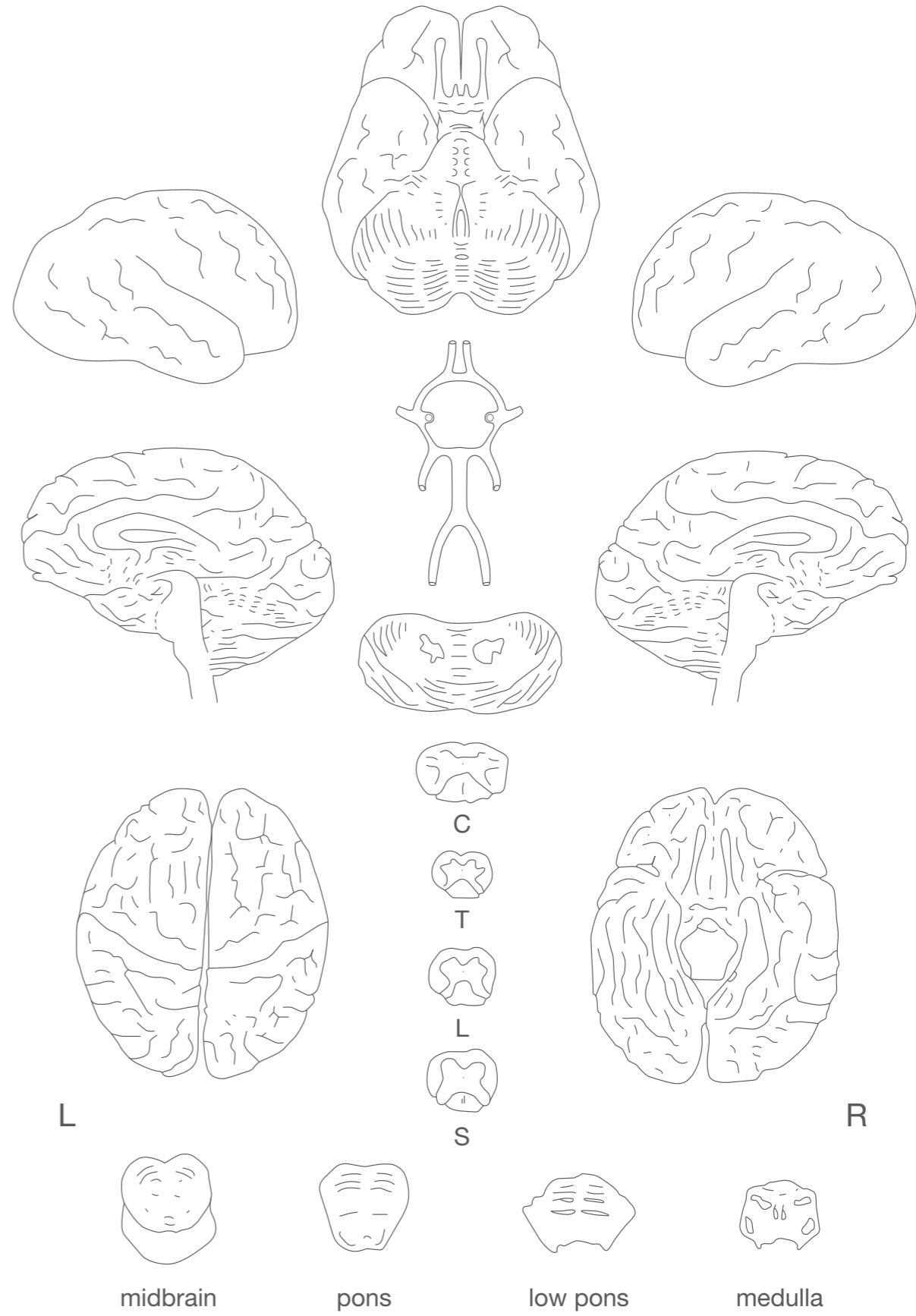

Figure (xxii)
Brain – Slices

สมอง – ตัดเป็นแผ่น

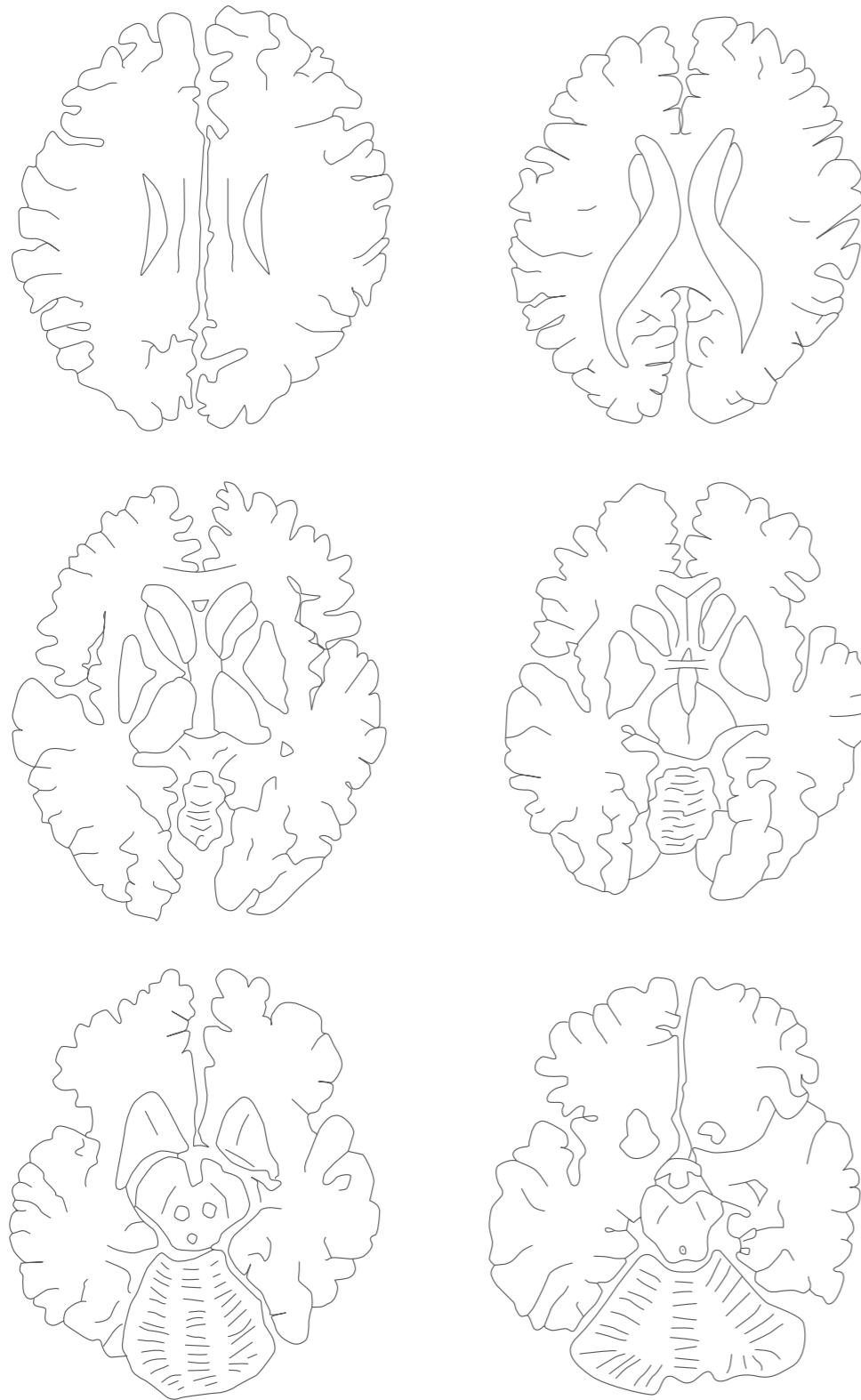
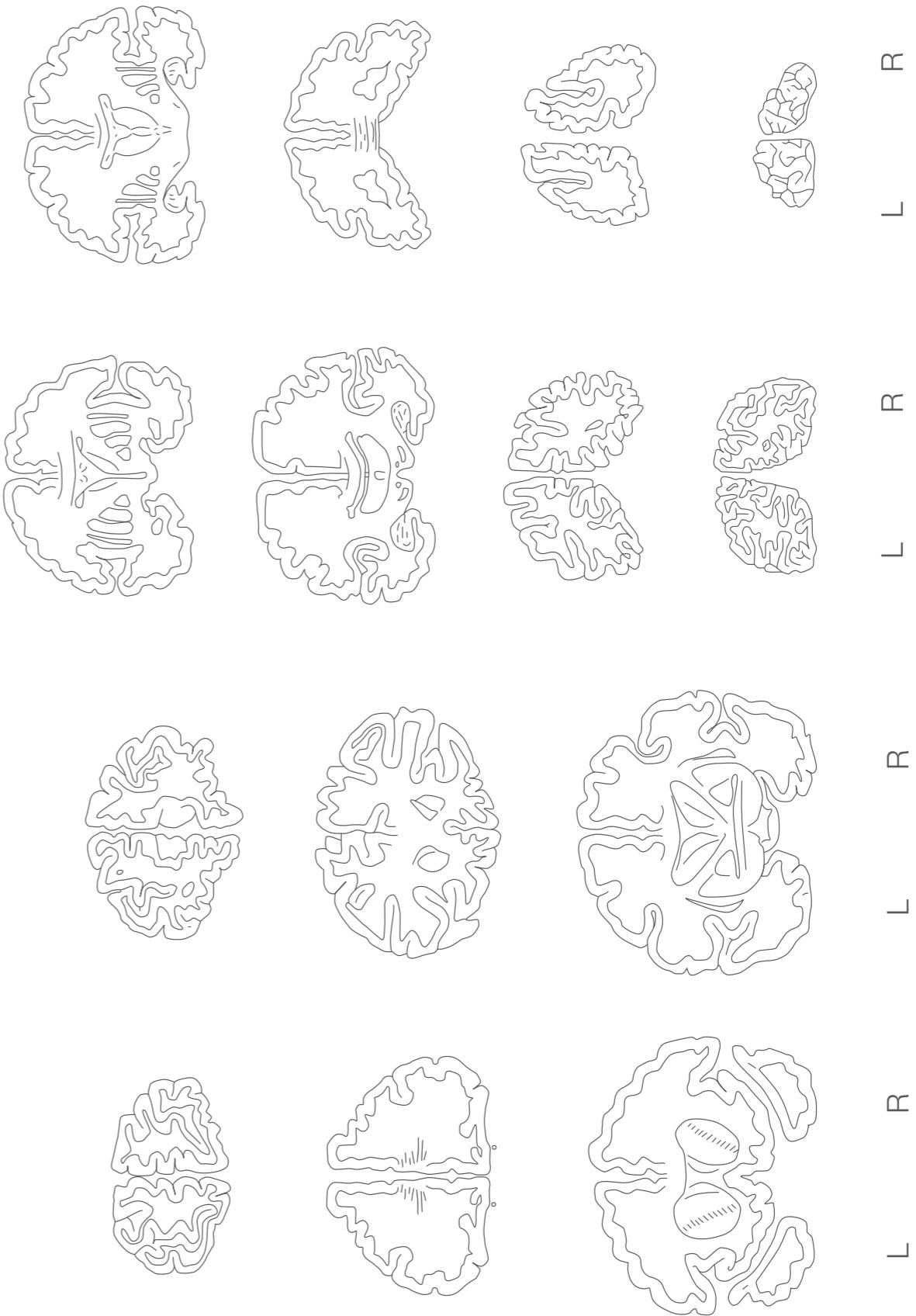

Figure (xxiii)
Brain – Coronal Slices

สมอง – ตัดเป็นแผ่นตามแนวหน้า-หลัง

ประวัติการแพทย์ในอดีต:

ยา/การรักษาด้วยยา

การตรวจร่างกาย:

.....

บันทึกสิ่งที่พบ: เอ็กซ์เรย์ ถ่ายภาพ วิดีโอ
อื่นๆ

ผู้ตรวจ:
ชื่อ ลายมือชื่อ
ที่อยู่ที่ทำงาน..... เวลา น. วันที่ / /
โทรศัพท์ แฟกซ์

หมายเหตุเกี่ยวกับการบรรยายบาดแผล:

- ในการบรรยายบาดแผลให้ พิจารณา ลักษณะดังต่อไปนี้:

ตำแหน่ง	ลักษณะ	อายุ
ขนาด	ขอบเขต	ขอบแผล
รูปทรง	ช่วงเวลา	ประเภท
บริเวณแผลล้อม	ลักษณะบาดแผล	ความลึก
- ทำให้แน่ใจว่าการบรรยายสอดคล้องกับคำนิยามดังต่อไปนี้:
บาดแผลลอก (Abrasion) - บาดแผลที่มีการครุ่นหรือการหลุดลอกของผิวหนังชั้นบนแบบตื้นๆ อาจมีหรืออาจไม่มีการเลือดไหล
บาดแผลฟกช้ำ (Bruise) - การที่เลือดออกจากหลอดเลือดในชั้นผิวหนังทำให้เนื้อเยื่อในร่างกายมีการเปลี่ยนสี
บาดแผลจากตัดก้มีคุม (Incision) - การบาดเจ็บชนิดที่มีการตัดหรือการบาดที่ทำให้เนื้อเยื่อยังคงสะอาดและยังมีลักษณะทั่วไปดูเป็นปกติ
บาดแผลฉีกขาด (Laceration) - การฉีกหรือแยกออกของเนื้อเยื่อ
- คำบรรยายเกี่ยวกับบาดแผลและการได้รับบาดเจ็บทั้งหมดควรอ้างอิงจากท่ามาตรฐานในทางกายวิภาค
- การใช้คำพจน์เฉพาะอย่างเช่น ด้านบน (superior), ด้านล่าง (inferior), ด้านหน้า (anterior) และ ด้านหลัง (posterior) ควรใช้โดยอ้างอิงจากท่ามาตรฐานในทางกายวิภาค
- จุดที่ใช้วัดตำแหน่งของบาดแผลบนร่างกายควรเป็นกำหนดให้เป็นตำแหน่งที่อ้างอิงจากลักษณะกายวิภาคของกระดูกที่เคลื่อนที่ได้
- การจำแนกชนิดของบาดแผลมีความสำคัญอย่างมากในการประเมินสาเหตุของการได้รับบาดเจ็บ
- การตรวจทางนิติเวชที่แม่นยำช่วยในการจำลองเหตุการณ์ที่การได้รับบาดเจ็บเกิดขึ้น

การตรวจร่างกาย:

อัตราชีพจร:

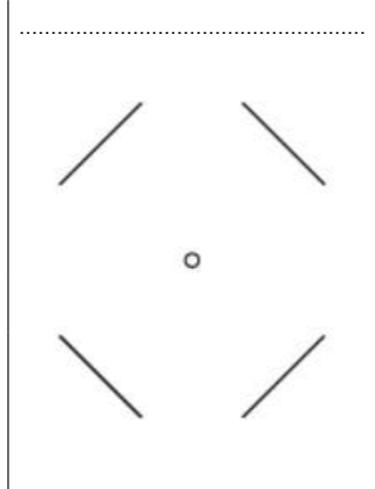
ความดันเลือด:

อุณหภูมิ: °C

ความสูง: ซ.ม.

น้ำหนัก: ก.ก.

Morphometry

Past medical history:

.....

Drugs/Medication

.....

General medical examination:

.....

.....

.....

Record of findings: X-rays Photography Video
Other

Examiner:

Name Signature

Professional address Time hrs Date / /
..... Tel Fax

Notes on wound description:

- In describing a wound consider the following features:

Site	Colour	Age
Size	Contours	Borders
Shape	Course	Classification
Surrounds	Contents	Depth
- Ensure descriptions are consistent with the following definitions:
Abrasions – A superficial scraping injury of the body surface with or without bleeding
Bruise – Leakage of blood from blood vessels discolouring the tissues of the body
Incision – A cutting-type injury that severs tissues in a clean and generally regular fashion
Laceration – A tear or split in tissues
- All descriptions of wounds and injuries should be made by reference to the subject in the standard anatomical positions.
- The use of terms such as Superior, Inferior, Anterior and Posterior should refer to the subject in standard anatomical position.
- The measured position of wounds on the body should be located by reference to fixed bony landmarks.
- The accurate classification of a wound type has major significance for determining injury causation.
- An accurate Forensic Medical examination should assist in the reconstruction of the events in which the injury occurred.

ภาคผนวก 3. ตารางบาดแผลจากอาวุธปืน

ชื่อ หมายเลขอคติ

	หมายเลขอปกรณ์											
	1		2		3		4		5		6	
	ทางเข้า	ทางออก	ทางเข้า	ทางออก	ทางเข้า	ทางออก	ทางเข้า	ทางออก	ทางเข้า	ทางออก	ทางเข้า	ทางออก
1. ตำแหน่งของบาดแผล												
ศีรษะ												
ลำคอ												
หน้าอก												
ท้อง												
แขน: ขวา												
แขน: ซ้าย												
ขา: ขวา												
ขา: ซ้าย												
2. ขนาดบาดแผล												
เส้นผ่านศูนย์กลาง												
กว้าง												
ยาว												
3. ระยะห่างเป็นหน่วยเซนติเมตรจากบาดแผลถึง												
จุดสูงสุดของศีรษะ												
ทางขวาของแนวแกนกลาง												
ลำตัว												
ทางซ้ายของแนวแกนกลาง												
ลำตัว												
4. เขม่าปืน												
บนผิวหนัง												
เสื้อผ้า												
ไม่เห็น												
5. ทิศทางของกระสุนที่ผ่านร่างกาย												
ไปทางด้านหลัง												
ไปทางด้านหน้า												
ลงด้านล่าง												
ไปทางขวา												
ไปทางซ้าย												
6. พบร่องรอย												
อาจเป็นกระสุน												
ปืนลูกซอง												

Annex 3. Firearm Wound Chart

Name Case No.

	WOUND NO.											
	1		2		3		4		5		6	
	Ent	Ex	Ent	Ex	Ent	Ex	Ent	Ex	Ent	Ex	Ent	Ex
1. Location of the wound												
Head												
Neck												
Chest												
Abdomen												
Back												
Arm: Right												
Arm: Left												
Leg: Right												
Leg: Left												
2. Size of wound												
Diameter												
Width												
Length												
3. Centimetres from wound to:												
Top of head												
Right of midline												
Left of midline												
4. Firearm residue												
On skin												
Clothing												
Not seen												
5. Direction of projectile through body												
Backward												
Forward												
Downward												
Upward												
To right												
To left												
6. Projectile recovered												
Probable calibre												
Shotgun												

ภาคผนวก 4. ตารางบาดแผลถูกแทง/บาดแผลฉีกขาด

ชื่อ หมายเลขอคติ

	หมายเลขอคติ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ตำแหน่งของบาดแผล										
ศีรษะ										
ลำคอ										
หน้าอก										
ท้อง										
หลัง										
แขน: ขวา										
แขน: ซ้าย										
ขา: ขวา										
ขา: ซ้าย										
2. บาดแผลที่ผิวนังเป็น:										
แนวอน										
แนวตั้ง										
แนวเฉียง										
3. ระยะห่างเป็นหน่วยเซนติเมตรจากบาดแผลถึง										
จุดสูงสุดของศีรษะ										
ทางขวาของแนวแกนกลางลำตัว										
ทางซ้ายของแนวแกนกลางลำตัว										
4. ขนาดบาดแผลเป็นหน่วยเซนติเมตร										
กว้าง										
ยาว										
5. ลักษณะของบาดแผลถูกแทง										
ไปทางด้านหลัง										
ไปทางด้านหน้า										
ลงด้านล่าง										
เข้าหากกลางลำตัว										
ออกนอกกลางลำตัว										

ถ่ายภาพบาดแผลทั้งหมดแล้ว: ใช่ ไม่ใช่

หมายเหตุ:

ตรวจโดย: วันที่:

Annex 4. Stab Wound/Laceration Chart

Name Case No.

	WOUND NO.									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Location of the wound										
Head										
Neck										
Chest										
Abdomen										
Back										
Arm: Right										
Arm: Left										
Leg: Right										
Leg: Left										
2. The skin wound is:										
Horizontal										
Vertical										
Oblique										
3. Centimetres from wound to:										
Top of head										
Right of midline										
Left of midline										
4. Wound size in centimetres										
Width										
Length										
5. Course of stab wound										
Backward										
Forward										
Upward										
Downward										
Medially										
Laterally										

Photographs taken of all wounds: YES NO

REMARKS:

Examined by: Date:

ภาคผนวก 5. ตารางฟันของผู้ใหญ่**

ศพ#

วันที่

การตรวจฟันหลังการเสียชีวิต

ช่วงอายุ

เพศ (วงศ์): ชาย / หญิง / ไม่ทราบเชื้อชาติ

ด้านกระพุ้งแก้ม
ด้านสบพัน
ด้านเพดานปาก

18 | 17 | 16 | 15 | 14 | 13 | 12 | 11 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

กรุณาระบุรูปร่างของ การอุดฟัน/ฟันผุ/ครอบฟัน ที่คุณเห็นบนฟันบนที่อยู่ด้านบนนี้

กรุณา勾กาบ牙 (x) ทับซี่ฟันที่ไม่พบ

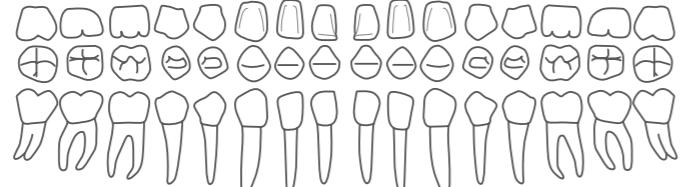
ฟันปลอมบน > พบ (วงศ์): ใช่ / ไม่ใช่ วัสดุ (วงศ์): พลาสติก หรือ โลหะ

จำนวน ซี่ฟันที่เป็นฟันปลอม: หรือ ฟันปลอมทั้งปาก (วงศ์): ใช่ / ไม่ใช่

กรุณายื่นบรรยายถ่องแท้เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับฟันบน ซึ่งรวมถึง ความถ้วนฟัน, การลอกของฟัน, ครอบฟันแบบติดแน่น หรือ สะพานฟัน และ ฟันที่แตก, สภาพของกระดูกเบ้าฟัน, ตอฟัน และหลักฐานของโรคเหงือก หรือ ความหลากหลายทางกายวิภาคคื่นๆ

การสอบฟัน (วงศ์): การสอบฟันคร่อม / ปกติ / ขาดรากไกรล่างยื่น

ด้านลิ้น
ด้านสบพัน
ด้านกระพุ้งแก้ม

48 | 47 | 46 | 45 | 44 | 43 | 42 | 41 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38

กรุณาระบุรูปร่างของ การอุดฟัน/ฟันผุ/ครอบฟัน ที่คุณเห็นบนฟันบนที่อยู่ด้านบนนี้ กรุณา勾กาบ牙 (x) ทับซี่ฟันที่ไม่พบ

ฟันปลอมล่าง > พบ (วงศ์): ใช่ / ไม่ วัสดุ (วงศ์): พลาสติก หรือ โลหะ

จำนวน ซี่ฟันที่เป็นฟันปลอม: หรือ ฟันปลอมทั้งปาก (วงศ์): ใช่ / ไม่

** ขอขอบคุณการสนับสนุนตรางี้จากคุณ Richard Bassed และคุณ Lyndal Smythe จาก Human Identification Service, Victorian Institute of Forensic Medicine จำเป็นต้องมีตรางเพิ่มสำหรับฟันนม

Annex 5. Adult Dental Chart*

Body#

Date

Post-mortem Dental Examination

Age range

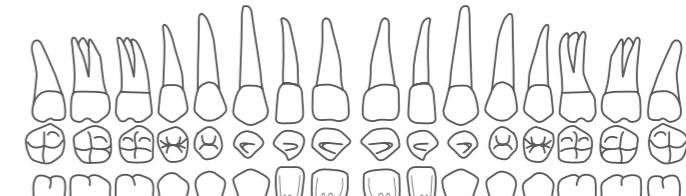
Sex (circle): Male / Female / Unknown

Ancestry

Cheek surface

Occlusal surface

Palate surface

18 | 17 | 16 | 15 | 14 | 13 | 12 | 11 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Please draw the shape of fillings/decay/crowns you can see on the maxillary teeth above.

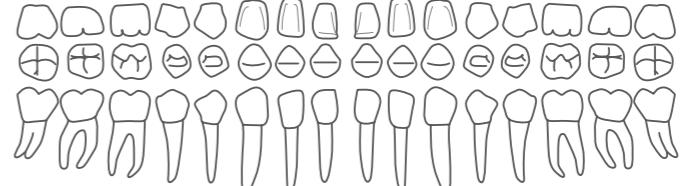
Please put a cross (x) through teeth that are missing.

Upper Denture > Present (Circle): Y / N**Material** (Circle): Plastic or metal**Number** of teeth on the denture:Or **Full denture** (Circle): Y / N

Please provide any specific comments about the upper teeth including staining, wear, fixed crowns or bridges, and broken teeth, condition of the supporting bone, retained roots, and evidence of gum disease or anatomical variations.

Occlusion (Circle): Overbite / Normal / Underbite

Tongue surface
Occlusal surface
Cheek surface

48 | 47 | 46 | 45 | 44 | 43 | 42 | 41 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38

Please draw the shape of fillings/decay/crowns you can see on the maxillary teeth above. Please put a cross (x) through teeth that are missing.

Lower denture > Present (Circle): Y / N**Material** (Circle): Plastic or metal**Number** of teeth on the denture:Or **Full denture** (Circle): Y / N

* The contribution to this chart of Richard Bassed and Lyndal Smythe, Human Identification Service, Victorian Institute of Forensic Medicine, is gratefully acknowledged. Additional quadrants will be needed for deciduous dentition.

กรุณารายบุรุษรายอื่นเจ้าของฟันบนช่องรวมถึง ความบกพร่อง, การลอกของฟัน, ครอบฟันแบบติดแน่น หรือ สะพานฟัน และฟันที่แตก, สภาพของกระดูกเบ้าฟัน, ตอกฟัน และหลักฐานของโรคเหงือก หรือ ความหลากหลายทางกายวิภาคอื่นๆ

Please provide any specific comments about the lower teeth including staining, wear, fixed crowns or bridges, and broken teeth, condition of the supporting bone, retained roots, and evidence of gum disease or anatomical variations.

บรรยายการบาดเจ็บที่เนื้อยื่นแข็ง (ถ้ามี):

.....
.....
.....
.....
.....

Describe the injuries to the hard tissues (if present):

.....
.....
.....
.....

บรรยายการบาดเจ็บที่เนื้อยื่นอ่อน (ถ้ามี):

.....
.....
.....
.....

Describe the injuries to the soft tissues (if present):

ชื่อผู้ตรวจ / แพทย์:

.....

Name of Examiner / Doctor:

ลายมือชื่อผู้ตรวจ / แพทย์:

.....

Signature of Examiner / Doctor:

พิธีสารบันบีโซซตา ค.ศ. 2016 ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานในการสืบสวนสอบสวนคดีที่ต้องสงสัยว่าอาจเป็นการเสียชีวิตโดยมีขอบเขตด้วยกฎหมาย และ แบ่งเป็นหลักการและแนวปฏิบัติแก่ประเทศ องค์กร และบุคคลากร ซึ่งมีส่วนร่วมในการสืบสวนสอบสวนกรณีการเสียชีวิต

ท่านสามารถดาวน์โหลดพิธีสารได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ www.ohchr.org

ADVANCE E-VERSION OF FORTHCOMING SECOND EDITION.

eISBN: 978-92-1-060582-3

ISBN: 978-92-1-154220-2

